

SPRAWOZDANIE

Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2010 R.

OMÓWIENIE

Rada Ministrów
Warszawa
2011

SPIS TREŚCI

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski w 2010 r. 7

2. Ocena przebiegu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2010 r. 15

Część I

Sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej 31

Rozdział 1

Wykonanie postanowień ustawy budżetowej 31

1.1. Dochody, wydatki oraz deficyt budżetu państwa 31

1.2. Realizacja pozostałych postanowień ustawy budżetowej 33

Rozdział 2

Dochody budżetu państwa 41

2.1. Warunki gromadzenia dochodów w 2010 r. 41

2.2. Dochody budżetu państwa 42

2.2.1. Dochody podatkowe 45

2.2.2. Dochody niepodatkowe 52

2.2.3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi 56

Rozdział 3

Wydatki budżetu państwa 57

3.1. Wydatki budżetu państwa 57

3.2. Wydatki według działów i części budżetowych 60

3.3. Wydatki według podstawowych grup ekonomicznych 68

3.3.1. Dotacje i subwencje 73

3.3.2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych 99

3.3.3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych 100

3.3.4. Wydatki majątkowe 104

3.3.5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa 121

3.3.6. Środki własne Unii Europejskiej 122

3.3.7. Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej 123

3.4. Wydawanie decyzji dotyczących zapewnienia finansowania z budżetu państwa projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w 2010 r. 127
3.5. Inwestycje wieloletnie 130
3.6. Informacja o realizacji programów wieloletnich 141
3.7. Wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej w 2010 r. 178
3.8. Skutki finansowe powodzi 184

Rozdział 4

Rozliczenia z Unią Europejską 201

Rozdział 5

Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz ich likwidacja 211

5.1. Zakłady budżetowe 213
5.2. Gospodarstwa pomocnicze 220

Rozdział 6

Państwowe fundusze celowe 229

6.1. Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi 230
6.2. Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa 243
6.3. Fundusze związane z prywatyzacją 253
6.4. Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju 260
6.5. Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną 267
6.6. Pozostałe fundusze 272

Rozdział 7

Wykonanie planów finansowych państwowych osób prawnych wymienionych w załączniku 14 do ustawy budżetowej na rok 2010 279

Rozdział 8

Dochody własne państwowych jednostek budżetowych oraz wydatki nimi finansowane, fundusze motywacyjne 295

8.1. Dochody własne państwowych jednostek budżetowych oraz wydatki nimi finansowane 295
8.2. Fundusze motywacyjne 301

Część II

Budżet środków europejskich **305**

Część III

Finansowanie deficytu budżetu państwa **307**

1. Finansowanie krajowe 308
2. Finansowanie zagraniczne 312

Część IV

Państwowy dług publiczny, poręczenia i gwarancje oraz należności Skarbu Państwa **315**

1. Państwowy dług publiczny 316
2. Dług Skarbu Państwa 317
3. Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa w 2010 r. 324
4. Należności Skarbu Państwa 325

Część V

Sektor finansów publicznych **333**

1. Dochody, wydatki i wynik sektora finansów publicznych 333
2. Fiskalne kryteria konwergencji 338

Część VI

Dyscyplina finansów publicznych **341**

1. Działalność Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych w 2010 r. 341
2. Działalność komisji orzekających w I instancji (przy ministrach i regionalnych izbach obrachunkowych) 348

Spis tablic **357**

Uwaga,

mogą wystąpić różnice pomiędzy tablicami w części opisowej sprawozdania, a tablicami w częściach tabelarycznych, z uwagi na zaokrąglenia. Sumowanie poszczególnych składników zaokrąglonych kwot może wykazywać niewielkie różnice wynikające z tych zaokrągleń.

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski w 2010 r.

Otoczenie zewnętrzne

W I połowie 2010 r. utrzymywało się stosunkowo wysokie tempo wzrostu aktywności w gospodarce światowej. Szybko rosły obroty światowego handlu i produkcja przemysłowa. Druga połowa roku przyniosła jednak wyhamowanie dynamiki tych kategorii. Niemniej w całym 2010 r. nastąpiło silne odbicie wzrostu światowego PKB. Poprawie koniunktury towarzyszył silny wzrost cen surowców naturalnych (w tym ropy naftowej) i żywności. Ta tendencja przekładała się na wyższą inflację, zwłaszcza w krajach *emerging markets*, które notowały również szybkie tempo wzrostu aktywności gospodarczej.

Wraz z poprawą koniunktury w gospodarce światowej nastąpiła również poprawa sytuacji na głównych rynkach eksportowych Polski. Stosunkowo słabo na tle gospodarki światowej wypadło jednak ożywienie w strefie euro, na którą przypada ok. 55% polskiego eksportu. Pomimo silnej recesji rok wcześniej (-4,1%), PKB zwiększył się tu tylko o 1,8%, tj. mniej od długookresowej średniej z okresu sprzed kryzysu. Poprawa koniunktury miała miejsce również w krajach Europy Środkowo – Wschodniej, gdzie PKB zwiększył się o 4,2% (po spadku o 3,6% w 2009 r.) oraz krajach WNP, które zanotowały wzrost na poziomie 4,6% (po spadku o 6,4% w 2009 r.)[1].

Wzrost PKB na tych obszarach nie oddaje jednak w pełni skali poprawy warunków zbytu dla polskich towarów i usług. Silne odbicie obrotów światowego handlu przyczyniło się bowiem do zwiększenia dynamiki importu UE, który jest głównym składnikiem szerszego indykatora popytu na polskie towary, o ponad 9%. Istotny z punktu widzenia polskich eksporterów był zwłaszcza silny wzrost obrotów handlowych Niemiec, które są głównym partnerem handlowym Polski. Wzrost aktywności na polskich rynkach eksportowych w ubiegłym roku okazał się wyraźnie wyższy niż zakładano to na etapie przygotowania założeń makroekonomicznych do ustawy budżetowej na 2010 r.

Produkt Krajowy Brutto

Wraz z ożywieniem w handlu światowym i poprawą koniunktury u głównych partnerów handlowych, wzrost gospodarczy w Polsce przyspieszył w 2010 r. do 3,8% (w porównaniu z 1,6% w 2009 r.). Był to jeden z najlepszych wyników w UE. Tempo wzrostu PKB w 2010 r. było również wyraźnie wyższe niż prognozowane do Ustawy Budżetowej na 2010 r. (1,2%).

[1] MFW, *World Economic Outlook*, kwiecień 2011 r.

Wartość PKB w cenach bieżących w 2010 r. wyniosła 1.415,4 mld zł[2] (wobec 1.350,2 mld zł prognozowanego w Ustawie).

Źródłami wzrostu gospodarczego w 2010 r. były przede wszystkim odbudowa zapasów oraz konsumpcja indywidualna. Po najsilniejszym w historii spadku (o 11,3 mld zł w 2009 r.), przedsiębiorstwa odbudowywały swoje zapasy, których poziom na koniec 2010 r. osiągnął historyczne maksimum. Przyrost zapasów wyniósł 15,2 mld zł, dzięki czemu kontrybucja tej kategorii we wzrost PKB wyniosła 1,9 pkt. proc.[3] Obok zapasów, kluczowym czynnikiem wzrostu PKB była konsumpcja indywidualna, która w 2010 r. podwyższyła tempo wzrostu PKB o 1,9 pkt. proc.

Popyt krajowy

Popyt krajowy w 2010 r. był realnie o 4,3% większy niż rok wcześniej (wobec spadku o 1% w 2009 r.), a jego wkład we wzrost PKB wyniósł +4,3 pkt. proc. Odbudowa popytu krajowego w 2010 r. to przede wszystkim efekt przyspieszenia wzrostu popytu konsumpcyjnego. Wkład spożycia ogółem we wzrost PKB zwiększył się do 2,6 pkt. proc. (1,7 pkt. proc. w 2009 r.). Dodatni był także wkład akumulacji brutto we wzrost PKB (1,7 pkt. proc.), co było rezultatem znaczącego wzrostu zapasów.

Rok 2010 nie przyniósł poprawy aktywności inwestycyjnej – nakłady brutto na środki trwałe były o 1,2% niższe niż w 2009 r. Niekorzystne dane o inwestycjach w całej gospodarce są wynikiem utrzymującej się słabej aktywności inwestycyjnej sektora prywatnego, mimo wyraźnej poprawy koniunktury gospodarczej oraz bardzo dobrych wyników finansowych przedsiębiorstw. W 2010 r. inwestycje dużych i średnich przedsiębiorstw obniżyły się o 3,2%, przy czym najgłębszy spadek odnotowano w przypadku inwestycji w maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (o 8,6%). Wyraźną poprawę odnotowano natomiast w przypadku nakładów inwestycyjnych na środki transportu (wzrost o 29,4%). Na ograniczenie skali spadku inwestycji ogółem decydujący wpływ miały natomiast wysokie nakłady brutto na środki trwałe sektora publicznego. Kluczową rolę odegrały w tym zakresie inwestycje infrastrukturalne, które znalazły odzwierciedlenie również we wzroście produkcji budowlanej.

---

[2] Zgodnie z *Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 maja 2011 r. w sprawie pierwszego szacunku wartości produktu krajowego brutto w 2010 r.* wartość PKB w 2010 r. wyniosła 1415385,4 mln zł (1343366,1 mln zł w 2009 r.). Szerszy zakres informacji zostanie opublikowany w dniu 31 maja 2011 r., w związku z tym w dalszej części rozdziału źródłem danych w zakresie rachunków narodowych jest *Informacja Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie zaktualizowanego szacunku PKB za 2010 r.* opublikowana wraz z *„Komunikatem dotyczącym deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2010 r.”*.

[3] W całym rozdziale kontrybucje we wzrost PKB obliczone zostały w oparciu o średnie ceny roku poprzedniego.

Tempo wzrostu inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2010 r. wyniosło 12,4% i było niższe niż rok wcześniej (19,8% w 2009 r.) ze względu na niekorzystne warunki pogodowe. Inwestycje publiczne w 2010 r. były w dużym stopniu determinowane przez przyrost (o 68,2%) inwestycji Krajowego Funduszu Drogowego, które zwiększyły swój udział w wydatkach inwestycyjnych sektora ogółem z 14,3% w 2009 r. do 21,4% w 2010 r. Wzrost roli KFD to skutek przejęcia od połowy 2009 r. finansowania inwestycji drogowych realizowanych z rządowego „*Programu budowy dróg krajowych na lata 2008-2012*". Przyrost inwestycji publicznych w 2010 r. wynikał ze wzrostu o ok. 16% inwestycji w podsektorze centralnym oraz o ok. 11% w podsektorze lokalnym.

Realne tempo wzrostu spożycia ogółem w 2010 r. wyniosło 3,4% (wobec 2% w 2009 r.). Spożycie indywidualne gospodarstw domowych w 2010 r. wzrosło realnie o 3,2% w porównaniu ze wzrostem o 2,1% rok wcześniej. Stosunkowo wysokie tempo wzrostu konsumpcji możliwe było dzięki zwiększającemu się zatrudnieniu i rosnącym dochodom z pracy. Wzrost konsumpcji indywidualnej miał miejsce pomimo niewielkiego wzrostu stopy oszczędzania.

Konsumpcja zbiorowa w 2010 r. wzrosła realnie o 3,8% w porównaniu ze wzrostem o 1,9% w 2009 r., co było zdeterminowane dynamiką spożycia sektora instytucji rządowych i samorządowych. Zgodnie z danymi GUS, spożycie publiczne w 2010 r. wzrosło nominalnie o 7,4%, w porównaniu ze wzrostem o 4,9% rok wcześniej. Dynamika spożycia publicznego w całym 2010 r. determinowana była przede wszystkim przez wysoki nominalny wzrost zużycia pośredniego (tj. zakupy towarów i usług sektora publicznego) o 16%, podczas gdy w 2009 r. odnotowano spadek tej kategorii o 4,3%. Natomiast koszty pracy, które wzrosły nominalnie o 3,5% (w porównaniu ze wzrostem o 8,1% przed rokiem), miały w 2010 r. mniejszy wkład we wzrost spożycia publicznego.

Eksport netto i bilans płatniczy

W 2010 r. nastąpiła odbudowa polskiej wymiany handlowej z zagranicą. W przypadku eksportu dóbr i usług zwiększenie wolumenu obrotów było rezultatem ożywienia gospodarczego u głównych partnerów handlowych Polski. Wzrost eksportu w połączeniu ze wzrostem popytu krajowego przełożył się na wyższy import. Dodatkowy wpływ wywarł też zapoczątkowany proces odbudowy relatywnie importochłonnych zapasów. W 2010 r. wzrost eksportu (10,1%) był wolniejszy niż importu (11,5%). W 2009 r. obie kategorie zanotowały spadki na poziomie odpowiednio 6,8% i 12,4%. W rezultacie kontrybucja eksportu netto we wzrost PKB w ub. r. była ujemna, na poziomie -0,5 pkt. proc (wobec dodatniej kontrybucji w 2009 r. na poziomie 2,7 pkt. proc.).

W 2010 r. obserwowane było stopniowe zwiększenie się nierównowagi zewnętrznej, a deficyt na rachunku obrotów bieżących osiągnął poziom 3,4% PKB, wobec 2,1% PKB

w 2009 r. Wynikało to w dużej mierze z pogorszenia się ujemnego salda obrotów towarowych (o 0,7 pkt proc. do 1,7% PKB), przy spadku nadwyżki sald usług i transferów bieżących. Deficyt obrotów bieżących był w ok. 31,4% finansowany napływem zagranicznych inwestycji bezpośrednich[4].

Nadwyżka rachunku kapitałowego i finansowego osiągnęła historycznie rekordowy poziom 36,6 mld EUR, z czego blisko 6,5 mld EUR przypadło na rachunek kapitałowy, na którym klasyfikowane są przede wszystkim środki pochodzące z europejskich funduszy strukturalnych. Wyraźnie wyższy niż w 2009 r. był napływ kapitału portfelowego (20,7 mld EUR), który lokowany był głównie w obligacjach Skarbu Państwa emitowanych na rynku krajowym i zagranicznym. Zobowiązania wobec nierezydentów z tytułu pozostałych inwestycji wzrosły jednocześnie o blisko 9,9 mld EUR, a napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych wyniósł 7,3 mld EUR, z czego większość przypadła na reinwestowane zyski.

Bilans płatniczy w 2010 r., mimo wysokiego ujemnego salda błędów i opuszczeń odnotował nadwyżkę w kwocie niemal 11,5 mld EUR, a oficjalne aktywa rezerwowe na koniec ubiegłego roku osiągnęły poziom ok. 70 mld EUR (55,2 mld EUR na koniec 2009 r.).

PKB - strona tworzenia

Zgodnie z danymi GUS wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w 2010 r. wzrosła realnie o 3,4%.

Sektorem o najwyższym udziale w strukturze tworzenia PKB są usługi rynkowe. W 2010 r. wartość dodana tego sektora wzrosła realnie o 1,5% w porównaniu z 0,9% wzrostem w 2009 r. Ostatnie spowolnienie gospodarcze szczególnie silnie dotknęło sektor usług rynkowych, w tym przede wszystkim pośrednictwo finansowe, stąd tempo wzrostu tego sektora w ostatnich dwóch latach było znacznie niższe niż długookresowa średnia. Kontrybucja wartości dodanej sektora usług rynkowych w realne tempo wzrostu wartości dodanej ogółem wyniosła 0,7 pkt. proc.

Kolejnym istotnym sektorem, z punktu widzenia generowania wartości dodanej ogółem, jest przemysł. W 2010 r. wartość dodana w tym sektorze wzrosła aż o 9,2% w porównaniu z 0,3% spadkiem w 2009 r. Wysoka dynamika wartości dodanej w przemyśle związana jest z przyspieszeniem realnego tempa wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu. W 2010 r. zwiększyła się ona realnie o 9,7%, wobec spadku o 4,5% w 2009 r. W grudniu 2010 r. poziom produkcji sprzedanej przemysłu (oczyszczony z wahań sezonowych) był już o 19,4% większy w porównaniu do początku fazy ożywienia, którą zanotowano w styczniu

[4] Przy obliczaniu powyższego wskaźnika wzięty pod uwagę był napływ inwestycji bezpośrednich netto (FDI pomniejszone o wartość polskich zagranicznych inwestycji bezpośrednich), a nie wyłącznie sam napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich (FDI).

2009 r. W 2010 r. kontrybucja wartości dodanej w przemyśle w realne tempo wzrostu wartości dodanej ogółem wyniosła 2 pkt. proc.

Ubiegły rok charakteryzował się zdecydowanie niższym tempem wzrostu wartości dodanej w budownictwie. W 2010 r. wartość dodana w tym sektorze wzrosła realnie o 3,8% w porównaniu do 9,9% wzrostu w 2009 r. Istotne obniżenie tempa wzrostu związane było z dużym ograniczeniem poziomu aktywności w budownictwie w I kw. (o 6,2% r/r), na co wpływ miały bardzo niekorzystne warunki pogodowe. Kolejne kwartały charakteryzowały się już znacznie wyższą dynamiką roczną wartości dodanej (w IV kw. wartość dodana brutto w budownictwie była realnie o 6,6% wyższa niż rok wcześniej). W 2010 r. kontrybucja wartości dodanej w budownictwie w realne tempo wzrostu wartości dodanej ogółem wyniosła 0,2 pkt. proc.

Najmniejsze znaczenie, z punktu widzenia generowania wzrostu wartości dodanej, mają od kilku lat sektory usług nierynkowych i rolnictwa. W roku ubiegłym sekcje te wygenerowały w sumie tylko ok. 0,1 pkt. proc. wzrostu wartości dodanej ogółem, przy realnym tempie wzrostu na poziomie odpowiednio 0,9% i -1,4%.

Rynek pracy

Rok 2010 przyniósł stopniową poprawę sytuacji na rynku pracy. Odbudowa produkcji przemysłowej, ożywienie aktywności gospodarczej obserwowane w sferze realnej, poprawa wyników finansowych przedsiębiorstw pozytywnie przekładały się na systematyczny wzrost popytu na pracę w sektorze przedsiębiorstw w ciągu 2010 r. do rekordowego poziomu 5.471 tys. etatów w IV kwartale. W ciągu roku największe wzrosty przeciętnego zatrudnienia odnotowały sekcje: przetwórstwo przemysłowe (o 25 tys.), administrowanie i działalność wspierająca (o 24 tys.), budownictwo (o 16 tys.) oraz handel (o 14 tys.). W całym 2010 r. poziom przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw był o 0,8% wyższy niż w 2009 r.

Dzięki dobrym wynikom w sektorze przedsiębiorstw, przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej bez jednostek małych (jednostki małe – zatrudniające do 9 osób) w 2010 r. wyniosło 8.135 tys. etatów i zwiększyło się o 0,7% w stosunku rocznym. Zakładając, stopniową odbudowę popytu na pracę również w jednostkach małych, szacuje się[5], że przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2010 r. wzrosło o około 0,8% w skali roku.

[5] Wstępne dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej w pełnej zbiorowości zostaną opublikowane przez GUS w *Małym Roczniku Statystycznym Polski 2011* w lipcu br., natomiast ostateczne dane w tym zakresie ukażą się w *Roczniku Statystycznym Rzeczpospolitej Polskiej 2011* na przełomie 2011 i 2012 r.

Pomimo odbudowy popytu na pracę, w 2010 r. miał miejsce przyrost bezrobocia. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy na koniec 2010 r. wyniosła 1.954,7 tys. osób i była o 62 tys. osób (tj. o 3,3%) wyższa w porównaniu z końcem 2009 r. W tym samym okresie stopa bezrobocia rejestrowanego nieznacznie wzrosła z 12,1% do 12,3%. Wzrost bezrobocia wynikał z wyższej aktywności zawodowej. Opublikowane przez GUS dane za 2009 r. wskazują także, że w czasie kryzysu dostosowanie na rynku pracy odbywało się przede wszystkim poprzez ograniczanie czasu pracy, a nie przez zwolnienia pracowników (tzw. efekt chomikowania pracy). Oznacza to, że firmy miały możliwość zwiększania zatrudnienia poprzez wyższy wymiar etatu dotychczasowych pracowników, bez zatrudniania nowych osób, co obok wzrostu aktywności zawodowej, również miało negatywny wpływ na poziom bezrobocia.

W 2010 r. poprawa sytuacji na rynku pracy nie dotyczyła wynagrodzeń, m.in. wskutek słabej pozycji przetargowej pracowników w negocjacjach płacowych, ograniczanej przez wciąż relatywnie wysoki poziom bezrobocia. Przeciętna płaca w sektorze przedsiębiorstw w 2010 r. wzrosła o 3,3%, co oznacza, że po uwzględnieniu wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych realny wzrost płac wyniósł tylko 0,7%. W całej gospodarce narodowej w 2010 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia wyniósł 4%, a realnie 1,3%.

Inflacja

Według danych GUS, średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2010 r. wyniósł 2,6% (wobec 3,5% w 2009 r. oraz 1,0% prognozowanego w ustawie). W drugim i trzecim kwartale roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych nie przekraczała poziomu celu inflacyjnego (wynoszącego 2,5%), natomiast w ostatnich miesiącach roku uległa zwiększeniu.

Wzrostowi wskaźnika inflacji w ostatnich miesiącach ub.r. nie towarzyszył jednak wzrost presji popytowej. Inflacja bazowa po wyłączeniu cen żywności i cen energii kształtowała się w całym 2010 r. na niskim poziomie, wynosząc na koniec roku 1,6% r/r.

Dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu wg danych GUS w 2010 r. wyniosła 2,1% średniorocznie (wobec 3,4% w 2009 r.).

Wyższa, niż prognozowana w ustawie budżetowej, dynamika cen w 2010 r. wynikała przede wszystkim z następujących czynników:

- silnego wzrostu cen produktów rolnych na rynkach światowych i w Polsce w II połowie 2010 r., wynikającego z ograniczeń po stronie podażowej,
- wzrostu cen surowców energetycznych (ropy naftowej i paliw) w ostatnich miesiącach roku,

- przejściowego osłabienia złotego w stosunku do głównych walut (EUR i USD) obserwowanego w połowie i pod koniec 2010 r., wynikającego ze wzrostu awersji do ryzyka na światowych rynkach finansowych,
- szybszej niż przewidywano odbudowy wzrostu gospodarczego, w tym wyższej dynamiki spożycia.

W kierunku ograniczenia procesów inflacyjnych w 2010 r., oddziaływał relatywnie niski wzrost płac, związany z wysokim poziomem bezrobocia ograniczającym siłę przetargową pracowników w negocjacjach płacowych oraz konkurencja międzynarodowa, która prowadziła do spadku cen wielu towarów podlegających wymianie zagranicznej. Dotyczyło to m.in. odzieży i obuwia, sprzętu gospodarstwa domowego, środków transportu, sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego, których ceny, kolejny rok z rzędu, spadały.

Stopy procentowe

W 2010 r. krótkoterminowa stopa procentowa była podstawowym instrumentem wykorzystywanym w ramach realizowanej przez Narodowy Bank Polski strategii bezpośredniego celu inflacyjnego.

Rada Polityki Pieniężnej (RPP) kontynuowała w 2010 r. prowadzenie łagodnej polityki monetarnej, utrzymując przez cały rok stopy procentowe banku centralnego na rekordowo niskim poziomie z czerwca 2009 r., w tym główną stopę procentową – stopę referencyjną – w wysokości 3,5%.

O pozostawieniu parametrów polityki pieniężnej bez zmian w I półroczu 2010 r. zadecydowała ocena Rady dotycząca przebiegu procesów inflacyjnych w średnim okresie, a w szczególności uznanie za zbliżone prawdopodobieństwa ukształtowania się inflacji poniżej lub powyżej celu inflacyjnego. Z kolei w drugiej części roku, Rada wskazywała, że za utrzymaniem stóp procentowych NBP na niezmienionym poziomie przemawia umiarkowane tempo wzrostu gospodarczego, towarzysząca mu ograniczona presja płacowa i inflacyjna oraz utrzymujące się ryzyko osłabienia wzrostu gospodarczego na świecie.

Kurs walutowy

W 2010 r. złoty umocnił się w ujęciu średniorocznym, a skala jego nominalnej efektywnej aprecjacji wyniosła ok. 6% (kurs ważony geograficzną strukturą polskiego eksportu). W relacji do euro i dolara amerykańskiego polska waluta zyskała odpowiednio 7,7% i 3,2%, a jej kurs ukształtował się średnio w roku na poziomie 3,99 PLN/EUR i 3,02 PLN/USD.

Kurs złotego podlegał w 2010 r. wahaniom, których źródłem były głównie czynniki o charakterze globalnym. Do początku kwietnia złoty systematycznie zyskiwał na wartości.

Umocnieniu polskiej waluty sprzyjał w tym okresie spadek awersji do ryzyka na światowych rynkach finansowych oraz pozytywna ocena fundamentów polskiej gospodarki przez zagranicznych inwestorów. Negatywny dla złotego wpływ czynników globalnych uwidocznił się przede wszystkim w II kwartale oraz pod koniec listopada 2010 r., gdy gwałtowne pogorszenie nastrojów na rynkach finansowych, wywołane problemami fiskalnymi Grecji, a następnie Irlandii oraz narastającymi obawami o sytuację innych peryferyjnych krajów strefy euro, doprowadziło do osłabienia złotego (silnego szczególnie w stosunku do dolara amerykańskiego zyskującego w tych okresach na wartości). W rezultacie tych tendencji, na przestrzeni 2010 r. złoty umocnił się wobec euro o 3,6%, tracąc równocześnie do dolara amerykańskiego 4% (do poziomu 3,96 PLN/EUR i 2,96 PLN/USD na koniec roku).

2. Ocena przebiegu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2010 r.

2.1. Podstawa prawna dokumentu

Obowiązek opracowania oceny przebiegu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa wynika z dwóch aktów prawnych:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) – zgodnie z art. 182 ust. 2 pkt 4 ocena przebiegu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu państwa przedkładana jest przez Radę Ministrów – Sejmowi i Najwyższej Izbie Kontroli,
- ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.), na podstawie której (art. 2) Minister Skarbu Państwa ma obowiązek przygotowania i przedkładania Radzie Ministrów sprawozdania z realizacji kierunków prywatyzacji.

2.2. Uwarunkowania procesów prywatyzacji w 2010 r.

Sytuacja polskiej gospodarki, na tle zarówno krajów strefy euro, jak i krajów naszego regionu przedstawiała się korzystnie. Zjawiskom kryzysowym drugiej połowy 2008 r. i w roku 2009, które dotarły do Polski z pewnym opóźnieniem, nie towarzyszyły żadne gwałtowne dostosowania mechanizmów rynkowych. Według wstępnych szacunków GUS w 2010 r. wzrost PKB wyniósł 3,8%[1]. Podkreślić należy, iż był to jeden z najlepszych wyników w Unii Europejskiej. Procesy prywatyzacji w 2010 r. prowadzone zatem były w korzystniejszych, w porównaniu do roku 2009, warunkach ekonomicznych.

Rok 2010 to, pod wieloma względami, wyjątkowy okres dla polskiej prywatyzacji. W tym czasie miała miejsce jedna z największych ofert w historii Europy Środkowo-Wschodniej – debiut giełdowy Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S A. Po dwóch dekadach rozwoju, także Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zadebiutowała na rynku regulowanym, a sukcesem zakończono przekształcenia dla 226 spółek – oznacza to niemal 2-krotny wzrost w porównaniu z poprzednimi latami kadencji oraz stanowi wielkość zbliżoną do łącznej liczby spółek objętych przekształceniami w latach 2005 – 2007, co świadczy o ciągłym wzroście efektywności podejmowanych działań prywatyzacyjnych.

Przyspieszenie procesów prywatyzacji jest skutkiem zastosowania bardziej efektywnych, z punktu widzenia korzyści wynikających z realizowanych procesów dla poszczególnych spółek, trybów prywatyzacji umożliwiających zbycie akcji lub udziałów w istniejących warunkach oraz skrócenie czasu pozyskania przychodu prywatyzacyjnego.

[1] Komunikat GUS - www.stat.gov.pl

Istotnymi czynnikami, mającymi wpływ na efektywność procesów prywatyzacji, są sytuacja ekonomiczno-finansowa części spółek pozostających w zasobach prywatyzacyjnych, czy też nieuregulowane kwestie prawne (np. roszczenia reprywatyzacyjne, nieunormowana sytuacja prawna składników ich majątku trwałego), a także konieczność uzyskania przez kupującego niezbędnych zgód.

2.2.1. Zasoby majątku państwowego

Wartość składników majątku nadzorowanego przez Ministra Skarbu Państwa w podmiotach gospodarczych, według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. przedstawia się następująco:

- łączna wartość nominalna akcji/udziałów w spółkach z udziałem Skarbu Państwa – 51,4 mld zł, w tym:
  - wartość nominalna akcji/udziałów jsSP – 14,4 mld zł,
  - wartość nominalna akcji/udziałów SP w spółkach z częściowym udziałem SP (z wyłączeniem spółek publicznych) – 10,9 mld zł,
  - wartość nominalna akcji SP w spółkach publicznych – 26,1 mld zł (wartość rynkowa akcji SP w spółkach publicznych wg kursów akcji na dzień 31 grudnia 2010 r. – 112,2 mld zł),
- wartość funduszy własnych, przedsiębiorstw państwowych czynnych wynosi 2,3 mld zł.

2.2.2. Nowe regulacje prawne

Skuteczne prowadzenie polityki prywatyzacyjnej w 2010 r., podobnie jak w latach poprzednich, realizowane było między innymi poprzez uelastycznienie przepisów prawnych. W Ministerstwie Skarbu Państwa podjęto szereg inicjatyw legislacyjnych.

Najważniejszą zmianą prawną mającą na celu usprawnienie i przyspieszenie prywatyzacji była przygotowana przez Ministerstwo Skarbu Państwa ustawa o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz niektórych innych ustaw (ogłoszona 16 lutego 2011 r. – Dz. U. Nr 34, poz. 171), która weszła w życie 3 marca 2011 r. Najistotniejsze zmiany wprowadzone powyższą nowelizacją koncentrują się w trzech obszarach:

- tryby zbywania akcji i udziałów Skarbu Państwa w ramach prywatyzacji pośredniej – zniesienie obowiązku wyznaczania ceny wywoławczej na poziomie nie niższym niż wartość księgowa, w przypadku aukcji ogłoszonej publicznie, dodanie konieczności określenia warunków jakie powinno spełniać zaproszenie do wzięcia udziału w aukcji oraz poszerzenie katalogu trybów zbywania akcji Skarbu Państwa o:
  1) sprzedaż na podstawie oferty publicznej akcji objętych prospektem emisyjnym lub memorandum informacyjnym zgodnie z art. 129 ustawy o ofercie publicznej

i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotów,

2) stabilizację pomocniczą,

3) sprzedaż akcji poza obrotem zorganizowanym w rozumieniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;

- analizy przedprywatyzacyjne – wprowadzono możliwość dokonywania, a nie tylko zlecania dokonywania podmiotom zewnętrznym opracowania przedmiotowych analiz, określanie każdorazowo przez Ministra Skarbu Państwa zakresu ustalenia sytuacji prawnej majątku spółki, dookreślono przypadki, w których Minister Skarbu Państwa może odstąpić od dokonania analizy;
- pomoc publiczna oraz wsparcie nie będące pomocą udzielane przez Ministra Skarbu Państwa – doprecyzowano przepisy dotyczące udzielania pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację ze środków Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców, wprowadzono możliwość udzielania przedsiębiorcom (również nie będącymi przedsiębiorcami publicznymi) wsparcia nie będącego pomocą publiczną na zasadach rynkowych, wprowadzono szczegółowe zasady, tryb, warunki i formy udzielania pomocy publicznej.

Do przedmiotowej nowelizacji w 2010 r. rozpoczęte zostały prace związane z opracowaniem następujących projektów rozporządzeń Rady Ministrów:

- w sprawie szczegółowego trybu zbywania akcji Skarbu Państwa;
- w sprawie analiz spółki, przeprowadzonych przed zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa;

oraz projekty rozporządzeń Ministra Skarbu Państwa:

- w sprawie pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorców;
- w sprawie trybu, warunków oraz form udzielania wsparcia nie będącego pomocą publiczną.

W 2010 r. przygotowane i procedowane były także między innymi następujące akty prawne:

- projekt ustawy o uchyleniu ustawy o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji oraz o zmianie niektórych innych ustaw;
- projekt założeń do ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących;
- projekt ustawy o zasadach wykonywania niektórych uprawnień Skarbu Państwa oraz projekty aktów wykonawczych.

Ponadto, w 2010 r. zostały opracowane i ogłoszone między innymi następujące rozporządzenia Rady Ministrów:

- zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu zbywania akcji Skarbu Państwa – wydane w dniu 20 kwietnia 2010 r. i ogłoszone w Dz. U. Nr 68, poz. 440, które wprowadziło przejrzysty mechanizm obniżania ceny wywoławczej akcji, co umożliwiło jej ustalanie na poziomie realnej ceny rynkowej (z zachowaniem obowiązujących zasad gospodarowania mieniem Skarbu Państwa), a tym samym zwiększyło szanse na powodzenie procesu prywatyzacji;
- zmieniające rozporządzenie w sprawie analiz spółki przeprowadzanych przez zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa – wydane w dniu 20 kwietnia 2010 r. i ogłoszone w Dz. U. Nr 68, poz. 439, uprościło zasady sporządzania analiz, poprzez ograniczenie ich elementów obligatoryjnych oraz poszerzyło katalog określający możliwość odstąpienia od ich sporządzania.

Jednocześnie w 2010 r. zostały opracowane i opublikowane rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa, w tym między innymi:

- z dnia 21 października 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru karty prywatyzacji – ogłoszone w Dz. U. Nr 209, poz. 1380,
- z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu prowadzenia gospodarki finansowej Funduszu Skarbu Państwa – ogłoszone w Dz. U. Nr 118, poz. 801,
- z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców – ogłoszone w Dz. U. Nr 118, poz. 800.

2.2.3. Otoczenie gospodarcze

Jak już wielokrotnie podkreślano, także w „Kierunkach prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2010 r.", działania prywatyzacyjne Ministra Skarbu Państwa uwarunkowane są, między innymi, sytuacją makroekonomiczną oraz koniunkturą na rynkach światowych i na rynku krajowym.

W I połowie 2010 r. w gospodarce światowej utrzymywało się stosunkowo wysokie tempo wzrostu aktywności, szybko rosły obroty światowego handlu oraz produkcji przemysłowej. Mimo faktu, iż w II połowie roku miało miejsce wyhamowanie tych kategorii, to w całym 2010 r. nastąpiło silne odbicie poziomu światowego PKB[2]. Gospodarka większości krajów Unii Europejskiej odnotowywała powolny wzrost, przykładem mogą tu być Szwecja, Estonia czy Niemcy. Poprawa sytuacji w Unii Europejskiej, obok czynników krajowych, przyczyniła się także do wzrostu gospodarczego w Polsce.

[2] Źródło: projekt założeń do ustawy budżetowej na 2011 rok (MF).

Szczególnie istotne znaczenie, dla prowadzonych procesów prywatyzacji, miały tendencje wzrostowe na światowych rynkach finansowych i kapitałowych. Polski rynek kapitałowy był jednym z najszybciej rozwijających się rynków w Europie Środkowo-Wschodniej. Warszawska giełda papierów wartościowych, z kapitalizacją 142 mld EUR na koniec 2010 r., była największą giełdą w regionie oraz plasowała się na 2 miejscu w Europie pod względem liczby debiutów na rynkach regulowanych oraz pod względem ich wartości[3].

2.3. Obszary działań Ministra Skarbu Państwa

2.3.1. Komercjalizacja

W 2010 r. skomercjalizowanych zostało 10 przedsiębiorstw państwowych oraz dwie instytucje filmowe. Struktura branżowa skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych była zróżnicowana, dotyczyło to podmiotów z branży budownictwo, jednostki usługowe, transport i turystyka, przemysł obronny, maszynowy i inne.

2.3.2. Prywatyzacja pośrednia (kapitałowa)

W 2010 r. przekształceniami własnościowymi objętych zostało 226 podmiotów (z czego 1 podmiot został zbyty w trybie prywatyzacji bezpośredniej), w tym: 159[4] spółek poprzez zbycie pierwszego lub kolejnych pakietów akcji/udziałów (według daty podpisania umowy), 38 skomunalizowano, akcje/udziały 32 spółek zostały wniesione na podwyższenie kapitału innego podmiotu[5]. Kontynuowano zbywanie akcji/udziałów w spółkach z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa.

Informacje o prywatyzacji pośredniej w wybranych branżach zaprezentowano z uwzględnieniem obowiązujących dla nich programów i strategii.

Sektor instytucji finansowych

W 2010 r. upublicznione zostały akcje 2 spółek sektora: Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S A oraz Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

W maju 2010 r. miał miejsce debiut giełdowy Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S A. Cena emisyjna akcji ustalona została na poziomie 312,50 zł, natomiast cena na zamknięcie w dniu debiutu wyniosła 360,00 zł. Wartość oferty publicznej to 8,1 mld zł, z czego przychody dla Skarbu Państwa wyniosły 1,35 mld zł.

Oferta publiczna akcji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. miała miejsce w listopadzie 2010 r. Przychody dla Skarbu Państwa wyniosły 1,21 mld zł. Cena emisyjna

[3] Źródło: Prezentacja wyników działalności Grupy Kapitałowej GPW z rok 2010.
[4] Z uwzględnieniem Energa S.A.
[5] W przypadku 4 podmiotów miało miejsce również zbycie pakietu akcji Skarbu Państwa.

akcji spółki ustalona została w przedziale od 43 zł do 46 zł, a cena na zamknięcie w dniu debiutu osiągnęła poziom 54 zł.

W 2010 r. rozpoczęte zostały prace związane z planowanym upublicznieniem akcji Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. W lutym 2011 r. podpisana została umowa z doradcą, przedmiotem której jest świadczenie doradztwa prawnego przy IPO Banku.

Ponadto, w grudniu 2010 r. opublikowane zostało ogłoszenie o przetargu na nabycie 1,58% akcji Skarbu Państwa w spółce Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. W marcu 2011 r. została podpisana umowa sprzedaży akcji Skarbu Państwa oraz przysługujących im praw poboru, tym samym zakończona została prywatyzacja „resztówek" instytucji finansowych należących do Skarbu Państwa.

Sektor elektroenergetyczny

Przekształcenia własnościowe spółek sektora realizowane są zgodnie z postanowieniami dokumentów rządowych „Programem dla elektroenergetyki" oraz „Polityką energetyczną Polski do 2030 roku", a także przyjętym w dniu 11 sierpnia 2009 r. przez Radę Ministrów dokumentem pt. „Kluczowe spółki do prywatyzacji w latach 2009-2010" – Aktualizacja „Planu prywatyzacji na lata 2008-2011".

Tauron Polska Energia S.A.

Zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie „Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2010 r." w czerwcu 2010 r. miała miejsce oferta publiczna Tauron Polska Energia S.A. Skarb Państwa sprzedał pakiet akcji do poziomu pozwalającego zachować władztwo korporacyjne w spółce za kwotę 3,98 mld zł. Po przeprowadzeniu transakcji udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym spółki wyniósł 41,96%.

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Realizując drugi etap prywatyzacji spółki PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. w październiku 2010 r. zbytych zostało 10% akcji spółki za ogólną kwotę 3,98 mld zł. Obecnie Skarb Państwa jest właścicielem 69,29% akcji.

Energa S.A.

We wrześniu 2010 r. Rada Ministrów na wspólny wniosek Ministra Skarbu Państwa i Ministra Gospodarki podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie „Polityki energetycznej Polski do 2030 roku" (w kierunku wzmocnienia pozycji kluczowych przedsiębiorstw energetycznych) oraz zaakceptowała podstawowe parametry transakcji sprzedaży akcji spółki Energa S.A. na rzecz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

We wrześniu 2010 r. Minister Skarbu Państwa podpisał z inwestorem umowę sprzedaży 84,19% akcji spółki Energa S.A. za cenę 7,53 mld zł. Warunkiem przeniesienia własności akcji spółki na rzecz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. było uzyskanie zgody na koncentrację przez kupującego.

ENEA S.A.

Ponadto, w 2010 r. zakończony został kolejny etap prywatyzacji spółki Enea S.A., w lutym 2010 r. zbytych zostało 16,05% akcji tej spółki. W II połowie 2010 r. został wszczęty nowy proces prywatyzacji spółki w trybie negocjacji podjętych na podstawie publicznego zaproszenia. W odpowiedzi na opublikowane w październiku 2010 r. zaproszenie, oferty wstępne złożyło 6 podmiotów, do kolejnego etapu dopuszczonych zostało 5 oferentów. W grudniu 2010 r. jednemu z potencjalnych inwestorów została udzielona wyłączność negocjacyjna, w terminie do końca pierwszego kwartału roku 2011. 1 kwietnia 2011 r. została podjęta decyzja o zamknięciu procesu bez rozstrzygnięcia, ponieważ złożone oferty nie spełniały stawianych warunków.

Podpisane zostały także umowy zbycia akcji innych spółek sektora elektroenergetycznego, tj.: Elektrownia Stalowa Wola S.A., Elektrownia Rybnik S.A., Elektrociepłownia Zabrze S.A., Zespół Elektrociepłowni Bytom S.A., Zespół Elektrociepłowni Tychy S.A.

Sektor naftowy

Działania prywatyzacyjne w sektorze naftowym prowadzone były zgodnie z „Polityką Rządu RP dla przemysłu naftowego w Polsce" oraz „Polityką energetyczną Polski do 2030 roku".

Zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie „Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2010 r." w styczniu 2010 r. w transakcjach pakietowych zbytych zostało 10,78% akcji należących do Skarbu Państwa spółki Grupa Lotos S.A. Wartość transakcji wyniosła 406 mln zł. Aktualny udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym spółki wynosi 53,19%.

Ponadto, w październiku 2010 r. zostało opublikowane zaproszenie do negocjacji w sprawie nabycia akcji spółki Grupa Lotos S.A., co stanowiło formalne rozpoczęcie procesu prywatyzacji spółki. Zamiarem Ministra Skarbu Państwa jest, aby sprzedaż akcji Skarbu Państwa nastąpiła w wyniku ogłoszenia wezwania. Warunkiem dokonania zapisu na sprzedaż zbywanych akcji w odpowiedzi na wezwanie albo zawarcia innej umowy zapewniającej zbycie przez Skarb Państwa wszystkich zbywanych akcji, będzie zatwierdzenie oferty przez Radę Ministrów z jednoczesną zmianą w dokumentach: „Polityka

energetyczna Polski do 2030 roku" oraz „Polityka Rządu RP dla przemysłu naftowego w Polsce", umożliwiających zbycie przez Skarb Państwa akcji Spółki.

Sektor chemiczny

W 2010 r. Ministerstwo Skarbu Państwa prowadziło prace mające na celu sprzedaż akcji Zakładów Azotowych Puławy S.A. oraz Zakładów Chemicznych Police S.A. W maju 2010 r. opublikowane zostały zaproszenia do nabycia należących do Skarbu Państwa akcji tych spółek. W wyznaczonym terminie wpłynęło łącznie sześć ofert, do kolejnego etapu procesu prywatyzacji spółek zostały dopuszczone wszystkie podmioty, które je złożyły. W związku z wnioskami potencjalnych inwestorów, termin składania ofert wiążących wydłużony został do końca listopada 2010 r.

Złożone przez potencjalnych inwestorów wstępne i wiążące oferty zostały uznane za niesatysfakcjonujące, przede wszystkim z punktu widzenia możliwych do uzyskania przychodów z prywatyzacji, ale także proponowanej struktury i warunków przeprowadzenia transakcji oraz z punktu widzenia gwarancji rozwoju spółek i realizacji potrzeb inwestycyjnych w przyszłości. W styczniu 2011 r. podjęta została decyzja o zakończeniu ww. procesów bez rozstrzygnięcia. Prywatyzacja spółek sektora Wielkiej Syntezy Chemicznej będzie kontynuowana w 2011 r.

W 2010 r. nastąpiło zbycie 5,56% pakietu akcji spółki Anwil S.A. z siedzibą we Włocławku. Ponadto, trwały działania prywatyzacyjne wobec spółki Azoty – Adipol S.A., w październiku 2010 r. zostało ogłoszone zaproszenie do negocjacji oraz przygotowania do prywatyzacji spółki Zakłady Chemiczne Rudniki S.A., we wrześniu 2010 r. zlecono wycenę spółki, a w marcu 2011 r. zostało opublikowane zaproszenie do negocjacji.

Sektor węgla kamiennego

Zgodnie ze zaktualizowanym „Planem prywatyzacji na lata 2008-2011", zakończenie prywatyzacji spółki Lubelski Węgiel „Bogdanka" S.A. przewidziano w 2010 r. Znowelizowane zapisy „Strategii Działalności Górnictwa Węgla Kamiennego w Polsce w latach 2007-2015" umożliwiły sprzedaż przez Skarb Państwa większościowego pakietu akcji spółki. Uwzględniając wariant postulowany przez Zarząd Spółki i przedstawicieli strony społecznej, Ministerstwo Skarbu Państwa skierowało ofertę do inwestorów finansowych.

W marcu 2010 r. zbyto 46,7% akcji LW „Bogdanka" S.A. za ponad 1,1 mld zł. Akcje zaoferowane przez Skarb Państwa zostały nabyte przez wszystkie polskie otwarte fundusze emerytalne. Po dokonaniu transakcji LW „Bogdanka" S.A. stała się prywatną spółką ze „śladowym" akcjonariatem SP, na poziomie 4,3%. W marcu 2010 r. rozpoczął się proces udostępniania akcji pracowniczych, który potrwa do marca 2012 r.

KGHM Polska Miedź S.A.

Przyjęta w sierpniu 2009 r. aktualizacja „Planu prywatyzacji na lata 2008-2011" zakładała sprzedaż przez Skarb Państwa do 10% akcji spółki. Transakcja została zrealizowana poprzez giełdę papierów wartościowych, rozpoczęta w dniu 7 stycznia 2010 r. i przeprowadzona w drodze przyspieszonej budowy książki popytu. Łącznie pozwoliło to uzyskać kwotę 2,06 mld zł.

Przed dokonaniem sprzedaży akcji Skarb Państwa wprowadził na Walnym Zgromadzeniu Spółki w grudniu 2009 r. odpowiednie zapisy do statutu, które umocniły pozycję Skarbu Państwa jako akcjonariusza Spółki.

Sektor przemysłu obronnego

Proces prywatyzacji spółki Zakłady Tworzyw Sztucznych Gamrat S.A. z siedzibą w Jaśle rozpoczęto zgodnie z planem i zrealizowano w 2010 r. W marcu 2011 r. nastąpiło parafowanie projektu umowy sprzedaży.

Z przyczyn rynkowych (w związku z nagłym załamaniem się sprzedaży maszyn budowlanych) w 2010 r. przyjęta została nowa koncepcja przekształceń własnościowych spółki Huta Stalowa Wola S.A. z siedzibą w Stalowej Woli. Zgodnie z założeniami najpierw nastąpi zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa, a następnie prywatyzacja. Po przeprowadzonych w 2010 r. negocjacjach, w styczniu 2011 r. została podpisana umowa wstępna z inwestorem na zakup części cywilnej spółki.

Ponadto, w 2010 r. zbyto 85% udziałów spółki Wojskowe Biuro Projektów Budowlanych Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu oraz akcje/udziały 7 spółek sektora zostały wniesione na podwyższenie kapitału Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

Sektor uzdrowisk

W 2010 r. wszczęto procesy prywatyzacyjne wobec wszystkich spółek uzdrowiskowych z wyłączeniem 7 podmiotów objętych rozporządzeniem Ministra Skarbu Państwa z dnia 8.10.2008 r. w sprawie wykazu zakładów lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych w formie jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, które nie będą podlegać prywatyzacji (Dz. U. Nr 192, poz. 1186) oraz jednego, dla którego proces prywatyzacji zrealizowano w latach wcześniejszych.

Spośród 25 uzdrowisk będących w nadzorze właścicielskim MSP, 17 podlegało prywatyzacji. W 2010 r. zakończono 8 procesów prywatyzacyjnych następujących spółek sektora: Uzdrowisko Ustka Sp. z o.o., Uzdrowisko Kraków – Swoszowice Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Uzdrowiskowe „Ustroń" S.A., Solanki Uzdrowisko Inowrocław Sp. z o.o.,

Zespół Uzdrowisk Kłodzkich S.A., Uzdrowisko Połczyn S.A., Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. oraz Uzdrowisko Wieniec S.A.

W przypadku 5 spółek nastąpiło przesunięcie terminu zakończenia prywatyzacji z powodu zgłoszenia roszczeń do majątku. Z kolei wobec 4 uzdrowisk prowadzone dotychczas kilkakrotne próby prywatyzacji nie przyniosły powodzenia, głównie ze względu na małe zainteresowanie inwestorów lub niski poziom cenowy składanych ofert. W 2011 r. będą prowadzone dalsze działania prywatyzacyjne wobec tych podmiotów.

2.3.3. Spółki z Programu NFI

W 2010 r. Minister Skarbu Państwa kontynuował działania zmierzające do zakończenia prywatyzacji spółek z Programu NFI.

Wg stanu na dzień 31.12.2010 r. Minister Skarbu Państwa wykonywał prawa z akcji/udziałów w 21 czynnych podmiotach grupy.

Podkreślić należy, iż zainteresowanie inwestorów zakupem mniejszościowych pakietów akcji w przedmiotowych spółkach jest znikome, czego przykładem może być dwukrotna próba zbycia 25,01% akcji, w trybie aukcji, spółki Zakłady Chemiczne Alwernia S.A. z siedzibą w Alwerni. Oba procesy, z uwagi na brak zgłoszeń od potencjalnych inwestorów, zakończyły się niepowodzeniem.

W 2010 r. zakończono prywatyzację 2 spółek objętych Programem NFI, były to: Zielonogórskie Fabryki Mebli S.A. i Rzeszowska Centrala Materiałów Budowlanych S.A.

2.3.4. Pakiety „resztówkowe”

Zgodnie z zapisami dokumentu „Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2010 r.” Ministerstwo wykorzystywało wszystkie dostępne, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, sposoby zbycia akcji/udziałów Skarbu Państwa w tych spółkach, w tym możliwość nieodpłatnego przekazania mniejszościowych pakietów jednostkom samorządu terytorialnego. W pojedynczych przypadkach, w związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi bądź układowymi oraz zobowiązaniami inwestorów wynikającymi z umów prywatyzacyjnych, procesy przekształceniowe musiały zostać przesunięte na lata dalsze.

W 2010 r. w tej grupie sprywatyzowanych zostało 57 podmiotów, w tym dzięki wykorzystaniu tendencji wzrostowej na giełdzie, zrealizowane zostały transakcje sprzedaży akcji 17 spółek, były to między innymi: Telekomunikacja Polska S.A., Energoaparatura S.A., Hutmen S.A., Polimex Mostostal S.A. W 2010 r. zbyte zostały wszystkie pakiety „resztówkowe” spółek notowanych na giełdzie, ujętych w „Planie prywatyzacji na lata 2008-2011”. Ponadto, w 2010 r. skomunalizowano 7 spółek z „resztówkowym” udziałem Skarbu

Państwa, natomiast akcje 2 podmiotów zostały wniesione na podwyższenie kapitału Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

Pakiety „resztówkowe" najczęściej zbywane są na rzecz większościowych akcjonariuszy bądź wspólników tych spółek i nie są przedmiotem zainteresowania innych inwestorów, nie związanych kapitałowo ze spółką. Stąd zbywanie tych pakietów wymaga długotrwałych i konsekwentnych działań.

***

Ponadto, w 2010 r. realizowane były także procesy przekształceń własnościowych w takich sektorach i branżach jak: przemysł maszynowy i metalowy, wydawnictwa i poligrafia, budownictwo, surowce skalne, farmacja, spółki sektora rolnictwa i otoczenia rolnictwa, drzewna, meblarska transport i innych. Na podkreślenie zasługuje intensyfikacja działań wobec spółek sektora transportu. W 2010 r. przekształceniami własnościowymi objętych zostało 38 przedsiębiorstw komunikacji samochodowej, z czego 31 skomunalizowano, 6 PKS-ów mazowieckich zbyto w trybie negocjacji oraz w 1 przypadku miała miejsce realizacja zapisów umowy.

2.4. Monitorowanie zobowiązań prywatyzacyjnych

Według stanu na dzień 31.12.2010 r. Ministerstwo Skarbu Państwa nadzorowało i monitorowało stan realizacji zobowiązań pozacenowych w 192 umowach prywatyzacyjnych. Dotyczy to 80 umów z prywatyzacji pośredniej (sprzedaż akcji lub udziałów Skarbu Państwa) oraz 112 umów z prywatyzacji bezpośredniej.

W ramach prywatyzacji bezpośredniej największy udział mają umowy o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania (tzw. leasing pracowniczy), które stanowią 57,1% wszystkich nadzorowanych umów z prywatyzacji bezpośredniej, zaś najmniejszy (15,2%) umowy wniesienia przedsiębiorstwa do spółki.

Z punktu widzenia kraju pochodzenia inwestora, wśród czynnych umów prywatyzacyjnych, największą grupę stanowią umowy zawarte z inwestorami dysponującymi wyłącznie kapitałem polskim 87,5% (168 czynnych umów prywatyzacyjnych). Umowy z wyłącznym udziałem kapitału zagranicznego stanowią 11,5% (22 umowy), natomiast umowy, w których występuje tzw. kapitał mieszany (inwestor polski i zagraniczny) stanowią jedynie 1% (2 umowy).

Według stanu na koniec 2010 r. wstępnie stwierdzono niewykonanie zobowiązań pozacenowych w 44 czynnych umowach prywatyzacyjnych, co stanowi 23% ogólnej liczby nadzorowanych umów. Należy jednakże podkreślić, iż ranga niewykonanych zobowiązań pozacenowych jest zróżnicowana, poczynając od zobowiązań informacyjnych, poprzez zobowiązania o charakterze socjalnym (przy których stroną roszczeniową są najczęściej

pracownicy sprywatyzowanych podmiotów, a tylko w niewielkim zakresie Skarb Państwa), po najistotniejsze – zobowiązania kapitałowe i inwestycyjne.

Zobowiązania inwestycyjne stanowią istotną gospodarczo grupę zobowiązań pozacenowych, zamieszczanych w umowach prywatyzacyjnych. Łączna kwota zobowiązań inwestycyjnych, wynikająca z czynnych umów prywatyzacyjnych, według stanu na 31.12.2010 r. wynosi ok. 12,64 mld zł. Do końca 2010 r. inwestorzy powinni dokonać nakładów inwestycyjnych w wysokości ponad 6,42 mld zł. Według aktualnie posiadanych danych, w okresie sprawozdawczym, zgodnie z zapisami umów prywatyzacyjnych, zostały wykonane inwestycje w kwocie ok. 3,3 mld zł. Jednakże należy zauważyć, iż ze względu na zróżnicowane terminy sprawozdawczości ustalone w poszczególnych umowach prywatyzacyjnych, kwota inwestycji zrealizowanych do końca 2010 r. z pewnością ulegnie zmianie, gdyż wiele zobowiązań inwestycyjnych wymagalnych do 31 grudnia 2010 r. zostanie rozliczonych w trakcie roku 2011 i lat następnych (z chwilą nadsyłania sprawozdań).

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. Ministerstwo Skarbu Państwa stwierdziło niewykonanie nakładów inwestycyjnych na kwotę 41,95 mln zł, co stanowi 0,65% ogólnej kwoty wymagalnych zobowiązań inwestycyjnych wynikających z czynnych umów prywatyzacyjnych.

Zobowiązania dotyczące utrzymania stanu zatrudnienia, stanowią kolejną bardzo istotną grupę zobowiązań pozacenowych, podejmowanych przez inwestorów w umowach prywatyzacyjnych.

Spośród 192 nadzorowanych i monitorowanych umów prywatyzacyjnych, aż 170 zawiera zobowiązania dotyczące utrzymania stanu zatrudnienia (tj. 88,5%). W przypadku 150 umów zobowiązania dotyczące utrzymania stanu zatrudnienia zostały wykonane. 20 umów prywatyzacyjnych zawiera niewykonane zobowiązania w zakresie zatrudnienia, co stanowi 11,8% wszystkich umów zawierających ten typ zobowiązań.

2.5. Przychody z prywatyzacji i dochody budżetowe

W 2010 r. wartość podpisanych umów prywatyzacyjnych wyniosła łącznie około 29,7 mld zł, jednakże ze względu na konieczność uzyskania niezbędnych zgód przychody z prywatyzacji brutto w ujęciu kasowym zrealizowano w wysokości ponad 22 mld zł.

W „Kierunkach prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2010 r.” zaplanowano realizację przychodów z prywatyzacji w wysokości 25.000,0 mln zł.

Uzyskane przychody, w kwocie 22.037,1 mln zł zostały rozdysponowane następująco:

– 9.026,2 mln zł – przekazanych zostało do budżetu państwa,

ponadto:

- 2.002,4 mln zł – Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców (art. 56 ust.1 pkt 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji – dalej uokip),
- 1.171,6 mln zł – Fundusz Reprywatyzacji (art. 56 ust. 1 pkt 1 uokip),
- 8.346,2 mln zł – Fundusz Rezerwy Demograficznej (art. 58 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych),
- 440,7 mln zł na Fundusz Skarbu Państwa, na pokrycie kosztów prywatyzacji, gospodarowania mieniem SP oraz inne zadania ustawowe nałożone na Ministra Skarbu Państwa (art. 56 ust.1 pkt 3 uokip),
- 440,7 mln zł – Fundusz Nauki i Technologii Polskiej (art. 56 ust.1 pkt 4 uokip),
- 487,9 mln zł – Fundusz Pracy (art. 56 ust. 3 uokip),
- 121,4 mln zł – rezerwy poręczeniowe i gwarancyjne SP (art. 27 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez SP oraz niektóre osoby prawne).

Dochody z tytułu dywidend, zaplanowane na poziomie 4.000,0 mln zł wykonane zostały w kwocie 4.456,7 mln zł (111,4% planu).

2.6. Działania promocyjno-informacyjne

Działania prywatyzacyjne Ministra Skarbu Państwa prowadzone są w trzech głównych obszarach: współpracy zagranicznej, relacji inwestorskich oraz projektów edukacyjnych.

Aktywność na płaszczyźnie międzynarodowej przebiegała w obszarze promocji procesów prywatyzacyjnych, który obejmuje przede wszystkim działania zmierzające do pozyskiwania zainteresowania potencjalnych inwestorów projektami objętymi przekształceniami własnościowymi w ramach programu „Plan prywatyzacji w latach 2008-2011” poprzez spotkania bezpośrednie, dwustronne oraz aktywność prowadzoną w sposób pośredni np. poprzez przekazywanie materiałów dotyczących oferty prywatyzacyjnej Ministra Skarbu Państwa, poprzez media.

W ramach relacji inwestorskich i współpracy zagranicznej w 2010 r. zaaranżowano ponad 20 wyjazdów zagranicznych, których celem było dotarcie MSP do potencjalnych inwestorów z informacjami o projektach prywatyzacyjnych.

Zagadnienia współpracy dwustronnej oraz prezentacja oferty prywatyzacyjnej były tematem kilkudziesięciu spotkań organizowanych w MSP z delegacjami zagranicznymi, korpusem dyplomatycznym akredytowanym w Warszawie i podczas spotkań w innych resortach gospodarczych z udziałem przedstawicieli ministerstwa oraz 2 dorocznych narad z udziałem polskich ambasadorów i radców handlowych organizowanych przez MSZ i MG.

Zagadnienia te także były tematem wielu spotkań z przedstawicielami środowiska inwestorskiego, m.in. z funduszami private equity, domami maklerskimi, kancelariami prawnymi, OFE, TFI, bankami inwestycyjnymi, bilateralnymi izbami gospodarczymi.

Szczególnym wydarzeniem 2010 r. była organizacja przez MSP i Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Gali Polskiego Rynku Kapitałowego. Honorowy Patronat nad Galą objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele najważniejszych władz w państwie, reprezentanci administracji rządowej, korpusu dyplomatycznego, globalnych instytucji finansowych, biznesu, instytucji rynku kapitałowego oraz organizacji zrzeszających przedsiębiorców. Wydarzenie to było zarazem ukoronowaniem wspólnie podejmowanych działań przez Ministerstwo Skarbu Państwa i Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. promujących Warszawę jako lidera w regionie oraz ważnego gracza wśród rynków kapitałowych w Europie.

Ponadto, organizowane były tzw. field trips globalnych funduszy inwestycyjnych w Warszawie. Celem wizyty przyjazdowej była promocja prywatyzacji poprzez promocję rynków kapitałowych oraz walorów polskiej gospodarki i perspektyw jej rozwoju.

Kolejnym znaczącym wydarzeniem w ubiegłym roku była Konferencja „20 lat przekształceń własnościowych w Polsce" w Rzeszowie. W ciągu dwóch dni konferencji dyskutowano zarówno na tematy dotyczące prywatyzacji w ujęciu ogólnopolskim, jak również historii prowadzonych procesów przekształceń własnościowych w ujęciu regionalnym i branżowym.

Działania promocyjno informacyjne prowadzone są także poprzez stronę internetową MSP. W 2010 r. na stronie internetowej opublikowanych i zaktualizowanych zostało ok. 1.100 profili spółek. Opublikowana była także mapa prywatyzacyjna, galeria spółek oraz kalendarium działań prywatyzacyjnych. W 2010 r. została wprowadzona koncepcja „Akcjonariatu Obywatelskiego", która towarzyszyła debiutom giełdowym spółek Skarbu Państwa: Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., Tauron Polska Energia S.A oraz Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. W ramach promocji Akcjonariatu Obywatelskiego zorganizowane zostało „Roadshow edukacyjne" czyli cykl spotkań Ministra Skarbu Państwa i prezesów debiutujących na giełdzie spółek z inwestorami indywidualnymi oraz studentami. Opracowano broszury informacyjne na temat Akcjonariatu Obywatelskiego oraz stworzono specjalny serwis internetowy www.AkcjonariatObywatelski.pl na którym zamieszczane były informacje na temat debiutów spółek Skarbu Państwa.

W kwietniu 2010 r. utworzona została strona internetowa www.PrywatyzacjaDlaLudzi.pl, będąca bazą materiałów na temat prywatyzacji, własności prywatnej oraz prywatyzacji giełdowych. Od momentu utworzenia do końca roku strona zanotowała blisko 140 tysięcy odsłon.

Prowadzone były także projekty edukacyjne poświęcone problematyce prywatyzacji i własności prywatnej oraz jej znaczenia dla gospodarki. Ich celem było i jest budowanie społecznej akceptacji dla prywatyzacji. W 2010 r. kontynuowano również realizację programu edukacyjnego „Własność to odpowiedzialność", skierowanego do uczniów, studentów, seniorów, społeczności lokalnych, dziennikarzy i liderów opinii. W projektach edukacyjnych realizowanych pod patronatem Ministerstwa Skarbu Państwa wzięło udział ponad 86 tysięcy osób.

Część I

Sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej

Rozdział 1

Wykonanie postanowień ustawy budżetowej

1.1. Dochody, wydatki oraz deficyt budżetu państwa

W art. 1 ustawy budżetowej na rok 2010 z dnia 22 stycznia 2010 r. ustalono:

1) dochody budżetu państwa na kwotę 249.006.601 tys. zł,

2) wydatki budżetu państwa na kwotę nie większą niż 301.220.817 tys. zł,

3) deficyt budżetu państwa na kwotę nie większą niż 52.214.216 tys. zł.

Realizację podstawowych wielkości budżetu państwa w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ustawa 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	3-2	3:2
	w tys. zł			*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Dochody	249.006.601	250.302.781	1.296.180	100,5
Wydatki	301.220.817	294.893.878	-6.326.939	97,9
Deficyt	52.214.216	44.591.097	-7.623.119	85,4

Dochody budżetu państwa w 2010 r. zrealizowano w kwocie wyższej o 1.296.180 tys. zł od zaplanowanej w ustawie budżetowej (o 0,5%). Przyczyny wzrostu wykonania dochodów zostały omówione w części charakteryzującej sytuację makroekonomiczną oraz w części opisującej zmiany poszczególnych tytułów dochodów budżetu.

Wydatki budżetu państwa wykonane zostały w 2010 r. w wysokości 294.893.878 tys. zł i były niższe o 6.326.939 tys. zł w stosunku do kwoty ustalonej w ustawie budżetowej na rok 2010, tj. o 2,1%. Rada Ministrów nie skorzystała z upoważnienia do wydania rozporządzenia o wydatkach niewygasających z końcem roku budżetowego, w związku z tym nie został ustalony katalog wydatków roku 2010, których realizacja byłaby przesunięta na rok 2011.

Wydatki budżetu państwa szczegółowo omówiono w Rozdziale 3 Sprawozdania „Wydatki budżetu państwa".

Deficyt budżetu państwa został zrealizowany w wysokości 44.591.097 tys. zł. W porównaniu do zapisanego w art. 1 ust. 3 ustawy budżetowej na 2010 r. nieprzekraczalnego poziomu 52.214.216 tys. zł był niższy o 7.623.119 tys. zł, tj. o 14,6%. Finansowanie potrzeb pożyczkowych przebiegało w zmiennych i niepewnych warunkach na międzynarodowych rynkach finansowych, na które istotnie oddziaływał kryzys finansów publicznych w Grecji i Irlandii oraz niepokoje związane z możliwością rozszerzenia się go na Portugalię i Hiszpanię. Warunki te wywierały również wpływ na przebieg finansowania na krajowym rynku finansowym. Polityka emisyjna prowadzona w tych warunkach zapewniała realizację strategicznego celu zarządzania długiem, tj. minimalizacji kosztów obsługi długu przy przyjętych ograniczeniach na ryzyko oraz niezbędny poziom finansowania potrzeb pożyczkowych. Było to wynikiem elastycznego podejścia do wyboru rynku oraz dostosowania struktury emitowanych instrumentów do warunków rynkowych.

Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) budżet państwa obok prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa, planowanych wydatków budżetu państwa i planowanego deficytu budżetu państwa określa również łączną kwotę prognozowanych dochodów środków europejskich i łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich oraz wynik budżetu środków europejskich.

W związku z powyższym w art. 2 ustawy budżetowej na rok 2010 ustalono:

1) dochody budżetu środków europejskich na kwotę 41.837.167 tys. zł,

2) wydatki budżetu środków europejskich na kwotę nie większą niż 56.270.072 tys. zł,

3) deficyt budżetu środków europejskich na kwotę nie większą niż 14.432.905 tys. zł.

Wykonanie budżetu środków europejskich w stosunku do postanowień ustawy prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ustawa 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	3-2	3:2
	w tys. zł			*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Dochody	41.837.167	37.708.701	- 4.128.466	90,1
Wydatki	56.270.072	48.124.677	- 8.145.395	85,5
Deficyt	14.432.905	10.415.976	- 4.016.929	72,2

Szczegółowe omówienie budżetu środków europejskich przedstawione zostało w Części II Sprawozdania „Budżet środków europejskich”.

1.2. Realizacja pozostałych postanowień ustawy budżetowej

Poniżej omówiona została realizacja wybranych artykułów ustawy budżetowej, w szczególności tych, które:

1) wywarły znaczący wpływ na realizację budżetu państwa w 2010 r.;

2) nie są omówione w dalszej części sprawozdania.

1. W art. 3 ustawy budżetowej na rok 2010 z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 102) ustalone zostały przychody i rozchody budżetu państwa. Przychody wyniosły 261.801.394 tys. zł wobec kwoty 352.506.774 tys. zł określonej w ustawie, natomiast rozchody wyniosły 206.794.321 tys. zł wobec kwoty 285.859.653 tys. zł określonej w ustawie.

2. Realizacja art. 5 ustawy budżetowej na rok 2010 przedstawia się następująco:

   - przyrost zadłużenia na dzień 31 grudnia 2010 r. z tytułu zaciągniętych i spłaconych kredytów lub pożyczek oraz emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych wyniósł 69.737.855 tys. zł, przy limicie ustawowym na poziomie 120.000.000 tys. zł,

   - skarbowe papiery wartościowe przeznaczone na przedterminową spłatę wykup lub zamianę innych niż skarbowe papiery wartościowe zobowiązań Skarbu Państwa, a także na spłatę zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z ustaw, orzeczeń sądów lub innych tytułów nie były emitowane, przy limicie ustawowym na poziomie 15.000.000 tys. zł.

3. W art. 6 ustawy budżetowej na rok 2010 ustalony został limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa w wysokości 55.000.000 tys. zł. Na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2003 r. Nr 174, poz. 1689, z późn. zm.) udzielono poręczeń i gwarancji, które obciążyły zapisany w ustawie budżetowej limit w wysokości 28.598.339,4 tys. zł. Jednocześnie należy podkreślić, iż wykazane w 2010 roku wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji w wysokości 28.598.339,4 tys. zł, stanowiące 52% planowanego limitu jest najwyższym od 2001 roku i jednocześnie najwyższym, od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, kwotowym wykorzystaniem limitu poręczeń i gwarancji.

   Zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określa corocznie ustawa budżetowa, przy czym zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy, kwota ta nie obejmuje poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa udzielonych na wykonanie zobowiązań objętych już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, w zakresie, w jakim nie powoduje to zwiększenia zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

4. W art. 7 ustawy budżetowej na rok 2010 ustalony został limit łącznych zobowiązań Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych na kwotę 10.500.000 tys. zł. Łączne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły 6.247.941,7 tys. zł, tj. 59,5% limitu określonego w ustawie budżetowej.

5. Zgodnie z art. 8 ustawy budżetowej na rok 2010 Minister Finansów upoważniony został do:

   1) dokonywania wypłat:

      a) ze środków budżetu państwa z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych na podstawie umów międzynarodowych rządom innych państw – do kwoty 2.000.000 tys. zł. Faktyczne wykorzystanie w 2010 r. wyniosło 428.608 tys. zł co stanowi 32,2% planu.

         Niższe od planowanego wykorzystanie było w szczególności spowodowane:

         - niepodpisaniem w 2010 r. Umowy pożyczki między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Łotwy na kwotę będącą równowartością w złotych kwoty 100.000 tys. EUR,
         - niewykorzystaniem przez Republikę Islandii pozostałej części pożyczki, na kwotę 420.000 tys. zł, ze względu na przesunięcie planowanego terminu wykorzystania pozostałej kwoty na rok 2011,
         - opóźnieniami po stronie wietnamskiej przy realizacji kontraktu przewidzianego do finansowania w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem Socjalistycznej Republiki Wietnamu o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej z dnia 22 stycznia 2008 r.,
         - późniejszym niż planowano podpisaniem Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Serbskiej Bośni i Hercegowiny o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej z dnia 21 lipca 2010 r., co skutkowało nie zrealizowaniem wypłat z tego kredytu,
         - opóźnieniem po stronie indonezyjskiej przy realizacji kontraktów przewidzianych do finansowania w ramach Umów między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indonezji o udzieleniu kredytu,
         - brakiem decyzji ze strony potencjalnych kredytobiorców, tj. rządów m.in. Uzbekistanu, Indonezji, Wietnamu, Tadżykistanu, Filipin, Kirgizji, Gruzji.

      b) z tytułu pożyczek udzielonych samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej oraz jednostkom badawczo-rozwojowym na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 78, poz. 684, z późn. zm.) do kwoty 20.000 tys. zł,

przy jednoczesnym założeniu, że suma dokonanych wypłat z tego tytułu w latach budżetowych 2005-2010 nie może przekroczyć łącznej kwoty 2.200.000 tys. zł.

W roku 2010 Skarb Państwa nie zawierał nowych umów pożyczek z publicznymi zakładami opieki zdrowotnej oraz jednostkami badawczo-rozwojowymi. Łącznie w latach 2005-2010 wartość udzielonych pożyczek wynosi 2.183.208,6 tys. zł;

2) udzielania ze środków budżetu państwa:

a) pożyczek dla Banku Gospodarstwa Krajowego:

- na zwiększenie funduszy własnych banku – do kwoty 2.000.000 tys. zł.
  Zgodnie z art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. Nr 65, poz. 594, z późn. zm.) minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić BGK pożyczki ze środków budżetu państwa, przy zachowaniu wymogów określonych w art. 127 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.), na zwiększenie funduszy uzupełniających (fundusze uzupełniające są składnikiem funduszy własnych).
  W 2010 r. Bank Gospodarstwa Krajowego nie występował o udzielenie pożyczki w formie pożyczki podporządkowanej, spełniającej warunki określone w art. 127 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.

- na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego – do kwoty 8.000.000 tys. zł, w 2010 r. nie została udzielona pożyczka ze środków budżetu państwa dla Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego,

b) pożyczek dla Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – do kwoty 1.000.000 tys. zł.

Kwota upoważnienia Ministra Finansów do udzielenia pożyczek ze środków budżetu państwa dla Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nie została wykorzystana,

c) pożyczek dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego i ostrożnościowego – do kwoty 30.000 tys. zł.

W 2010 roku została udzielona jedna pożyczka z budżetu państwa w ramach postępowania naprawczego, zgodnie z art. 224 ustawy o finansach publicznych, na rzecz Gminy Sokolniki w wysokości 1.850,0 tys. zł,

d) pożyczek dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na wypłatę gwarantowanych przez Skarb Państwa odszkodowań z tytułu ubezpieczeń eksportowych oraz kwot gwarancji ubezpieczeniowych do kwoty 675.000 tys. zł.

Na mocy Umowy pożyczki zawartej przez Ministra Finansów z KUKE S.A. w dniu 25 maja 2010 r. Korporacja zaciągnęła pożyczkę z budżetu państwa w wysokości 82.094,4 tys. zł na pokrycie wypłat odszkodowań i kwot gwarancji ubezpieczeniowych z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych. Kwota pożyczki stanowiła 12,2% limitu przewidzianego na ww. cel w ustawie budżetowej na 2010 r. w wysokości 675.000 tys. zł. W związku z niepełnym wykorzystaniem ww. pożyczki przez KUKE S.A. (wynikającym ze zrestrukturyzowania spłaty jednej sumy gwarancyjnej), na mocy Porozumienia do umowy pożyczki z dnia 25 maja 2010 r., zawartego pomiędzy Ministrem Finansów a KUKE S.A. w dniu 8 listopada 2010 r., Korporacja zwróciła do budżetu państwa w listopadzie 2010 r. część omawianej pożyczki w kwocie 6.501,7 tys. zł. W efekcie saldo pożyczki uległo obniżeniu do kwoty 75.592,7 tys. zł, a wykorzystanie limitu pożyczek z ustawy budżetowej na 2010 r. spadło do poziomu 11,2%. Spłaty pożyczki udzielonej KUKE S.A. w 2010 r. rozpoczną się z dniem 31 grudnia 2011 r.,

e) nieoprocentowanych pożyczek na zapewnienie płynności finansowej przy realizacji:

- programów finansowanych z udziałem środków przejściowych, o których mowa w art. 34 Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 236 z 23.09.2003, str. 33) – do kwoty 20.000 tys. zł; w roku 2010 w ramach Programów Środki Przejściowe 2004-2006 nie udzielono z budżetu państwa pożyczek,
- programów w ramach Narodowego Planu Rozwoju, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.) – do kwoty 30.000 tys. zł.
  W roku 2010 nie było wykorzystywanych środków w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 ze względu na brak zapotrzebowania zgłoszonego przez poszczególne instytucje na środki z tego tytułu,

f) pożyczek Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo – do kwoty 5.500.000 tys. zł.

W roku 2010 została udzielona ze środków budżetu państwa Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych pożyczka w kwocie 5.377.546 tys. zł.

6. Z określonej w art. 17 ustawy budżetowej na rok 2010 liczby etatów Policji 102.396, w tym 102.309 etatów w jednostkach organizacyjnych Policji, faktyczna realizacja zatrudnienia wyniosła 96.873 etatów, z tego w jednostkach organizacyjnych Policji 96.802 etatów.

7. Wykonanie art. 19 ustawy budżetowej na rok 2010 dotyczące służby cywilnej, przedstawia się następująco:

   1) limit mianowań urzędników – 1.000 osób; mianowano 996 urzędników, co stanowi 99,6% planu;

   2) środki na wynagrodzenia w wysokości 6.706.099 tys. zł, zrealizowano w wysokości 6.603.363 tys. zł, co stanowi 98,5% zaplanowanych środków;

   3) środki na szkolenia w wysokości 72.519 tys. zł, zrealizowano w wysokości 59.772 tys. zł, co stanowi 82,4% zaplanowanych wydatków.

8. Prognozowany w art. 20 ustawy budżetowej na rok 2010 średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie 101% zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 stycznia 2011 r. wyniósł 102,6%.

9. Prognozowany w art. 21 ustawy budżetowej na rok 2010 średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów na poziomie 101% zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 stycznia 2011 r. wyniósł 102,8%.

10. Ustalona w art. 22 ustawy budżetowej na rok 2010 wysokość odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych została zrealizowana w kwocie 3.773.570 tys. zł, tj. zgodnie z planem (dane wynikające ze sprawozdania z wykonania planu FUS za rok 2010).

11. W art. 23 ustawy budżetowej określona została kwota wydatków na prewencję rentową w wysokości 164.754 tys. zł (dane wynikające ze sprawozdania finansowego FUS na rok 2010). Zrealizowana kwota wydatków z FUS na prewencję rentową była niższa od zaplanowanej (174.000 tys. zł), co oznacza, że wykonanie wydatków stanowi 94,7% planu wg ustawy budżetowej.

12. W art. 24 ustawy budżetowej w roku 2010 wysokość odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych (FEP) na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych została zrealizowana w kwocie 460 tys. zł, tj. zgodnie z planem (dane wynikające ze sprawozdania z wykonania planu FEP za rok 2010).

13. Realizowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z art. 25 ustawy budżetowej, wysokość należności dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych

składek na otwarte fundusze emerytalne była zgodna z planem i wyniosła 0,8% kwoty składek przekazanych do funduszy.

14. Odpis od funduszu emerytalno-rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, o którym mowa w art. 26 ustawy budżetowej na rok 2010, wyniósł 442.000 tys. zł i został wykonany zgodnie z planem (dane wynikające ze sprawozdania z wykonania planu finansowego funduszu emerytalno-rentowego oraz funduszu administracyjnego).

15. Zaplanowana w art. 27 ustawy budżetowej na rok 2010 kwota wydatków na prewencję wypadkową wyniosła 3.500 tys. zł (kwota wynikająca ze sprawozdania z wykonania planu finansowego FUS za rok 2010). Zrealizowana kwota wydatków z FUS na prewencję wypadkową była niższa od zaplanowanej (3.221 tys. zł) – wykonanie wydatków stanowi 92% planu wg ustawy budżetowej.

16. Kwota zwrotu przez ZUS pobranych od płatnika składek odsetek za zwłokę z tytułu nieopłaconych w terminie składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za okres prowadzenia działalności lub współpracy w okresie przybywania na urlopie wychowawczym, o którym mowa w art. 28 ustawy budżetowej na rok 2010, wyniosła 634 tys. zł (kwota wynikająca ze sprawozdania z wykonania planu finansowego FUS za rok 2010). Zrealizowana kwota zwrotu z FUS pobranych przez ZUS odsetek była niższa od zaplanowanej (4.810 tys. zł) – wykonanie stanowi 13,2% planu wg ustawy budżetowej.

17. Prognozowana w art. 29 ustawy budżetowej na rok 2010 kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej na poziomie 3.146 zł zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2011 r. wyniosła 3.224,98 zł.

18. Zgodnie z art. 30 ustawy budżetowej na rok 2010 jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane były do dokonywania wpłat, o których mowa w art. 29 – 31 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.). Z wyżej wymienionego tytułu do budżetu państwa wpłynęły dochody wpłacone przez:

    1) gminy, z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej, w wysokości 637.211 tys. zł, co stanowi 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej; przy czym kwota ta obejmuje zwiększone przez Ministra Finansów w trakcie roku budżetowego wpłaty z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin o łączną kwotę 9,9 tys. zł oraz wpłatę Gminy Rewal za lata ubiegłe w wysokości 403,3 tys. zł. Jednocześnie wpłat za 2010 r. w pełnej wysokości nie dokonały Gmina Rewal – 648 tys. zł oraz gmina Nadarzyn – 530,9 tys. zł;

2) powiaty, z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej, w wysokości 1.133.797 tys. zł, co stanowi 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej;

3) województwa, z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej w wysokości 955.642 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej.

19. Wydatkowano ustaloną w art. 33 kwotę środków przeznaczonych na zwiększenie funduszu statutowego Banku Gospodarstwa Krajowego, w związku z realizacją programów rządowych popierania budownictwa mieszkaniowego, o której mowa w art. 15d ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.) – w wysokości 7.000 tys. zł. Powyższe zadanie zostało zrealizowane z części Rezerwy celowe, poz. 54 – Środki dla Banku Gospodarstwa Krajowego na koszty realizacji nowych zadań.

20. Zgodnie z art. 34 ustawy budżetowej na rok 2010, Minister Finansów został upoważniony do sprzedaży aktywów finansowych zwolnionych w wyniku operacji przedterminowego wykupu zadłużenia zagranicznego. W 2010 r. operacje przedterminowego wykupu długu zagranicznego oraz sprzedaży aktywów z nim związanych nie miały miejsca.

21. Na podstawie regulacji zawartych w art. 35 ust. 1 ustawy budżetowej na rok 2010, Minister Finansów w 2010 r. dokonał transakcji na instrumentach pochodnych zmieniających strukturę przepływów finansowych stanowiących wydatki budżetu państwa z tytułu obsługi długu krajowego, skutkujących poniesieniem wydatków w 2010 r. o kwotę 670.609 tys. zł i zmniejszeniem wydatków w 2011 r. w kwocie 681.800 tys. zł.

    Na podstawie regulacji zawartych w art. 35 ust. 2, Minister Finansów w 2010 r. dokonał transakcji na instrumentach pochodnych zmieniających strukturę przepływów finansowych stanowiących przychody i rozchody budżetu państwa. Dokonane transakcje zamiany środków walutowych na złotowe skutkowały zmniejszeniem rozchodów z tytułu przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 10.980.250 tys. zł oraz zwiększeniem tych rozchodów w wysokości 11.023.499 tys. zł w 2011 r. Operacje służyły zarządzaniu płynnością budżetu państwa poprzez okresową zamianę środków walutowych na środki złotowe.

22. W art. 38 ustawy budżetowej na rok 2010 ustalono łączną kwotę, do wysokości której organy administracji rządowej mogą zaciągać zobowiązania finansowe z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym na poziomie 1.000.000 tys. zł. W roku 2010 żaden organ administracji rządowej nie zawarł umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym i w związku z tym ustalony limit nie został wykorzystany.

23. Art. 42 ustawy budżetowej na rok 2010 traktował o prefinansowaniu zadań przewidzianych do finansowania ze środków Unii Europejskiej; zgodnie z art. 112 ust. 2

ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.), do programów i projektów realizowanych w ramach Narodowego Planu Rozwoju stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 249, poz. 1832). Na mocy tych przepisów jednostki sektora finansów publicznych realizujące projekty finansowane z udziałem Funduszu Spójności mogą otrzymać z budżetu państwa środki na prefinansowanie tych projektów.

W załączniku nr 19 w kolumnie „Rozchody" ujęto kwoty przeznaczone na finansowanie jednostek samorządu terytorialnego realizujących projekty w ramach Funduszu Spójności.

W ramach środków zaplanowanych jako przychody dla prefinansowania programów realizowanych z udziałem funduszy strukturalnych w roku 2010 uzyskano 1.043.090,58 zł z tytułu spłaty umów pożyczek w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego oraz Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencji Przedsiębiorstw.

Środki zaplanowane jako rozchody dla prefinansowania w przypadku projektów realizowanych z udziałem Funduszu Spójności zostały wykorzystane w wysokości 11.199.540,55 zł, co stanowi 3,11% kwot zaplanowanych.

Po stronie przychodów dla projektów realizowanych z udziałem Funduszu Spójności uzyskano 31.919.759,63 zł, co stanowi 63,84% kwot zaplanowanych.

Natomiast po stronie rozchodów budżetowych w ramach finansowania wyprzedzającego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013) realizowane były pożyczki dla jednostek samorządu terytorialnego oraz lokalnych grup działania. Pożyczki te udzielane były przez BGK w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (Dz. U. Nr 187, poz. 1381, z późn. zm.), w powiązaniu z art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych. Spłaty tych pożyczek, ze środków uzyskanych przez beneficjentów od agencji płatniczej, stanowiących refundacje wydatków kwalifikowalnych, w tym poniesionych w ramach PROW 2007-2013, zasilały przychody budżetowe.

W roku 2010 rozchody z tytułu pożyczek udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach PROW 2007-2013 zaplanowane zostały w wysokości 1.924.742 tys. zł zaś wykonane w kwocie – 782.243 tys. zł, co stanowi 40,6% planu.

Spłaty tych pożyczek, ze środków uzyskanych przez beneficjentów od agencji płatniczej, stanowiące przychody budżetu państwa w roku 2010, zaplanowane zostały w kwocie 887.129 tys. zł, zaś wykonane w wysokości – 102.374 tys. zł, tj. 11,6% planu.

Rozdział 2

Dochody budżetu państwa

2.1. Warunki gromadzenia dochodów w 2010 r.

W 2010 r. dochody budżetu państwa determinowane były przez czynniki o charakterze makroekonomicznym oraz przez wprowadzone w latach poprzednich zmiany systemowe. Kształt systemu podatkowego w 2010 r. nie odbiegał znacząco od systemu obowiązującego w 2009 r.

Oceniając wykonanie budżetu państwa w 2010 r. należy zauważyć, że sytuacja makroekonomiczna w omawianym okresie była znacząco lepsza niż ta w 2009 r. oraz bardziej korzystna, niż prognozowano w ustawie budżetowej. W 2010 r. zaobserwowano przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego do 3,8%, w porównaniu do 1,7% wzrostu odnotowanego w 2009 r. W porównaniu do 2009 r., w roku ubiegłym nastąpiło także znaczące ożywienie popytu krajowego i wymiany handlowej z zagranicą.

Realizacja dochodów budżetu państwa w 2010 r. była uwarunkowana z jednej strony poprawiającą się sytuacją makroekonomiczną, z drugiej natomiast wciąż mającymi negatywny wpływ na poziom dochodów budżetowych skutkami spowolnienia gospodarczego z 2009 r.

Do najważniejszych czynników o charakterze makroekonomicznym, które miały wpływ na dochody budżetu państwa w 2010 r. należały:

- 3,8% realny wzrost PKB, tj. o 2,6 p.p. wyższy niż założono do ustawy budżetowej na 2010 r.,
- tempo wzrostu spożycia indywidualnego ogółem, które wyniosło 3,2%, tj. o 2,3 p.p. wyżej niż założono do ustawy budżetowej na 2010 r.,
- przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej – ok. 3,1% wyższe niż prognozowano w ustawie budżetowej na 2010 r.,
- średnioroczny wskaźnik CPI na poziomie 102,6 tj. o 1,6 p.p. wyższy niż prognozowano w ustawie budżetowej na 2010 r.

Bardziej korzystny od pierwotnie planowanego w ustawie budżetowej rozwój sytuacji gospodarczej przełożył się na wyższe niż prognozowano dochody budżetu państwa z podatków pośrednich – głównie VAT i podatku akcyzowego. Jednocześnie, pomimo poprawiającej się sytuacji gospodarczej zaobserwowano niższe, niż pierwotnie prognozowano, wpływy z podatków dochodowych – podatku PIT oraz podatku CIT. Było to bezpośrednio związane ze skutkami spowolnienia gospodarczego z 2009 r. w postaci

rozliczania (poprzez pomniejszanie bieżących zaliczek na podatek) strat poniesionych w okresie spowolnienia oraz niekorzystnym dla budżetu państwa rozliczeniem rocznym za 2009 r.

Szczególnie wysokie w porównaniu do prognozy zawartej w ustawie budżetowej na 2010 r. były wpływy z tytułu dochodów niepodatkowych, m.in. z tytułu nieplanowanej w ustawie budżetowej na 2010 r. wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego.

2.2. Dochody budżetu państwa

Dochody budżetu państwa w 2010 r. wyniosły 250.302.781 tys. zł i były wyższe o 1.296.180 tys. zł (tj. o 0,5%) od prognozowanych w ustawie budżetowej. W porównaniu do 2009 r. nastąpił spadek o 23.880.719 tys. zł, tj. o 8,7% nominalnie i o 11% realnie.

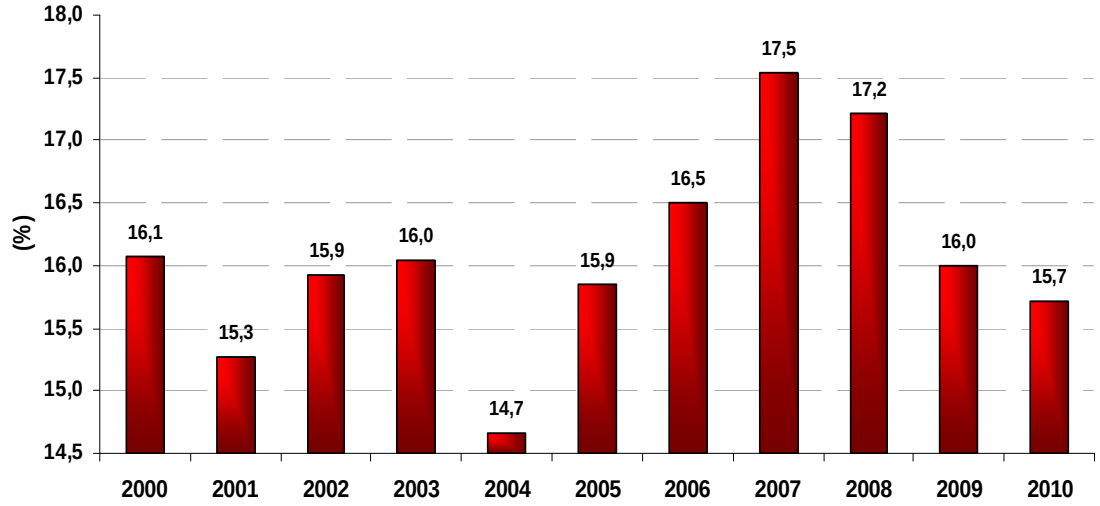
Realizację dochodów budżetu państwa w 2010 r. według źródeł przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	2009	2010		4/2	4/3
	Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
	w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	**274.183.500**	**249.006.601**	**250.302.781**	**91,3**	**100,5**
Dochody podatkowe i niepodatkowe	**242.312.194**	**245.636.184**	**247.054.326**	**102,0**	**100,6**
1. Dochody podatkowe	**214.878.835**	**223.225.010**	**222.552.687**	**103,6**	**99,7**
1.1. Podatki pośrednie	154.957.681	160.840.000	165.189.646	106,6	102,7
a) podatek od towarów i usług	99.454.721	106.200.000	107.880.327	108,5	101,6
b) podatek akcyzowy	53.926.887	53.070.000	55.684.476	103,3	104,9
c) podatek od gier	1.576.073	1.570.000	1.624.843	103,1	103,5
1.2. Podatek dochodowy CIT	24.156.597	26.300.000	21.769.869	90,1	82,8
1.3. Podatek dochodowy PIT	35.763.728	36.085.000	35.592.648	99,5	98,6
1.4. Podatek tonażowy	7	10	3	42,9	30,0
1.5. Podatki zniesione	822	-	520	63,3	-
2. Dochody niepodatkowe	**27.433.359**	**22.411.174**	**24.501.639**	**89,3**	**109,3**
2.1. Dywidendy i wypłaty z zysku	8.326.495	4.223.500	4.977.098	59,8	117,8

2.2. Cło	1.627.504	1.804.000	1.663.745	102,2	92,2
2.3. Opłaty, grzywny, odsetki i inne dochody niepodatkowe	14.777.311	13.656.257	11.176.869	75,6	81,8
2.4. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	2.702.049	2.727.417	2.726.650	100,9	100,0
2.5. Wpłaty z zysku NBP	-	-	3.957.277	-	-
Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	**31.871.306**	**3.370.417**	**3.248.455**	**10,2**	**96,4**

W 2010 r. dynamika nominalna dochodów budżetu państwa była znacznie niższa niż dynamika nominalna produktu krajowego brutto, powodując spadek relacji dochodów budżetu państwa do produktu krajowego brutto. Wynika to w dużej mierze z wydzielenia od 2010 r. z budżetu państwa budżetu środków pochodzących z Unii Europejskiej. W związku z powyższym, bardziej zasadne jest porównywanie z latami poprzednimi wyłącznie dochodów podatkowych budżetu państwa, które stanowią blisko 90% dochodów budżetu państwa (w 2010 r.). Relację dochodów podatkowych budżetu państwa do PKB przedstawia poniższy wykres.

Relacja dochodów podatkowych budżetu państwa do PKB



Zauważalna od 2008 r. spadkowa tendencja relacji dochodów podatkowych do PKB wynika nie tylko ze spowolnienia gospodarczego w ostatnim okresie, ale głównie z wprowadzonych w 2008 r. i 2009 r. zmian systemowych, wśród których najistotniejszymi zmianami wpływającymi na zmniejszenie dochodów podatkowych były:

– wprowadzenie ulgi w PIT na wychowanie dzieci (pierwsze rozliczenie ulgi nastąpiło w 2008 r.),

– obniżenie stawek podatkowych w PIT, które to skutkowało obniżeniem dochodów z PIT w 2009 r. i częściowo w 2010 r. (poprzez mechanizm rozliczenia rocznego),

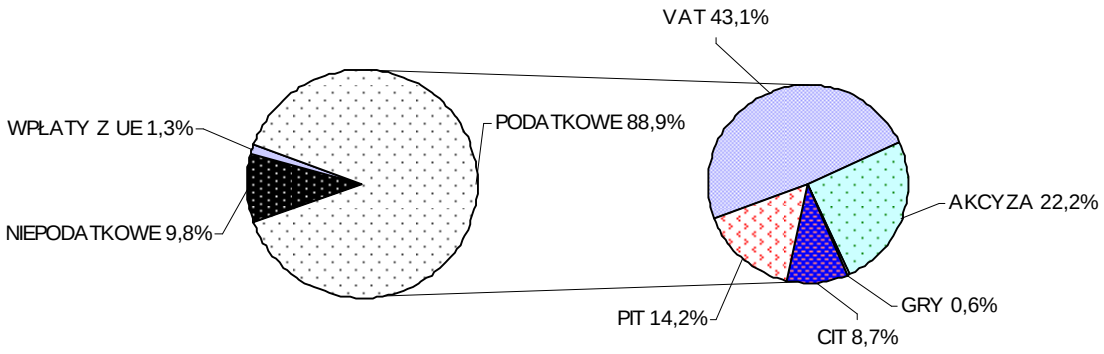
– skrócenie w 2009 r. terminu zwrotu VAT ze 180 do 60 dni oraz umożliwienie rozliczania VAT z importu w deklaracji podatkowej w niektórych procedurach uproszczonych,

– zniesienie ograniczeń w prawie do odliczania VAT od samochodów z tzw. kratką i od paliwa zużywanego do ich napędu.

Obniżenie relacji dochodów podatkowych do PKB w 2010 r. wynika z kolei głównie z opóźnionego negatywnego efektu spowolnienia gospodarczego, widocznego szczególnie w podatkach dochodowych od działalności gospodarczej. Kanałem transmisji tego efektu był widoczny w 2010 r. skutek rozliczenia rocznego podatków dochodowych za 2009 r. oraz rozliczanie w trakcie 2010 r. strat z lat ubiegłych, dokonywane poprzez zmniejszanie bieżących zaliczek na podatek.

W 2010 r. relacja dochodów budżetu państwa ogółem do PKB zmniejszyła się do poziomu 17,7%, czyli o 2,7 p.p. w porównaniu z 2009 r. Jednakże relacja dochodów podatkowych i niepodatkowych (są to dochody budżetu państwa z wyłączeniem dochodów z UE) do PKB zmniejszyła się o 0,6 p.p., w tym relacja dochodów podatkowych o 0,3 p.p. i relacja dochodów niepodatkowych również o 0,3 p.p.

Poniższy wykres przedstawia strukturę dochodów budżetu państwa w 2010 r.



W 2010 r. struktura dochodów budżetowych uległa zmianie w stosunku do 2009 r. W ogólnej kwocie dochodów budżetowych (po wyłączeniu dochodów z UE) w 2010 r. wzrósł udział podatków pośrednich (głównie podatku VAT), zmalał natomiast udział dochodów z podatków bezpośrednich – PIT i CIT.

2.2.1. Dochody podatkowe

Podatek od towarów i usług

W 2010 r. dochody z podatku od towarów i usług wyniosły 107.880.327 tys. zł i były wyższe o 1.680.327 tys. zł od kwoty prognozowanej w ustawie budżetowej. Oznacza to wykonanie prognozy dochodów z podatku VAT zawartej w ustawie budżetowej na 2010 r. na poziomie 101,6%.

Na wyższą realizację dochodów z podatku od towarów i usług w 2010 r. w stosunku do kwoty prognozowanej w ustawie budżetowej wpływ miał głównie lepszy niż pierwotnie prognozowano rozwój sytuacji makroekonomicznej. Wzrost gospodarczy, mierzony realnym tempem wzrostu PKB, okazał się wyższy od oczekiwań. W szczególności, zaobserwowano znacząco wyższe tempo wzrostu spożycia indywidualnego oraz inflacji, które to czynniki bezpośrednio oddziaływały pozytywnie na poziom dochodów z podatku VAT.

Dodatkowo na wysokość dochodów z podatku VAT pozytywny wpływ miał niższy niż planowano ubytek dochodów związany ze zwiększeniem rocznego limitu zwolnienia podmiotowego z 50.000 zł do 100.000 zł.

Na wysokość dochodów z podatku VAT w 2010 r. negatywny wpływ miało późniejsze niż pierwotnie zakładano wejście w życie przepisów ograniczających skutki wywołane wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie C-414/07 Magoora Sp. z o.o., dotyczącym prawa do odliczenia podatku naliczonego od nabycia tzw. samochodów osobowych z homologacją ciężarową. Opóźnienie wejścia tych przepisów wynikało z przedłużającego się procesu przyznania Polsce przez Komisję Europejską derogacji w zakresie ograniczenia w odliczaniu podatku naliczonego od zakupu ww. pojazdów samochodowych do wysokości 60% kwoty podatku naliczonego – nie więcej niż 6.000 zł, oraz koniecznego czasu na ich zaimplementowanie w system prawa podatkowego.

Podatek akcyzowy

W 2010 r. dochody z tytułu podatku akcyzowego wyniosły 55.684.476 tys. zł i stanowiły 104,9% prognozy z ustawy budżetowej. W porównaniu do 2009 r. dochody z podatku akcyzowego wzrosły nominalnie o 3,3%, a realnie o 0,6%.

Relacja do PKB omawianych dochodów wyniosła 3,9% i była niższa o 0,1 p.p. niż w 2009 r.

Dochody budżetu z podatku akcyzowego w 2009 r. i 2010 r. z wyszczególnieniem wpływów od głównych grup towarów akcyzowych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2009	2010		4/2	4/3
	Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
	tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6
Podatek akcyzowy	**53.926.887**	**53.070.000**	**55.684.476**	**103,3**	**104,9**
Paliwa silnikowe[1]	22.375.442	22.218.350	22.675.365	101,3	102,1
Oleje smarowe[2]	154.482	105.490	175.511	113,6	166,4
Olej opałowy	406.308	357.400	398.557	98,1	111,5
Gaz LPG	1.129.162	1.055.590	1.096.678	97,1	103,9
Wyroby tytoniowe	16.057.843	15.131.310	17.436.293	108,6	115,2
Wyroby spirytusowe	6.393.511	6.613.590	6.500.181	101,7	98,3
Piwo	3.176.158	3.146.260	3.298.309	103,8	104,8
Wino	464.864	417.150	444.805	95,7	106,6
Samochody osobowe	1.530.164	1.613.060	1.337.607	87,4	82,9
Energia elektryczna	2.242.566	2.411.800	2.319.422	103,4	96,2
Pozostałe wyroby akcyzowe[3]	-3.613	-	1.747	-48,4	-

Dochody z podatku akcyzowego były w 2010 r. wyższe o 2.614.476 tys. zł od prognozowanych w ustawie budżetowej.

Wyższe niż prognozowano dochody wystąpiły w następujących grupach wyrobów akcyzowych: paliwa silnikowe (benzyny, oleje napędowe) oraz gaz LPG, oleje opałowe, wyroby tytoniowe, piwo, wino i pozostałe napoje fermentowane i wyroby pośrednie. Tylko odnośnie do wyrobów tytoniowych nastąpiła w 2010 r. podwyżka stawek akcyzowych.

---

[1] wpływy z podatku akcyzowego od benzyn silnikowych i olejów napędowych.

[2] dochody z akcyzy od olejów smarowych zostały wprowadzone do klasyfikacji budżetowej, jako oddzielny rozdział „*75628 Podatek akcyzowy od olejów smarowych*", od marca 2009 r. rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 lipca 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów (…) – Dz. U. Nr 121, poz. 1002 z późn. zm.).

[3] od dnia 1 marca 2009 r. (tj. wejścia w życie ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym) „pozostałe wyroby akcyzowe", do których było zaliczane wyposażenie specjalistyczne obiektów działalności rozrywkowej, nie są ujęte w wykazie wyrobów akcyzowych stanowiącym załącznik nr 1 do tej ustawy, nie podlegają opodatkowaniu akcyzą. Stąd też w ustawie budżetowej na rok 2010 nie planowano dochodów z akcyzy z tego tytułu.

Dlatego też większe od prognozowanych wpływy podatkowe wynikają głównie z odnotowanych, w każdej z ww. grup towarów, wyższych od prognozowanych poziomów sprzedaży.

Odnośnie do paliw silnikowych dostępne dane Polskiej Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego wskazują na wzrost w 2010 r. o 4,0% konsumpcji oleju napędowego i zmniejszenie się o 6,0% konsumpcji benzyn silnikowych w stosunku do 2009 r. Odnotowany w 2010 r. przeciwny kierunek zmian sprzedaży tych dwóch rodzajów paliw wpisuje się w obserwowaną od kilku lat zmianę struktury zużycia paliw. Można przyjąć, że czynnikami istotnie ograniczającymi popyt na paliwa silnikowe w skali całego roku, zwłaszcza na benzyny, były zarówno trudne warunki pogodowe w I półroczu 2010 r. (długa zima, powodzie), rzutujące na poziom całorocznej sprzedaży, jak i relatywnie wysokie ceny tych paliw. Znacząco wyższy udział oleju napędowego od udziału benzyny silnikowej w sprzedaży paliw spowodował, że pomimo spadku sprzedaży benzyn, ogólna konsumpcja paliw wzrosła. Z kolei sprzedaż autogazu, według Polskiej Organizacji Gazu Płynnego (POGP), w 2010 r. zmniejszyła się o 2,6% w stosunku do roku 2009 r. Dane te sygnalizują zahamowanie tempa spadku sprzedaży LPG. W ocenie POPiHN w 2010 r. nastąpił niewielki – o ok. 1%, wzrost konsumpcji tego paliwa, co wynika z ożywienia się popytu na to paliwo, zwłaszcza w drugim półroczu 2010 r., dzięki utrzymującej się różnicy pomiędzy wysokimi cenami benzyn i autogazu.

Relacje cenowe były również przyczyną potencjalnej, negatywnej dla wpływów podatkowych, zmiany w strukturze sprzedaży lekkiego oleju opałowego (LOO) i ciężkiego oleju opałowego (COO). W porównaniu do 2009 r. wpływy z tego tytułu były niższe (o 1,9%).

W przypadku wyrobów tytoniowych, na wyższe niż planowano wykonanie dochodów z podatku akcyzowego miały wpływ przede wszystkim wzrost stawki podatku akcyzowego oraz wzrost cen tych wyrobów.

Niższe od planowanych w ustawie budżetowej dochody wystąpiły w następujących grupach wyrobów akcyzowych: samochody osobowe, wyroby spirytusowe, energia elektryczna. Z uwagi na brak istotnych zmian w systemie podatkowym, niższe od prognozowanych wpływy podatkowe należy wiązać z niższą sprzedażą ww. grup towarów.

W przypadku samochodów osobowych i wyrobów spirytusowych odnotowano niższe od odnotowanych w 2009 r. poziomy konsumpcji, przy czym odnośnie do samochodów nastąpiła jednocześnie niekorzystna dla wpływów podatkowych zmiana struktury wieku (a co za tym idzie ceny) sprowadzanych aut. Nastąpił spadek przywozu do Polski w 2010 r. aut najmłodszych, tj. do 4 lat oraz wzrost przywozu pojazdów w przedziale od 4 do 10 lat (o 1,9%) i powyżej 10 lat (o 7,3%), co niekorzystnie wpłynęło na dochody z akcyzy. Dodatkowo, dominujący udział w przywozie używanych samochodów mają pojazdy o pojemności silnika do 2,0 litrów (opodatkowane niższą stawką akcyzy – 3,1%), których

udział w 2010 r. zwiększył się nieznacznie (o 0,5%) i stanowił 90,7% ogółu sprowadzonych używanych aut. Z kolei dane GUS o dostawach w 2010 r. na rynek krajowy wódki, likierów i innych napojów alkoholowych (w przeliczeniu na 100% alkohol) wskazują na nieznacznie niższy (o 1,1%) poziom dostaw w stosunku do 2009 r.

Pomimo zwiększenia w 2010 r. (o 3,4% r/r) wpływów z podatku akcyzowego od energii elektrycznej, przy wzroście w 2010 r. produkcji energii elektrycznej o 3,8% w stosunku do 2009 r. (wg GUS), uzyskane wpływy podatkowe okazały się nieznacznie niższe od prognozowanych wielkości.

Dochody od pozostałych wyrobów akcyzowych (kosmetyki, perfumy, karty do gry) w wysokości 1,7 mln zł, dotyczą jedynie należności z lat ubiegłych (2003-2008), wyegzekwowanych w drodze postępowania egzekucyjnego za okres, w którym wyroby te podlegały akcyzie lub wynikają z korekt błędnych zapisów w systemie „Zefir". Wyroby te od 1 marca 2009 r. nie są objęte podatkiem akcyzowym.

Podatek od gier

W 2010 r. dochody z tytułu podatku od gier wyniosły 1.624.843 tys. zł tj. 103,5% prognozy z ustawy budżetowej, natomiast w porównaniu do wykonania 2009 r. były wyższe o 3,1%.

Relacja do PKB omawianych wpływów utrzymała się na poziomie z roku poprzedniego, tzn. wyniosła 0,1%.

Na kwotę dochodów z tytułu podatku od gier w 2010 r. złożyły się głównie następujące wpływy z opodatkowania:

- gier liczbowych w kwocie 488.332 tys. zł,
- punktów gier na automatach o niskich wygranych w kwocie 525.316 tys. zł,
- salonów gier na automatach w kwocie 295.383 tys. zł,
- kasyn gry w kwocie 127.632 tys. zł,
- zakładów wzajemnych w kwocie 92.558 tys. zł,
- loterii pieniężnych w kwocie 36.561 tys. zł,
- loterii audioteksowych w kwocie 19.592 tys. zł.

Na stopień realizacji wpłat do budżetu państwa z tytułu podatku od gier największy wpływ miały następujące czynniki:

- zmiany wynikające z wprowadzenia nowych przepisów w zakresie podatku od gier, tj. ustawy z dnia 19.11.2009 r. o grach hazardowych, do których należy zaliczyć:

  - wzrost stawek podatku od gier na automatach w kasynach i salonach automatów, gry w karty (w wyłączeniem pokera rozgrywanego w formie turnieju) z 45% do 50% kwoty stanowiącej różnicę miedzy kwotą uzyskaną z wymiany żetonów do gry lub wpłaconą do kasy i zakredytowaną w pamięci automatu lub wpłaconą do automatu a sumą wygranych uzyskanych przez uczestników gier,
  - wzrost stawek podatku od gier z tytułu urządzania zakładów wzajemnych na sportowe współzawodnictwo zwierząt na podstawie zezwoleń z 2 zł na 2,50 zł oraz pozostałych zakładów z 10% na 12% sumy wpłaconych stawek,
  - wzrost zryczałtowanego podatku od gier na automatach o niskich wygranych z 180 EURO do 2.000 zł miesięcznie od gier na każdym automacie,
  - objęcie podatkiem nowego segmentu gier tj. loterii audioteksowych w wysokości 25% przychodu organizatora loterii z tej loterii.
- zmniejszenie liczby automatów o niskich wygranych, które wykazano w deklaracjach na podatek od gier POG-4R, z 53.241 w grudniu 2009 r. do 19.404 w grudniu 2010 r.,
- stopniowe zmniejszanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach w salonach gier i w punkach gier na automatach o niskich wygranych poprzez nieudzielanie nowych zezwoleń.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Dochody budżetu państwa w 2010 r. z podatku dochodowego od osób prawnych zostały zrealizowane w kwocie 21.769.869 tys. zł, tj. 82,8% kwoty przyjętej w ustawie budżetowej. W porównaniu do 2009 r. dochody były niższe o 2.386.728 tys. zł, tj. o 9,9% nominalnie, realnie o 12,2%. Relacja omawianych dochodów do PKB wyniosła w 2010 r. 1,5%, wobec 1,8% w 2009 r.

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na niższe niż prognozowano wykonanie dochodów z podatku dochodowego od osób prawnych w 2010 r. były:

- realizacja dochodów od banków i pozostałych instytucji finansowych. W 2010 r. ww. podmioty dokonały wpłaty podatku dochodowego w kwocie 3.635 mln zł, co stanowiło 67,6% podatku wpłaconego w 2009 r. Relatywnie niskie wpływy z tego tytułu związane były m. in. z odliczaniem strat z lat ubiegłych. W 2009 r. zaobserwowano, że dochody banków i instytucji finansowych spadły o 19,8% w porównaniu do 2008 r., natomiast straty bieżące wzrosły niemalże trzykrotnie. Szczegółowe dane w tym zakresie, pochodzące z zeznań podatkowych za rok 2010, będą dostępne w lipcu 2011 r.,

– niższe niż zakładano wpłaty podmiotów niefinansowych, co było głównie wynikiem niekorzystnego salda rozliczeń za rok 2009 oraz zmniejszenia zaliczek na podatek w wyniku odliczania strat z okresu spowolnienia gospodarczego. W 2009 r. w porównaniu do 2008 r. straty tej grupy podatników wzrosły prawie dwukrotnie.

Na niższe niż zakładano dochody z podatku dochodowego od osób prawnych w 2010 r. miało wpływ zdecydowanie niższe wykonanie dochodów w I półroczu 2010 r. Dochody budżetu państwa z tego tytułu w I półroczu 2010 r. wyniosły 8.983 mln zł i były o 27,1% niższe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Niewątpliwie było to konsekwencją rozliczenia za rok podatkowy 2009. Saldo rozliczeń za 2009 r., które po raz pierwszy od kilku lat miało wynik ujemny, wyniosło – 160 mln zł i w porównaniu do salda wynikającego z rozliczenia za 2008 r. było niższe o 4.071,2 mln zł. Na ogólne saldo rozliczeń zdecydowanie większy wpływ miały banki i pozostałe instytucje finansowe, których saldo rozliczeń za 2009 r. było ujemne (– 378,8 mln zł) i niższe od salda z rozliczenia za 2008 r. o 2.246,6 mln zł. W przypadku pozostałych osób prawnych saldo rozliczeń za 2009 r. wyniosło 218,8 mln zł i było niższe od salda za rok 2008 o 1.824,6 mln zł.

Realizacja dochodów uległa poprawie w II półroczu 2010 r. Dochody budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w II półroczu 2010 r. wyniosły 12.787 mln zł i były o 8% wyższe w porównaniu do II półrocza 2009 r.

Podatek dochodowy od osób fizycznych

Dochody budżetu państwa w 2010 r. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 35.592.648 tys. zł i były niższe w porównaniu do prognozy przyjętej w ustawie budżetowej o 492.352 tys. zł, tj. o 1,4%. W porównaniu z 2009 r. dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych były niższe o 171.080 tys. zł, tj. nominalnie o 0,5%, a realnie o 3%.

Relacja do PKB omawianych wpływów wyniosła 2,5% i była o 0,1 p.p. niższa niż przed rokiem.

Wykonanie dochodów budżetu państwa z podatku PIT wg poszczególnych tytułów kształtowało się następująco:

– z podatku pobieranego wg skali podatkowej i wg stawki 19% od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej w kwocie 28.472.145 tys. zł,

– z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego w kwocie 6.324.212 tys. zł,

– z podatku z odpłatnego zbycia papierów wartościowych w kwocie 796.291 tys. zł.

Niższe niż planowano w ustawie budżetowej dochody z podatku PIT są wynikiem głównie niższych niż planowano wpływów z 19% podatku od dochodów uzyskiwanych

z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz niższych niż planowano wpływów z podatku od dochodów z odpłatnego zbycia papierów wartościowych.

Dochody z podatku pobieranego według skali podatkowej w 2010 r. były o 1,7% wyższe od zrealizowanych w 2009 r., w stosunku do prognozy zawartej w ustawie budżetowej wykonanie było lepsze o 1%. Na wyższe od prognozy wykonanie wpływ miały głównie czynniki makroekonomiczne. W 2010 r. przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej ukształtowało się na poziomie 9.839 tys. osób, tj. o 3,1% wyższym niż zakładano w prognozie, a przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej było o 2,5% wyższe niż zakładano.

Stosunkowo niskie tempo wzrostu dochodów z podatku pobieranego według skali podatkowej jest efektem m. in. wysokiej bazy statystycznej z 2009 r. W związku ze zmianą skali podatkowej (od 2009 r.) część wynagrodzeń została wypłacona na początku 2009 r. (zamiast pod koniec 2008 r.), co znacznie zwiększyło wpływy podatkowe na początku 2009 r. Kolejnym efektem obniżenia skali podatkowej było niższe niż za 2008 r. saldo rozliczenia rocznego. Według danych z rozliczenia rocznego PIT za 2009 r. saldo rozliczenia było o 0,1 mld zł mniej korzystne dla budżetu niż rok wcześniej.

W odniesieniu do wpływów z podatku od dochodów uzyskiwanych z pozarolniczej działalności gospodarczej, płaconego według jednolitej 19% stawki, w I połowie roku obserwowany był trend spadkowy wpływów z tego tytułu. Było to efektem niekorzystnego rozliczenia rocznego i rozliczania przez przedsiębiorców strat z lat ubiegłych, które narosły w okresie spowolnienia gospodarczego (głównie w 2009 r.). Według danych z rozliczenia rocznego, kwota do zapłaty za 2009 r. była o ok. 0,5 mld zł niższa niż za 2008 r., co przełożyło się na realizację niższych niż ubiegłoroczne dochodów podatkowych w 2010 r. (o 4,5%). Od maja 2010 r. roczne tempo wpływów podatkowych z tego tytułu systematycznie zwiększało się, a w okresie wrzesień – grudzień 2010 r. dochody były wyższe niż w analogicznym okresie 2009 r. W I połowie roku wpływy z podatku od dochodów uzyskiwanych z pozarolniczej działalności gospodarczej zmniejszyły się o 13,3% r/r, natomiast w II połowie roku były wyższe o 5% r/r.

Niższe niż w ubiegłych latach wykonanie dochodów z podatku z odpłatnego zbycia papierów wartościowych (w stosunku do 2009 r. wykonanie było niższe o 35,7%, tj. o 443 mln zł) wiązało się z niskimi dochodami z obrotu papierami wartościowymi uzyskanymi przez podatników w 2009 r. (podatek jest opłacany raz w roku w rozliczeniu rocznym za poprzedni rok). Według danych z rozliczenia rocznego za rok 2009 dochody brutto podatników z tytułu odpłatnego zbycia papierów wartościowych wyniosły 4.255 mln zł i były o 30,6% niższe niż w 2008 r., podatek należny za 2009 r. wyniósł 723 mln zł i był o 36,8% niższy niż za 2008 r. Należy podkreślić, że w rozliczeniu za rok 2009 odliczenia od dochodu strat z lat ubiegłych dokonało o 23.958 podatników więcej niż za rok 2008, na kwotę

o 333,5% wyższą, co miało niewątpliwie wpływ na wysokość podstawy opodatkowania, a tym samym wysokość podatku należnego z tego tytułu.

Podatek tonażowy

Wpływy z podatku tonażowego w 2010 r. wyniosły 3 tys. zł. wobec planowanych 10 tys. zł.

Niskie dochody z tego tytułu mogą być spowodowane mniejszym – od zakładanego – zainteresowaniem armatorów tą formą opodatkowania oraz długim okresem związanym z notyfikacją i nowelizacją przedmiotowej ustawy.

Pozytywna decyzja odnośnie programu pomocowego, przewidzianego w ustawie o podatku tonażowym, została wydana przez Komisję Europejską w dniu 18 grudnia 2009 r., w której zobowiązano stronę polską do dokonania zmian przepisów przedmiotowej ustawy.

2.2.2. Dochody niepodatkowe

Dywidendy i wpłaty zysku

Dochody określone w ustawie budżetowej jako dywidendy i wpłaty z zysku obejmują wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz dywidendy z tytułu posiadanych przez Skarbu Państwa akcji i udziałów w spółkach.

W 2010 r. wpływy z dywidend i wpłat z zysku zostały zrealizowane w kwocie 4.977.098 tys. zł i stanowiły 117,8% kwoty prognozowanej zapisanej w ustawie budżetowej. Wpływy z tego źródła w porównaniu z 2009 r. zmniejszyły się nominalnie o 40,2%, a realnie o 41,7%.

Na łączną kwotę wpływów z tego tytułu w 2010 r. składają się następujące pozycje:

- wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa w kwocie 492.678 tys. zł, które stanowiły 246,3% prognozy oraz 109% wykonania roku poprzedniego. Największe dochody z tytułu wpłat z zysku wpłynęły od jednoosobowych spółek Skarbu Państwa zaliczanych do sektorów: górnictwa i gazownictwa,
- dywidendy z tytułu udziałów Skarbu Państwa w spółkach w kwocie 4.484.420 tys. zł, które stanowiły 111,5% prognozy oraz 56,9% wykonania roku poprzedniego. Największymi płatnikami były spółki: PGE „Polska Grupa Energetyczna” S.A. w kwocie 1.117.638 tys. zł oraz Bank PKO BP S.A. w kwocie 973.572 tys. zł.

W przypadku wpłat z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa na przekroczenie kwoty planowanej w ustawie budżetowej wpływ miało szybsze, niż zakładano, tempo wzrostu gospodarczego, które przełożyło się na poprawę rentowności podmiotów gospodarczych dokonujących wpłat z zysku. O wysokim wykonaniu zadecydowały również bardzo dobre

wyniki finansowe spółek górnictwa węgla kamiennego. Największy wzrost zysku zanotowała Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (na koniec 2009 r. wynik finansowy netto wyniósł -345,1 mln zł, a na koniec 2010 r. zysk netto osiągnął 842,8 mln zł). W związku z powyższym, w 2010 r. spółki węglowe dokonały wpłat z zysku na kwotę ponad 200 mln zł, w tym 138 mln zł wpłaciła Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.

Największe wpłaty z zysku zrealizowały jednoosobowe spółki Skarbu Państwa: Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (138.758 tys. zł), Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (69.958 tys. zł), PERN „Przyjaźń" S.A. (38.082 tys. zł).

Cło

Dochody z cła w 2010 r. wyniosły 1.663.745 tys. zł. i były niższe od kwoty ustalonej w ustawie budżetowej o 140.255 tys. zł, tj. o 7,8%. W stosunku do 2009 r. były wyższe nominalnie o 2,2%, a realnie niższe o 0,4%.

Generalną przyczyną różnic między prognozą dochodów z cła przyjętą do ustawy budżetowej na 2010 r. a ich realizacją było odmienne od zakładanego ostateczne ukształtowanie się czynników decydujących o wysokości dochodów z cła, będące pochodną odmiennego kształtowania się sytuacji makroekonomicznej.

Podstawowymi przyczynami niższego wykonania dochodów budżetu państwa z tytułu ceł w omawianym okresie były:

- niższy o 2,1% od przyjętego do kalkulacji dochodów z cła na 2010 r. średni kurs rynkowy EUR,
- niższa o 0,19 p.p efektywna stawka celna; na podstawie danych GUS średnia efektywna stawka celna w 2010 r. wyniosła 0,77%, a w ustawie budżetowej na 2010 r. przyjęto 0,96%.

Należy podkreślić, że na wysokość dochodów budżetu państwa z tytułu ceł miał wpływ również wyższy o 18,1 % od przyjętego w ustawie budżetowej na 2010 r. import spoza obszaru krajów UE wyrażony w EUR.

Opłaty, grzywny, odsetki i inne dochody niepodatkowe

Opłaty, grzywny, odsetki i inne dochody niepodatkowe w 2010 r. osiągnęły kwotę 11.176.869 tys. zł i były niższe o 2.479.388 tys. zł, tj. o 18,2% od kwoty ustalonej w ustawie budżetowej. W porównaniu do 2009 r. wpływy z tego źródła zmniejszyły się nominalnie o 24,4%, a realnie o 26,3%.

Wśród istotniejszych pozycji dochody uzyskane zostały w działach:

- Wymiar sprawiedliwości – wykonanie wyniosło 2.165.878 tys. zł i było o 2,6% wyższe od prognozy; przekroczenie planu było spowodowane głównie zrealizowaniem wyższych dochodów z opłat sądowych, grzywien, mandatów oraz kar pieniężnych,
- Gospodarka mieszkaniowa – wykonanie wyniosło 2.002.135 tys. zł i było o 137.065 tys. zł wyższe od prognozy (o 6,8%); Na wyższe wykonanie dochodów wpłynęły głównie: zwiększone – w związku z ich aktualizacją – opłaty za użytkowanie i użytkowanie wieczyste oraz zarząd nieruchomości Skarbu Państwa, wpływy z najmu i dzierżawy oraz dochody nieplanowane,
- Obsługa długu publicznego (krajowego) – wykonanie wyniosło 1.838.213 tys. zł i było o 29,3% niższe od prognozy; realizacja dochodów na takim poziomie wynikała głównie z niższej od zakładanej sprzedaży obligacji kuponowych,
- Administracja publiczna – wykonanie wyniosło 1.458.108 tys. zł i było o 20.670 tys. zł niższe od prognozy (o 1,4%); niższe niż zakładano wykonanie dochodów wynika przede wszystkim z uzyskania niższych niż planowano wpływów z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych.

Dodatkowo w ww. tytule dochodowym zawarte są dochody zagraniczne, które zaplanowano w łącznej wysokości 200.857 tys. zł. Po rozliczeniu 2010 r. odnotowano, iż do budżetu wpłynęła kwota 88.758 tys. zł, co stanowiło 44,2% kwoty założonej w ustawie budżetowej.

Na dochody zagraniczne składają się:

- odsetki i opłaty od udzielonych pożyczek i kredytów zagranicznych oraz od rachunków specjalnych w łącznej wysokości 52.512 tys. zł tj. 29,7% planu,
- wpłaty odsetek od podmiotów krajowych z tytułu udostępnionych kredytów zagranicznych oraz należności ubocznych z tytułu zaliczek udzielonych w latach ubiegłych w kwocie 23.018 tys. zł, tj. 100,4% planu,
- wpływy z tytułu poręczeń i gwarancji w wysokości 4.066 tys. zł, tj. 338,8% planu,
- nieplanowane dochody z tytułu skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych za granicą w kwocie 8.698 tys. zł oraz rozliczeń wydatków z lat ubiegłych w kwocie 465 tys. zł.

Na wielkość zrealizowanych dochodów zagranicznych w omawianym okresie miały wpływ głównie niższe niż zakładano wpływy z tytułu odsetek od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych Ministra Finansów w walutach obcych, które były wynikiem niższego stanu środków na rachunkach walutowych, niższego od zakładanego oprocentowania środków oraz niższego od zakładanego kursu EUR/PLN.

Ponadto w ogólnej kwocie dochodów z tego tytułu uwzględniane są również wpłaty o charakterze sankcyjnym, a zwłaszcza odsetki od zaległych zobowiązań podatkowych i innych zobowiązań wobec budżetu państwa, pomniejszone o odsetki płacone przez urzędy skarbowe podatnikom z tytułu nienależnie pobranych kar, podatków i odsetek.

Szczegółowy opis składowych pozycji opłaty, grzywny, odsetki i inne dochody niepodatkowe zostaną omówione w sprawozdaniach z poszczególnych części budżetowych.

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego

W ustawie budżetowej na 2010 r. kwota wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin i powiatów oraz część regionalną subwencji ogólnej dla województw została określona w wysokości 2.727.417 tys. zł, z tego:

- wpłaty gmin do budżetu państwa, z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin w kwocie 637.977 tys. zł,
- wpłaty powiatów do budżetu państwa, z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów w kwocie 1.133.798 tys. zł,
- wpłaty województw do budżetu państwa, z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej dla województw w kwocie 955.642 tys. zł.

W 2010 r. na rachunek dochodów budżetu państwa, służący do ewidencjonowania wpłat jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na część równoważącą i regionalną subwencji ogólnej wpłynęła kwota 2.726.650 tys. zł, co stanowi 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej. W stosunku do 2009 r. wpłaty jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 0,9%.

Wpłaty z zysku NBP

W 2010 r. dochody budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego wyniosły 3.957.277 tys. zł.

Zysk osiągnięty przez NBP w 2009 r., stanowiący podstawę określenia wpłaty do budżetu państwa w 2010 r., wyniósł 4.165.554 tys. zł, z czego 208.278 tys. zł przeznaczono na 5-procentowy odpis na fundusz rezerwowy banku, a pozostałą kwotę wpłacono na rachunek budżetu państwa. Osiągnięcie zysku przez NBP w 2009 r. na powyższym poziomie było wynikiem uzyskania przez bank centralny wysokiego wyniku z tytułu odsetek, dyskonta i premii, przy jednoczesnym znacznym zwiększeniu wyniku z operacji finansowych. Po stronie kosztów istotną pozycję stanowiło natomiast utworzenie rezerwy na ryzyko kursowe.

2.2.3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi

Wpłaty do budżetu państwa z Unii Europejskiej w 2010 r. wyniosły 3.248.455 tys. zł i były niższe o 121.962 tys. zł, tj. o 3,6% w stosunku do ustawy budżetowej na 2010 r.

Uzyskane w 2010 r. dochody stanowią m. in. refundację z budżetu Unii Europejskiej oraz od Państw Członkowskich EFTA wydatków poniesionych przez budżet państwa w zakresie programów:

- NSRO 2007-2013 w kwocie 1.062.274 tys. zł,
- Funduszu Spójności – Transport w kwocie 1.541.006 tys. zł,
- Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy w kwocie 540.855 tys. zł.

Dochody budżetu państwa w ramach Wspólnej Polityki Rolnej zostały zaplanowane w ustawie budżetowej, w części Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, w kwocie 52.401 tys. zł z tytułu refundacji Pomocy Technicznej PROW 2007-2013 (wykonanie 39.477 tys. zł, w tym nieplanowane dochody z tytułu zwrotów z SG EFOiGR) oraz w części 85 w wysokości 184 602 tys. zł z tytułu refundacji finansowania wyprzedzającego PROW 2007-2013 „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”, oraz Pomocy Technicznej w części 85 (wykonanie 5.524 tys. zł).

Niskie wykonanie dochodów budżetu państwa jest związane z wejściem w życie z dniem 9 lipca 2010 r. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z maja i czerwca 2010 r., która znowelizowała przepisy ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej oraz ustawy o finansach publicznych. Od 9 lipca 2010 r. dochody z tytułu refundacji finansowania wyprzedzającego PROW 2007-2013 w odniesieniu do działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” – stanowią dochód budżetu środków europejskich.

Rozdział 3

Wydatki budżetu państwa

3.1. Wydatki budżetu państwa

Zgodnie z art. 112 oraz art. 117 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych planowane na rok 2010 wydatki budżetu państwa obejmują wkład krajowy na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Natomiast wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich w części podlegającej refundacji ujmuje się w budżecie środków europejskich.

W tej części sprawozdania omówione zostaną tylko wydatki krajowe budżetu państwa. W ustawie budżetowej z dnia 22 stycznia 2010 r. zaplanowano wydatki budżetu państwa w wysokości 301.220.817 tys. zł. Zrealizowane wydatki budżetu państwa w 2010 r. wyniosły 294.893.878 tys. zł i były niższe od zaplanowanych o 6.326.939 tys. zł, tj. o 2,1%.

Wśród wydatków, które zrealizowano w najniższym stopniu w porównaniu do planu po zmianach należy wymienić przede wszystkim środki przeznaczone na:

- współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej – 2.990.722 tys. zł, z czego 1.893.575 tys. zł to kwota nierozdysponowanych rezerw celowych, a 1.097.147 tys. zł to środki przeznaczone przede wszystkim na infrastrukturę drogową, na urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej oraz na realizację Regionalnych Programów Operacyjnych 2007-2013 i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- dotacje i subwencje – 1.057.221 tys. zł, z czego 400.032 tys. zł to środki przeznaczone na dotację dla Funduszu Emerytalno-Rentowego – z uwagi na niższe wydatki na opłacenie za rolników składek na ubezpieczenie zdrowotne, 300.983 tys. zł na dotacje celowe do budżetów wojewodów, a 163.003 tys. zł na Wojskową Agencję Mieszkaniową,
- wydatki majątkowe – 886.408 tys. zł, w ramach tej kwoty niezrealizowano w pełni przede wszystkim wydatków w części Transport przeznaczonych na autostrady płatne i drogi publiczne krajowe oraz w części Obrona Narodowa na centralne wsparcie i muzea,
- pokrycie kosztów obsługi długu publicznego krajowego i zagranicznego – 725.454 tys. zł.

Nierozdysponowana została kwota rezerw celowych w wysokości 1.971.197 tys. zł. Większość nierozdysponowanej kwoty (96,1%) stanowi niewykorzystana rezerwa (poz. 8) przeznaczona na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków

europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE. Niewykonanie w 2010 r. w pełnej wysokości środków ujętych w ww. rezerwie wynika z:

- powstałych oszczędności w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych,
- przesunięcia realizacji projektów, które wymagają postępowania przetargowego na kolejny rok budżetowy,
- faktu, że wpłynęło mniej wniosków o uruchomienie rezerwy celowej poz. 8 na finansowanie wydatków związanych z rozliczeniem projektów wdrażanych w ramach programu SAPARD oraz wydatków związanych z rozliczeniem programów Phare i Transition Facility (tzw. zwroty do Komisji Europejskiej). Ze względu na specyfikę ww. wydatków trudno przewidzieć ich kwotę na etapie planowania ustawy budżetowej.

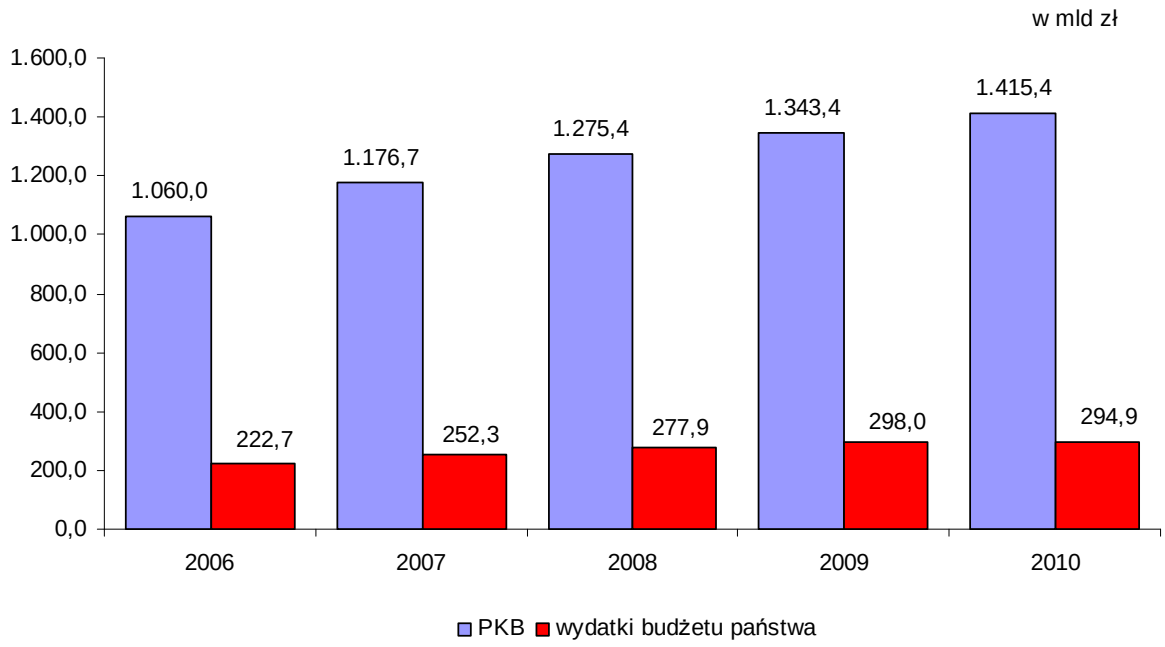
Ponadto należy nadmienić, że dysponenci w pierwszej kolejności wykorzystywali środki ujęte w swoich budżetach, co powodowało brak zapotrzebowania na uruchamianie rezerwy. W trakcie roku budżetowego, stosownie do art. 194 ustawy o finansach publicznych, dokonywano licznych przeniesień wydatków między częściami, działami i programami w celu finansowania bieżących kosztów.

W pozostałej kwocie nierozdysponowanych rezerw znajdują się środki przeznaczone na:

- pokrycie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa – 37.110 tys. zł,
- infrastrukturę drogową i portową, przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz na program poakcesyjnego wsparcia obszarów wiejskich – 35.463 tys. zł,
- programy wsparcia finansowego inwestycji – 3.113 tys. zł,
- dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego – 1.845 tys. zł.

W porównaniu z 2009 r. zrealizowane wydatki budżetu państwa były niższe o 3.134.600 tys. zł, tj. o 1,1%. Jednak w warunkach porównywalnych, czyli po uwzględnieniu faktu, że od 2010 r. oddzielone zostały wydatki „krajowego" budżetu państwa od wydatków budżetu środków Unii Europejskiej sytuacja przedstawia się odmiennie. Zrealizowane wydatki budżetu państwa w 2010 roku są wyższe o 21.325.002 tys. zł, tj. o 7,8% od wykonanych wydatków krajowych roku 2009.

Udział zrealizowanych wydatków budżetu państwa w 2010 r. w szacowanym PKB (tj. 1.350,2 mld zł) wyniósł 21,8%, natomiast w faktycznym PKB (1.415,4 mld zł) 20,8%. Przy konstrukcji budżetu państwa na 2010 r. zakładano, że udział ten wyniesie 22,3%. Na przestrzeni lat 2006-2010 udział zrealizowanych wydatków budżetu państwa ogółem w PKB wyniósł odpowiednio: 21%, 21,4%, 21,8% 22,2% oraz 20,8% co przedstawiono na poniższym wykresie.



3.2. Wydatki według działów i części budżetowych

Wydatki budżetu państwa ujęte są w szczegółowości do części, działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej. Prezentacja taka umożliwia przekrojowe spojrzenie na wydatki budżetu państwa oraz ułatwia określenie stanu ich realizacji.

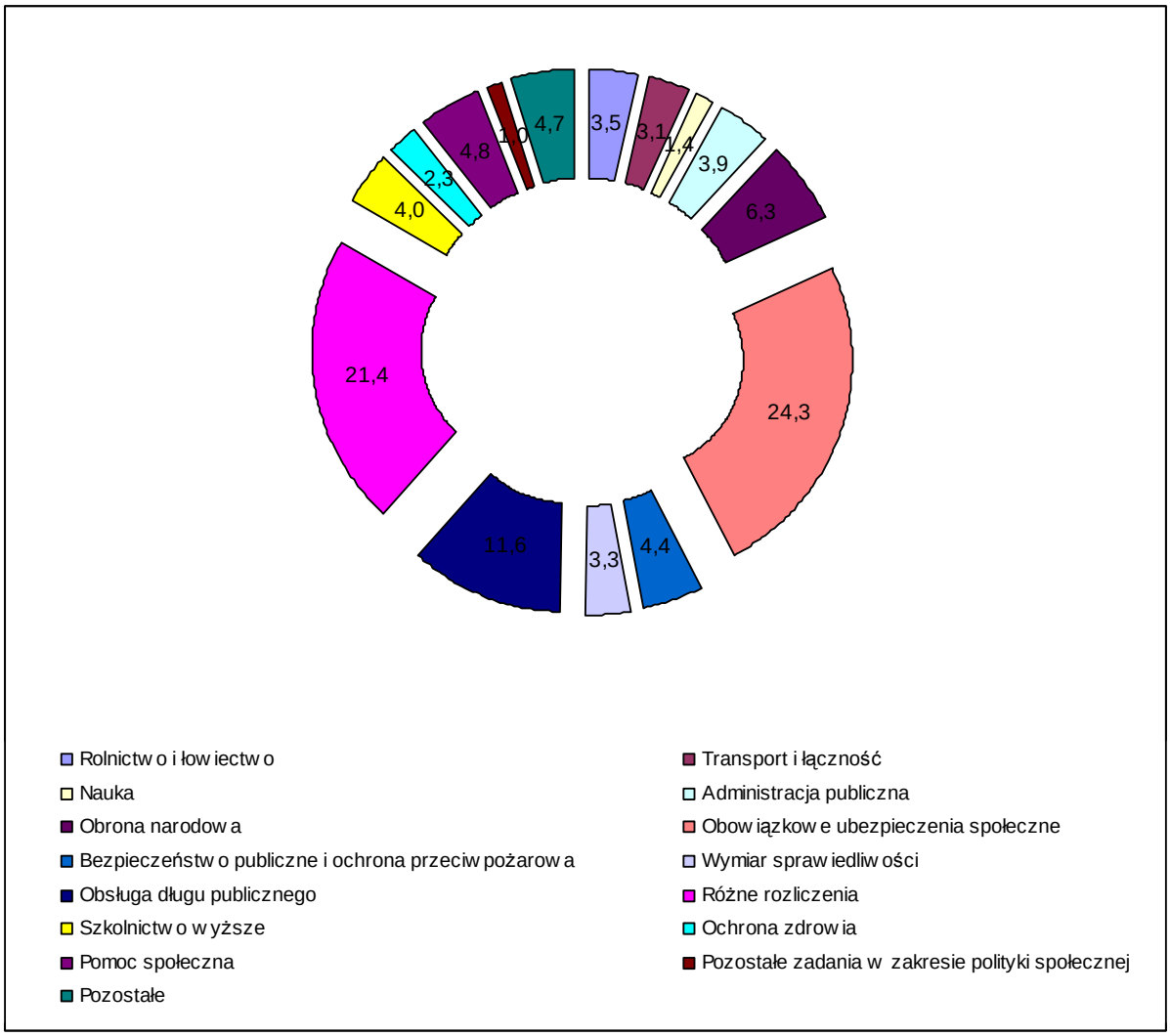
Wykonanie wydatków budżetu państwa w 2010 r. według działów przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa 2010 r.	Przeniesienia rezerwy ogólnej	Przeniesienia rezerw celowych	Budżet po zmianach	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 6/5
	w tys. zł					%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	**301.220.817**	**88.627**	**16.375.879**	**301.220.817**	**294.893.878**	**97,9**
w tym:						
010 Rolnictwo i łowiectwo	5.745.969		4.719.515	10.466.021	10.279.154	98,2
020 Leśnictwo	8.622		925	9.547	8.172	85,6
050 Rybołówstwo i rybactwo	98.107		55.909	156.828	152.361	97,2
100 Górnictwo i kopalnictwo	412.159		464.648	876.807	875.902	99,9
150 Przetwórstwo przemysłowe	597.338		334.897	939.095	825.821	87,9
400 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczna, gaz i wodę	0		598	598	598	100,0
500 Handel	830.108	5.000	250.859	1.084.548	1.072.183	98,9
550 Hotele i restauracje	21.000		0	21.000	20.906	99,6
600 Transport i łączność	7.832.560	117	2.285.643	10.116.979	9.081.902	89,8
630 Turystyka	42.979		42	43.021	42.983	99,9
700 Gospodarka mieszkaniowa	1.365.464		242.401	1.613.116	1.442.672	89,4
710 Działalność usługowa	836.524		82.402	915.409	880.512	96,2
720 Informatyka	189.011		8.959	197.950	196.750	99,4
730 Nauka	4.202.184		67.563	4.269.747	4.200.345	98,4
750 Administracja publiczna	11.175.476	38.255	714.504	11.916.180	11.544.560	96,9
751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1.957.279	237	256.489	2.214.005	2.111.600	95,4
752 Obrona narodowa	18.817.248		6.121	18.832.815	18.549.069	98,5
753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	72.160.474		96.257	72.256.731	71.786.818	99,3
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	12.237.154	20.786	692.458	12.959.149	12.921.632	99,7
755 Wymiar sprawiedliwości	9.691.498	6.200	18.097	9.715.298	9.701.567	99,9
756 Dochody od osób prawnych, od osób fiz. i od in. jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	240.000		42.012	282.012	281.022	99,6
757 Obsługa długu publicznego	34.868.515		0	34.868.515	34.143.019	97,9
758 Różne rozliczenia	81.014.700	200	782.608	65.328.856	63.169.394	96,7
801 Oświata i wychowanie	1.442.925	1.282	224.301	1.670.281	1.621.432	97,1
803 Szkolnictwo wyższe	11.537.412		229.112	11.760.470	11.722.438	99,7
851 Ochrona zdrowia	6.256.725	1.577	692.092	6.941.117	6.864.327	98,9
852 Pomoc społeczna	12.256.007	3.496	2.009.150	14.266.686	14.157.365	99,2
853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2.880.054	4.700	75.929	2.964.623	2.936.233	99,0
854 Edukacyjna opieka wychowawcza	89.051	560	515.707	605.323	522.496	86,3
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	428.154	300	57.369	487.151	459.631	94,4
921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.396.537	5.916	89.788	1.492.279	1.448.147	97,0
925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	105.956		2.739	108.249	98.448	90,9
926 Kultura fizyczna i sport	483.627		1.356.786	1.840.413	1.774.419	96,4

Analizując udział wydatków z poszczególnych działów w wydatkach ogółem można zaobserwować, iż największą część stanowią wydatki zaliczone do działu:

- obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (24,3%), gdzie największe nakłady przeznaczone są na dotacje do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytalno-Rentowego,
- różne rozliczenia (21,4%), w których znaczące wielkości stanowią są subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, czy składka do budżetu Unii Europejskiej,
- obsługa długu publicznego (11,6%),
- obrona narodowa (6,3%).

Poniższy wykres prezentuje udział wydatków wybranych działów w wydatkach budżetu państwa ogółem.



Kwoty wydatków ustalone dla poszczególnych działów na etapie tworzenia ustawy budżetowej mogą ulec zmianie w trakcie realizacji budżetu i w ich wyniku tworzony jest tzw. plan po zmianach (w tabeli powyżej „Budżet po zmianach"). Zmiany kwot wydatków są przede wszystkim wynikiem przesunięć wydatków z rezerw celowych i rezerwy ogólnej na sfinansowanie zadań zaliczanych do danego działu. Wykonanie wydatków za 2010 r. wyniosło 97,9% w stosunku do planu po zmianach i kształtowało się na poziomie od 85,6% (w dziale leśnictwo) do 100% (wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę).

Poniżej omówione zostały działy, w których wykonanie wydatków w 2010 r. było znacząco niższe (co najmniej o 100.000 tys. zł) od planu po zmianach:

1) Różne rozliczenia – niższe o 2.159.462 tys. zł – jest efektem mniejszego niż planowano wykorzystania środków ujętych w rezerwie celowej poz. 8 „Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) (...)" ze względu na:
   - oszczędności powstałe w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych,
   - przesunięcia realizacji projektów, które wymagają postępowania przetargowego na kolejny rok budżetowy,
   - mniejszą liczbę wniosków o uruchomienie ww. rezerwy celowej na finansowanie wydatków związanych z rozliczeniem projektów wdrażanych w ramach programu SAPARD oraz wydatków związanych z rozliczeniem programów Phare i Transition Facility (tzw. zwroty do Komisji Europejskiej). Specyfika tych wydatków utrudnia właściwe oszacowanie ich wielkości na etapie planowania ustawy budżetowej.

   Ponadto, należy podkreślić iż w pierwszej kolejności wykorzystywane są środki ujęte w budżetach dysponentów, bowiem w trakcie roku budżetowego, stosownie do art. 194 ustawy o finansach publicznych, dokonywane są liczne przeniesienia wydatków między częściami, działami i programami w celu finansowania bieżących kosztów).

2) Transport i łączność – niższe o 1.035.077 tys. zł – taka realizacja wydatków wiąże się głównie z trudnościami w wykorzystaniu środków zaplanowanych na budowę autostrad płatnych i dróg publicznych krajowych w związku z:
   - wniesionymi odwołaniami od decyzji wywłaszczeniowych,
   - przedłużającymi się procedurami wykupu gruntów,

- oszczędnościami wynikającymi z negocjacji z instytucjami państwowymi przy wykupie gruntów,
- przedłużającymi się procedurami przetargowymi,
- późniejszym niż planowano rozpoczęciem robót,
- opóźnieniami wynikającymi z konieczności wykonania robót dodatkowych nieprzewidzianych w zadaniach,
- opóźnieniami wynikającymi z niekorzystnych warunków pogodowych,
- przedłużającymi się procedurami uzyskania decyzji administracyjnych uniemożliwiających rozpoczęcie realizacji zadań oraz
- mniejszymi niż pierwotnie planowano kosztami realizacji inwestycji.

Ponadto, zmniejszono wydatki urzędów morskich na realizację programów wieloletnich „Budowa drogi wodnej łączącej zalew Wiślany z Zatoką Gdańską" oraz „Budowa falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu” w związku z:

- przedłużającą się procedurą ustalenia prognozowanego wpływu na środowisko planowanego przedsięwzięcia,
- oszczędnościami powstałymi w wyniku rozstrzygniętych postępowań przetargowych,
- koniecznością opracowania działań naprawczych zmierzających do udoskonalenia organizacji robót i odrobienia opóźnień w realizacji zadania,
- opóźnieniem w podpisaniu kluczowych umów (z wykonawcą robót budowlanych i Inżynierem Kontraktu), na które przede wszystkim, miały wpływ toczące się postępowania przed Sądem Polubownym (rozpatrywanie skarg jakie wniosły Konsorcja w postępowaniach przetargowych na wykonawstwo robót i na Inżyniera Kontraktu),
- dwumiesięcznym opóźnieniem w realizacji robót spowodowanym zgłaszanymi przez wykonawcę wnioskami o zmianę m.in. technologii wykonania nasypu tymczasowego,
- koniecznością oczyszczenia akwenu z uwagi na natrafienie na nieoczekiwanie dużą ilość materiałów potencjalnie niebezpiecznych.

Dodatkowo, nie wykorzystane zostały w pełni dotacje na dofinansowanie krajowych przewozów pasażerskich, na sfinansowanie ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów oraz na zakup pojazdów kolejowych przeznaczonych do wykonywania przewozów pasażerskich.

3) Obsługa długu publicznego – niższe o 725.496 tys. zł – głównymi przyczynami niższego wykonania wydatków były niższe wypłaty z tytułu gwarancji, odchylenia poziomu rynkowych stóp procentowych w stosunku do założonych, mniejsza wartość obsługiwanego długu oraz różnice kursowe złotego wobec walut obcych, a także decyzje Ministra Finansów dotyczące blokady wydatków z tytułu obsługi długu krajowego na łączną kwotę 490.000 tys. zł, która nie pomniejszyła kwoty planu po zmianach.

4) Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne – niższe o 469.913 tys. zł – niższe wykonanie wynika przede wszystkim z mniejszego wykorzystania dotacji do Funduszu Emerytalno-Rentowego z tytułu niższych wydatków na składki na ubezpieczenia zdrowotne dla rolników.

5) Administracja publiczna – niższe o 371.620 tys. zł – niepełna realizacja wydatków w tym dziale jest konsekwencją niższego niż panowano wykorzystania środków UE, a także mniejszego zapotrzebowania na wydatki bieżące wynikającego z:

   – mniejszego wykorzystania środków na finansowanie zadań realizowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, co spowodowane było głównie likwidacją części placówek zagranicznych oraz mniejszymi niż planowano wydatkami przeznaczonymi na pomoc zagraniczną,

   – niepełnego zrealizowania planu wydatków innych urzędów, w tym głównie centrali Ministerstwa Finansów oraz izb i urzędów celnych (przede wszystkim wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi), Ministerstwa Gospodarki (wydatki związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem centrali ministerstwa oraz placówek zagranicznych) i Głównego Urzędu Statystycznego (wydatki związane z przeprowadzeniem powszechnego spisu rolnego 2010 i pracami przygotowawczymi do narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań 2011).

6) Obrona narodowa – niższe o 283.746 tys. zł – przyczynami niższej realizacji wydatków były:

   – oszczędności w zakresie realizacji zadań dotyczących utrzymania infrastruktury oraz napraw i utrzymania uzbrojenia i sprzętu wojskowego,

   – niższa niż planowano realizacja umów związanych z czarterem samolotów do przewozu ważnych osób w państwie,

   – zmiany zakresów rzeczowych w trakcie realizacji zadań, co powoduje konieczność aktualizacji dokumentacji projektowej i niejednokrotnie powtarzanie procedur przetargowych,

- niewydolność rejonowych zarządów infrastruktury i terenowych oddziałów lotniskowych (niski poziom zatrudnienia w stosunku do ilości zadań),
- długotrwałe procedury przetargowe – brak oferentów, zwłaszcza dla zadań, przy wykonywaniu których firmy muszą posiadać poświadczenie bezpieczeństwa przemysłowego, jak również protesty od rozstrzygnięć przetargów wnoszone przez strony przegrywające, ale także unieważnianie przetargów - oferty składane przez oferentów często przekraczały wartości kosztorysowe zadań (dynamiczny wzrost cen materiałów i wartości robocizny), czy brak wykonawców robót budowlanych,
- małe zainteresowanie firm wykonawczych i biur projektowych zadaniami wojskowymi,
- opóźnienia w uzyskaniu decyzji administracyjnych (jak np.: decyzji o lokalizacji celu publicznego, pozwolenia na budowę),
- likwidacja gospodarstwa pomocniczego Wojskowe Zakłady Remontowo-Budowlane jako podmiotu realizującego zadania ujęte w centralnych planach rzeczowych.

7) Rolnictwo i łowiectwo – niższe o 186.867 tys. zł – niższe wykonanie wydatków wynika z niepełnego wykorzystania uruchomionych w trakcie roku budżetowego rezerw celowych, które zasiliły głównie budżety wojewodów i przeznaczone były na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, finansowanie „Programu dla Odry 2006”.

8) Gospodarka mieszkaniowa – niższe o 170.444 tys. zł – takie wykonanie wydatków związane było przede wszystkim z:
   - blokadą wydatków przeznaczonych na zadania wynikające z nowelizacji ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2010 r., nie jak pierwotnie planowano z dniem 1 stycznia 2010 r. w kwocie 163.003 tys. zł,
   - niewykorzystaniem wydatków przeznaczonych na zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami, w tym głównie na zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, w związku z trudnościami w zlecaniu opracowania dokumentacji w zakresie regulacji stanów prawnych nieruchomości spowodowane brakiem zainteresowania ze strony wykonawców, zwolnieniem Skarbu Państwa z uiszczania opłat sądowych w sprawach dysponowania mieniem, nieodpłatnym wydawaniem przez Zarządy Geodezji Kartografii i Katastru Miejskiego wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów i budynków, niewykonaniem map sytuacyjno – wysokościowych do ustalania linii brzegu rzek oraz map do celów prawnych dla działek gruntów pokrytych wodami, zmniejszonym

zapotrzebowaniem na wykonanie operatów szacunkowych do aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oraz

- niepełnym wykorzystaniem przez gminy dotacji przeznaczonych na sfinansowanie wynajmu mieszkań i kontenerów dla rodzin i osób poszkodowanych w wyniku powodzi i osuwisk ziemnych w związku z mniejszą niż początkowo planowano liczbą rodzin i osób uprawnionych do korzystania z pomocy.

9) Przetwórstwo przemysłowe – niższe o 113.275 tys. zł – realizacja wydatków na takim poziomie jest efektem:

   - przesunięcia środków przeznaczonych na realizację programów wieloletnich „Wsparcie finansowe inwestycji (...)" oraz niższym wykonaniem tych programów na skutek niezrealizowania przez inwestorów ich zobowiązań wynikających z umów,
   - niższego współfinansowania programów operacyjnych.

10) Pomoc społeczna – niższe o 109.322 tys. zł – niższa realizacja wydatków wynika głównie ze zmniejszenia dotacji celowych na:

   - realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom i samorządom województw z przeznaczeniem na wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz na opłacanie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne,
   - finansowanie zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom z przeznaczeniem na wypłaty zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku powodzi w 2010 r. i innych zdarzeń klęskowych np. huraganu, intensywnych opadów deszczu, gradobicia oraz silnych opadów śniegu,
   - dofinansowanie zadania własnego gmin w zakresie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" oraz dotacji celowych na zadania bieżące realizowane przez powiaty i gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej z przeznaczeniem na realizację resortowych programów w zakresie pomocy społecznej m.in. „Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi", „Świetlica, praca, staż – socjoterapia w środowisku gminnym" a także na realizację Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich,

- dofinansowanie zadania własnego gmin z przeznaczeniem na wypłaty zasiłków stałych,
- dofinansowanie zadania własnego gmin z przeznaczeniem na wypłaty zasiłków okresowych.

11) Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – niższe o 102.405 tys. zł – głównie ze względu na niższe niż planowano wykorzystanie środków z rezerwy celowej na sfinansowanie kosztów przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta RP.

Wykonanie wydatków budżetu państwa w 2010 r. według części zostało pokazane w Tablicy 8.

Odmienny sposób prezentacji wydatków budżetu państwa został przedstawiony w „Informacji o realizacji wydatków w układzie zadaniowym w 2010 r.”. Omówione tam wydatki budżetu państwa zostały opisane w układzie funkcji państwa, zadań i podzadań.

3.3. Wydatki według podstawowych grup ekonomicznych

W 2010 r. wykonanie planu wydatków w poszczególnych grupach ekonomicznych z uwzględnieniem zmian wprowadzanych w trakcie wykonywania budżetu przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Ustawa budżetowa 2010 r.	Budżet po zmianach 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	5:4	2010 / 2009	
						nom.	real.
	w tys. zł				%		
1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	**298.028.478**	**301.220.817**	**301.220.817**	**294.893.878**	**97,9**	**98,9**	**96,4**
1. Dotacje i subwencje	133.949.755	143.721.768	146.301.830	145.244.609	99,3	108,4	105,7
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	20.114.431	20.665.025	20.976.343	20.891.826	99,6	103,9	101,2
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	51.232.616	55.922.579	54.489.419	53.906.897	98,9	105,2	102,6
4. Wydatki majątkowe	14.654.107	16.080.031	16.325.108	15.438.700	94,6	105,4	102,7
5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	32.227.760	34.868.515	34.868.445	34.142.991	97,9	105,9	103,3
6. Środki własne Unii Europejskiej	13.417.873	14.095.082	14.345.504	14.345.410	100,0	106,9	104,2
7. Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	32.431.937	15.867.817	13.914.168	10.923.445	78,5	33,7	32,8

Struktura wydatków budżetu państwa w 2009 r. i 2010 r. przedstawiała się następująco:

	2009 r.	2010 r.
Dotacje i subwencje	45,0	49,2
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	6,7	7,1
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	17,2	18,3
Wydatki majątkowe	4,9	5,2
Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	10,8	11,6
Środki własne Unii Europejskiej	4,5	4,9
Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	10,9	3,7
Wydatki budżetu państwa ogółem	100,0	100,0

W 2010 r. zmienił się udział poszczególnych grup wydatków w wydatkach ogółem, w porównaniu do roku 2009. Główną przyczyną tych zmian są regulacje prawne. Projekt ustawy budżetowej na rok 2010 był tworzony w oparciu o nowe zapisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm). Stosownie do art. 110 tej ustawy budżet państwa obok prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów państwa, planowanych wydatków budżetu państwa i planowanego deficytu budżetu państwa określa również łączną kwotę prognozowanych dochodów środków europejskich i łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich oraz wynik budżetu środków europejskich.

W związku z powyższym rok 2010 był pierwszym rokiem, w którym oddzielone zostały dochody, wydatki oraz deficyt „krajowego" budżetu państwa od dochodów, wydatków oraz deficytu środków Unii Europejskiej. Zatem w skutek nowych przepisów grupa wydatków realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej zmniejszyła swój udział w wydatkach ogółem, aż o 7,2%. W konsekwencji nowych zapisów zmieniła się także nazwa tej grupy wydatków na „Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej", bowiem prawie całe finansowanie wydatków, które są refundowane z UE zostało przeniesione do budżetu środków europejskich.

W zakresie budżetu środków krajowych pozostały wydatki na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz wydatki na projekty z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich.

W stosunku do 2009 roku udział wydatków poszczególnych grup w wydatkach ogółem budżetu państwa wzrósł w grupach: dotacje i subwencje o 4,2%, wydatki bieżące jednostek budżetowych o 1,1%, wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa o 0,8%, środki własne Unii Europejskiej o 0,4%, świadczenia na rzecz osób fizycznych o 0,4% i wydatki majątkowe o 0,3%.

Największe wzrosty zrealizowanych wydatków w roku 2010 w stosunku do roku 2009 miały miejsce w grupie dotacji i subwencji, w wydatkach bieżących oraz w wydatkach na obsługę długu Skarbu Państwa.

Wykonanie dotacji i subwencji w roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 wzrosło o 11.294.853 tys. zł, tj. o 8,4%. Głównymi przyczynami tak wysokiego wzrostu były:

- zwiększenie datacji dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych o 7.608.367 tys. zł, co stanowi 67,4% wzrostu dotacji w 2010 roku,
- zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego o 1.610.067 tys. zł, tj. 14,3% całości przyrostu dotacji, co wynikało z uwzględnienia skutków finansowych spowodowanych wzrostem kwoty bazowej dla nauczycieli od stycznia i września 2010 r.,
- przeznaczenie środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych zarówno z budżetów wojewodów (wzrost o 1.333.413 tys. zł) jak i pozostałych dysponentów (42.901 tys. zł).

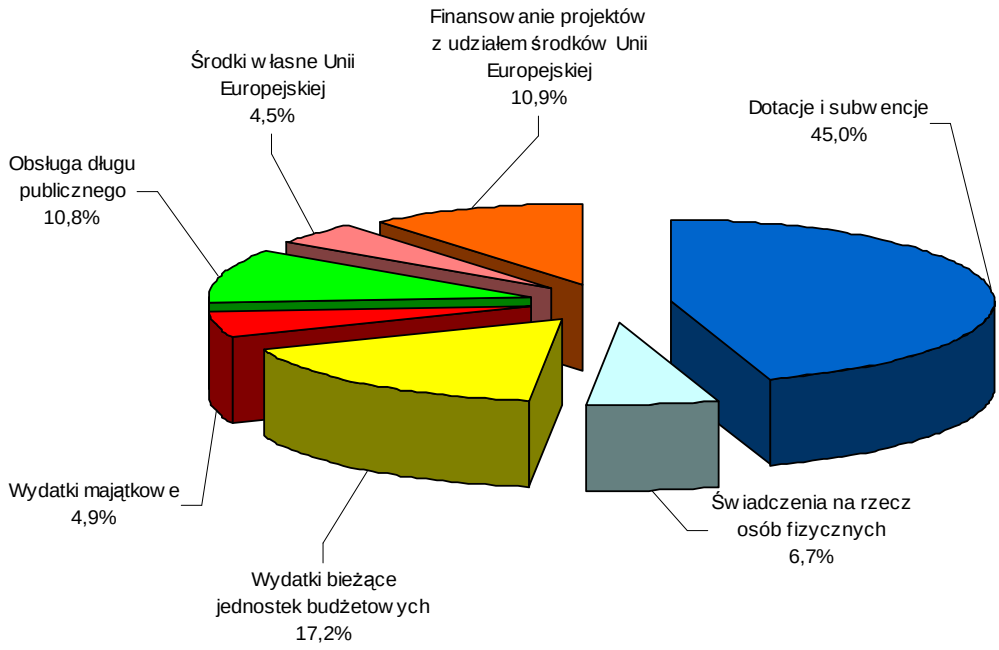
Wykonanie wydatków bieżących w roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 wzrosło o 2.674.282 tys. zł, tj. o 5%. Na wzrost ten wpływ miały następujące czynniki:

- wzrost środków przeznaczonych na obronę narodową w wysokości 1.042.366 tys. zł,
- wzrost wydatków na drogi publiczne krajowe oraz autostrady płatne o 780.835 tys. zł,
- zwiększenie wydatków jednostek sądownictwa powszechnego o 257.810 tys. zł.

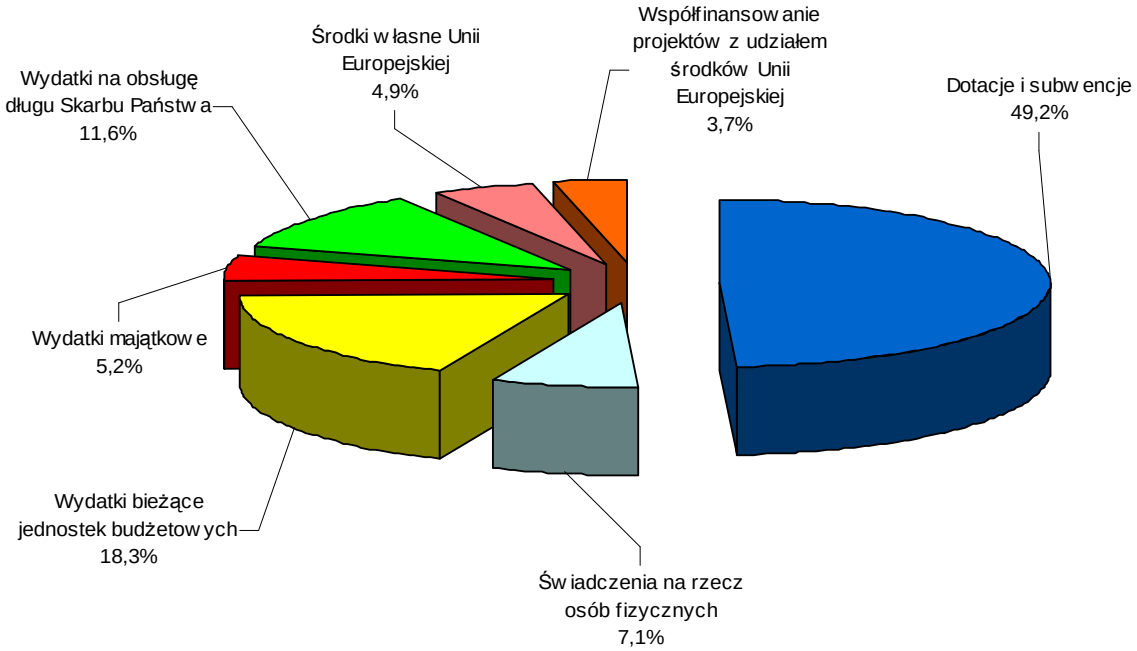
W porównaniu z rokiem 2009 realizacja wydatków z tytułu obsługi długu publicznego w roku 2010 była wyższa o 1.915.231 tys. zł, tj. o 5,9%. Było to wypadkową przede wszystkim wzrostu wielkości obsługiwanego zadłużenia w efekcie finansowania potrzeb pożyczkowych w latach 2009-2010 przy niższym dyskoncie od wykupywanych SPW, aprecjacji złotego oraz przeprowadzonych operacji swap w latach 2009-2010 wpływających na rozkład kosztów pomiędzy latami.

Udział poszczególnych grup wydatków w wydatkach budżetu państwa ogółem w latach 2009 i 2010 prezentują poniższe wykresy.

Wykonanie 2009 r.



Wykonanie 2010 r.



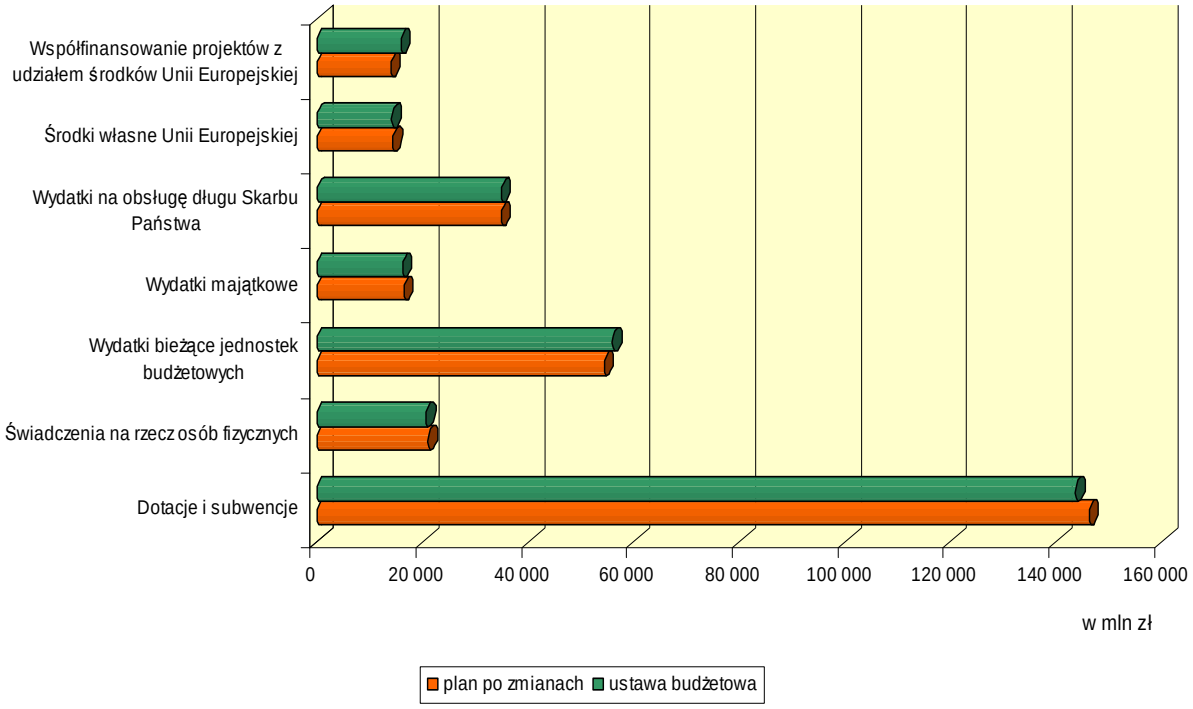
W toku wykonywania budżetu w 2010 r. zostały dokonane przesunięcia środków między grupami wydatków. Zwiększony został (per saldo) plan wydatków w grupie:

- dotacje i subwencje o 2.580.062 tys. zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych o 311.318 tys. zł.
- środki własne Unii Europejskiej o 250.422 tys. zł,
- wydatki majątkowe o 245.077 tys. zł,

Zmniejszony natomiast został plan w grupach:

- współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej o 1.953.649 tys. zł,
- wydatki bieżące jednostek budżetowych o 1.433.160 tys. zł,
- wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa o 70 tys. zł.

Wymienione zmiany w grupach ekonomicznych prezentuje wykres zamieszczony poniżej.



3.3.1. Dotacje i subwencje

Ogólne dane o dotacjach i subwencjach przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na rok 2010	Budżet po zmianach na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3
	w tys. zł[1]			%
1	2	3	4	5
Ogółem	**143.721.768**	**146.301.830**	**145.244.609**	**99,3**
1. Subwencja dla jednostek samorządu terytorialnego	47.184.473	46.910.076	46.910.073	100,0
- część oświatowa subwencji ogólnej	35.009.865	35.009.865	35.009.865	100,0
- pozostała subwencja	12.174.608	11.900.211	11.900.208	100,0
2. Dotacje do funduszy celowych	54.118.837	54.197.046	53.797.013	99,3
- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	37.923.650	38.111.650	38.111.650	100,0
- Fundusz Emerytur Pomostowych	4.600	4.600	4.600	100,0
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,	15.451.587	15.341.796	14.941.764	97,4
z tego:				
- Fundusz Emerytalno-Rentowy	15.445.587	15.335.796	14.935.764	97,4
- Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	6.000	6.000	6.000	100,0
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	739.000	739.000	738.999	100,0
3. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	16.536.858	21.162.508	20.817.788	98,4
- dotacje dla gmin[2]	11.397.793	15.236.436	14.947.382	98,1
- dotacje dla powiatów	4.339.106	4.932.912	4.903.381	99,4
- dotacje dla samorządu województwa	799.959	993.159	967.025	97,4
4. Dotacje na finansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych, w tym:	2.589.594	2.774.332	2.607.666	94,0
- ratownictwo medyczne	1.730.500	1.728.844	1.728.802	100,0
- składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	50.647	205.927	205.591	99,8
- Wojskowa Agencja Mieszkaniowa	477.798	477.798	314.795	65,9
- publiczna służba krwi	82.057	91.612	91.522	99,9
- państwowe instytucje kultury	700	26.167	25.893	99,0
5. Dotacje przedmiotowe	559.303	522.078	502.662	96,3
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych,	51.763	36.017	35.849	99,5
z tego:				
- zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze	25.664	25.610	25.585	99,9
- pozostałe jednostki	26.099	10.407	10.264	98,6
- jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych	507.540	486.061	466.814	96,0
6. Dotacje podmiotowe	17.344.273	17.585.502	17.573.465	99,9
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych,	15.294.993	15.457.639	15.447.229	99,9
z tego:				
- uczelnie (publiczne i niepubliczne)	10.987.068	10.994.468	10.994.377	100,0
- jednostki naukowe	1.312.420	1.354.428	1.354.428	100,0
- niepubliczne szkoły lub inne placówki oświatowo-wychowawcze	18.345	19.545	19.545	100,0
- instytucje kultury	639.730	726.075	724.539	99,8
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	76.177	76.439	76.417	100,0
- pozostałe jednostki,	2.261.253	2.286.684	2.277.924	99,6
w tym:				
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1.799.542	1.820.692	1.820.692	100,0
- Agencja Rynku Rolnego	307.883	307.883	303.968	98,7
- jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych	2.049.280	2.127.863	2.126.236	99,9

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na rok 2010	Budżet po zmianach na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3
	w tys. zł[1]			%
1	2	3	4	5
7. Pomoc zagraniczna[3]		44.975	37.730	83,9
8. Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych	75.180	77.606	77.269	99,6
9. Dotacje celowe na zadania zlecone pozostałym jednostkom sektora finansów publicznych	596.346	563.992	544.198	96,5
10. Dotacje dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	885.259	1.303.734	1.224.820	93,9
- fundacje	41.970	96.596	86.043	89,1
- stowarzyszenia	352.090	436.556	432.653	99,1
- pozostałe jednostki	491.199	770.582	706.125	91,6
11. Rozliczenia z bankami	819.256	856.577	856.564	100,0
12. Subwencje dla partii politycznych[3]		114.209	114.209	100,0
13. Zwrot kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty ZUS i KRUS, dotacja dla Funduszu Kościelnego oraz zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem	176.333	180.954	172.921	95,6
14. Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych		8.081	8.081	100,0
15. Dotacja dla instytucji gospodarki budżetowej na pierwsze wyposażenie		150	150	
16. Rezerwy	2.836.056	10	0	

[1] Ewentualne różnice (o 1 tys. zł) wynikają z zaokrągleń do pełnych tysięcy złotych.

[2] W punkcie 3. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego dla gmin ujęto również dotacje z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych w wysokości: budżet po zmianach – 32.856 tys. zł, wykonanie – 32.852 tys. zł.

[3] W ustawie budżetowej na rok 2010 dotacje przeznaczone na pomoc zagraniczną oraz subwencje dla partii politycznych były zaplanowane w rezerwach celowych.

W 2010 r. największą pozycję wykonania wśród tej grupy wydatków stanowiły subwencje i dotacje na realizację zadań bieżących jednostek samorządu terytorialnego – łącznie 46,6%, a następnie dotacje dla funduszy celowych – 37% wydatków całej grupy. Na pozostałe dotacje wydatkowano więc 16,4% środków zaliczanych do tej grupy wydatków, w tym 12,1% na dotacje podmiotowe.

W trakcie realizacji budżetu kwoty planowane w grupie dotacji i subwencji uległy per saldo zwiększeniu o 2.580.062 tys. zł.

Zwiększenie kwot planowanych w ustawie budżetowej dotyczyło przede wszystkim dotacji na zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego – o 4.625.650 tys. zł, dotacji na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – o 418.475 tys. zł, dotacji podmiotowych – o 241.229 tys. zł oraz dotacji na finansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych – o 184.738 tys. zł.

W 2010 r. wykonanie wydatków w grupie dotacji i subwencji było niższe od planu po zmianach o 1.057.221 tys. zł, tj. o 0,7% co było spowodowane niższą od planowanej realizacją wydatków głównie na:

– dotację dla Funduszu Emerytalno-Rentowego – o 400.033 tys. zł, tj. o 2,6%,

- dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego – o 344.720 tys. zł, tj. o 1,6%, w tym o 289.055 tys. zł na dotacje dla gmin (w szczególności przeznaczone na: świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, pomoc materialną dla uczniów oraz wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie),
- dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych – o 166.667 tys. zł, tj. o 6%,
- dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – o 78.914 tys. zł, tj. o 6,1%,
- dotacje celowe na zadania zlecone pozostałym jednostkom sektora finansów publicznych – o 19.794 tys. zł, tj. o 3,5%,
- dotacje przedmiotowe – o 19.416 tys. zł, tj. o 3,7%.
- dotacje podmiotowe – o 12.037 tys. zł, tj. o 0,1%.

Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych były mniejsze o 6% od planu po zmianach. Niższa realizacja wystąpiła głównie w wydatkach przeznaczonych na:

- Wojskową Agencję Mieszkaniową,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego,
- Polską Agencje Rozwoju Przedsiębiorczości,
- centra kultury i sztuki.

Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych były w 2010 r. niższe od planowanych o 6,1%. Największa różnica wykonania do planu w grupie tej wystąpiła w dotacjach dla pozostałych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, na co wpływ miało niepełne wykorzystanie środków w głównej mierze na:

1. Usuwanie skutków klęsk żywiołowych – Minister Gospodarki, dokonał wyboru 10 funduszy pożyczkowych, które udzielały pomocy finansowej przedsiębiorcom

dotkniętym kataklizmem powodziowym Fundusze Pożyczkowe nie wykorzystały w pełni przekazanych środków z uwagi na:

- zbyt krótki czas na zawarcie umów z pożyczkobiorcami – decyzja Ministra Finansów została wydana w dniu 15 października 2010 r., a umowy pomiędzy Ministerstwem Gospodarki a Funduszami zostały podpisane w listopadzie 2010 r.,
- późny okres otrzymania decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy z zasadami wspólnego rynku, wobec czego realizacja ustawy rozpoczęła się dopiero w listopadzie 2010 r.,

2. Wsparcie finansowe inwestycji, co wiązało się z:
   - nie wystąpieniem inwestora o płatność dotacji w ramach programu wieloletniego Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Dell Products (Poland) Sp. z o.o. w Łodzi pod nazwą: Dell – Europejski Zakład Produkcyjny w Łodzi, w latach 2007-2012,
   - nie zrealizowaniem przez inwestorów warunków programów wieloletnich:
     - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej w Nowej Soli przez Funai Electric Europe Sp. z o.o. pod nazwą: Fabryka sprzętu RTV, w latach 2007 – 2012,
     - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez SWS Business Process Outsourcing Poland Sp. z o.o. w Łodzi, pod nazwą: Centrum Outsourcingu, w latach 2009-2011,
     - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez HCL Poland Sp. z o.o. w Krakowie pod nazwą: Centrum Usług Wsparcia Biznesu, w latach 2007 – 2011,
     - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez LG Electronics Mława Sp. z o. o. w Mławie pod nazwą: Centrum Medialnych Wyrobów Cyfrowych, w latach 2005-2010,
     - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej w Gdańsku przez Zensar Technologies Limited Oddział w Polsce pod nazwą: Centrum Rozwoju Oprogramowania, w latach 2007 – 2010,
     - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Citibank International Plc Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie pod nazwą: Centrum Doskonałości Procesów Biznesowych, w latach 2010-2012,
   - brakiem pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej, zatwierdzającej przyznaną dla inwestora pomoc publiczną w 2010 r. oraz w konsekwencji zmianą programu z lat 2010-2011 na lata 2011-2012 w ramach programu wieloletniego Wsparcie finansowe

inwestycji realizowanej w Warszawie przez ABN Amro Bank N.V. S.A. Oddział w Polsce pod nazwą: RBS Global Hub Europe, w latach 2010 i 2011,

- zmianą uwarunkowań biznesowo-ekonomicznych funkcjonowania firmy, rezygnacją inwestora z udziału pomocy publicznej, co skutkowało m.in. odstąpieniem od realizacji programów wieloletnich:
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Roche Polska Sp. z o.o. w Poznaniu pod nazwą: Centrum Badawczo-Rozwojowe, w latach 2010 i 2011,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Robert Bosch Sp. z o.o. w Warszawie pod nazwą: Centrum Badań i Rozwoju Oprogramowania, w latach 2009-2012,
- ze względu na sytuację makroekonomiczną, kryzys gospodarczy, pogorszeniem warunków funkcjonowania inwestorów, co skutkowało w roku 2010 zmianami uchwał ustanawiających programy wieloletnie m.in. poprzez wydłużenie czasu realizacji programu, zmniejszenie nakładów inwestycyjnych lub tworzonych miejsc pracy, a w konsekwencji zmniejszeniem wielkości wsparcia z budżetu państwa dla programów wieloletnich:
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Bridgestone Stargard Sp. z o. o. w Stargardzie Szczecińskim pod nazwą: Fabryka opon do samochodów ciężarowych i do autobusów, w latach 2006-2010,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Nidec Motors & Actuators (Poland) Sp. z o.o. w Niepołomicach k. Krakowa pod nazwą: Fabryka silników i napędów elektrycznych dla przemysłu motoryzacyjnego, w latach 2008-2013,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Sharp Manufacturing Poland Sp. z o. o. w Łysomicach pod nazwą: Fabryka modułów LCD, w latach 2006 – 2011,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Toshiba Television Central Europe Sp. z o.o. w Kobierzycach pod nazwą: Fabryka odbiorników telewizyjnych i radiowych oraz urządzeń do rejestracji i odtwarzania dźwięku i obrazu, w latach 2007-2013.

3. Dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonał blokady planowanych wydatków na 2010 r. w kwocie 11.498 tys. zł w związku z mniejszą niż zakładano kwotą na jaką zakłady ubezpieczeniowe złożyły wnioski o środki budżetowe na dopłaty do składek z tytułu umów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich zawartych z producentami rolnymi za IV kwartał w 2010 r.

Wykonanie dotacji przedmiotowych było mniejsze o 3,7% szczególnie przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych. Niewykorzystanie tych dotacji było związane m.in. z przeniesieniem środków w wysokości 34.000 tys. zł przeznaczonych na wyrównanie przewoźnikom kolejowym utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulg przejazdowych na dofinansowanie międzywojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich pociągami krajowymi.

Niższe wykonanie planu dotacji podmiotowych o 0,1% od planu realizacji dotacji dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych można zauważyć przede wszystkim w dotacjach na:

– Agencję Rynku Rolnego,
– Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości,
– Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowe Centrum Nauki,
– Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

Wykorzystanie dotacji podmiotowych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych było również niższe o 0,1%, w tym głównie przez niepełną realizację zadań związanych z wydatkami na dotacje:

– w górnictwie węgla kamiennego – co było spowodowane przede wszystkim brakiem możliwości wykonania do końca 2010 r. zakresu rzeczowo-finansowego zadań ujętych w rocznych planach działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń i zadań z tytułu naprawiania szkód związanych z działalnością zakładów górniczych oraz brakiem możliwości zakończenia zadań rozpoczętych w roku 2010 głównie z powodu:
  – konieczności uzyskania uzgodnień dotyczących opracowania wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji,
  – konieczności uzyskania decyzji administracyjnych w zakresie likwidacji infrastruktury i rekultywacji terenów oraz pozwoleń na budowę,
  – braku możliwości zakończenia zadań w 2010 r. z powodu szerokiego zakresu występujących prac,
  – konieczności realizacji wyroków sądowych,
– na zadania związane z utrzymaniem mocy rezerwowych ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wynikające z dostosowania tych wydatków do faktycznego zapotrzebowania wyliczonego z uwzględnieniem przyjętej "Metodyki naliczania kosztów utrzymania przez przedsiębiorców mocy produkcyjnych niezbędnych do realizacji zadań wynikających z Programu Mobilizacji Gospodarki oraz przyznawania i rozliczania dotacji na ich utrzymanie" wprowadzoną decyzją MON.

3.3.1.1. Subwencje i dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

W 2010 r. łączne wydatki na dotacje i subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 67.727.861 tys. zł, wobec 63.050.674 tys. zł w roku 2009. Per saldo wydatki te były wyższe o 4.677.187 tys. zł na co składa się zwiększenie dotacji o 2.809.663 tys. zł i subwencji ogólnych o 1.867.524 tys. zł.

Wydatki na subwencje i dotacje jednostek samorządu terytorialnego na zadania bieżące stanowiły w 2010 r. 23% wydatków ogółem budżetu państwa oraz 4,8% PKB, podczas gdy w 2009 r. udziały te kształtowały się odpowiednio – 21,2% oraz 4,7% PKB.

Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Zasady ustalania subwencji ogólnych dla jednostek samorządu terytorialnego reguluje ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.).

Wykonanie wydatków planowanych w 2010 r. w części Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, przedstawia następujące zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Ustawa budżetowa na 2010 r.	Budżet po zmianach 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	5:4	5:2
	w tys. zł				%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem:	**45.303.621**	**47.184.473**	**47.185.035**	**47.185.033**	**100,0**	**104,2**
Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	33.399.798	35.009.865	35.009.865	35.009.865	100,0	104,8
Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego*	533.725	325.506	539.475	539.475	100,0	101,1
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	6.087.937	6.096.091	6.065.624	6.065.624	100,0	99,6
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów	1.575.141	1.736.840	1.736.840	1.736.839	100,0	110,3
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw	1.167.783	1.273.598	1.273.598	1.273.598	100,0	109,1
Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin	14.497	15.156	15.718	15.718	100,0	108,4
Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin	538.817	637.977	454.475	454.475	100,0	84,3
Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów	1.095.042	1.133.798	1.133.798	1.133.797	100,0	103,5
Część regionalna subwencji ogólnej dla województw	890.881	955.642	955.642	955.642	100,0	107,3

*W uzupełnieniu subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego zawarte są także wydatki majątkowe w wysokości: kol 2 – 261.072 tys. zł; kol. 4 i 5 – 274.960 tys. zł; Po ich wyłączeniu wykonanie subwencji dla jednostek samorządu terytorialnego w grupie dotacji i subwencji wynosi w kol 2 – 45.042.549 tys. zł; kol. 4 – 46.910.076 tys. zł i w kol. 5 – 46.910.073 tys. zł.

W 2010 r. wydatki ujęte w części Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, zostały wykonane w 100% w odniesieniu do planu po zmianach.

Porównanie wykonania poszczególnych wydatków z tytułu subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. z analogicznymi wydatkami wykonanymi w 2009 r. przedstawia się następująco:

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Zaplanowana w ustawie budżetowej na 2010 r. część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, w wysokości 35.009.865 tys. zł, została wykonana w 100%. W porównaniu do kwoty tej części subwencji, wynikającej z ustawy budżetowej na rok 2009, kwota ujęta w ustawie budżetowej na rok 2010 wzrosła o 4,8%.

Zwiększenie łącznej kwoty subwencji oświatowej na 2010 r. w porównaniu do kwoty na rok 2009, wynikało z uwzględnienia skutków finansowych spowodowanych wzrostem kwoty bazowej dla nauczycieli od stycznia 2010 r. oraz od 1 września 2010 r.

Gminy

- część wyrównawcza subwencji ogólnej

Wykonanie w 2010 r. wydatków w części wyrównawczej subwencji ogólnej dla gmin było nominalnie niższe o 0,4% od wykonania wydatków w tej części subwencji ogólnej dla gmin w 2009 r.

W porównaniu do roku 2009, wzrosła kwota uzupełniająca wchodząca w skład części wyrównawczej subwencji ogólnej, która jest naliczana dla gmin o dochodach podatkowych na jednego mieszkańca wyższych od 150% analogicznego dochodu obliczonego łącznie dla wszystkich gmin w kraju, ale której te gminy nie otrzymują, ponieważ zwiększa ona część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin.

Kwota przeniesiona do części równoważącej subwencji ogólnej na 2010 r. wynosiła 23.852 tys. zł i była wyższa od analogicznej kwoty w 2009 r. o 8,2%.

Ponadto, w 2010 r. część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin, które dokonały korekty danych do wyliczenia subwencji i dla których wyliczona kwota była wyższa od należnej, została zmniejszona o nienależne środki w łącznej wysokości 6.615 tys. zł; środki te utworzyły rezerwę subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Średnie dochody podatkowe na jednego mieszkańca wszystkich gmin na 2010 r. wynosiły 1.210,61 zł i wzrosły o 8,2%, w porównaniu do tych dochodów na 2009 r., które wynosiły 1.119,20 zł.

- część równoważąca subwencji ogólnej

Wysokość części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin jest uzależniona głównie od wysokości wpłat gmin do budżetu państwa i w tej wysokości jest ujmowana w ustawie budżetowej.

W ustawie budżetowej na rok 2010 ujęta została kwota części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin, ustalona w wysokości wpłat wyliczonych dla wszystkich gmin według jednolitych kryteriów.

Przy wyliczaniu wpłat gmin, uwzględniony został przepis art. 22 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz. U. Nr 192, poz. 1379), zgodnie z którym w latach 2008-2011 gminy górnicze zostały zwolnione z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej od przedsiębiorstwa górniczego.

Wpłaty gmin do budżetu państwa na 2010 r. zostały ustalone w wysokości 637.977 tys. zł.

Kwota przeniesiona z części wyrównawczej subwencji ogólnej na 2010 r. wynosiła 23.852 tys. zł i była wyższa o 1.947 tys. zł od analogicznej kwoty w 2009 r. (21.905 tys. zł).

Część równoważąca subwencji ogólnej na 2010 r., jaka została rozdzielona między gminy według ustalonych ustawowo zasad, wynosiła 454.526 tys. zł.

Ponieważ kwota części równoważącej subwencji ogólnej, ustalona dla gmin na podstawie przepisów art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w części związanej z wydatkami na wypłatę dodatków mieszkaniowych, była wyższa od kwoty należnej – pozostałe nie rozdzielone środki tej części subwencji ogólnej w kwocie 207.303 tys. zł zostały przeniesione do rezerwy, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy, przeznaczonej dla jednostek samorządu terytorialnego.

W toku wykonywania budżetu część równoważąca subwencji ogólnej została zmniejszona, łącznie o kwotę 51 tys. zł, dla gmin, które skorygowały dane stanowiące podstawę do wyliczenia subwencji, w związku z tym wyliczone środki były wyższe od należnych. Środki te zasiliły ww. rezerwę.

Wykonane w 2010 r. wydatki z tytułu części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin, w wysokości 454.475 tys. zł, stanowiły 100% kwoty planowanej po zmianach i były niższe o 15,7% od kwoty tych wydatków wykonanych w 2009 r.

- część rekompensująca subwencji ogólnej

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin na 2010 r., przeznaczona na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na

podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych, w porównaniu do 2009 r., zwiększyła się o 8,4%.

W 2010 r. 19 gmin uprawnionych do otrzymania tej części subwencji wystąpiło z wnioskami o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów podlegających rekompensacie, w 2009 r. stosowne wnioski również złożyło 19 gmin.

Zaplanowana w ustawie budżetowej na rok 2010 kwota wydatków przeznaczonych na część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin, w wysokości 15.156 tys. zł, była niższa o 562 tys. zł od kwoty niezbędnej do przekazania gminom uprawnionym do otrzymania tej części subwencji w 2010 r. Kwota zaplanowana na ten cel w ustawie budżetowej na 2010 r. została zwiększona ze środków rezerwy celowej (poz. 32) o 562 tys. zł, tj. do kwoty 15.718 tys. zł.

Powiaty

- część wyrównawcza subwencji ogólnej

Wykonanie wydatków w części wyrównawczej subwencji ogólnej dla powiatów w 2010 r. było nominalnie wyższe o 10,3% od wykonania wydatków w tej części subwencji w 2009 r.

Wzrost ten wynika ze zwiększenia kwoty podstawowej, której wysokość jest uzależniona od relacji pomiędzy wysokością dochodów podatkowych w poszczególnych powiatach, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, a średnimi dochodami podatkowymi obliczonymi na jednego mieszkańca wszystkich powiatów.

Średnie dochody podatkowe na jednego mieszkańca dla wszystkich powiatów na 2010 r., w wysokości 171,19 zł, wzrosły o 10,5%, w odniesieniu do analogicznych dochodów na 2009 r., które wynosiły 154,89 zł.

Ponadto, wzrost dochodów podatkowych na jednego mieszkańca wszystkich powiatów wpłynął na wzrost kwoty uzupełniającej, wchodzącej w skład części wyrównawczej subwencji ogólnej.

- część równoważąca subwencji ogólnej

Wysokość części równoważącej subwencji ogólnej dla powiatów uzależniona jest od wysokości wpłat do budżetu państwa powiatów, w których dochody podatkowe na jednego mieszkańca powiatu były większe od 110% dochodów podatkowych wszystkich powiatów, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju.

W porównaniu do 2009 r., wpłaty powiatów do budżetu państwa na 2010 r. były wyższe o 3,5%. Tym samym, łączna kwota części równoważącej subwencji ogólnej dla powiatów na 2010 r. również była wyższa o 3,5%, w porównaniu do 2009 r.

Województwa

- część wyrównawcza subwencji ogólnej

Wykonanie w 2010 r. wydatków w części wyrównawczej subwencji ogólnej dla województw było nominalnie wyższe o 9,1% od wykonania wydatków w tej części subwencji w 2009 r.

Wzrost wydatków w tej części subwencji ogólnej wynika głównie ze wzrostu kwoty podstawowej, która jest uzależniona od relacji między dochodami podatkowymi na jednego mieszkańca w poszczególnych województwach a średnimi dochodami podatkowym na jednego mieszkańca obliczonymi dla wszystkich województw.

Średnie dochody podatkowe na jednego mieszkańca wszystkich województw na 2010 r., w wysokości 154,99 zł, wzrosły o 11,5%, w porównaniu do analogicznych dochodów na 2009 r., które wynosiły139,03 zł.

Ponadto, wzrost dochodów podatkowych na jednego mieszkańca wszystkich województw wpłynął na wzrost kwoty uzupełniającej wchodzącej w skład części wyrównawczej subwencji ogólnej.

- część regionalna subwencji ogólnej

Wysokość części regionalnej subwencji ogólnej dla województw uzależniona jest od wysokości wpłat do budżetu państwa województw, w których dochody podatkowe na jednego mieszkańca województwa są większe od 110% dochodów podatkowych wszystkich województw, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju.

W porównaniu do 2009 r., wpłaty województw do budżetu państwa na 2010 r. były wyższe o 7,3%. Tym samym, część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2010 r., w porównaniu do kwoty na 2009 r., również była wyższa o 7,3%.

Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

W ustawie budżetowej na rok 2010 ujęte zostały środki w wysokości 325.506 tys. zł, przeznaczone na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj. na dofinansowanie:

- inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu,
- utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2.000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu – w kwocie nie mniejszej niż w roku bazowym,

– remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

W 2010 r. środki ww. rezerwy subwencji ogólnej otrzymało:

– 98 powiatów – 82.236 tys. zł – na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych,

– 19 miast na prawach powiatu – 166.361 tys. zł – na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu,

– 16 miast na prawach powiatu – 28.546 tys. zł – na dofinansowanie remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu,

– 1 miasto na prawach powiatu – 22.000 tys. zł – na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej w Świnoujściu.

– 11 województw – 26.363 tys. zł – na dofinansowanie inwestycji na drogach wojewódzkich.

Ponadto, stosownie do art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w toku wykonywania budżetu utworzona została rezerwa subwencji ogólnej, której środki pochodziły z uzyskanych nienależnie przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty subwencji, ustalonej na rok budżetowy, które podlegają zwrotowi do budżetu państwa.

W 2010 r., w toku wykonywania budżetu, dokonano korekty subwencji dla 96 gmin łącznie na kwotę 6.666 tys. zł. Zwrócone przez gminy nienależnie otrzymane kwoty subwencji ogólnej utworzyły rezerwę subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa wyżej, przeznaczoną na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Dodatkowo rezerwa ta została zwiększona o nie rozdzielone środki części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin na 2010 r. w wysokości 207.303 tys. zł.

W 2010 r. z ww. rezerwy, w wysokości 213.969 tys. zł, przekazano jednostkom samorządu terytorialnego następujące środki:

– 133.431 tys. zł dla 184 gmin,

– 80.538 tys. zł dla 41 powiatów.

Środki z rezerwy subwencji ogólnej stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 835 i Nr 148, poz. 993), zostały przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego dotkniętych skutkami powodzi, jaka miała miejsce w 2010 r.

Kryteria przyznania środków zostały uzgodnione ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Tak więc, środki ww. rezerw zostały wykorzystane w 100% z przeznaczeniem dla jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

W 2010 r. na zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego zostały przekazane przez ministrów, wojewodów oraz dysponentów innych części budżetowych dotacje celowe na zadania bieżące w kwocie 20.784.936 tys. zł. W kwocie przekazanych dotacji nie jest ujęta kwota 2.786.969 tys. zł na finansowanie zadań inwestycyjnych oraz kwota 78.126 tys. zł na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej oraz z pożyczek i kredytów zagranicznych z międzynarodowych instytucji finansowych. Przekazane dotacje stanowią 98,4% dotacji ujętych w planie po zmianach, uwzględniającym zwiększenia z tytułu rozdysponowania rezerw celowych, rezerwy ogólnej budżetu państwa, rezerw utworzonych w budżetach wojewodów oraz zmian dokonanych w ramach uprawnień posiadanych przez właściwych dysponentów części budżetowych. Kwoty dotacji przekazane w 2010 r. do jednostek samorządu terytorialnego są wyższe per saldo od kwot dotacji przekazanych w 2009 r. o 2.776.811 tys. zł, tj. o 15,4%.

Kwoty dotacji przekazanych do jednostek samorządu terytorialnego uwzględniają zmiany zakresu dotowanych zadań wynikających:

- z przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi tą ustawą m.in. z kompetencji administracji rządowej z dniem 1 sierpnia 2009 r. zadania związane z działalnością parków krajobrazowych oraz ustanowieniem i ochroną pomników przyrody zostały przekazane do właściwości odpowiednio samorządów województw i gmin, jako zadania własne. Ustawa ta zmieniła również charakter niektórych zadań realizowanych jako zadania z zakresu administracji rządowej na zadania własne. Dotyczy to m.in. finansowania składek zdrowotnych opłacanych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz przyznawania i wypłacania zasiłków stałych. W 2009 r. skutki wynikające z tej ustawy obejmowały 5 miesięcy 2009 r., a w 2010 r. cały rok.
- ze zmian klasyfikacji budżetowej. W wyniku tej zmiany dotacje z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych nie są planowane w formie dotacji na realizację zadań własnych gmin. W 2009 r. dotacje na ten cel zostały przekazane do gmin w kwocie 23.260 tys. zł.
- z finansowania z części Główny Urząd Statystyczny w formie dotacji na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom prac związanych z przeprowadzeniem powszechnego spisu rolnego w 2010 r. – 46.347 tys. zł.

– z finansowania z części 11 Krajowe Biuro Wyborcze w formie dotacji na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyborów samorządowych w toku kadencji i po upływie kadencji – 209.357 tys. zł. W 2009 r. Krajowe Biuro Wyborcze przekazało jednostkom samorządu terytorialnego na realizację zadań wyborczych dotacje w kwocie 64.689 tys. zł.

– z usuwania 2010 r. skutków klęsk żywiołowych – 1.669.351 tys. zł. W 2009 r. na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w zakresie wydatków bieżących do jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały dotacje w łącznej wysokości 216.286 tys. zł.

Przekazane kwoty dotacji na finansowanie realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zadań wg części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Plan po zmianach dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji przekazanych na zadania bieżące	3:2
	w tys. zł		*%*
1	*2*	*3*	*4*
Krajowe Biuro Wyborcze	250.931	209.357	83,4
Gospodarka	2.048	1.911	93,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5.939	5.915	99,6
Informatyzacja	521	515	98,8
Oświata i wychowanie	5.058	4.362	86,2
Rolnictwo	90	90	100,0
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	600	400	66,7
Zabezpieczenie społeczne	5.304	5.212	98,3
Sprawy zagraniczne i członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej	4.073	3.897	95,7
Zdrowie	136.727	136.683	100,0
Główny Urząd Statystyczny	46.987	46.347	98,6
Sprawy rodziny	7.800	7.335	94,0
Województwa	20.663.574	20.362.912	98,5
Dotacje ogółem	**21.129.652**	**20.784.936**	**98,4**

Jak wynika z powyższego zestawienia 98% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania bieżące przekazane zostało z budżetów województw. Natomiast

z pozostałych 12 części przekazane zostało 2% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego.

Przekazane dotacje do jednostek samorządu terytorialnego na zadania bieżące wg działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie		Plan po zmianach dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji przekazanych na zadania bieżące	4:3
		w tys. zł		*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
	Dotacje ogółem	**21.129.652**	**20.784.936**	**98,4**
010	Rolnictwo i łowiectwo	967.963	927.227	95,8
020	Leśnictwo	253	171	67,6
050	Rybołówstwo i rybactwo	53	24	45,3
150	Przetwórstwo przemysłowe	2.048	1.911	93,3
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	75	75	100,0
600	Transport i łączność	1.090.693	1.044.790	95,8
700	Gospodarka mieszkaniowa	170.976	165.873	97,0
710	Działalność usługowa	216.083	214.528	99,3
720	Informatyka	521	515	98,8
750	Administracja publiczna	465.509	463.758	99,6
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	250.931	209.357	83,4
752	Obrona narodowa	893	844	94,5
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1.947.968	1.938.385	99,5
758	Różne rozliczenia	10.544	10.101	95,8
801	Oświata i wychowanie	55.694	54.923	98,6
851	Ochrona zdrowia	1.217.075	1.211.430	99,5
852	Pomoc społeczna	14.119.259	14.013.646	99,3
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	74.262	71.639	96,5
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	494.327	412.965	83,5
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	11.539	10.923	94,7
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	13.725	12.932	94,2
925	Ogrody botaniczne, zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	17.727	17.651	99,6
926	Kultura fizyczna i sport	1.534	1.268	82,7

Jak wynika z powyższego zestawienia dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane były w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 23 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczone zostały na zadania bieżące: pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, transportu i łączności, ochrony zdrowia, rolnictwa i łowiectwa, edukacyjnej opieki wychowawczej, administracji publicznej. Dotacje przekazane na te zadania wyniosły łącznie 20.012.201 tys. zł, co stanowi 96,3% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego. Na zadania bieżące realizowane w pozostałych 16 działach przypada kwota 772.735 tys. zł, tj. 3,7% dotacji przekazanych do jednostek samorządu terytorialnego na te zadania.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi, jednostki samorządu terytorialnego otrzymywały dotacje na: dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Strukturę przekazanych dotacji wg rodzajów dotacji przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji przekazanych na zadania bieżące	3:2
	w tys. zł		*%*
1	*2*	*3*	*4*
Dotacje na zadania	**21.129.652**	**20.784.936**	**98,4**
- własne	4.770.433	4.624.476	96,9
- z zakresu administracji rządowej	16.270.427	16.076.649	98,8
- realizowane na podstawie porozumień	88.792	83.811	94,4

77,3% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane były do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Plan po zmianach dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji przekazanych na zadania bieżące	3:2
	w tys. zł		*%*
1	*2*	*3*	*4*
Ogółem	**21.129.652**	**20.784.936**	**98,4**
- Gminy	15.203.580	14 914 530	98,1
- Powiaty	4.932.913	4 903 381	99,4
- Samorządy województw	993 159	967 025	97,4

Jak wynika z powyższego zestawienia dotacje w wysokości 14 914 530 tys. zł, tj. 71,8% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane było do gmin. Przekazane do gmin dotacje stanowią 98,1% dotacji ujętych w planie po zmianach.

Dotacje na zadania bieżące gmin w kwocie 14.914.530 tys. zł (tj. 98,1% planu po zmianach) zostały przeznaczone głównie na:

– finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 12.890.746 tys. zł, co stanowi 99,2% planu po zmianach i 86,4% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 12.890.746 tys. zł przeznaczono głównie na:

  – realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynikającego z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 9.418.943 tys. zł. Środki te przeznaczone zostały na wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka), świadczenia z funduszu alimentacyjnego i na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, a także na koszty obsługi realizacji świadczeń rodzinnych i świadczenia z funduszu alimentacyjnego,

  – zasiłki z pomocy społecznej – 1.246.712 tys. zł. Środki te przeznaczono głównie na dofinansowanie, na podstawie art. 147 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej wypłat przez gminy zasiłków okresowych oraz na finansowanie zasiłków stałych,

  – działalność ośrodków pomocy społecznej – 497.774 tys. zł. Środki te przeznaczono na bieżącą działalność ośrodków pomocy społecznej, w tym na wypłatę comiesięcznego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 250 zł pracownikom socjalnym zatrudnionym w tych ośrodkach, do których obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku – stosownie do art. 121 ust. 3a ustawy

z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na wynagrodzenia za sprawowanie opieki wraz z kosztami obsługi,

- realizację przez 16 województw Rządowego programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" ustanowionego ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. – 540.486 tys. zł,
- działalność ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 166.507 tys. zł,
- sfinansowanie świadczeń kwalifikowanych komponentu B2 (organizowanie festynów i festiwali, utworzenie przedszkoli i świetlic, organizowanie kolonii i półkolonii dla dzieci z terenów wiejskich objętych najwyższym bezrobociem) finansowanych w całości ze środków pochodzących z pożyczki Banku Światowego w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich – 41.360 tys. zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne – 74.616 tys. zł. Dotacje te przeznaczono na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie rodzinne, zasiłek stały z pomocy społecznej, a także za osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego oraz za osoby bezdomne objęte indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności na podstawie przepisów o pomocy społecznej,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w ich domach – 62.977 tys. zł,
- usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 736.280 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone na wypłatę zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku: powodzi, intensywnych opadów deszczu, huraganu i gradobicia;

- finansowanie zadań z zakresu rolnictwa i łowiectwa – 619.648 tys. zł, co stanowi 94,4% planu po zmianach i 4,2% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 619.648 tys. zł przeznaczono głównie na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez gminę – 616.286 tys. zł, zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych – 3.362 tys. zł,
- finansowanie zadań z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej oraz oświaty i wychowania – 461.411 tys. zł, co stanowi 85,0% planu po zmianach i 3,1% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 461.411 tys. zł przeznaczono głównie na:

- dofinansowanie systemu pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym realizowanych w formie zasiłków i stypendiów szkolnych w ramach Narodowego Programu Stypendialnego – 331.385 tys. zł,
- dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów rozpoczynających naukę w klasach I-III szkoły podstawowej, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie II gimnazjum, w klasie II ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie II ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych lub w klasie V ogólnokształcącej szkoły baletowej w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2010 r. – „Wyprawka szkolna" oraz wypłaty uczniom zasiłku powodziowego na cele edukacyjne – 51.340 tys. zł,
- wypłatę zasiłków powodziowych na cele edukacyjne dla poszkodowanych uczniów – w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2010 r. – „Wyprawka szkolna" oraz wypłaty uczniom zasiłku powodziowego cele edukacyjne – 25.895 tys. zł,
- sfinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkole oraz kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw w ramach Rządowego programu wspierania w latach 2009 – 2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia –„ Radosna szkoła" – 44.460 tys. zł,
- usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 4.590 tys. zł,
- realizację zadań wynikających z wieloletniego Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce – 2.395 tys. zł;

- finansowanie zadań administracji publicznej – 326.537 tys. zł, co stanowi 99,7% planu po zmianach i 2,2% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 326.537 tys. zł przeznaczono głównie na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony, prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej oraz na zadania związane z przeprowadzeniem powszechnego spisu rolnego,
- finansowanie zadań transportu i łączności – 245.401 tys. zł, co stanowi 93,3% planu po zmianach i 1,6% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 245.401 tys. zł przeznaczono na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych na drogach gminnych – 215.065 tys. zł oraz na dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych na drogach gminnych w ramach programu wieloletniego pn. „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011" – 30.336 tys. zł,

- przygotowanie i przeprowadzenie wyborów – 196.271 tys. zł, co stanowi 83,6% planu po zmianach i 1,3 % dotacji przekazanych do gmin. Dotacje w kwocie 196.271 tys. zł przeznaczono na przeprowadzenie: wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – 94.945 tys. zł, wyborów samorządowych w roku kadencji i po upływie kadencji – 90.843 tys. zł, wyborów uzupełniających do Senatu RP – 4.164 tys. zł a także na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców – 6.319 tys. zł,
- finansowanie zadań bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej – 130.602 tys. zł, co stanowi 94,4% planu po zmianach i 0,8% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 130.602 tys. zł przeznaczono na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych – 128.503 tys. zł.

Powiaty otrzymały z budżetu państwa dotacje w wysokości 4.903.381 tys. zł, co stanowi 23,6% łącznej kwoty dotacji przekazanych do jednostek samorządu terytorialnego i 99,4% dotacji ujętych w planie po zmianach.

Dotacje na zadania bieżące powiatów w kwocie 4.903.381 tys. zł przeznaczono głównie na:

- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 1.804.826 tys. zł, co stanowi 99,9% planu po zmianach i 36,8% dotacji przekazanych do powiatów na realizację zadań bieżących. Dotacje te przeznaczono głównie:
  - dla Komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej – 1.770.540 tys. zł,
  - na usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 33.551 tys. zł,
  - na zadania obrony cywilnej – 367 tys. zł,
- ochronę zdrowia – 1.182.581 tys. zł, co stanowi 99,6% planu po zmianach i 24,1% dotacji przekazanych do powiatów. Dotacje te zostały przeznaczone głównie na:
  - finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za nieposiadających uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu uczniów szkół ponadgimnazjalnych, dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze lub opiekuńcze oraz za bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu – 1.061.114 tys. zł,
  - finansowanie programu wieloletniego „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia – 119.150 tys. zł,
  - usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 2.303 tys. zł,
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej i innych zadań w zakresie polityki społecznej – 1.173.890 tys. zł, co stanowi 99,6% planu po zmianach

i 23,9% dotacji przekazanych do powiatów. Z kwoty 1.173.890 tys. zł przeznaczono m.in. na:

- dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych do tych domów przed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, a także na wypłatę comiesięcznego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 250 zł pracownikom socjalnym zatrudnionym w tych domach, do których obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku – 983.876 tys. zł,
- działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 80.842 tys. zł,
- pomoc dla cudzoziemców, która ma na celu wspieranie procesu integracji cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – 7.668 tys. zł,
- finansowanie zadań powiatów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – 16.202 tys. zł,
- finansowanie działalności powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności – 65.226 tys. zł,

- transport i łączność – 229.631 tys. zł (co stanowi 96% planu po zmianach), z tego na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych na drogach powiatowych – 189.181 tys. zł, dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych w ramach programu wieloletniego pn. „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych 2008 – 2011” – 40.450 tys. zł,
- działalność usługową – 198.419 tys. zł, co stanowi 99,3% planu po zmianach i 4% dotacji przekazanych do powiatów. Dotacje te zostały przeznaczone głównie na funkcjonowanie Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego 152.837 tys. zł oraz na zadania z zakresu geodezji i kartografii 44.693 tys. zł,
- realizację zadań z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami – 158.626 tys. zł, co stanowi 99,3% planu po zmianach i 2,6% dotacji przekazanych do powiatów na zadania bieżące. Z kwoty 158.626 tys. zł przeznaczono m.in. na:
  - wypłatę odszkodowań wynikających z orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych za nieruchomości przejęte na rzecz Skarbu Państwa, wyceny nieruchomości Skarbu Państwa, zabezpieczenie nieruchomości przed zniszczeniem, sporządzanie operatów szacunkowych, regulowanie stanów prawnych nieruchomości Skarbu

Państwa, w tym na porządkowanie stanu prawnego nieruchomości w systemie ksiąg wieczystych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego – 158.268 tys. zł,

  - usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 237 tys. zł;

- administrację publiczną – 116.314 tys. zł, co stanowi 99,5% planu po zmianach i 2,4% dotacji przekazanych do powiatów na zadania bieżące. Dotacje te zostały przeznaczone głównie na realizację zadań określonych m.in. w ustawach: o lasach, o ochronie gruntów rolnych i leśnych, Prawo wodne, Prawo łowieckie, Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz na przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej,
- rolnictwo i łowiectwo – 11.532 tys. zł, co stanowi 92,8% planu po zmianach i 0,2% dotacji przekazanych do powiatów. Z kwoty 11.532 tys. zł przeznaczono na:
  - scalenie i wymianę gruntów, zagospodarowanie poscaleniowe – 10.721 tys. zł,
  - sfinansowanie zobowiązania Skarbu Państwa za mienie przejęte z naruszeniem prawa – 811 tys. zł.

Najmniej dotacji z budżetu państwa zostało przekazanych do samorządów województw – 967.025 tys. zł, co stanowi 97,3% planu po zmianach i 4,6% dotacji przekazanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje na zadania bieżące samorządów województw w kwocie 967.025 tys. zł przeznaczono głównie na finansowanie zadań z zakresu:

- transportu i łączności – 569.758 tys. zł, co stanowi 96,8% planu po zmianach i 58,9% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Z dotacji w kwocie 569.758 tys. zł przeznaczono dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie na finansowanie ustawowych uprawnień do przejazdów ulgowych – 543.456 tys. zł oraz na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych na drogach wojewódzkich – 26.302 tys. zł,
- rolnictwa i łowiectwa – 296.047 tys. zł, co stanowi 98,9% planu po zmianach i 30,6% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 296.047 tys. zł przeznaczono głównie na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – 124.916 tys. zł, usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 166.954 tys. zł oraz prace geodezyjno urządzeniowe na potrzeby rolnictwa – 2.747 tys. zł,
- administracji publicznej – 20.907 tys. zł, co stanowi 99,6% planu po zmianach i 2,2% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 20.907 tys. zł przeznaczono głównie na finansowanie wydatków związanych

z prowadzeniem rejestru organizatorów i pośredników turystycznych, przeprowadzaniem egzaminów na przewodników turystycznych i pilotów wycieczek, prowadzeniem ewidencji zaszeregowania obiektów hotelarskich, udzielaniem koncesji na poszukiwanie rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin podstawowych i pospolitych, zatwierdzaniem projektów prac geologicznych, wydawaniem zezwoleń na produkcję tablic rejestracyjnych, nadzorem nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienie do kierowania pojazdami, prowadzeniem ewidencji egzaminatorów sprawdzających kwalifikacje kandydatów na kierowców, prowadzeniem rejestru polowań, działalnością komisji egzaminacyjnych sprawdzających kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, prowadzeniem rejestru rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska;

- ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz naturalnych obszarów i obiektów chronionej przyrody – 17.553 tys. zł, co stanowi 99,9% planu po zmianach i 1,8% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 17.553 tys. zł przeznaczono głównie na finansowanie działalności parków krajobrazowych i ochronę pomników przyrody – 17.551 tys. zł;
- ochrony zdrowia – 17.414 tys. zł, co stanowi 99,7% planu po zmianach i 1,8% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 17.414 tys. zł przeznaczono głównie na finansowanie wydatków związanych z realizacją programu wieloletniego „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia" – 16.915 tys. zł;
- pomocy społecznej – 16.549 tys. zł, co stanowi 99,6% planu po zmianach i 1,8% dotacji przekazanych do samorządów województw na realizację zadań bieżących. Dotacje te przeznaczono głównie na realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wynikającego z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wydawaniem decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowanych w związku z tą koordynacją – 13.819 tys. zł,
- działalności usługowej – 10.269 tys. zł, co stanowi 99,2% planu po zmianach i 1,1% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Kwotę 10.269 tys. zł przeznaczono głównie na zadania realizowane przez ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej – 2.659 tys. zł, prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne) – 2.258 tys. zł, usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 4.075 tys. zł,

wykonywanie przez samorząd województwa praw właścicielskich w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa – 887 tys. zł, z tego w województwach: dolnośląskim – 80 tys. zł, łódzkim – 264 tys. zł, podkarpackim – 185 tys. zł, pomorskim – 358 tys. zł.

3.3.1.2. Dotacje dla funduszy celowych

Dotacje dla funduszy celowych zostały zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2010 w wysokości 54.118.837 tys. zł. W trakcie realizacji budżetu kwota tych dotacji uległa zwiększeniu o 78.209 tys. zł. Wykonanie wyniosło 53.797.013 tys. zł, czyli o 400.033 tys. zł mniej od planu po zmianach. Niepełne wykorzystanie dotacji wystąpiło w Funduszu Emerytalno-Rentowym i spowodowane była niższymi wydatkami na opłacenie za rolników składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Szczegółowe omówienie dotacji dla funduszy celowych zawarte jest w Rozdziale 6 Sprawozdania „Państwowe fundusze celowe".

3.3.1.3. Inne dotacje

W 2010 roku **dotacje przedmiotowe** zostały zaplanowane w ustawie budżetowej w wysokości 559.303 tys. zł. W trakcie realizacji budżetu kwota tych dotacji uległa zmniejszeniu o 37.225 tys. zł do wysokości 522.078 tys. zł. Natomiast wykonanie wydatków w tej grupie wyniosło 502.662 tys. zł, tj. 96,3% planu po zmianach.

W 2010 r. z kwoty dotacji przedmiotowych dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych wydatkowano 35.849 tys. zł dla:

- zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych – 25.585 tys. zł, w tym przede wszystkim na dotacje w zakresie:
  - instytucji kultury fizycznej – 19.814 tys. zł,
  - postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej – 4.609 tys. zł,
- pozostałych jednostek sektora finansów publicznych – 10.264 tys. zł, z tego na dotacje na zadania z zakresu:
  - postępu biologicznego w produkcji roślinnej – 6.079 tys. zł,
  - wydawania podręczników szkolnych i akademickich – 1.716 tys. zł,
  - rolnictwa ekologicznego – 1.521 tys. zł,
  - postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej – 948 tys. zł.

Dotacje przedmiotowe dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych zostały w 2010 r. wydatkowane w kwocie 466.814 tys. zł. Środki te zostały wykorzystane przede wszystkim na dopłaty związane z:

- wyrównaniem przewoźnikom kolejowym utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów – 325.135 tys. zł,
- postępem biologicznym w produkcji zwierzęcej – 93.116 tys. zł,
- posiłkami wydawanymi w barach mlecznych – 20.906 tys. zł,
- postępem biologicznym w produkcji roślinnej – 11.770 tys. zł,
- wydawaniem podręczników szkolnych i akademickich – 7.779 tys. zł.

Na **dotacje podmiotowe** wydatkowano w 2010 r. 17.573.465 tys. zł, z tego dla:

- jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych – 15.447.229 tys. zł,
- jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych – 2.126.236 tys. zł.

W kwocie wydatkowanej na dotacje podmiotowe dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych 71,2% stanowiły dotacje dla uczelni (publicznych i niepublicznych), 8,8% dotacje dla jednostek naukowych, 4,7% dla instytucji kultury, 0,6% dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i niepublicznych jednostek oświaty a 14,7% dotacje dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych.

Wśród dotacji podmiotowych dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych, które wyniosły 2.277.924 tys. zł największe pozycje stanowiły dotacje dla:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 1.820.692 tys. zł,
- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – 44.278 tys. zł,
- Polskiej Organizacji Turystycznej – 37.675 tys. zł,
- Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury – 28.343 tys. zł,
- Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej – 14.301 tys. zł.

Dotacje podmiotowe dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych zrealizowano w wysokości 2.126.236 tys. zł i były one wykorzystane przede wszystkim na:

- infrastrukturę kolejową – 849.726 tys. zł,
- działalność statutową i inwestycyjną jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych – 623.521 tys. zł,
- górnictwo węgla kamiennego – 396.351 tys. zł,
- zadania związane z utrzymaniem mocy rezerwowych ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej – 95.562 tys. zł,

– zabezpieczenie i utrzymanie zabytkowych części zakładów górniczych Kopalni Soli „Wieliczka” oraz na sfinansowanie procesu likwidacji zakładów górniczych wchodzących w skład Kopalni Soli „Bochnia” – 65.000 tys. zł,

– Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa – 42.000 tys. zł.

Jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych, w tym fundacje i stowarzyszenia mogą, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, otrzymywać z budżetu państwa dotacje celowe na realizację zadań zleconych na podstawie umów zawartych z dysponentami części budżetowych. W 2010 r. **dotacje na zadania zlecone jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych** wyniosły 1.224.820 tys. zł, tj. 93,9% planu po zmianach. Z kwoty tej przekazano:

– fundacjom – 86.043 tys. zł,

– stowarzyszeniom – 432.653 tys. zł,

– pozostałym jednostkom – 706.125 tys. zł.

W ogólnej kwocie dotacji na zadania zlecone do realizacji tym jednostkom największy był udział dotacji na działalność w zakresie:

– dofinansowania międzywojewódzkich i międzynarodowych kolejowych przewozów pasażerskich – 27,8%, tj. 340.446 tys. zł,

– kultury fizycznej i sportu – 14,8%, tj. 181.079 tys. zł,

– rolnictwa i łowiectwa z przeznaczeniem na sfinansowanie: realizacji programów wieloletnich, systemu zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (FADN), wsparcia realizacji zadań laboratoriów referencyjnych (Państwowy Instytut Weterynaryjny – PIB w Puławach, Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu, Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie), a ponadto wsparcia organizacji rolniczych w ponadnarodowych i międzynarodowych organizacjach rolników – 8,6%, tj. 104.828 tys. zł,

– dopłat do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – 7,9%, tj. 96.679 tys. zł,

– urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa (opieka nad polonią i polakami za granicą) – 4,9%, tj. 59.536 tys. zł,

– polityki społecznej – 4,7%, tj. 58.157 tys. zł,

– wsparć finansowych inwestycji – 3,7%, tj. 45.185 tys. zł,

– bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej na ochotnicze straże pożarne – 3,4%, tj. 41.404 tys. zł,

– usuwania skutków klęsk żywiołowych z przeznaczeniem na realizacje zadań wynikających z ustawy z dnia 12 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców

dotkniętych skutkami powodzi w 2010 r. tj. na wypłatę pożyczek w wysokości do 50 tys. zł dla określonego w ustawie rodzaju przedsiębiorców, którzy ponieśli straty spowodowane ubiegłoroczną powodzią oraz pokrycie kosztów operacyjnych funduszy pożyczkowych – 4,8%, tj. 59.093 tys. zł,

- państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej – 1,7%, tj. 20.620 tys. zł,
- kolonii i obozów oraz innych form wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży – 1,4%, tj. 17.372 tys. zł,
- oświaty i wychowania – 1,4%, tj. 16.562 tys. zł,
- pomocy zagranicznej – 1,3%, tj. 16.510 tys. zł,
- promocji eksportu – 1,3%, tj. 16.433 tys. zł.

Rozliczenia z bankami wyniosły w 2010 r. 856.564 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Środki te zostały przeznaczone głównie na:

- refundacje premii gwarancyjnych oraz premii za systematyczne oszczędzanie – 428.800 tys. zł,
- Fundusz Dopłat – 295.000 tys. zł,
- wykup odsetek od kredytów mieszkaniowych – 131.763 tys. zł.

3.3.2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych

W ustawie budżetowej na rok 2010 na świadczenia na rzecz osób fizycznych zaplanowano środki w wysokości 20.665.025 tys. zł. W toku realizacji budżetu kwota ta uległa zwiększeniu o 311.318 tys. zł, tj. do kwoty 20.976.343 tys. zł na wydatki związane z zaopatrzeniem emerytalnym żołnierzy i funkcjonariuszy, urzędami naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz Wojskowymi Misjami Pokojowymi.

Wykonanie wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2010 r. wyniosło 20.891.826 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach i było ono wyższe o 3,9% od zrealizowanych wydatków w tej grupie w 2009 r. W porównaniu z 2009 r. udział wydatków na świadczenia w ogólnej kwocie wydatków budżetu państwa zwiększył się z 6,7% do 7,1%.

Największą pozycję w tej grupie świadczenia na rzecz osób fizycznych (89,5%) stanowią wydatki na świadczenia społeczne, które w 2010 r. wyniosły 18.697.561 tys. zł. Są to przede wszystkim:

- świadczenia emerytalno-rentowe dla tzw. "służb mundurowych" oraz uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku – 12.871.151 tys. zł,

– świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – 4.035.937 tys. zł oraz

– renty socjalne – 1.752.886 tys. zł.

Pozostałe wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 2.194.265 tys. zł i zostały wykorzystane głównie na:

– świadczenia wypłacane z budżetów części Obrona narodowa (845.689 tys. zł) i Sprawy wewnętrzne (413.543 tys. zł), obejmujące przede wszystkim wypłaty równoważników za brak lub za remont lokalu mieszkalnego oraz gratyfikacje urlopowe i dopłaty do wypoczynku,

– świadczenia wypłacane z budżetu części Sprawiedliwość oraz Sądy powszechne (285.809 tys. zł) przeznaczone m.in. na wydatki związane z postępowaniami prokuratorskimi i sądowymi, świadczenia wynikające z przepisów BHP, odszkodowania w sprawach ze stosunku pracy, odprawy pośmiertne, na sfinansowanie wypłacanych funkcjonariuszom Służby Więziennej równoważników za brak lub za remont lokalu mieszkalnego i gratyfikacje urlopowe, dopłaty do wypoczynku oraz na wypłaty nagród dla osadzonych,

– świadczenia przysługujące członkom służby zagranicznej oraz pracownikom zatrudnionym zgodnie z polskim prawem, wykonującym obowiązki służbowe w placówkach zagranicznych, w tym dodatki zagraniczne i dodatki na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania rodziny przysługujące ambasadorowi i konsulowi kierującemu urzędem konsularnym (248.122 tys. zł),

– zasilenie Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich – 70.000 tys. zł,

– oraz stypendia – 63.622 tys. zł.

3.3.3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych

W ustawie budżetowej na rok 2010 na wydatki bieżące jednostek budżetowych zaplanowano środki w wysokości 55.922.579 tys. zł. W toku realizacji budżetu kwota ta uległa zmniejszeniu o 1.433.160 tys. zł, tj. do kwoty 54.489.419 tys. zł. Wykonanie wydatków w tej grupie w 2010 r. wyniosło 53.906.896 tys. zł, tj. 98,4% planu po zmianach.

W stosunku do 2009 roku realizacja wydatków bieżących jednostek budżetowych wzrosła o 2.674.281 tys. zł, tj. o 5,2%. Wzrost ten jest efektem:

1) mechanizmu kalkulacji limitów wydatków:

   – obronnych – ich wzrost jest uwarunkowany wielkością Produktu Krajowego Brutto z roku poprzedniego,

– na infrastrukturę transportu lądowego, których wysokość uzależniona jest od planowanych na dany rok budżetowy wpływów z podatku akcyzowego od paliw silnikowych,

2) realizacji nowych zadań, jak np.:

– powszechnego spisu rolnego,

– programu wieloletniego „Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.”,

3) zwiększeniem nakładów finansowych:

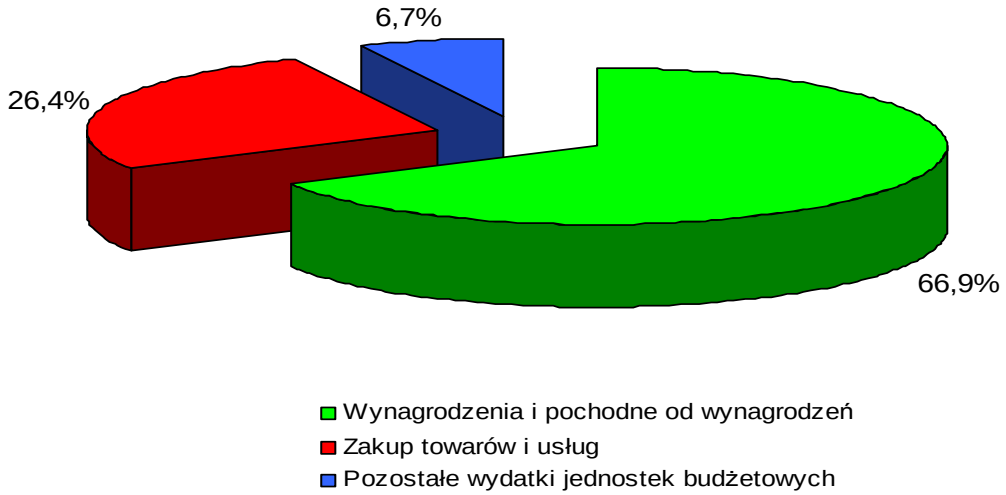
– na usuwanie skutków klęsk żywiołowych – wzrost wydatków wiąże się z przeznaczeniem ponad dwukrotnie większej kwoty środków z rezerw celowych budżetu państwa, z tego dla jednostek samorządu terytorialnego na sfinansowanie remontów dróg i mostów gminnych, powiatowych i wojewódzkich oraz dla Urzędu Morskiego w Szczecinie i Gdyni na sfinansowanie prac pogłębiarskich na torach wodnych,

– na realizację programu wieloletniego „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009-2011”,

– na składki do organizacji międzynarodowych – głównie w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i Ministerstwie Środowiska,

– dla Centrum Personalizacji Dokumentów.

Strukturę wydatków bieżących jednostek budżetowych przedstawia poniższy wykres:



Największą pozycję (66,9%) w grupie wydatków bieżących jednostek budżetowych stanowią wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które w 2010 r. wyniosły 36.077.568 tys. zł., w tym:

- wynagrodzenia osobowe – 28.246.742 tys. zł,
- dodatkowe wynagrodzenie roczne – 2.055.524 tys. zł,
- pochodne od wynagrodzeń – 4.044.324 tys. zł.

Udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w wydatkach ogółem budżetu państwa wyniósł w 2010 r. 12,2%, wobec 11,8% w 2009 r.

Następną znaczną pozycję (26,4%) w tej grupie stanowią zakupy materiałów i usług, które wyniosły 14.242.670 tys. zł, a ich udział w wydatkach budżetu państwa wynosi 4,8%. Największe pozycje wydatków dotyczyły zakupu:

- usług remontowych (m. in. usług budowlano-montażowych w zakresie remontów i konserwacji pomieszczeń i budynków, usług konserwacyjnych urządzeń) – 2.698.371 tys. zł,
- materiałów i wyposażenia – 2.616.805 tys. zł,
- energii (opłaty za dostawę energii elektrycznej, cieplnej i innej, gazu oraz wody) – 1.204.748 tys. zł oraz
- usług pozostałych (m.in. usługi drukarskie, introligatorskie, powielanie, kopiowanie, usługi transportowe, usługi pocztowe i telegraficzne, koszty i prowizje bankowe) – 5.411.644 tys. zł.

Pozostałe wydatki (6,7%) zostały zrealizowane w kwocie 3.586.658 tys. zł i były wykorzystane przede wszystkim na sfinansowanie:

- składek do organizacji międzynarodowych – 748.541 tys. zł,
- kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego – 478.649 tys. zł,
- odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 445.452 tys. zł,
- podróży służbowych – 431.812 tys. zł,
- podatku od nieruchomości – 313.369 tys. zł,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne – 294.783 tys. zł,
- kar i odszkodowań na rzecz osób fizycznych – 133.074 tys. zł,
- funduszu operacyjnego – 152.347 tys. zł,

– wpłat na PFRON – 136.431 tys. zł,

– różnych opłat i składek – 107.475 tys. zł,

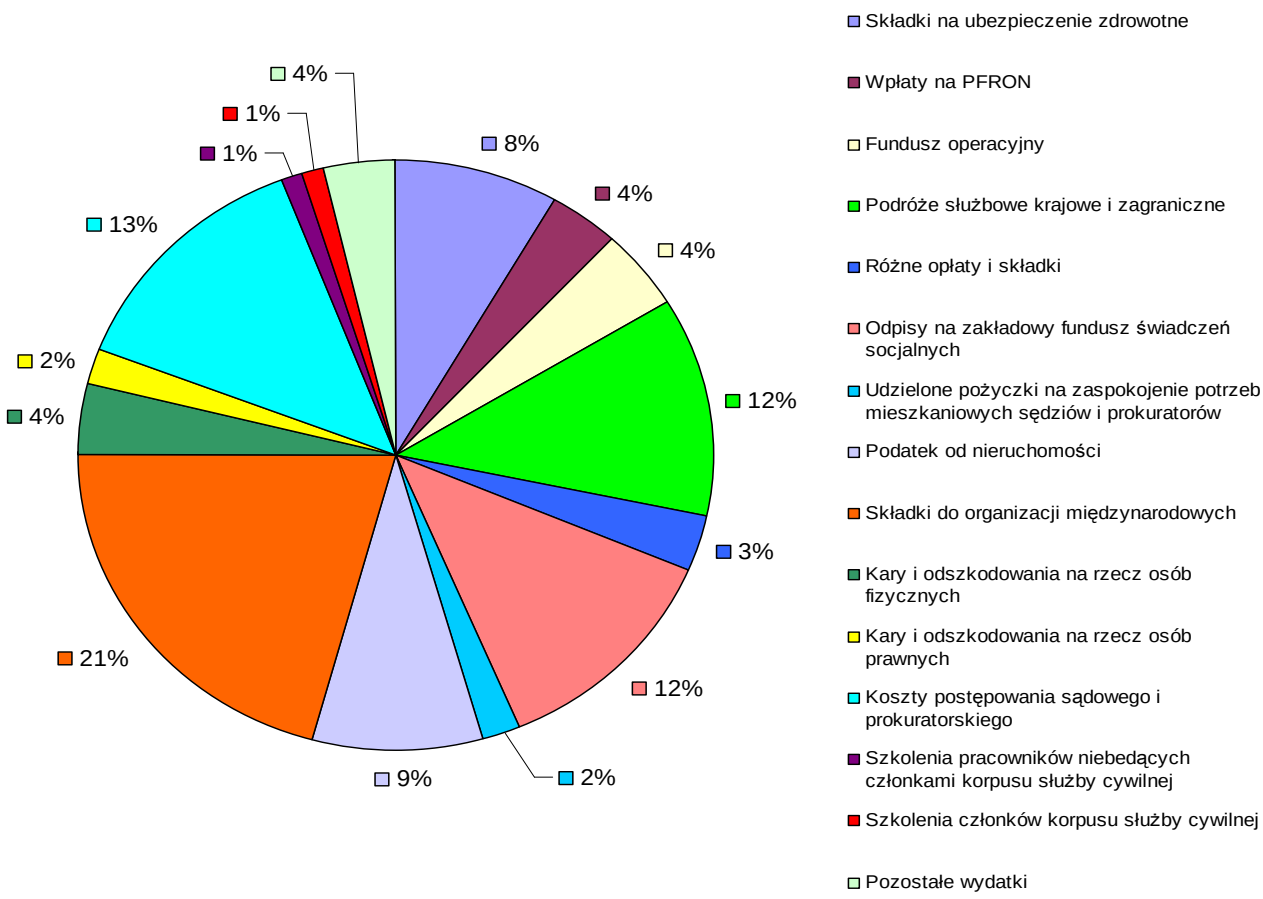
– kar i odszkodowań na rzecz osób prawnych – 71.573 tys. zł,

– udzielonych pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów – 64.638 tys. zł,

– szkoleń pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej – 41.603 tys. zł,

– szkoleń członków korpusu służby cywilnej – 38.787 tys. zł.

Pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych



3.3.4. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe poniesione w 2010 roku w wysokości 15.438.700 tys. zł (bez współfinansowania inwestycji z udziałem środków Unii Europejskiej), stanowiące 94,57% planu po zmianach, zostały przeznaczone na zadania inwestycyjne realizowane przez:

- jednostki budżetowe oraz zakłady budżetowe – 8.763.267 tys. zł,
- państwowe fundusze celowe – 18.053 tys. zł,
- pozostałe jednostki oraz inne jednostki sektora finansów publicznych – 1.804.593 tys. zł,
- jednostki samorządu terytorialnego – 2.786.969 tys. zł,
- jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych – 1.651.127 tys. zł,

oraz na:

- wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych – 7.000 tys. zł,
- współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO i UE – 129.906 tys. zł,
- uzupełnienie subwencji ogólnej na inwestycje na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu – 274.960 tys. zł,
- dofinansowanie zadań objętych mecenatem państwa – 2.825 tys. zł.

W ramach poniesionych wydatków majątkowych 98,9% stanowiły wydatki na finansowanie inwestycji o charakterze budowlanym oraz zakupów inwestycyjnych w zakresie następujących obszarów:

- Obrona narodowa – 5.440.301 tys. zł,
- Transport i łączność – 2.987.357 tys. zł,
- Kultura fizyczna i sport – 1.510.520 tys. zł,
- Ochrona zdrowia – 1.013.617 tys. zł,
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 674.584 tys. zł,
- Administracja publiczna – 558.275 tys. zł,
- Rolnictwo i łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo i rybactwo – 557.767 tys. zł,
- Wymiar sprawiedliwości – 554.214 tys. zł,
- Szkolnictwo wyższe – 407.564 tys. zł,

- Górnictwo i kopalnictwo – 400.000 tys. zł,
- Różne rozliczenia – 306.446 tys. zł,
- Nauka – 297.932 tys. zł,
- Działalność usługowa – 210.176 tys. zł,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 157.189 tys. zł,
- Oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza – 108.600 tys. zł,
- Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 98.656 tys. zł.

Ponadto wydatki majątkowe wydatkowane zostały na potrzeby: gospodarki mieszkaniowej (36.065 tys. zł), pomocy społecznej oraz pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (35.071 tys. zł), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (22.855 tys. zł), obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (21.358 tys. zł), przetwórstwa przemysłowego (20.793 tys. zł), handlu (10.976 tys. zł), informatyki (6.180 tys. zł), ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz naturalnych obszarów i obiektów chronionej przyrody (1.639 tys. zł), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę (523 tys. zł) oraz turystyki (42 tys. zł).

W obszarze **obrona narodowa** wydatkowano kwotę 5.440.301 tys. zł, co stanowi 97% w stosunku do planu po zmianach. Środki budżetowe przeznaczone zostały na zadania z zakresu:

- centralnego wsparcia – 4.546.633 tys. zł, głównie na zakupy inwestycyjne uzbrojenia i sprzętu wojskowego w ramach Planu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych (3.722.485 tys. zł), na zadania budowlane obejmujące obiekty dla celów zakwaterowania w jednostkach organizacyjnych z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego oraz inne budowle ogólnowojskowe (677.086 tys. zł), a także na płatności z tytułu uczestnictwa w programie NSIP oraz finansowaniu wspólnych inwestycji NATO (129.906 tys. zł),
- Wojskowych Misji Pokojowych – 838.757 tys. zł, na zakupy związane z zabezpieczeniem potrzeb funkcjonowania Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Afganistanie,
- Służb Wywiadu i Kontrwywiadu Wojskowego – 39.243 tys. zł, w tym na prace adaptacyjne i modernizacyjne pomieszczeń dla potrzeb komórek organizacyjnych SWW i SKW (18.988 tys. zł), a także na zakupy inwestycyjne uzbrojenia i sprzętu wojskowego w ramach planu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych (20.254 tys. zł),
- pozostałych wydatków obronnych – 15.668 tys. zł, głównie na inwestycję na liniach kolejowych o znaczeniu obronnym pn. „Modernizacja linii kolejowej nr 223 Czerwonka – Ełk, odc. Orzysz – Ełk” realizowaną przez PKP PLK SA (14.100 tys. zł).

Wykonanie wydatków inwestycyjnych w **infrastrukturze transportowej** wyniosło 2.987.357 tys. zł, co stanowi 89% planu po zmianach. W ramach tej kwoty, na realizację trzech inwestycji wieloletnich pn. „Modernizacja linii kolejowej E65 Warszawa-Gdynia, etap II", „Modernizacja linii kolejowej E59 Wrocław-Poznań, Etap II, odcinek Wrocław – granica województwa dolnośląskiego" oraz „Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Grzechotkach", przeznaczono 69.071 tys. zł.

Pozostałą kwotę 2.918.286 tys. zł przeznaczono na zadania budowlane i zakupy inwestycyjne, głównie z zakresu:

- autostrad płatnych – 87.468 tys. zł przeznaczono na wykup gruntów na 15 odcinkach autostrad A1, A2, A4,
- dróg publicznych krajowych – 183.151 tys. zł wydatkowano na rozbudowę laboratoriów drogowych (12.895 tys. zł), budowę magazynów na sprzęt i sól oraz zaplecza socjalno-biurowego i garażowo-magazynowego na terenie Bazy Materiałowej Rurka-Łozienica-rejon GDDKiA w Szczecinie (11.556 tys. zł) oraz na zakupy inwestycyjne, w ramach których dokonano wykupu gruntów pod drogi ekspresowe i krajowe, budowy obwodnic i wzmocnień dróg krajowych (111.311 tys. zł) oraz zakupu gotowych dóbr inwestycyjnych (47.389 tys. zł),
- dróg publicznych wojewódzkich, powiatowych, w miastach na prawach powiatu oraz gminnych – 1.031.154 tys. zł wykorzystano głównie na realizację zadań objętych programem wieloletnim pn. „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych na lata 2008 – 2011" oraz na zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- infrastruktury kolejowej – 942.138 tys. zł wykorzystano głównie na modernizację linii kolejowych E20, E30, E-59, C-E30, E65/C-E65 na odcinkach Siedlce – Terespol, Warszawa Wschodnia – Warszawa Stadion, Legnica – Węgliniec – Bielawa Dolna, Rzeszów – granica państwa, Rzeszów – Jarosław (825.956 tys. zł) oraz przebudowę dworców kolejowych (97.250 tys. zł).

Ponadto w ramach wydatków inwestycyjnych z zakresu transportu i łączności realizowane były zadania inwestycyjne:

- krajowych pasażerskich przewozów kolejowych – 91.237 tys. zł na realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, na zakup i modernizację kolejowych pojazdów szynowych służących do wykonywania przewozów pasażerskich,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – 20.128 tys. zł na 8 inwestycji budowlanych dotyczących przebudowy i rozbudowy pomieszczeń biurowych i technicznych oraz zakupy sprzętu informatycznego, środków transportu oraz sprzętu administracyjnego i biurowego,

– przejść granicznych – 64.330 tys. zł na finansowanie inwestycji budowlanych, przede wszystkim w województwach: lubelskim (28.124 tys. zł) na drogowe i kolejowe przejścia graniczne w Terespolu, Dołhobyczowie, Dorohusku, Kukurykach, podkarpackim (19.024 tys. zł) na budowę i rozbudowę przejść granicznych w Budomierzu, Korczowej, Medyce i Krościenku. Środki wydatkowano również na zakup sprzętu i urządzeń specjalistycznych dla służb granicznych,

– urzędów morskich – 103.568 tys. zł m.in. na realizację programów wieloletnich pn. "Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską" oraz "Budowa falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu",

– ratownictwa morskiego – 11.985 tys. zł wykorzystano na realizację Programu Rozwoju Służb Ratownictwa Morskiego na lata 2007-2010,

– w zakresie odbudowy infrastruktury uszkodzonej w wyniku klęsk żywiołowych – 372.568 tys. zł wydatkowano głównie w województwie małopolskim (145.240 tys. zł), podkarpackim (60.588 tys. zł) i śląskim (44.007 tys. zł) na odbudowę dróg gminnych, infrastruktury komunalnej i obiektów budowlanych.

Na inwestycje obszaru **kultury fizycznej i sportu** wydatkowano 1.510.520 tys. zł (96% planu po zmianach) z przeznaczeniem głównie na:

– budowę obiektów sportowych – 193.822 tys. zł, przede wszystkim na dofinansowanie budowy boisk wielofunkcyjnych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012", z czego na dotacje celowe dla gmin 164.587 tys. zł na wybudowanie 466 obiektów „Orlik" (zakończono budowę 363 kompleksów), a na dotacje celowe dla powiatów 19.178 tys. zł na wybudowanie 53 obiektów (w roku 2010 zakończono budowę 45 kompleksów),

– inwestycje realizowane w ramach programu wieloletniego pn. „Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012": budowa Stadionu Narodowego (863.345 tys. zł), budowa stadionu „Arena Bałtycka" w Gdańsku (119.000 tys. zł), rozbudowa Stadionu Miejskiego w Poznaniu (73.500 tys. zł), budowa stadionu przy ul. Drzymały we Wrocławiu (85.000 tys. zł), przebudowa Stadionu Śląskiego w Chorzowie (110.000 tys. zł) oraz rozbudowa Stadionu „Wisła" w Krakowie (65.400 tys. zł).

Wykonanie wydatków inwestycyjnych w **ochronie zdrowia** wyniosło 1.013.617 tys. zł, co stanowi 98,9% planu po zmianach. Środki te przeznaczone zostały głównie na:

– realizację siedmiu inwestycji wieloletnich – 179.371 tys. zł, w tym: „Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu" (49.997 tys. zł), „Centrum Kliniczno – Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi" (15.862 tys. zł), „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków Prokocim" (7.036 tys. zł), „Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy" (21.764 tys. zł),

„Akademickie Centrum Kliniczno – Innowacyjno – Dydaktyczne w Gdańsku" (64.800 tys. zł), „Przebudowa i Rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku" (8.912 tys. zł) oraz „Szpital Pediatryczny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie" (11.000 tys. zł),

- realizację czterech programów wieloletnich stanowiących 54,1% wydatków w zakresie ochrony zdrowia. Wydatkowano 548.064 tys. zł na programy: „Wymiana śmigłowców w SP ZOZ – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w latach 2005 - 2010" (293.650 tys. zł), „Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych" (221.208 tys. zł), „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia" (32.812 tys. zł) oraz „Polskie Sztuczne Serce" (394 tys. zł).

Pozostała kwota w wysokości 286.182 tys. zł została wydatkowana głównie na:

- szpitale ogólne – 32.012 tys. zł, przede wszystkim na zadania pn.: „Budowa Obiektu Medyczno–Administracyjnego: Przychodni, Oddziału Transplantologii Płuc, Serca, Niewydolności Krążeniowo-Oddechowej, Kardiologii, Angiologii oraz części administracyjnej dla potrzeb Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu", „Szpital Rejonowy w Łęcznej – rozbudowa ośrodka hiperbarii, intensywnej terapii i całodobowego lądowiska dla helikopterów (Wschodnie Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Rekonstrukcyjnej w Łęcznej)", „Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku" oraz „ZOZ w Lubaczowie – budowa Szpitala Rejonowego w Lubaczowie",
- szpitale kliniczne – 70.530 tys. zł, na finansowanie zadań budowlanych polegających na budowie, przebudowie, rozbudowie, modernizacji oddziałów klinicznych w Samodzielnych Publicznych Szpitalach Klinicznych w Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie, a także na zadania budowlane instytutów badawczych, takich jak: budowa Kliniki Psychiatrii Sądowej, przebudowa systemu zasilania Centrum Onkologii Instytutu im. M. Skłodowskiej–Curie w Warszawie, zmiana lokalizacji Kliniki Ginekologii i Położnictwa – zabezpieczenia świadczeń medycznych w zakresie ginekologii i położnictwa w Instytucie Matki i Dziecka w Warszawie oraz przebudowa Kliniki Kardiochirurgii wraz z dobudową bloku operacyjnego Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi. Środki przeznaczone zostały również na sfinansowanie najpilniejszych zakupów aparatury i sprzętu medycznego dla szpitali klinicznych i instytutów naukowo-badawczych.

  W 2010 r. zakończono finansowanie: przebudowy urządzeń i sieci energetycznych w zakresie wymienikowni ciepła, wewnętrznej sieci wodociągowej z hydrantami, wytwornicy pary technologicznej oraz urządzenia przetwarzającego prąd stały na zmienny w Dziecięcym Szpitalu Klinicznym im. Prof. A. Gębali w Lublinie, Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej, Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej Uniwersyteckiego Szpitala

Klinicznego Nr 2 im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, modernizacji sieci energetycznych Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi,

- inspekcję sanitarną – 13.606 tys. zł, na rozbudowę i modernizację Głównego Inspektoratu Sanitarnego w Warszawie, Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych w Nowym Targu, Radomiu, i Tczewie oraz na zakup sprzętu komputerowego i laboratoryjnego, a także samochodów osobowych dla Stacji Sanitarno–Epidemiologicznych w: Krakowie, Policach, Świnoujściu i Wałczu,
- ratownictwo medyczne – 5.994 tys. zł, na inwestycję budowlaną w SP ZOZ Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Warszawie, tj. „Ośrodek Szkolenia Lotniczego", „Budowa, remont oraz doposażenie baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego" (2.502 tys. zł). Środki te wykorzystano również na zakup sprzętu specjalistycznego dla wybranych zespołów ratownictwa medycznego (województwo łódzkie i wielkopolskie), dla Centrów Powiadamiania Ratunkowego (województwo opolskie), a także realizację zadania pn. „Zakup i uruchomienie Rezonansu Magnetycznego wraz z oprogramowaniem PACS/RIS oraz adaptacja pomieszczeń dla potrzeb SOR-u" dla Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 w Rzeszowie,
- publiczną służbę krwi – 5.986 tys. zł, na inwestycję budowlaną w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Raciborzu pn. „Rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku RCKiK celem poszerzenia jego funkcji medycznych i administracyjnych oraz techniczno-magazynowych", a także na zakup zestawu serwerów wraz z oprogramowaniem dla Narodowego Centrum Krwi w Warszawie i systemu do szokowego mrożenia osocza dla Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Raciborzu,
- programy polityki zdrowotnej – 55.338 tys. zł, na finansowanie przede wszystkim programów pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczpospolitej Polskiej w zakresie krwi, jej składników i produktów krwiopochodnych", „Narodowy Program wyrównywania dostępności do profilaktyki i leczenia chorób układu sercowo-naczyniowego", „Narodowy program rozwoju medycyny transplantacyjnej", „Psychiatryczna opieka zdrowotna w latach 2009-2013", „Program kompleksowej diagnostyki i terapii wewnątrzmacicznej w profilaktyce następstw i powikłań wad rozwojowych i chorób płodu – jako element poprawy stanu zdrowia płodów i noworodków na lata 2009-2013" oraz na zakupy sprzętu medycznego przez ZOZ MSWiA w: Gdańsku, Kielcach, Koszalinie, Lublinie, Olsztynie, Opolu, Górznie, CSK MSWiA w Warszawie, a także na informatyzację oddziałów i poradni Szpitala – instalacja systemu informatycznego dla części medycznej, ZOS Szpital Specjalistyczny MSWiA w Jeleniej Górze,
- zadania Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych – 1.072 tys. zł, na zakup macierzy dyskowej, samochodu osobowo–

dostawczego, dostępu do toksykologicznych baz danych Mikromedex, licencji systemów obsługujących oprogramowanie wspomagające obieg dokumentów,

– zadania z zakresu pozostałej działalności – 99.885 tys. zł, głównie na budowę drogi wewnętrznej i przebudowę instalacji monitoringu temperatur oraz pracy urządzeń chłodniczych w Hurtowni Surowic i Szczepionek w Centralnej Bazie Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych w Porębach k/Zduńskiej Woli, zakupy inwestycyjne realizowane przez: Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Laboratoryjnej w Łodzi, Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej w Warszawie, Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie, Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w Krakowie, Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi, Centrum Organizacyjno–Koordynacyjne ds. Transplantacji „Poltransplant" w Warszawie, Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia w Warszawie, Krajowe Centrum Bankowania Tkanek i Komórek w Warszawie, Zakład Zamówień Publicznych przy Ministrze Zdrowia w Warszawie, Krajowe Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia w Łodzi, Ośrodek Diagnostyczno–Badawczy Chorób przenoszonych Drogą Płciową w Białymstoku, a także na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych Zakładów Opieki Zdrowotnej MSWiA w: Katowicach, Warszawie, Zielonej Górze, Krakowie, Poznaniu, Bydgoszczy, Wojskowego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Szczecinie, Wojskowego Szpitala Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjnego w Busku Zdroju i Ciechocinku, Szpitala Wojskowego z Przychodnią w Lublinie i Żarach, Wojskowego Szpitala Klinicznego z Poliklinika w Bydgoszczy i Wrocławiu oraz Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej w Warszawie.

Na inwestycje służące zapewnieniu **bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej** wydatkowano 674.584 tys. zł, co stanowi 99,3% planu po zmianach (kwota ta uwzględnia środki na realizację „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2011"), z przeznaczeniem na potrzeby:

– Komendy Głównej, komend wojewódzkich i powiatowych oraz jednostek terenowych Policji – 319.165 tys. zł, głównie na zakup sprzętu specjalistycznego (tj. radiotelefonów przenośnych i przewoźnych, stacji retransmisyjnych, roboczych stacji komputerowych wraz z oprogramowaniem, strzelnic kontenerowych), nieoznakowanych samochodów osobowych, rozbudowę i modernizację kablowej sieci telekomunikacyjnej na terenie miast wojewódzkich, zakup światłowodowej sieci kablowej oraz wydatki związane z pracami o charakterze budowlanym w obiektach komend i jednostek terenowych,

– Komendy Głównej, komend wojewódzkich i powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz ochotniczych straży pożarnych – 164.280 tys. zł, w tym m.in. na budowę nowych i modernizację użytkowanych obiektów komend i jednostek ratowniczo-gaśniczych,

centrów powiadamiania ratunkowego oraz wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego, a także na zakupy inwestycyjne, przede wszystkim samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochodów ratownictwa wysokościowego i technicznego, sprzętu ratowniczego, motopomp, wyposażenia informatycznego, środków łączności, systemów wizyjnych i teleinformatycznych,

- Straży Granicznej – 77.521 tys. zł, głównie na zakup pojazdów patrolowo-szosowych, Szengenbusów, sprzętu specjalistycznego i informatycznego, a także na zadania o charakterze budowlanym, głównie na budowę II i III etapu Zautomatyzowanego Systemu Radarowego Nadzoru polskich obszarów oraz budowę nowych i modernizację użytkowanych obiektów,
- Agencji Wywiadu – 29.349 tys. zł przede wszystkim na kontynuację budowy obiektu specjalnego, a także na zakupy inwestycyjne,
- Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – 12.002 tys. zł, m.in. na rozbiórkę i budowę bazy WZT DABW w Katowicach, budowę budynku strzelnicy oraz rozbudowę budynku nr 2 w COS Emów Agencji, modernizację budynku RKW w Emowie, a także na zakupy inwestycyjne, głównie środków transportu, środków techniki specjalnej i biurowej,
- Biura Ochrony Rządu – 11.518 tys. zł, głównie na zakup sprzętu transportowego, pływającego i taboru lotniczego,
- Centralnego Biura Antykorupcyjnego – 6.587 tys. zł, przede wszystkim w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji systemów teleinformatycznych, rozbudowy sieci oraz oprogramowania i licencji, a także na przebudowę i adaptację obiektów budowlanych Agencji w Lublinie i Łodzi,
- ratownictwa górskiego i wodnego – 2.018 tys. zł z przeznaczeniem dla WOPR na zakup łodzi motorowych i wiosłowych oraz silników napędowych, skuterów wodnych, łodzi, budowę bazy ratowniczo-szkoleniowej oraz zakup sprzętu ratowniczo-wodnego, a także dla TOPR na zakup sprzętu do ratownictwa zimowego i letniego oraz samochodu terenowego operacyjno-szkoleniowego.

Ponadto w ramach wydatków na omawiany obszar zrealizowane zostały zadania z zakresu zarządzania kryzysowego na zakup sprzętu informatycznego, techniki specjalnej oraz biurowego (1.190 tys. zł), usuwania skutków klęsk żywiołowych, głównie na budowę bloku dydaktyczno-hotelowego Centralnej Szkoły PSP w Częstochowie, odtworzenie infrastruktury zniszczonej w czasie powodzi oraz zakup sprzętu specjalistycznego (37.447 tys. zł), pozostałej działalności m.in. na prace projektowe, budowlane i adaptacyjne w Centrach Powiadamiania Ratunkowego oraz zakup sprzętu informatycznego i specjalistycznego dla stanowisk operatorskich CPR (12.701 tys. zł), obrony cywilnej (806 tys. zł).

Wykonanie wydatków majątkowych w **administracji publicznej** wynosiło 558.275 tys. zł (93% planu po zmianach) i obejmowało głównie zadania inwestycyjne związane z funkcjonowaniem:

- naczelnych i centralnych organów administracji rządowej oraz jednostek terenowych im podległych – 90.520 tys. zł, w tym 86.749 tys. zł na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne na potrzeby centrali ministerstw i urzędów m. in. na: modernizację, adaptację i przebudowę obiektów, pomieszczeń i urządzeń w budynkach, wykonanie i modernizację okablowania, projekty budowlane, kosztorys inwestorski, wymianę dźwigów osobowych, izolację przeciwwilgociową obiektów, rozbudowę sieci teleinformatycznej i monitoringu, dostosowanie budynków do wymogów przeciwpożarowych, instalację centralnego schładzania. W ramach zakupów zrealizowane zostały m.in. zakupy sprzętu informatycznego, multimedialnego, komputerowego i biurowego, oprogramowania, licencji, urządzeń do monitoringu wizyjnego, klimatyzacji, maszyn i urządzeń technicznych,
- Polskiego Komitetu Normalizacyjnego – 3.101 tys. zł, przede wszystkim na modernizację serwerowni, adaptację pomieszczeń oraz na zakup sprzętu komputerowego, licencji, oprogramowania, klimatyzacji, środków transportu i sejfu,
- Rządowego Centrum Legislacji – 2.722 tys. zł, w tym przede wszystkim na zakupy inwestycyjne m. in. serwerów, urządzeń wielofunkcyjnych i uwierzytelniających, licencji, oprogramowania, systemu wykrywania i zapobiegania włamaniom, samochodu osobowego, komputerów przenośnych, klimatyzacji, systemu bibliotecznego, kontroli dostępu i udostępniania e-dzienników,
- izb i urzędów skarbowych oraz urzędów kontroli skarbowej – 58.355 tys. zł, w tym przede wszystkim na inwestycje budowlane m.in. budowę, przebudowę i rozbiórkę budynków, wykonanie izolacji w pomieszczeniach i budynkach oraz systemy sygnalizacji (54.224 tys. zł),.a także na zakupy inwestycyjne m.in. sprzętu technicznego, biurowego, central telefonicznych i samochodów (4.131 tys. zł),
- urzędów wojewódzkich – 28.534 tys. zł, z tego 21.168 tys. zł przeznaczono na inwestycje o charakterze budowlanym, tj. adaptację oraz przebudowę pomieszczeń, termomodernizację i wykonanie elewacji budynków, wymianę drzwi i okien, wymianę i modernizację wind, dokumentację projektową, dostosowanie budynków do zaleceń przeciwpożarowych, budowę sieci teleinformatycznej, komputerowej i szkieletowej, przebudowę stacji transformatorowo-rozdzielczej, modernizację sieci elektrycznej, wykonanie kotłowni gazowej, systemy monitoringowe. Na zakupy inwestycyjne wydatkowano kwotę 7.366 tys. zł m.in. na sprzęt komputerowy, biurowy i informatyczny, notebooki, oprogramowanie i licencje, a także środki transportu, serwery, klimatyzacje,

centrale telefoniczne, monitoring, rzutniki multimedialne, sprzęt sieciowy, systemy zabezpieczeń oraz bazy danych,

- izb celnych i urzędów celnych – 137.218 tys. zł, z tego na zakupy inwestycyjne m.in.: sprzętu techniczno-organizacyjnego, biurowego, komputerowego, laboratoryjnego, specjalistycznego oraz środków transportu (82.018 tys. zł) oraz na inwestycje o charakterze budowlanym m.in. budowę i przebudowę obiektów, pozyskanie nieruchomości oraz dokumentację projektową. (55.200 tys. zł),
- Regionalnych Izb Obrachunkowych – 2.366 tys. zł, przede wszystkim na zakupy inwestycyjne m. in. samochodów na potrzeby inspektoratów kontroli, sprzętu komputerowego, serwerów, oprogramowania, kserokopiarek, drukarek oraz klimatyzatorów (1.545 tys. zł),
- Samorządowych Kolegiów Odwoławczych – 2.062 tys. zł, z tego na zakupy inwestycyjne m.in.: zestawów komputerowych, notebooków, oprogramowania, licencji, serwerów, kserokopiarek, drukarek, samochodów osobowych, centrali telefonicznych, klimatyzacji, zestawu nagłaśniającego, urządzenia monitorującego, szafy teleinformatycznej, sejfu, sprzętu do serwerowi (1.505 tys. zł) oraz na inwestycje o charakterze budowlanym m.in. na modernizację i przebudowę pomieszczeń i nieruchomości, położenie nowej sieci komputerowej, projekt i montaż klimatyzacji, żaluzje zewnętrzne do sali rozpraw (557 tys. zł),
- Ośrodka Studiów Wschodnich – 360 tys. zł na zakup samochodu osobowego, sprzętu informatycznego, klimatyzatora oraz systemu konferencyjnego,
- Centrum Personalizacji Dokumentów – 9.512 tys. zł na pokrycie zobowiązań wynikających z rat leasingowych zmodernizowanego Paszportowego Systemu Informacyjnego.

Ponadto w obszarze administracji publicznej finansowane były zadania:

- placówek zagranicznych, działalność informacyjna i kulturalna prowadzona za granicą oraz pomoc zagraniczna – 115.197 tys. zł, z tego na zadania budowlane Ambasad w: Bejrucie, Brukseli, Budapeszcie, Doha, Islamabadzie, Mińsku, Paryżu, Sztokholmie, Tbilisi, Waszyngtonie, Wilnie oraz Konsulatów Generalnych w: Kantonie, Los Angeles, Lwowie, Nowym Jorku i placówek UE w Brukseli (58.705 tys. zł) w ramach zakupów inwestycyjnych dla placówek zagranicznych sfinansowano m. in. zakup nieruchomości na potrzeby Wydziału Konsularnego Ambasady RP i Instytutu Polskiego w Londynie, zakup środków transportu, sprzętu informatycznego, komputerowego i technicznego, umowę licencyjną na korzystanie z filmu „Irena Sendler”, zakup systemu informatycznego „Ocena Ekspertów” i integrację z „Systemem Konkursy” związanym z realizacją zadań dotyczących udzielania pomocy zagranicznej (56.492 tys. zł),

– związane ze spisem powszechnym – 38.836 tys. zł, z tego 37.878 tys. zł na potrzeby prac przygotowawczych do powszechnego spisu rolnego 2010 r. i narodowego spisu powszechnego 2010 r. oraz na zakup oprogramowania, samochodów służbowych, promocję spisów, sprzętu biurowego, informatycznego, komputerowego i oprogramowania oraz 958 tys. zł na inwestycje o charakterze budowlanym m.in. na rozbudowę infrastruktury, adaptację pomieszczeń biurowych, modernizację sieci energetycznej w urzędach statystycznych,

– związane z przygotowaniem, obsługą i sprawowaniem przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r. – 44.807 tys. zł, głównie na zakupy inwestycyjne m.in. środki transportu ze specjalną ochroną, specjalistycznego sprzętu i wyposażenia, broni, karetek oraz sprzętu medycznego (44.022 tys. zł) i na zadania o charakterze budowlanym związane z przebudową sal konferencyjnych (785 tys. zł).

Wykonanie wydatków inwestycyjnych w obszarze **rolnictwa i łowiectwa, leśnictwa oraz rybołówstwa i rybactwa** wyniosło 557.767 tys. zł (87,9% planu po zmianach), z przeznaczeniem głównie na:

– usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 233.103 tys. zł, głównie na odbudowę wałów, sieci wodociągowych, oczyszczalni ścieków, ujęć wodnych, likwidację szkód na urządzeniach melioracji wodnych podstawowych oraz w infrastrukturze komunalnej, w tym również w ramach „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”, a także na odbudowę i modernizację systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych Wrocławskiego Węzła Wodnego w ramach „Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry”,

– zadania realizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 158.510 tys. zł, w tym m.in. na przebudowę lokali, wykup lokali terenowych, budowę i aktualizację systemu identyfikacji działek rolnych (LPIS), budowę i rozbudowę systemów IT, zakup sprzętu informatycznego i biurowego oraz środków transportu,

– melioracje wodne – 104.262 tys. zł, m.in. na sfinansowanie kosztów niekwalifikowalnych wraz z podatkiem VAT dla zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, roboty ziemne – wykopy i odwodnienie wykopów, przebudowę sieci wodociągowej, rekultywację, rozbudowę wałów przeciwpowodziowych, opracowanie dokumentacji projektowych, wykupy gruntów i odszkodowania, w tym również w ramach „Programu dla Odry 2006”,

– zadania wojewódzkich i powiatowych inspektoratów weterynarii – 50.333 tys. zł, z tego na prace o charakterze budowlanym w obiektach inspektoratów (21.640 tys. zł) oraz na zakupy inwestycyjne m.in.: środków transportu, sprzętu komputerowego oraz biurowego, klimatyzacji, stanowisk i sprzętu laboratoryjnego (28.693 tys. zł),

– zakupy sprzętu specjalistycznego i komputerowego – 7.283 tys. zł, na potrzeby Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB w Radzikowie, Państwowego Instytutu Weterynaryjnego PIB w Puławach, Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach,

– zadania Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa – 2.300 tys. zł, z przeznaczeniem dla Głównego Inspektoratu oraz Wojewódzkich Inspektoratów na inwestycje budowlane (957 tys. zł) i zakupy inwestycyjne m.in.: samochodu osobowego, kserokopiarki, serwerowni oraz sprzętu specjalistycznego (1.344 tys. zł).

Pozostałe środki w ramach omawianego obszaru przeznaczone zostały na zakupy inwestycyjne na potrzeby Okręgowych Inspektoratów Rybołówstwa Morskiego (787 tys. zł), Państwowej Straży Rybackiej (334 tys. zł), Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (404 tys. zł), Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych (300 tys. zł) oraz Biura Nasiennictwa Leśnego (40 tys. zł).

Wydatki majątkowe na zadania realizowane w obszarze **wymiaru sprawiedliwości** wykonane w kwocie 554.214 tys. zł (99,6% planu po zmianach) zostały przeznaczone głównie na:

– zadania inwestycyjne związane z budową, rozbudową, modernizacją, przebudową, adaptacją obiektów, realizowane przede wszystkim w jednostkach sądownictwa powszechnego – 338.307 tys. zł, jednostkach więziennictwa (zakładach karnych, aresztach śledczych) – 72.366 tys. zł, jednostkach powszechnych prokuratury – 24.542 tys. zł, zakładach dla nieletnich – 10.473 tys. zł;

– zakupy inwestycyjne (w szczególności sprzętu informatycznego i oprogramowania, urządzeń: techniki biurowej, audio-video, łączności, zabezpieczająco–ochronnych, gospodarczo–eksploatacyjnych, budynków oraz środków transportu) przede wszystkim na potrzeby jednostek sądownictwa powszechnego – 65.720 tys. zł, centralnych administracyjnych jednostek wymiaru sprawiedliwości i prokuratury – 17.177 tys. zł, jednostek powszechnych prokuratury – 14.465 tys. zł, jednostek więziennictwa – 7.000 tys. zł oraz instytutów naukowych resortu sprawiedliwości – 2.017 tys. zł.

Na inwestycje **szkolnictwa wyższego** wydatkowano kwotę 407.564 tys. zł, tj. 99,2% w stosunku do planu po zmianach, z czego 153.509 tys. zł przeznaczono na realizację inwestycji wieloletniej „Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego” (20.000 tys. zł) oraz dwóch programów wieloletnich: „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego” (63.609 tys. zł) i „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2015” (69.900 tys. zł).

Pozostałą kwotę 254.055 tys. zł wykorzystano głównie na zadania:

- związane z budową, adaptacją, przebudową, modernizacją budynków oraz wyposażeniem pomieszczeń na potrzeby działalności szkół wyższych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego (163.014 tys. zł), uczelni medycznych (30.907 tys. zł), uczelni artystycznych (12.295 tys. zł),
- polegające na przebudowie, modernizacji i przystosowaniu domów studenckich do przepisów przeciwpożarowych oraz na termomodernizacji obiektów domów studenckich szkół wyższych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego (29.913 tys. zł),
- inwestycyjne szkół wojskowych (15.181 tys. zł), w tym głównie Akademii Marynarki Wojennej oraz Akademii Obrony Narodowej,
- inwestycyjne Szkoły Głównej Służby Pożarniczej (1.500 tys. zł), w tym na zakup ciężkiego samochodu ratownictwa wysokościowego oraz kontenera,
- Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu na zadanie „Adaptacja budynków byłych Zakładów Przemysłu Tytoniowego na potrzeby Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu” (1.000 tys. zł).

Wykonanie wydatków inwestycyjnych w obszarze **górnictwo i kopalnictwo** wyniosło 400.000 tys. zł, co stanowi 100% planu po zmianach. Środki te przeznaczone zostały na dofinansowanie inwestycji realizowanych przez 5 przedsiębiorstw górniczych:

- Kompanię Węglową S.A. – 124.966 tys. zł,
- Katowicki Holding Węglowy S.A. – 122.795 tys. zł,
- Jastrzębską Spółkę Węglową S.A – 88.241 tys. zł,
- Południowy Koncern Węglowy S.A. – 44.546 tys. zł,
- Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. – 19.452 tys. zł.

Powyższe środki przekazane zostały na realizację 24 projektów inwestycyjnych z przeznaczeniem m.in. na: udostępnienie i przygotowanie do wydobycia zasobów węgla z pokładów, przygotowanie do eksploatacji nowych partii złóż oraz udostępnienie i przygotowanie do eksploatacji nowych zasobów węgla poprzez rozbudowę infrastruktury oraz zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do zapewnienia wydobycia.

Wykonanie wydatków inwestycyjnych w obszarze **różne rozliczenia** wyniosło 306.446 tys. zł (86,3% planu po zmianach), środki te przeznaczone zostały na:

- uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu – 274.960 tys. zł,
- zadania realizowane przez Komisję Nadzoru Finansowego – 23.952 tys. zł, w tym na modernizację i rozbudowę budynku na potrzeby biurowe oraz zakupy inwestycyjne m.in. systemów informatycznych, sprzętu komputerowego, serwerów, oprogramowania i licencji,
- dofinansowanie funduszu statutowego Banku Gospodarstwa Krajowego w związku z realizacją programów rządowych popierania budownictwa mieszkaniowego – 7.000 tys. zł,
- budowę Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych wraz ze składowiskiem odpadów w miejscowości Siedlisko koło Ełku realizowaną przez Gminę Gołdap – 534 tys. zł.

Wydatki w zakresie **nauki** zrealizowano w kwocie 297.932 tys. zł, tj. 99,1% planu po zmianach, przeznaczając je na:

- działalność statutową i inwestycyjną jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych – 297.721 tys. zł, z tego na:
  - realizację 89 zadań o charakterze budowlanym, w tym 36 przyjętych do finansowania w latach poprzednich – 143.766 tys. zł, z czego dofinansowano m.in. „Modernizację pomieszczeń laboratoryjno-naukowych i warsztatowych w niskiej części gmachu Wydziału oraz budowę audytorium multimedialnego w gmachu Wydziału – Warszawa, ul. Narbutta 84” dla Wydziału Samochodów i Maszyn Roboczych Politechniki Warszawskiej, „Adaptację pomieszczeń laboratoriów naukowych w obiektach Wydziału” dla Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, „Modernizację pracowni i laboratoriów Instytutu oraz termomodernizację hali technologicznej i pawilonu laboratoryjnego” dla Instytutu Inżynierii Chemicznej PAN w Gliwicach,
  - zakup lub wytworzenie aparatury naukowo–badawczej – 99.484 tys. zł,
  - realizację międzynarodowego projektu pn. „Budowa i funkcjonowanie Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach (XFEL)” – 34.619 tys. zł,

- rozbudowę infrastruktury informatycznej nauki w zakresie lokalnych sieci komputerowych (LAN) – 19.852 tys. zł,

- dofinansowanie m.in. zakupu sprzętu komputerowego, licencji i oprogramowania na potrzeby Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – 211 tys. zł.

Wydatki na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu **działalności usługowej** wykonano w kwocie 210.176 tys. zł, tj. 98% planu po zmianach., z czego na finansowanie programów wieloletnich przeznaczono 169.741 tys. zł („Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010" – 165.000 tys. zł oraz „Program dla Odry – 2006" – 4.741 tys. zł). Pozostałe środki w kwocie 40.435 tys. zł wydatkowano głównie na:

- zadania realizowane w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu rzeki Odry przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach (Zbiornik Racibórz) oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (Wrocławski Węzeł Wodny) – 19.561 tys. zł,

- dotacje celowe dla Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej na zadania związane z odtwarzaniem majątku państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej (PSHM), m.in. powstałego podczas realizacji Projektu Likwidacji Skutków Powodzi – System Monitoringu i Osłony oraz na usuwanie szkód powodziowych w sieci pomiarowo-obserwacyjnej, w sprzęcie pomiarowym oraz obiektach państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej – 12.819 tys. zł,

- pozostałe inwestycje budowlane oraz zakupy inwestycyjne (sprzętu specjalistycznego, informatycznego i oprogramowania, taboru pływającego, samochodów osobowo-dostawczych) realizowane przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej – 3.055 tys. zł,

- zadania związane z wykonaniem zdjęć lotniczych, ortofotomapy oraz interpretację pozyskanego materiału, w celu określenia granic występowania wód powodziowych na zalanych terenach podczas powodzi, która miała miejsce w maju i czerwcu 2010 r. realizowane przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – 1.665 tys. zł,

- zadania realizowane przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, wojewódzkie oraz powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego – 933 tys. zł, z przeznaczeniem przede wszystkim na zakupy inwestycyjne samochodów osobowych, sprzętu informatycznego, biurowego i oprogramowania.

Na inwestycje w dziedzinie **kultury i ochrony dziedzictwa narodowego** wydatkowano 157.189 tys. zł, tj. 85,7% planu po zmianach. Środki budżetowe zostały przeznaczone m.in. na finansowanie:

- programów wieloletnich: „Dziedzictwo Fryderyka Chopina 2010" (29.314 tys. zł) „Budowa Muzeum Historii Żydów Polskich" (25.772 tys. zł), „Ekspozycja Centrum Nauki Kopernik" (15.441 tys. zł),
- inwestycji budowlanych polegających na budowie, odbudowie i rozbudowie nieruchomości na cele kulturalne i archiwalne. Środki te przeznaczono dla: Archiwum Państwowego w Kielcach na przebudowę budynku koszarowego na potrzeby archiwum (8.607 tys. zł), Archiwum Państwowego w Rzeszowie na przebudowę przedszkola na archiwum w Sanoku (1.113 tys. zł), Archiwum Państwowego w Lublinie na przebudowę budynku archiwum (785 tys. zł), Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu (8.113 tys. zł), Muzeum Narodowego w Warszawie (3.556 tys. zł), Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie (3.280 tys. zł), Muzeum II Wojny Światowej (2.168 tys. zł), Muzeum Narodowego w Krakowie (1.791 tys. zł), Teatru Wielkiego – Opery Narodowej (1.230 tys. zł) oraz na budowę Narodowego Repozytorium Dokumentów Elektronicznych (1.690 tys. zł) i na rozbudowę Biblioteki Narodowej (917 tys. zł),
- zakup dzieł sztuki m.in. zakup starych druków pochodzących z Księgozbioru Tarnowskich z Dzikowa (2.000 tys. zł), zakup od Rodziny Tarnowskich zbiorów byłej Biblioteki Branickich – Tarnowskich z Suchej (2.000 tys. zł – I rata),
- zakup trwałego wyposażenia (instrumentów, sprzętów biurowych, mebli) i sprzętu (sprzętu informatycznego i oprogramowania) na potrzeby m.in.: Filharmonii Narodowej, Polskiej Orkiestry Sinfonia Iuventus, Narodowego Instytutu Audiowizualnego, Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków i Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych.

Łącznie 60,8% środków wydatkowanych na inwestycje w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przeznaczono dla: teatrów – 1.830 tys. zł, filharmonii – 1.110 tys. zł, bibliotek – 4.991 tys. zł, archiwów państwowych – 16.493 tys. zł, muzeów – 36.205 tys. zł, centrów kultury i sztuki – 34.927 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne w zakresie **oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej** zostały wykorzystane w kwocie 108.600 tys. zł, tj. w 77,81% w stosunku do planu po zmianach. Środki te przeznaczono głównie na:

- dofinansowanie kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw w ramach Rządowego programu wspierania w latach 2009-2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia „Radosna szkoła" – 67.471 tys. zł,

- zakupy inwestycyjne oraz budowę obiektów na potrzeby szkół podstawowych, artystycznych głównie muzycznych, szkół zawodowych rolniczych i leśnych, liceów ogólnokształcących (w tym na budowę budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Puńsku wraz z rozbudową kotłowni), szkół podstawowych specjalnych oraz przedszkoli – 33.962 tys. zł,
- wydatki Kuratoriów Oświaty przede wszystkim na zakup samochodów służbowych, komputerów, urządzeń teleinformatycznych – 772 tys. zł,
- wydatki Centralnej i Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych, w tym przede wszystkim na kontynuację modernizacji budynku będącego siedzibą Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie oraz wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i drenaż budynku Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi – 2.126 tys. zł,
- modernizację infrastruktury teleinformatycznej Centrum Informatycznego Edukacji oraz na zakupy sprzętu komputerowego i oprogramowania dla Zespołu Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą – 604 tys. zł,
- zakupy inwestycyjne oraz budowę obiektów internatów szkół artystycznych, rolniczych i leśnych – 2.257 tys. zł,
- zakup i uzbrojenie oraz budowę świetlicy integracyjnej na Osiedlu Romów we wsi Koszary k/Limanowej w ramach programu wieloletniego „Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce" – 200 tys. zł.

Na wydatki **urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa** przeznaczono kwotę 98.656 tys. zł (co stanowi 90,4% planu po zmianach), z tego głównie dla: Naczelnego Sądu Administracyjnego – 21.159 tys. zł przede wszystkim na rozbudowę siedziby NSA w Warszawie oraz rozbudowę siedzib WSA w Łodzi i Poznaniu, Kancelarii Senatu – 18.039 tys. zł głównie na zadania związane z opieką nad Polonią i Polakami za granicą polegające m.in. na budowie, modernizacji oraz pracach adaptacyjnych obiektów przeznaczonych na Domy Polskie, placówki kulturalne oraz oświatowe, w których prowadzone jest nauczanie języka polskiego, Kancelarii Sejmu – 16.677 tys. zł m.in. na dokończenie budowy budynku administracyjno-magazynowego przy al. Na Skarpie oraz zakupy związane z informatyzacją, Instytutu Pamięci Narodowej – 10.099 tys. zł głównie na rozbudowę obiektu magazynowo-biurowego wraz z infrastrukturą techniczną, drogową, parkingami i zagospodarowaniem terenu przy ul. Józefowskiej 102 w Katowicach, przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Orzeszkowej 31/35 w Łodzi i zakup sprzętu komputerowego, Najwyższej Izby Kontroli – 9.980 tys. zł głównie na wykonanie klimatyzacji i wentylacji (I etap) oraz zakup systemu wideokonferencyjnego i przenośnych komputerów oraz dla Kancelarii Prezydenta RP – 7.208 tys. zł głównie na unowocześnienie systemów ochrony obiektów administrowanych przez Kancelarię oraz zakupy inwestycyjne (m.in. sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz urządzeń technicznych i biurowych).

3.3.5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Ustawa budżetowa na 2010 r.	Plan po zmianach na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	5:4	5:2
	w tys. zł				*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Obsługa długu publicznego	32.227.760	34.868.515	34.868.445	34.142.991	97,9	105,9
Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych	6.667.776	7.613.382	7.613.382	7.379.238	96,9	110,7
Obsługa skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym	25.552.535	26.514.715	27.248.045	26.757.410	98,2	104,7
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez SP	7.449	740.418	7.018	6.343	90,4	85,2

W ustawie budżetowej na rok 2010 w grupie ekonomicznej obsługa długu publicznego zaplanowano wydatki w łącznej wysokości 34.868.515 tys. zł, z tego na:

- obsługę zadłużenia zagranicznego oraz innych operacji zagranicznych w wysokości 7.613.382 tys. zł,
- obsługę skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w wysokości 26.514.715 tys. zł,
- rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa w wysokości 740.418 tys. zł.

W ciągu roku, w wyniku decyzji Ministra Finansów dokonano przeniesienia środków zaplanowanych na rozliczenia z tytułu poręczeń krajowych w wysokości 77.330 tys. zł oraz gwarancji zagranicznych w wysokości 656.000 tys. zł na obsługę skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ponadto środki w wysokości 70 tys. zł przewidziane na wydatki z tytułu poręczeń krajowych zostały przeniesione na pokrycie kosztów sądowych związanych z poręczeniami i gwarancjami, ewidencjonowane w grupie – wydatki bieżące jednostek budżetowych. Miało to wpływ na obniżenie do wysokości 34.868.445 tys. zł łącznego limitu wydatków w grupie ekonomicznej obsługa długu publicznego.

W efekcie powyższych decyzji limit wydatków przeznaczonych na rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa w stosunku do kwot pierwotnie zaplanowanych został łącznie zmniejszony o 733.400 tys. zł i wyniósł 7.018 tys. zł, zaś limit

wydatków przewidzianych na obsługę SPW oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym został łącznie zwiększony o 733.330 tys. zł. i wyniósł 27.248.045 tys. zł.

Ponadto w listopadzie i grudniu 2010 r. decyzjami Ministra Finansów dokonano blokady wydatków w grupie ekonomicznej obsługa długu publicznego na łączną kwotę 705.155 tys. zł, które nie pomniejszają kwot planu po zmianach.

Ostateczna realizacja wydatków z tytułu obsługi długu publicznego w 2010 r. wyniosła 34.142.991 tys. zł, tj. 97,9% planu po zmianach. Wydatki na obsługę zadłużenia zagranicznego oraz innych operacji zagranicznych zrealizowano w wysokości 7.379.238 tys. zł, na obsługę skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w wysokości 26.757.410 tys. zł oraz z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa w wysokości 6.343 tys. zł.

W porównaniu z rokiem 2009 realizacja wydatków z tytułu obsługi długu publicznego w roku 2010 była wyższa o 1.915.231 tys. zł, tj. o 5,9%. Było to wypadkową przede wszystkim wzrostu wielkości obsługiwanego zadłużenia w efekcie finansowania potrzeb pożyczkowych
w latach 2009-2010 przy niższym dyskoncie od wykupywanych SPW, aprecjacji złotego oraz przeprowadzonych operacji swap w latach 2009-2010 wpływających na rozkład kosztów pomiędzy latami.

3.3.6. Środki własne Unii Europejskiej

W ustawie budżetowej na 2010 r. wydatki części Środki własne Unii Europejskiej zaplanowano w wysokości 14.095.082 tys. zł.

Wysokość polskich wpłat do budżetu UE ulegała zmianie w trakcie roku ze względu na wprowadzenie korekt budżetowych.

Przyjęta przez władzę budżetową w grudniu 2009 r. korekta budżetu ogólnego UE spowodowała obniżenie poziomu składki za 2009 r. o 371.192 tys. zł. Nadpłatę tę Polska rozliczyła, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej razem z ratą składki za luty 2010 r. (poprzez pomniejszenie składki). Ponadto wraz z płatnością w miesiącu kwietniu dokonano korekty płatności w zakresie tradycyjnych środków własnych za luty 2010 r. w wysokości 3.032 tys. zł w wyniku rozliczeń opłat cukrowych za lata 2004-2006. W maju 2010 r. dokonano dodatkowej korekty w wysokości 45 tys. zł, co było spowodowane likwidacją 3 producentów cukru.

Mimo rozliczenia nadpłat limit wydatków tej części okazał się niewystarczający na pokrycie w miesiącu grudniu 2010 r. płatności polskiej składki do budżetu UE. Wyższa od zakładanej realizacja wydatków wynikła przede wszystkim z:

- aktualizacji prognoz makroekonomicznych uwzględniających skutki kryzysu gospodarczego,
- dodatkowych płatności z tytułu aktualizacji szacunków VAT i DNB za lata ubiegłe oraz z tytułu korekty na rzecz państw, które nie uczestniczyły w finansowaniu szczególnego działania lub polityki UE.

W konsekwencji konieczne okazało się zwiększenie limitu wydatków części Środki własne Unii Europejskiej poprzez uruchomienie brakujących środków z rezerwy celowej w łącznej kwocie 250.953 tys. zł.

Plan finansowy na 2010 r. po zmianach wyniósł 14.345.504 tys. zł.

Zrealizowane w 2010 r. wydatki stanowiły 100% planu po zmianach i wyniosły 14.345.410 tys. zł, w tym w szczególności:

- wpłata obliczona, zgodnie z metodologią UE, na podstawie Dochodu Narodowego Brutto DNB – 10.211.503 tys. zł,
- wpłata obliczona, zgodnie z metodologią UE, na podstawie podatku od towarów i usług – 2.083.470 tys. zł,
- wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych i rolnych – 1.219.932 tys. zł,
- wpłata z tytułu opłat cukrowych – 54.321 tys. zł,
- wpłata z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego – 671.920 tys. zł,
- wpłata z tytułu finansowania mechanizmu korekcyjnego na rzecz Niderlandów i Szwecji − 91.901 tys. zł’
- środki przeznaczone na zapłatę IV raty należności na rzecz budżetu Unii Europejskiej wynikającej z decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej nadmiernych zapasów produktów rolnych – 12.363 tys. zł.

3.3.7. Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

W ustawie budżetowej na rok 2010 w wydatkach w kolumnie „Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej” zaplanowano kwotę 15.867.817 tys. zł, z tego na:

1. Wydatki ujęte w budżetach dysponentów na ogólną kwotę – 7.025.475 tys. zł, w tym na:

- finansowanie programów/projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (w tym zamykanie pomocy) – 3.812.245 tys. zł,
- finansowanie projektów realizowanych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy – 396.155 tys. zł,
- wydatki krajowe na zadania związane z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej – 2.817.075 tys. zł.

2. Rezerwę celową „Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE" – 8.841.227 tys. zł.
3. Rezerwę celową „Rezerwa płacowa na zmiany organizacyjne i nowe zadania (w tym na skutki przechodzące z 2009r.) oraz wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu UE" – 1.115 tys. zł.

W ramach kwoty przewidzianej na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej (wyłączając Wspólną Politykę Rolną i Rybacką), Mechanizmów Finansowych oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy plan po zmianach ukształtował się w wysokości 5.763.814 tys. zł, natomiast wydatki w 2010 roku zrealizowano w wysokości 4.692.874 tys. zł, tj. 81,42% planu po zmianach, z tego na:

- finansowanie programów/projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności – plan po zmianach – 4.902.873 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło – 3.917.177 tys. zł, tj. 79,89% planu po zmianach,
- finansowanie projektów realizowanych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy – plan po zmianach – 678.800 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło – 612.434 tys. zł, tj. 90,22% planu po zmianach,
- inne środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 6 w ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zamykanie pomocy w ramach NPR 2004-2006 oraz pozostałe wydatki związane z realizacją programów (m.in. kontrola I stopnia, zwroty dotyczące rozliczeń z Komisją Europejską) – plan po zmianach – 182.141 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło – 163.263 tys. zł, tj. 89,64% planu po zmianach.

Powyższe wydatki przeznaczone były na projekty realizowane w ramach:

1. Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 w wysokości 3.626.821 tys. zł, z tego na następujące programy:
   - Program Operacyjny Kapitał Ludzki – 961.465 tys. zł,
   - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 593.109 tys. zł,
   - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – 629.901 tys. zł,
   - Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Europejskiego Programu Sąsiedztwa i Partnerstwa – 44.588 tys. zł,
   - Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – 177.410 tys. zł,
   - Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2007-2013 – 301.062 tys. zł,
   - 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – 919.286 tys. zł.
2. Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich w wysokości – 125.133 tys. zł.
3. Funduszu Spójności w wysokości – 165.223 tys. zł.
4. Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy w wysokości – 612.434 tys. zł.
5. Pozostałych programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej – 163.263 tys. zł.

W roku 2010 z wydatków budżetu państwa realizowane było także współfinansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, krajowa część finansowania wyprzedzającego PROW 2007-2013 oraz koszty o charakterze operacyjnym – opłaty za prowadzenie rachunków bankowych. Wydatki na krajowe współfinansowanie płatności WPR zaplanowane zostały w budżetach części Rozwój wsi i Rynki rolne w wysokości 50% planowanych wydatków na ten cel, pozostałe 50% ujęto w rezerwie celowej poz. 8 „Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE”.

Dodatkowo, w trakcie wykonywania budżetu 2010 r. w związku ze zmianą przeznaczenia rezerw celowych (poz. 7 „Dopłaty do paliwa rolniczego" i poz. 36 „Ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich") wydatki na Wspólną Politykę Rolną zwiększone zostały łącznie o kwotę 72.197 tys. zł[1].

Realizacja wydatków poszczególnych dysponentów, w łącznej wysokości 6.275.360[2] tys. zł, w ramach limitów uwzględniających zwiększenia ze środków rezerwy celowej w kwocie 3.419.928 tys. zł. prezentuje się następująco:

- finansowanie wyprzedzające – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (Pomoc Techniczna) oraz opłaty za prowadzenie rachunków bankowych obsługujących WPR i audyt akredytacyjny – w części Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe – 5.103 tys. zł,
- finansowanie wyprzedzające – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (Pomoc Techniczna) – w części Rolnictwo – 40.857 tys. zł,
- współfinansowanie Wspólnej Polityki Rolnej – I filar WPR oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (zadania realizowane przez ARiMR) oraz finansowanie wyprzedzające – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (Pomoc Techniczna) – w części Rozwój wsi – 5.480.442 tys. zł,
- Interwencje Rynkowe z zakresu Wspólnej Polityki Rolnej (zadania realizowane przez ARR) oraz finansowanie wyprzedzające – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (Pomoc Techniczna) – w części Rynki rolne – 555.077 tys. zł,
- finansowanie wyprzedzające – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (Pomoc Techniczna) – w części Urząd Zamówień Publicznych – 94 tys. zł,
- systemem kontroli wspólnej polityki rybackiej – w części Rybołówstwo– 1.796 tys. zł,
- finansowanie wyprzedzające – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (scalanie gruntów oraz gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi) oraz Finansowanie wyprzedzające – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (Pomoc Techniczna) – w części Budżety wojewodów – 191.991 tys. zł.

[1] Opinia nr 197 Komisji Finansów Publicznych do Ministra Finansów w sprawie zmiany przeznaczenia rezerwy celowej – 9.445 tys. zł na uzupełniające płatności bezpośrednie oraz opinia nr 198 Komisji Finansów Publicznych do Ministra Finansów w sprawie zmiany przeznaczenia rezerwy celowej – 62.752 tys. zł na uzupełniające płatności bezpośrednie.

[2] Wykonanie wydatków obejmuje także środki na sfinansowanie niekwalifikowalnego podatku VAT w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, które należą do innych grup wydatków.

3.4. Wydawanie decyzji dotyczących zapewnienia finansowania z budżetu państwa projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w 2010 r.

Na podstawie art. 153 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie decyzji dotyczących zapewnienia finansowania z budżetu państwa projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) (Dz. U. Nr 109, poz. 748, z 2008 r. Nr 207, poz. 1296 oraz z 2009 r. Nr 94, poz. 770) wydawane były decyzje Ministra Finansów o zapewnieniu finansowania lub dofinansowania realizacji przedsięwzięcia z budżetu państwa. W 2010 roku wydano 366 przedmiotowych decyzji na kwotę 13.272.440 tys. zł. Środki z tytułu wydanych decyzji o zapewnieniu finansowania lub dofinansowania w roku 2010 ujęte były w rezerwach celowych w ramach wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich przeznaczonych na współfinansowanie i finansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE (część 83, poz. 8 i 98).

Analogicznie do lat poprzednich głównym celem osiąganym przez realizację uprawnienia Ministra Finansów do udzielania zapewnienia finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) jest umożliwianie przeprowadzania postępowań wynikających z ustawy Prawo zamówień publicznych przed formalnym zwiększeniem planu wydatków danej jednostki. Decyzje o zapewnieniu finansowania lub dofinansowania realizacji przedsięwzięcia z budżetu państwa mogą dotyczyć roku, w którym składany jest wniosek dysponenta o udzielenie zapewnienia, pod warunkiem, że nie został zakończony podział rezerwy celowej na dany rok i/lub kolejnych lat realizacji przedsięwzięcia.

Decyzje o zapewnieniu finansowania lub dofinansowania realizacji przedsięwzięcia z budżetu państwa, wydane w 2010 r. w zakresie uprawnienia z art. 153 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, dotyczyły następujących programów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków

z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA):

- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – na kwotę 8.000 tys. zł,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – na kwotę 12.199.299 tys. zł,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – na kwotę 201.965 tys. zł,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna – na kwotę 650 tys. zł,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich – na kwotę 593.013 tys. zł,
- Regionalne Programy Operacyjne – na kwotę 210.071 tys. zł,
- Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego – na kwotę 14.367 tys. zł,
- Fundusz Spójności – na kwotę 400 tys. zł,
- Europejska Współpraca Terytorialna – na kwotę 8.279 tys. zł,
- Fundusz Granic Zewnętrznych Programu Ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi" – na kwotę 31.838 tys. zł,
- Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców Programu Ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi" – na kwotę 2.749 tys. zł,
- Europejski Fundusz Powrotów Imigrantów Programu Ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi" – na kwotę 45 tys. zł,
- Europejski Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich Programu Ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi" – na kwotę 25 tys. zł,
- inne programy finansowane z budżetu UE (np. CIPS II, Herkules II, ERWPAA) – na kwotę 1.739 tys. zł.

Decyzje o zapewnieniu finansowania lub dofinansowania realizacji przedsięwzięcia z budżetu państwa są uwzględniane przy określaniu limitów wieloletnich zobowiązań oraz wydatków budżetu państwa. Z tytułu przedmiotowych decyzji wydanych w 2010 roku została zapewniona następująca wysokość środków na poszczególne lata:

- na rok 2010 na kwotę 784.794 tys. zł,
- na rok 2011 na kwotę 3.962.078 tys. zł,
- na rok 2012 na kwotę 3.478.843 tys. zł,
- na rok 2013 na kwotę 2.238.838 tys. zł,
- na rok 2014 na kwotę 2.036.263 tys. zł,

- na rok 2015 na kwotę 771.624 tys. zł.

Ponadto w roku 2010 wydano 412 zmian decyzji wydanych w roku 2010 i w latach poprzednich oraz anulowano 61 decyzji.

Zmiany decyzji o zapewnieniu finansowania lub dofinansowania realizacji przedsięwzięcia z budżetu państwa dokonywane są na podstawie wniosku dysponenta w przypadku, gdy zmienia się harmonogram realizacji danego przedsięwzięcia. Decyzje o anulowaniu przedmiotowych decyzji wydawane są na wniosek dysponenta w przypadku, gdy projekt nie będzie realizowany lub w przypadku, gdy dysponent realizuje wydatki związane z tym przedsięwzięciem z innego źródła niż rezerwa celowa budżetu państwa.

Łączna kwota zapewnienia finansowania lub dofinansowania z rezerw celowych budżetu państwa w wyniku dokonanych w 2010 r. zmian decyzji zmniejszyła się o 14.049.097 tys. zł, a w wyniku anulowania decyzji zmniejszyła się o 395.908 tys. zł. Działania te służą poprawie płynności środków ujętych we właściwej rezerwie celowej i efektywności ich wykorzystania.

3.5. Inwestycje wieloletnie

W wykazie inwestycji wieloletnich stanowiącym załącznik nr 8 do ustawy budżetowej na rok 2010 ujęto 11 przedsięwzięć realizowanych przez administrację rządową, finansowanych lub dofinansowywanych przez dysponentów następujących części budżetowych: Szkolnictwo wyższe, Transport, Zdrowie oraz Województwo warmińsko-mazurskie.

Spośród 11 inwestycji wieloletnich dwie stanowią kontynuację przedsięwzięć podjętych w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, natomiast realizację 9 rozpoczęto po roku 2000.

W 2010 r. inwestycje wieloletnie realizowane były w następujących obszarach gospodarki narodowej: transport (3 inwestycje), szkolnictwo wyższe (1 inwestycja) oraz zdrowie (7 inwestycji).

3.5.1. Finansowanie inwestycji wieloletnich

Zgodnie z ustawą budżetową na realizację inwestycji wieloletnich w 2010 r. zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 2.133.526 tys. zł, z tego ze:

- środków z budżetu państwa – 456.278 tys. zł (w tym finansowanie projektów z udziałem środków UE – 183.907 tys. zł),
- kredytu bankowego – 442.582 tys. zł,
- środków własnych inwestorów – 333.605 tys. zł,
- środków Funduszu Spójności – 611.267 tys. zł,
- środków Funduszu Kolejowego – 289.794 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne i dotacje celowe z budżetu państwa zaplanowane na finansowanie inwestycji wieloletnich w wymienionej wyżej kwocie 456.278 tys. zł, w toku realizacji budżetu zostały (per saldo) zmniejszone o 53.942 tys. zł – do wysokości 402.336 tys. zł.

Zmiany w planie wydatków dotyczyły następujących inwestycji wieloletnich:

- „Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” – zmniejszenie planu w łącznej wysokości 22.500 tys. zł nastąpiło decyzjami Ministra Zdrowia. Zaistniały problemy Inwestora z wykonawcą robót budowlano–montażowych, tj. upłynął termin zakończenia umowy bez wykonania pełnego zakresu rzeczowego przez wykonawcę. Pomimo zawarcia porozumienia do ww. umowy w dniu 20 października 2010 r., nie było możliwe wydatkowanie zaplanowanych środków, zgodnie z zakładanym harmonogramem realizacji na 2010 r.,

- „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim” – zmniejszenie planu o 464 tys. zł miało miejsce w wyniku decyzji Ministra Zdrowia. Brak możliwości wydatkowania części zaplanowanych na 2010 r. środków przeznaczonych na sfinansowanie wycinki drzew, spowodowany był zaskarżeniem przez organizację ekologiczną decyzji zezwalającej na wycinkę drzew do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie,
- „Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy” – zwiększenie planu o 6.267 tys. zł nastąpiło w wyniku decyzji Ministra Zdrowia. Na podstawie kolejnych wniosków Inwestora wysokość dotacji w 2010 r. została dostosowana do faktycznie realizowanego zakresu robót i pozwoliła na uregulowanie zobowiązań wynikających z jego wykonania (Inwestor założył realizację robót z pewnym wyprzedzeniem w stosunku do zakładanego harmonogramu finansowo–rzeczowego na 2010 r.),
- „Akademickie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku” – zwiększenie planu o 14.800 tys. zł nastąpiło w wyniku decyzji Ministra Zdrowia. Dodatkowe środki w 2010 r. pozwoliły Inwestorowi na przyśpieszenie robót ogólnobudowlanych i instalacyjnych przy realizacji zadania, co w efekcie spowoduje skrócenie czasu realizacji inwestycji,
- ”Przebudowa i Rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku” – zmniejszenie planu o 2.217 tys. zł miało miejsce na wniosek inwestora, w wyniku decyzji Ministra Zdrowia. Brak możliwości wydatkowania części zaplanowanych na 2010 rok środków spowodowany był: oszczędnościami wynikającymi z rozstrzygniętych postępowań przetargowych w zakresie gospodarki drzewostanem, prac rozbiórkowych, zagospodarowania terenu oraz z zawartych umów z dostawcami sieci energetycznej i ciepłowniczej, korektą wykonania w 2010 r. ograniczonego zakresu robót dotyczących zagospodarowania terenu z uwagi na prace na czynnym obiekcie szpitala,
- „Modernizacja linii kolejowej E65 Warszawa-Gdynia, Etap II” – nastąpiło zmniejszenie planu o 35.336 tys. zł. Kwota ta miała pochodzić z rezerwy celowej poz. 8 – Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy

realizacji programów finansowanych z UE. Pomimo niższego niż planowano (73.912 tys. zł) uruchomienia środków z tej rezerwy celowej, zapotrzebowanie na środki budżetu państwa na realizację przedmiotowej inwestycji w 2010 r., w związku ze zmianą jej zakresu rzeczowego, zostało całkowicie zapewnione,

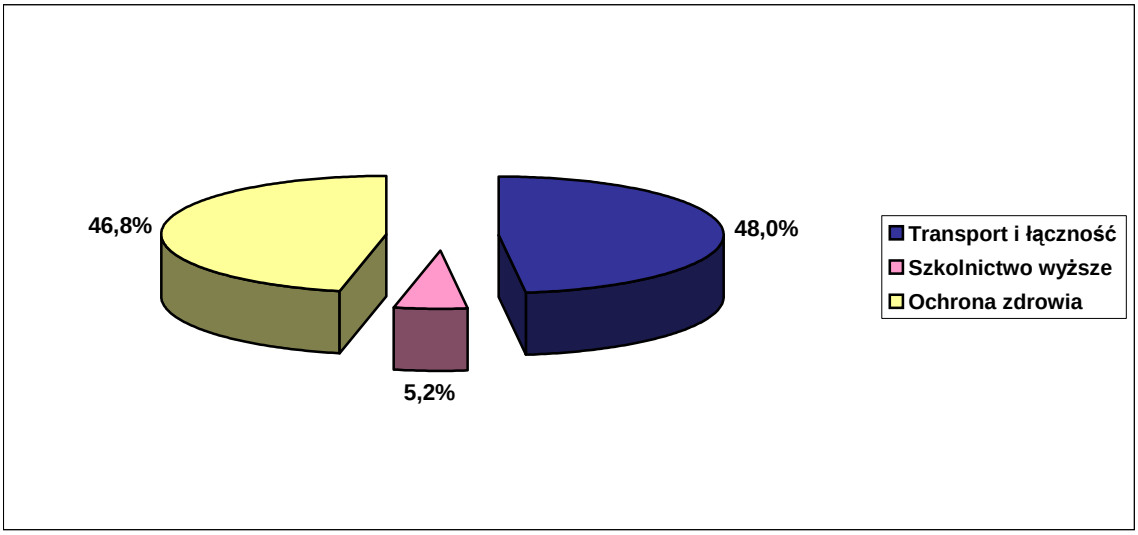
- „Modernizacja linii kolejowej E59 Wrocław-Poznań, Etap II odcinek Wrocław – granica województwa dolnośląskiego" – zmniejszenie planu nastąpiło o kwotę 16.507 tys. zł. Kwota ta miała pochodzić z rezerw celowych poz. 8 – Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich,... i poz. 98 – Finansowanie programów z budżetu środków europejskich. Na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2010 brak było informacji dotyczącej konieczności uzyskania nowego pozwolenia na budowę. Dlatego środki z rezerwy celowej nie zostały uruchomione,
- „Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Grzechotkach" – nastąpiło zwiększenie planu o kwotę 2.015 tys. zł w wyniku decyzji Ministra Finansów, zgodnie z którą budżet Wojewody Warmińsko-Mazurskiego został zwiększony środkami z rezerwy celowej poz. 22 – Budowa, modernizacja i utrzymanie przejść granicznych (w tym na sfinansowanie zobowiązań wynikających z umów dwustronnych dotyczących przejść granicznych) oraz utrzymanie i likwidacja obiektów pozostałych po przejściach granicznych na wewnętrznych granicach Schengen, z przeznaczeniem na prace budowlane mające na celu uruchomienie nowego DPG w Grzechotkach.

Środki wykorzystane w 2010 r. na finansowanie inwestycji wyniosły 1.083.614 tys. zł, z tego:

- środki z budżetu państwa – 383.265 tys. zł (w tym finansowanie projektów z udziałem środków UE – 114.823 tys. zł),
- środki własne inwestora – 50.439 tys. zł,
- Fundusz Spójności – 649.910 tys. zł.

3.5.2. Wykonanie wydatków budżetowych na inwestycje wieloletnie według działów

W strukturze wykonania wydatków majątkowych przeznaczonych na inwestycje wieloletnie udział wydatków realizowanych w dziale Transport i łączność oraz Ochrona zdrowia kształtuje się na zbliżonym poziomie – odpowiednio 48% i 46,8%. Nie ma więc znaczącej zmiany w stosunku do roku 2009, gdzie udział wydatków na realizację inwestycji w wymienionych działach wynosił po ok. 47%. Udział w wykonaniu wydatków na realizację inwestycji wieloletnich w roku 2010 wydatków realizowanych w dziale Szkolnictwo wyższe wyniósł 5,2%.



Szczegółowe wykonanie planowanych wydatków budżetowych na finansowanie inwestycji wieloletnich w 2010 r. – według działów, przedstawia Tabela 1 (dane obejmują wydatki na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej):

Dział	Nazwa działu	Ustawa budżetowa na 2010 r.	Plan po zmianach	Wykonanie wydatków / dotacji w 2010 r.	5:4
		w tys. zł			*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
600	Transport i łączność	250.997	201.169	183.894	91,4
803	Szkolnictwo wyższe	20.000	20.000	20.000	100
851	Ochrona zdrowia	185.281	181.167	179.371	99
RAZEM		**456.278**	**402.336**	**383.265**	**95,3**

Znaczące zmiany wysokości środków wynikających z ustawy budżetowej w odniesieniu do planu po zmianach dotyczą środków realizowanych głównie w dziale Transport i łączność.

Transport i łączność

Wydatki i dotacje z budżetu państwa na finansowanie w 2010 r. inwestycji wieloletnich w dziale Transport i łączność zaplanowane były przez dysponentów części budżetowych: 39 – Transport oraz 85/28 – Województwo warmińsko-mazurskie.

Ujęta w ustawie budżetowej na rok 2010 na powyższy cel kwota 250.997 tys. zł w trakcie roku budżetowego uległa zmniejszeniu do kwoty 201.169 tys. zł. Wydatki budżetowe zostały zrealizowane w wysokości 183.894 tys. zł, stanowiącej 91,4% planu po zmianach i przeznaczone na finansowanie:

– modernizacji linii kolejowej E65 Warszawa-Gdynia, Etap II – 166.880 tys. zł,

– modernizacji linii kolejowej E59 Wrocław-Poznań, Etap II odcinek Wrocław – granica województwa dolnośląskiego – 10.000 tys. zł,

– budowy Drogowego Przejścia Granicznego w Grzechotkach – 7.014 tys. zł.

Pełne lub bliskie 100% wykonanie w stosunku do planu po zmianach wystąpiło w przypadku realizacji inwestycji pn.:

– „Modernizacja linii kolejowej E65 Warszawa-Gdynia, Etap II" – kwota środków została wykonana w wysokości 166 880 tys. zł (blisko 100% planu po zmianach) i wykorzystana w szczególności na sfinansowanie: robót budowlanych na stacji Gdynia Główna, robót budowlanych na stacjach i szlakach objętych Lokalnym Centrum Sterowania (LCS) Tczew, modernizację linii kolejowej i roboty budowlane na szlakach i stacjach w obszarze LCS Nasielsk oraz robót budowlanych w zakresie skrzyżowania dwupoziomowego w miejscowości Cieplewo. W ramach realizacji inwestycji poniesiono także wydatki związane z działaniami informacyjno-promującymi, opłatami za użytkowanie gruntu na cele budowlane, nadzorem inżyniera nad robotami, nadzorem autorskim, opłatami za wycinkę drzew oraz wypłacono odszkodowania z tytułu przejęcia praw do nieruchomości,

– „Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Grzechotkach" – wydatkowano środki w wysokości 7.014 tys. zł (blisko 100% planu po zmianach), głównie na zakup pierwszego wyposażenia obiektów na potrzeby izby celnej, Straży Granicznej, Warmińsko-Mazurskiego Zarządu Przejść Granicznych oraz wszystkich służb, a także prace budowlane mające na celu uruchomienie nowego DPG w Grzechotkach.

Na inwestycję pn. „Modernizacja linii kolejowej E59 Wrocław-Poznań, Etap II odcinek Wrocław – granica województwa dolnośląskiego" wydatkowano 10.000 tys. zł (36,7% planu po zmianach) z przeznaczeniem na roboty budowlane na odcinku Skokowa–Żmigród, polegające na przebudowie szlaku oraz budowie tymczasowych zasilaczy sieci trakcyjnej z jednoczesnym usunięciem kolizji kabli teletechnicznych.

Szkolnictwo wyższe

Dotacja celowa na finansowanie inwestycji wieloletniej w ramach części budżetowej Szkolnictwo wyższe, pn. „Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego" została zaplanowana na poziomie 20.000 tys. zł i wykonania w 100%.

Do końca 2010 r. w ramach realizacji inwestycji wykonano następujący zakres robót:

– z branży budowlanej: roboty stanu surowego zamkniętego, elewacje z płyt kamiennych, izolacje termiczne budynku, murowane oraz gipsowo-kartonowe ściany działowe,

wewnętrzne okładziny kamienne, roboty tynkarskie i malarskie, posadzki i podłogi podniesione,

- z branży elektrycznej: instalacje wewnętrzne, linię kablową średniego napięcia 20kV oraz stację elektroenergetyczną,
- z branży sanitarnej i mechanicznej: instalacje ciepła technologicznego, centralnego ogrzewania, gaszenia gazem, instalację tryskaczową, wentylacji i klimatyzacji, instalację wodno-kanalizacyjną oraz przeciwpożarową.

Zaktualizowana została dokumentacja projektowa w zakresie obejmującym: symulację oddymiania pasażu, ekspertyzę stanu technicznego drewnianych elementów konstrukcyjnych, analizę akustyczną na potrzeby systemu DSO (Dźwiękowego Systemu Ostrzegawczego).

Ochrona zdrowia

Dotacje budżetowe na finansowanie 7 inwestycji wieloletnich realizowanych w dziale Ochrona zdrowia, w rozdziale Szpitale kliniczne, zaplanowane były w części Zdrowie.

Plan dotacji celowych ustalony w ustawie budżetowej w wysokości 185.281 tys. zł, w toku wykonywania budżetu został zmniejszony do kwoty 181.167 tys. zł i zrealizowany w wysokości 179.371 tys. zł, stanowiącej 99% planu po zmianach. Środki te zostały przeznaczone na finansowanie następujących inwestycji:

- „Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu" realizowanej przez Akademię Medyczną we Wrocławiu – 49.997 tys. zł,
- „Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi" realizowanej przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi – 15.862 tys. zł,
- „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim" realizowanej przez Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie – 7.036 tys. zł,
- „Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy" realizowanej przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy – 21.764 tys. zł,
- „Akademickie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku" realizowanej przez Gdański Uniwersytet Medyczny w Gdańsku – 64.800 tys. zł,
- „Przebudowa i Rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku" realizowanej przez Uniwersytet Medyczny w Białymstoku – 8.912 tys. zł,

– „Szpital Pediatryczny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie ul. Banacha 1" realizowanej przez Warszawski Uniwersytet Medyczny w Warszawie – 11.000 tys. zł.

Nazwa inwestycji	Ustawa budżetowa na 2010 r.	Plan po zmianach	Wykonanie 2010 r.	Poziom wykonania (4:3)
	w tys. zł			*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu	50.000	50.000	49.997	100[1)]
Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	40.000	17.500	15.862	90,6
Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim	7.500	7.036	7.036	100
Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy	15.500	21.767	21.764	100[1)]
Akademickie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku	50.000	64.800	64.800	100
Przebudowa i Rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku	11.281	9.064	8.912	98,3
Szpital Pediatryczny Warszawskiego Uniwersytetu w Warszawie Medycznego ul. Banacha 1	11.000	11.000	11.000	100
Razem	**185.281**	**181.167**	**179.371**	**99**

[1)] niewykonana kwota dotacji – 3 tys. zł.

Pełne wykonanie wydatków majątkowych w stosunku do planu po zmianach wystąpiło w przypadku trzech inwestycji:

– „Nowej siedziby Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim" (wykonanie w kwocie 7.036 tys. zł) – w ramach przyznanych środków kontynuowano prace projektowe – zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym. Tym samym wykonano:

  – projekt wykonawczy obejmujący: projekt Architektoniczny – projekt Technologii, projekt Konstrukcyjny, projekt Drogowy oraz projekty Instalacji,

  – specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych, przedmiary robót, kosztorysy inwestorskie oraz certyfikat energetyczny budynku w zakresie projektu budowlanego szpitala,

- „Akademickiego Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktycznego w Gdańsku" (wykonanie w kwocie 64.800 tys. zł) – wykonano następujący zakres robót:
  - w ramach przygotowania terenu i przyłączenia obiektów do sieci przygotowano teren pod drogi i część chodników, przebudowano wodociąg, wykonano przyłącze gazów medycznych, przyłącze oleju napędowego dla potrzeb agregatów prądotwórczych oraz przyłącze energetyczne,
  - zakończono roboty elewacyjne, montaż stolarki okiennej i drzwiowej, bram garażowych, rozpoczęto wykonywanie okładzin ściennych i podłogowych, prace malarskie, zamontowano dźwigi osobowe,
  - zakończono montaż rurociągów oraz próby ciśnieniowe dla instalacji kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wody lodowej, centralnego ogrzewania i ciepła technologicznego, wody użytkowej, hydrantowej i zdemineralizowanej, instalacji gazów medycznych i poczty pneumatycznej,
  - w instalacjach wentylacji zakończono montaż kanałów, central wentylacyjnych, wentylatorów, osprzętu i urządzeń,
  - na wszystkich kondygnacjach rozpoczęto prace przygotowawcze pod montaż osprzętu elektrycznego,
  - zrealizowano prace projektowe związane z układem drogowym,
  - poniesiono koszty związane z obsługą inwestorską,
- „Szpitala Pediatrycznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie ul. Banacha 1" (wykonanie w kwocie 11.000 tys. zł) - zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym w 2010 r. wykonane zostały:
  - dokumentacja projektowa (projekt szpitala – koncepcja pokonkursowa wielobranżowa, projekt budowlany szpitala wraz z parkingiem, projekt wykonawczy szpitala oraz projekt lądowiska na dachu szpitala),
  - rozbiórka budynku infrastruktury technicznej towarzyszącej w ramach przygotowania terenu pod budowę.

Bliskie 100% wykonanie środków budżetowych w odniesieniu do planu po zmianach dotyczyło następujących inwestycji wieloletnich:

- „Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu" (wykonanie w kwocie 49.997 tys. zł) – ramach przyznanych środków w roku 2010 wykonano następujący zakres:

- Budynek A (łóżkowy) oraz Budynek Fa (stanowiący zaplecze administracyjno–diagnostyczne klinik z budynku A) – roboty budowlane, w tym: wykończeniowe, instalacje elektryczne, sanitarne – budynek uzyskał pozwolenie na użytkowanie,
- Budynek B (łóżkowy) – wyposażenie, w tym m.in.: stół pionizacyjny, ubrania medyczne, rejestrator holterowski, obuwie operacyjne, wózek inwalidzki,
- Budynek K (centralna apteka, oddział ratownictwa oraz trzy kliniki zabiegowe) - wyposażenie, w tym m. in.: narzędzia operacyjne i medyczne,
- Budynek Fb (stanowiący zaplecze administracyjno–diagnostyczne klinik z budynku B) – wyposażenie,
- Budynek J (blok operacyjny na 20 sal, dział diagnostyki obrazowej, sterylizacja ze stacją łóżek oraz oddział rehabilitacji) – roboty budowlane, w tym: prace wykończeniowe, instalacje elektryczne i sanitarne oraz wyposażenie, w tym m.in. sprzęt rehabilitacyjny,
- Elementy zagospodarowania terenu,
- Obiekty gospodarki energetycznej – roboty budowlane,
- Linie kablowe NN,
- Budynek H (administracyjny) – system informatyczny,
- Budynek Ap (anatomii patologicznej wraz z salą wykładową na 300 osób) – roboty budowlane oraz wyposażenie.

W 2010 r. sfinansowano także obsługę inwestorską oraz poniesiono inne koszty.

- „Wieloletniego Programu Medycznego Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy" (wykonanie w kwocie 21.764 tys. zł) – zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym w 2010 r. zrealizowano prace w zakresie:
  - przygotowania terenu i przyłączenia obiektów do sieci oraz budowy obiektów podstawowych dla Zespołu Sal Operacyjnych z Oddziałem Intensywnej Terapii Medycznej, Centralnej Sterylizatorni, Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, I etapu budowy Centrum Zdrowia Psychicznego oraz modernizacji zasilania w energię elektryczną Szpitala,
  - wykonania części instalacji dla Zespołu Sal Operacyjnych z Oddziałem Intensywnej Terapii Medycznej, Centralnej Sterylizatorni, Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, modernizacji zasilania w energię elektryczną Szpitala oraz zabudowy patio w budynku głównym Szpitala,
  - zagospodarowania terenu, dróg i barierek tymczasowych przy wejściu do Szpitala,

- doposażenia w klimatyzatory Oddziału Intensywnej Terapii dla Dzieci,
- prac przygotowawczych (tj. obsługi geodezyjnej, wytyczeń, inwentaryzacji, obsługi prawnej),
- dokumentacji projektowej (projektu budowano–wykonawczego głównego zasilania obiektów Klinik Szpitalnych, opracowania projektu budowlano–wykonawczego dot. zabudowy patia w budynku głównym Szpitala),

a także poniesiono koszty obsługi inwestorskiej.

Ze względu na różnicę pomiędzy kwotami wynikającymi z rozstrzygnięcia procedur przetargowych, a planowanymi w harmonogramie finansowo–rzeczowym na 2010 r., Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zwróciło do Ministerstwa Zdrowia środki w wysokości 3 tys. zł.

- „Przebudowy i Rozbudowy Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku" (wykonanie w kwocie 8.912 tys. zł, tj. na poziomie 98,3% planu po zmianach) – godnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym w 2010 r. zrealizowano:
  - prace przygotowawcze, w tym w zakresie dokumentacji projektowej,
  - przygotowanie terenu i przełączenia obiektów do sieci,
  - koszty obsługi i nadzoru inwestorskiego.

  Uniwersytet Medyczny w Białymstoku zwrócił do Ministerstwa Zdrowia środki w wysokości 152 tys. zł, w związku z opóźnieniem w wykonaniu prac projektowych. Opóźnienie to spowodowane było tym, iż Miasto Białystok nie wykonało w uzgodnionym terminie dokumentacji projektowej przebudowy ulicy kolidującej z zakresem opracowania projektowego.

Niższe wykonanie środków budżetowych w stosunku do planu po zmianach dotyczyło „Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi" (wykonanie w kwocie 15.862 tys. zł, na poziomie 90,6% planu po zmianach) – w 2010 r. w ramach przyznanych środków wykonano poniższy zakres:

- Blok łóżkowy z diagnostyką (A-1) – roboty wykończeniowe (osłony ścienne, wykładziny podłogowe, sufity podwieszane, malowanie) oraz prace uzupełniające w zakresie instalacji,
- Blok zabiegowy (A-2) – roboty wykończeniowe (montaż wykładzin ściennych, stolarki drzwiowej) oraz prace uzupełniające w zakresie instalacji,
- ogrodzenie terenu wraz z jego zagospodarowaniem,

– zakup wyposażenia do budynku A-1 (rezonans magnetyczny, tomograf komputerowy, cyfrowy aparat RTG, aparaty USG, wyposażono stację dializ oraz pokoje łóżkowe),

oraz wykonano dokumentację techniczną i pokryto koszty związane z obsługą inwestorską.

W związku z problemami z zakupem wyposażenia, z powodu nie wywiązania się dostawcy z umowy oraz opóźnionych robót budowano-montażowych oraz niezrealizowania dokumentacji technicznej (programu funkcjonalno-użytkowego dla Centrum, części dokumentacji w zakresie robót dodatkowych) Uniwersytet Medyczny w Łodzi dokonał zwrotu do Ministerstwa Zdrowia środków w wysokości 1.638 tys. zł.

3.5.3. Inwestycje wieloletnie zaplanowane do zakończenia w 2010 r.

Do zakończenia w 2010 r. przewidziano 2 przedsięwzięcia inwestycyjne: „Modernizację linii kolejowej E65 Warszawa-Gdynia, Etap II" oraz „Budowę Drogowego Przejścia Granicznego w Grzechotkach".

Modernizacja linii kolejowej E65 Warszawa-Gdynia, Etap II nie została zakończona, jednakże finansowanie tej inwestycji środkami z budżetu państwa skończyło się w roku 2010 wraz z zakończeniem jej perspektywy finansowej.

Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Grzechotkach rozpoczęta została w 2003 r., do końca 2006 r. wykonana została część budowlana, natomiast w latach 2007-2010 prowadzono zakupy pierwszego wyposażenia przejścia granicznego oraz prace mające na celu uruchomienie przejścia granicznego.

Wartość kosztorysowa inwestycji wyniosła 130.614 tys. zł, w tym z Funduszu Phare ok. 53.687 tys. zł. Do końca 2006 r. wykonano wszystkie obiekty kubaturowe o wartości – 113.798,4 tys. zł, zakup pierwszego wyposażenia – za kwotę 10.487,4 tys. zł., prace dostosowawcze – za kwotę 6.096,2 tys. zł.

Oficjalne otwarcie przejścia granicznego nastąpiło 07 grudnia 2010 r.

Stosownie do przepisu art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.), inwestycje wieloletnie ujęte w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na rok 2010, których termin zakończenia ustalono po dniu 31 grudnia 2010 r., z dniem 1 stycznia 2011 r. stały się programami wieloletnimi. Zatem rok 2010 był ostatnim rokiem realizacji wykazanych w przedmiotowym opracowaniu inwestycji wieloletnich.

3.6. Informacja o realizacji programów wieloletnich

3.6.1. Wstęp

Programy wieloletnie są jednym z instrumentów, do których – w zakresie ustawy budżetowej – stosuje się wieloletnie planowanie wydatków. Po raz pierwszy w układzie zadaniowym zostały one zaprezentowane w załączniku do ustawy budżetowej na 2009 r. Wykorzystanie metodologii budżetu zadaniowego do programów wieloletnich poprzez poszerzenie zakresu prezentowanych danych o tzw. cześć sprawnościową – mierniki pozwalające na monitorowanie stopnia realizacji programów w kontekście założonych celów, umożliwia dokonanie oceny efektywności wydatkowanych środków publicznych. Taki sposób prezentacji programów wieloletnich przyczynia się do zwiększenia przejrzystości informacji dotyczących realizacji programów wieloletnich, czyni ich kontrolę bardziej skuteczną, a w rezultacie prowadzi do bardziej celowego i efektywnego funkcjonowania sektora finansów publicznych.

Niniejsze sprawozdanie sporządzone zostało w oparciu o roczne sprawozdania z monitoringu programów wieloletnich prowadzonego w 2010 r. z wykorzystaniem obowiązującej struktury układu zadaniowego, tj. funkcji państwa i zadań, w ramach których dysponenci wykazywali realizowane przez siebie programy wieloletnie na poziomie podzadań lub działań, określając cele oraz mierniki służące ocenie ich efektywności. Z analizy przekazanych przez dysponentów sprawozdań rocznych z realizacji programów wieloletnich wynika, że największe trudności sprawia im precyzyjne określenie oczekiwanych wartości mierników, co powoduje, że stosują oni w tym zakresie planowaną wartość miernika po zmianach. Wynika to najczęściej ze zmian wysokości środków publicznych przeznaczonych do wydatkowania w danym roku lub zdarzeń o charakterze losowym, które wpływają na wykonanie planu. Zaprezentowane w sprawozdaniu wartości mierników osiągnięte przez dysponentów zostały zestawione z wartościami ujętymi w ustawie budżetowej na 2010 r. Prezentacja tabelaryczna zasadniczo odwołuje się do danych planistycznych zaprezentowanych w załączniku nr 13 do ustawy budżetowej na 2010 r. – w niektórych przypadkach, szczególnie w odniesieniu do programów finansowanych z rezerw celowych, zdecydowano się dokonać stosownych zmian.

3.6.2. Analiza

Na realizację 88 programów wieloletnich w 2010 r. wydatkowano łącznie z budżetu państwa środki w wysokości 7.810.689 tys. zł, co stanowi 88,37% planu po zmianach.

Programy wieloletnie realizowane były w zakresie szesnastu funkcji państwa. Wydatki na programy wieloletnie w ramach poszczególnych funkcji przedstawiają się następująco:

– Funkcja 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny – 477.708 tys. zł,

- Funkcja 3. Działalność edukacyjna, wychowawcza i opiekuńcza państwa – 148.942 tys. zł,
- Funkcja 4. Zarządzanie finansami państwa – 158.433 tys. zł,
- Funkcja 6. Koordynacja polityki gospodarczej kraju – 132.581 tys. zł,
- Funkcja 8. Kultura fizyczna i sport – 1.347.797 tys. zł,
- Funkcja 9. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 81.769 tys. zł,
- Funkcja 10. Nauka polska – 33.953 tys. zł,
- Funkcja 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic – 124.869 tys. zł,
- Funkcja 12. Ochrona i poprawa stanu środowiska – 249.137 tys. zł,
- Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny – 556.655 tys. zł,
- Funkcja 14. Rynek pracy – 28.800 tys. zł,
- Funkcja 15. Polityka zagraniczna – 91.243 tys. zł,
- Funkcja 16. Sprawy obywatelskie – 9.981 tys. zł,
- Funkcja 19. Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej – 3.577.621 tys. zł,
- Funkcja 20. Organizacja opieki zdrowotnej i polityka zdrowotna – 738.691 tys. zł,
- Funkcja 21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej – 52.509 tys. zł.

Najwięcej programów wieloletnich, bo aż 52, w 2010 r. było realizowanych w ramach funkcji **6. Koordynacja polityki gospodarczej kraju**. Programem, na który wydatkowano najwyższą kwotę był ***„Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008-2012”***, realizowany na poziomie działania w Funkcji **19. Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej**, w ramach zadania *19.1. Rozwój infrastruktury dróg i bezpieczeństwo transportu drogowego.* W związku z tym programem wydatkowano z budżetu państwa środki w wysokości 2.463.119 tys. zł, co stanowi 31,53% całości wydatków poniesionych na realizację wszystkich programów wieloletnich w 2010 r.

„Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2011”

W funkcji **2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny,** w ramach zadań: *2.1 Ochrona obywateli i utrzymanie porządku publicznego, 2.2 Redukowanie przestępczości i poprawa społecznego poczucia bezpieczeństwa, 2.4. Ochrona przeciwpożarowa, działalność ratowniczo-gaśnicza oraz zapobiegawcza, 2.6. Zapewnienie bezpieczeństwa najważniejszym osobom, obiektom i urządzeniom w państwie, 2.7. Ochrona granicy państwowej i kontrola ruchu granicznego* oraz w funkcji **3. Działalność edukacyjna,**

wychowawcza i opiekuńcza, w zadaniu *3.6. Kształcenie zawodowe* na poziomie podzadań realizowany był ***„Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2011”.*** W trakcie roku budżetowego zmianie uległa struktura ujęcia realizacji Programu w układzie zadaniowym, co jednak nie wpłynęło na wysokość całości zaplanowanych w ramach programu wydatków na 2010 r.

Program został ustanowiony na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009”, (Dz. U. z 2007 r. Nr 35, poz. 213), znowelizowanej ustawą z dnia 2 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009”. Nadzór nad realizacją przedsięwzięć związanych z realizacją programu sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano kwotę 490 055 tys. zł, co stanowi 99,71% planu po zmianach. Wydatki na działania realizowane przez poszczególne służby przedstawiają się następująco:

- Policja – 354.305 tys. zł,
- Straż Graniczna – 45.845 tys. zł,
- Państwowa Straż Pożarna – 78.350 tys. zł,
- Biuro Ochrony Rządu – 11.555 tys. zł,

W ramach Programu realizowano następujące cele:

1. zwiększenie sprawności działania służby kryminalnej i śledczej – Policja,
2. stworzenie warunków do pełnej realizacji ustawowych zadań oraz istotna poprawa skuteczności działania warunkująca zapewnienie bezpieczeństwa państwa i obywateli – Państwowa Straż Pożarna,
3. stworzenie warunków do pełnej realizacji ustawowych zadań oraz poprawa skuteczności działania formacji – Biuro Ochrony Rządu,
4. poprawa sprawności działań Straży Granicznej,
5. zwiększenie sprawności działania służby prewencji i ruchu drogowego – Policja,

oraz w dodanym w trakcie roku budżetowego podzadaniu:

6. zwiększenie sprawności działania służby szkoleniowej – Policja.

Cele realizowane były m.in. poprzez zakup i wymianę sprzętu transportowego, umundurowania służbowego, modernizację i zakupu sprzętu teleinformatycznego oraz

urządzeń zabezpieczenia techniczno-obronnego, budowę nowych i modernizację użytkowanych obiektów.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia powyższych celów zastosowano następujące mierniki:

Podzadanie 2.1.5.

– wskaźnik modernizacji Policji

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 133%, miernik został wykonany zgodnie z planem.

Podzadanie 2.2.6.

– wskaźnik modernizacji Policji

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 133%, miernik został wykonany zgodnie z planem.

Podzadanie 2.4.5.

– wskaźnik modernizacji Państwowej Straży Pożarnej

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 76%, natomiast wykonanie wyniosło 71%. Niewykonanie planowanej na 2010 r. wartości tego miernika cząstkowego wynika z przesunięć wydatków pomiędzy przedsięwzięciami realizowanymi w ramach Programu, które zostało dokonane uchwałą Rady Ministrów nr 59/2010 z dnia 21 kwietnia 2010 r. W stosunku do etapu planowania zmienił się podział kwot na poszczególne przedsięwzięcia, co miało wpływ na kryteria (stopień modernizacji w poszczególnych przedsięwzięciach) i wyliczenie wskaźników cząstkowych składających się na końcowy miernik.

Podzadanie 2.6.2.

– wskaźnik modernizacji Biura Ochrony Rządu

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 90%, a wykonano na poziomie 89,36%. Wykonana wartość miernika jest niższa od zaplanowanej – różnica wynika z niższej ceny zakupionego sprzętu, odtwarzającego wartość aktywów środków trwałych.

Podzadanie 2.7.5.

– wskaźnik modernizacji Straży Granicznej

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 90,3%, a wykonano na poziomie 94,2%.

Podzadanie 3.6.7.

– wskaźnik modernizacji Policji

W 2010 r. nie zaplanowano realizacji tego podzadania (zostało ono dodane w trakcie roku budżetowego), wykonanie miernika na koniec 2010 r. wyniosło 138%.

Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej"

W funkcji **2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny**, w ramach zadania *2.2. Redukowanie przestępczości i poprawa społecznego poczucia bezpieczeństwa*, w podzadaniu *2.2.4. Zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom oraz przeciwdziałanie przemocy i patologiom społecznym*, na poziomie działania realizowany był ***Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej" w latach 2007-2015***.

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 218/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r., zmienionej uchwałą Nr 219/2009 z dnia 7 grudnia 2009 r. Głównym koordynatorem działań w ramach programu jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Na realizację programu w 2010 r. z części 42 wydatkowano kwotę 189 tys. zł, co stanowi 99,47% planu po zmianach, natomiast środki z rezerwy celowej na dofinansowanie projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe wydatkowano w kwocie 2.897 tys. zł, co stanowi 96,57% planu.

Celem programu jest wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Polski. Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez stałą współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi.

W ramach realizacji programu w 2010 r. wyłoniono projekty profilaktyczne jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych, które otrzymały dofinansowanie w 2010 r., zorganizowano i przeprowadzono konkursy: „Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego", „Bezpieczeństwo Imprez Sportowych", przekazano środki na realizację programu profilaktyczno-edukacyjnego Profilaktyka a Teatr, zorganizowano spotkania dzieci i młodzieży z terenów dotkniętych klęską powodzi w maju i czerwcu 2010 r. z pięściarzami z grupy KnockOut Bulli Promotions, przekazano środki na przeprowadzenie badania opinii społecznej odnośnie zagrożenia i poczucia bezpieczeństwa obywateli w miejscach publicznych i miejscach zamieszkania w dużych miastach Polski, zorganizowano spotkanie dla koordynatorów dotyczące projektu „Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego", zakupiono i wydrukowano materiały informacyjne i promocyjne oraz zrealizowano i wyprodukowano spot informacyjny programu.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba powiatów uczestniczących w programie

Zaplanowano, iż w programie w 2010 r. uczestniczyć będzie 130 powiatów, natomiast uczestniczyły w nim 164 powiaty, tj. o 26% więcej niż zaplanowano.

„Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego"

W funkcji **3. Działalność edukacyjna, wychowawcza i opiekuńcza państwa**, w ramach zadania *3.2. Zapewnienie powszechności kształcenia*, na poziomie podzadania realizowany był program ***„Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego"***.

Program ten został ustanowiony na podstawie ustawy z dnia 23 maja 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego" (Dz. U. z 2001 r. Nr 67, poz. 677) oraz ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego" (Dz. U. z 2009 r. Nr 79 poz. 664), którą ustalono nową wartość tego programu na kwotę 962.500 tys. zł, z tego z budżetu państwa środki w wysokości 946.543 tys. zł w cenach roku 2008. Ustawą zmieniono również okres realizacji programu wydłużając go do roku 2015. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Uniwersytet Jagielloński.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano środki w wysokości 63.609 tys. zł, co stanowiło 98,81% planu po zmianach.

Celem programu jest rozbudowa infrastruktury Uniwersytetu Jagiellońskiego. Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez budowę Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego, w tym Instytutu Zoologii, Wydziału Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej, Wydziału Chemii, Instytutu Nauk Geologicznych, Infrastruktury.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– sumaryczna powierzchnia użytkowa w m^2 obiektów oddanych do użytku w ramach programu wieloletniego

W 2010 r. wartość miernika zaplanowano na poziomie 52.470 m^2, tyle też wyniosło wykonanie.

„Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2015".

W funkcji **3. Działalność edukacyjna, wychowawcza i opiekuńcza państwa**, w ramach zadania *3.2. Zapewnienie powszechności kształcenia*, na poziomie podzadania realizowany był program wieloletni ***„Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2015"***.

Program ten został ustanowiony na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 2004 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2011" (Dz. U. z 2004 r. Nr 192, poz. 1962) oraz aktualizacji programu wieloletniego wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. przedłużającej czas trwania programu na lata 2004-2015. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano kwotę 69.900 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach.

Celem programu jest rozbudowa infrastruktury Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Cel ma zostać osiągnięty poprzez budowę Hali Sportowej, budowę Wydziału Chemii, budowę budynku dydaktycznego UAM w Pile oraz zagospodarowanie terenu przy hali sportowej wraz z kortami tenisowymi, zielenią i odwodnieniem.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– sumaryczna powierzchnia użytkowa w m2 obiektów oddanych do użytku w ramach programu wieloletniego

W 2010 r. wartość miernika zaplanowano na poziomie 29.553 m^2, tyle też wyniosło wykonanie.

„Modernizacja Służby Celnej w latach 2009-2011"

W funkcji **4. Zarządzanie finansami państwa**, w ramach zadań: *4.3. Realizacja dochodów z podatków bezpośrednich, pośrednich oraz dochodów niepodatkowych* – w podzadaniu *4.3.3. Pobór ceł i udogodnienia w handlu i podróżach przez granicę,* w zadaniu *4.9. Działania kontrolne w zakresie poboru należności budżetu państwa* – w podzadaniu *4.9.2. Prowadzenie kontroli wykonywanej przez Służbę Celną,* oraz w funkcji **6. Koordynacja polityki gospodarczej kraju",** w ramach zadania *6.6. „Wykonywanie czynności z zakresu ochrony oraz praw własności intelektualnej"***,** w podzadaniu *6.6.3. Ochrona rynku przed przemytem towarów,* na poziomie działań realizowany był program wieloletni ***„Modernizacja Służby Celnej w latach 2009-2011".***

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 187/2008 z dnia 16 września 2008 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009-2011". Program realizowany jest przez Ministra Finansów oraz dyrektorów izb celnych. Organem koordynującym jest Minister Finansów.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano kwotę 213.063 tys. zł, co stanowi 96,46% planu po zmianach, co wynika z oszczędności poczynionych w systemie zamówień publicznych.

Celem programu jest stworzenie warunków do pełnej realizacji ustawowych zadań Służby Celnej oraz istotna poprawa skuteczności jej działania. Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez:

- budowę nowych oraz modernizację użytkowanych obiektów,
- wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń i wynagrodzeń w Służbie Celnej,
- zakup i wymianę sprzętu transportowego,
- zakup, wymianę i modernizację sprzętu laboratoryjnego,
- zakup, wymianę i modernizację sprzętu do kontroli oraz łączności,
- wyposażenie funkcjonariuszy Służby Celnej w broń palną.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano następujące mierniki:

- liczba realizowanych inwestycji budowlanych

W 2010 roku zaplanowano miernik na poziomie 11 inwestycji, natomiast w 2010 r. realizowano 15 zadań inwestycyjnych (tj. o 36,4% więcej niż założono). W wyniku uzyskanych oszczędności możliwe było rozpoczęcie większej liczby zadań niż zakładano.

- liczba samochodów wykorzystywanych do realizacji zadań Służby Celnej

W 2010 roku zaplanowano miernik na poziomie 1.047 samochodów, natomiast wykonanie wyniosło 992 samochody (tj. o 5,3% mniej niż zaplanowano). Niższa niż założono liczba samochodów wynika z likwidacji przez izby celne najstarszych samochodów, których eksploatacja była bardzo kosztowna.

- liczba zakupionych w ramach Programu urządzeń skanujących

W 2010 roku zaplanowano zakup 5 sztuk, miernik został wykonany zgodnie z planem.

„Udział Polski w programie ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji w latach 2008-2013”

W funkcji **6. Koordynacja polityki gospodarczej kraju**, w ramach zadania *6.1 Wzrost konkurencyjności gospodarki*, w podzadaniu *6.1.2. Tworzenie warunków do zwiększania innowacyjności przedsiębiorstw*, na poziomie działania w 2010 r. realizowany był program ***„Udział Polski w programie ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji w latach 2008-2013”.***

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 313/2007 z dnia 31 grudnia 2007 r. Program realizowany jest przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, natomiast za nadzór i koordynację odpowiada Minister Gospodarki.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 8.605 tys. zł, co stanowi 98,91% planu.

Celem programu jest zapewnienie jak najszerszego udziału polskich instytucji i podmiotów w unijnym Programie Ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji, którego celem jest promowanie konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw.

W ramach programu wsparcie otrzymują:

– krajowe punkty kontaktowe do programów szczegółowych oraz instrumentów finansowych Programu CIP na pokrycie wydatków związanych z prowadzeniem ich działalności,
– podmioty należące do konsorcjów wybranych przez Komisję Europejską w drodze konkursu realizujących zadania partnera sieciowego na pokrycie wydatków związanych z realizacją zadań w części nieobjętej finansowaniem z budżetu UE oraz PARP na realizację zadań własnych wynikających z umowy zawartej z Komisją Europejską.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu stosowany jest miernik:

– liczba beneficjentów usług świadczonych przez instytucje wspierane w ramach Programu

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 10.000 beneficjentów, a wykonano na poziomie.35 000 beneficjentów.

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

W funkcji **6. Koordynacja polityki gospodarczej kraju**, w ramach zadania *6.1. Wzrost konkurencyjności gospodarki*, w podzadaniu *6.1.3. Tworzenie warunków dla funkcjonowania przedsiębiorstw*, na poziomie działania w 2010 r. realizowany był ***„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.***

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r., zmienionej uchwałą Rady Ministrów Nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r. – zastąpił on wcześniejszy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski”. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Minister Gospodarki.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 3.859 tys. zł, co stanowi 96,48% planu.

Celem Programu jest wycofanie azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację zawartych w programie zadań w zakresie szkoleń oraz przeprowadzenie neutralizacji wyrobów zawierających azbest na szczeblu lokalnym, regionalnym i centralnym.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba gmin na terenie, których przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 1.500, natomiast wykonanie wyniosło 1.080, co stanowi 72% planu.

49 programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej

W funkcji **6. Koordynacja polityki gospodarczej kraju**, w ramach zadania 6.*1. Wzrost konkurencyjności gospodarki,* w podzadaniu *6.1.5. System wsparcia inwestorów*, na poziomie działań w 2010 r. funkcjonowało ***49 programów wieloletnich***.

W ramach programów tych przewidziana jest pomoc publiczna, udzielana w formie dotacji z budżetu państwa na podstawie dwustronnych umów ramowych zawartych pomiędzy Ministrem Gospodarki a inwestorem, w oparciu o uchwałę podjętą przez Radę Ministrów o ustanowieniu danego programu wieloletniego dla realizacji inwestycji. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programów wsparcia finansowego inwestycji jest Minister Gospodarki.

Na realizację przedmiotowych programów wieloletnich w 2010 r. wydatkowano łącznie 65.487 tys. zł.

Z ogólnej liczby 49 programów wieloletnich funkcjonujących w 2010 r. w ramach podzadania *6.1.5. System wsparcia inwestorów*:

- 26 programów wieloletnich było ujętych w załączniku nr 13 do ustawy budżetowej na 2010 rok,
- 23 programy wieloletnie były lub miały być finansowe z rezerw celowych ujętych w części 83,
- realizacja 4 programów wieloletnich została zakończona jeszcze w 2009 r.,
- realizacja 12 programów wieloletnich została zakończona w 2010 r.,
- zmieniono 12 programów wieloletnich,
- uchwalono 11 nowych programów wieloletnich, spośród których odstąpiono od realizacji 2 (w tym w przypadku 1 stosowna uchwała została podjęta w 2011 r.), a realizacji kolejnych 2 – w związku ze zmianami, w 2010 r. nie rozpoczęto.

Celem ustanawiania programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji jest rozwój gospodarczy regionów, w których programy te będą realizowane, zmniejszenie bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i utrzymanie ich przez okres co najmniej 5 lat od zakończenia inwestycji.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celów zastosowano miernik:

- liczba utworzonych nowych miejsc pracy

Od początku realizacji programów wieloletnich do końca 2010 r. inwestorzy utworzyli blisko 24 tys. nowych miejsc pracy, w tym prawie 6 tys. w 2010 r.

Dla dwóch programów zastosowano miernik:

– wartość nakładów inwestycyjnych

W przypadku programu *„Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Ford Werke GmbH w Tychach pod nazwą: Uruchomienie produkcji nowego samochodu Ford Ka, w latach 2009 i 2010”* w 2010 r. wartość miernika zaplanowano na poziomie 314.900 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 316.869 tys. zł, co stanowi 100,62% planu.

W przypadku programu *„Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Goodrich Aerospace Poland Sp. z o.o. w Jasionce gmina Trzebownisko k. Rzeszowa pod nazwą: Fabryka podwozi do samolotów, w latach 2010-2014”* w 2010 r. wartość miernika zaplanowano na poziomie 8.140 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 10.033 tys. zł, co stanowi 123,25% planu.

„Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012”

W funkcji **8. Wspieranie kultury fizycznej i sportu**, w ramach zadania *8.3. Rozwój infrastruktury sportowej*, na poziomie podzadania realizowany był program ***„Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012”,*** obowiązujący w latach 2008-2012.

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 191/2009 z dnia 27 października 2009 r. zmieniającej uchwałę Nr 143/2008 z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012”. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Minister Sportu i Turystyki.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 1.347.797 tys. zł, co stanowi 99,49% planu po zmianach.

Celem programu jest budowa obiektów sportowych w ramach organizacji EURO 2012. Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację następujących inwestycji: budowy Stadionu Narodowego w Warszawie, budowy stadionów we Wrocławiu przy ul. Drzymały i w Gdańsku „Arena Bałtycka”, rozbudowę Stadionu Miejskiego w Poznaniu i Stadionu „Wisła” Krakowie, przebudowę Stadionu Śląskiego w Chorzowie. W ramach programu w 2010 r. finansowano również działalność spółek celowych: PL 2012 oraz Narodowego Centrum Sportu.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu stosowany jest miernik:

– procentowy stan realizacji inwestycji

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 37% realizacji inwestycji (80% – wartość sumaryczna od początku trwania programu), miernik został wykonany na poziomie 80% (sumarycznie od początku realizacji programu).

„Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy Etap III"

W funkcji **9. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**, w ramach zadania *9.2. Ochrona dziedzictwa narodowego*, w podzadaniu *9.2.1. Utrzymanie muzeów*, na poziomie działania realizowany był program wieloletni ***„Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy Etap III"*** obowiązujący w latach 2007-2011.

Program ten ustanowiony został na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 121/2007 z dnia 12 lipca 2007 r. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację programu są Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Wojewoda Małopolski.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 5.797 tys. zł, co stanowi 98,25% planu.

Celem programu jest uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, rozwój działalności edukacyjnej, poprawa dostępności komunikacyjnej oraz atrakcyjności turystycznej Oświęcimia. Cel ma zostać osiągnięty poprzez prowadzenie działań inwestycyjnych poprawiających stan techniczny i estetyczny obiektów i otoczenia.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu używany jest miernik:

– liczba zrealizowanych zadań priorytetowych Programu

W 2010 r. zaplanowano zrealizować 7 zadań priorytetowych, do końca 2010 roku zrealizowano ich 8.

„Dziedzictwo Fryderyka Chopina 2010"

W funkcji **9. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**, w ramach zadania 9.2. Ochrona dziedzictwa narodowego, w podzadaniu *9.2.3. Zachowanie, utrzymanie i zagospodarowanie zabytków* oraz w ramach zadania *9.3. Działalność artystyczna i promocja kultury*, w podzadaniu *9.3.1. Wspieranie działalności artystycznej*, na poziomie działań w 2010 r. realizowany był program ***„Dziedzictwo Fryderyka Chopina 2010"***, obowiązujący w latach 2005-2010.

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 231/2004 z dnia 28 września 2004 r., zmienionej uchwałą Rady Ministrów Nr 274/2007 z dnia 8 listopada 2007 r. Instytucją nadzorującą program jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, natomiast za jego wdrożenie odpowiada Narodowy Instytut Fryderyka Chopina.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 49.500 tys. zł, co stanowi 100% zaplanowanej kwoty.

Celem programu było kultywowanie i ochrona dziedzictwa Fryderyka Chopina: budowa Centrum Chopinowskiego w Warszawie przy ul. Tamka 43, rewitalizacja zabytkowych obiektów związanych z Fryderykiem Chopinem, podniesienie poziomu i zakresu wykonawstwa muzyki Fryderyka Chopina itp.

Do monitorowania stopnia realizacji programu zastosowano następujące mierniki:

– stopień zmodernizowania i wyposażenia obiektów (%)

W 2010 r. zaplanowano zmodernizować i wyposażyć obiekty w 100%, miernik został wykonany zgodnie z planem.

– liczba uczestników przedsięwzięć kulturalnych, w tym zagranicznych/rok poprzedni (%)

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 333,33%, miernik został wykonany na poziomie 100% wartości planowanej. Liczba uczestników w 100% odbytych koncertów wyniosła 28.000 osób, liczba uczestników w 4 koncertach odbytych w ramach Tourne Orkiestry XVIII Wieku wyniosła 2.000 osób; liczba uczestników XVI Konkursu Chopinowskiego wyniosła 27.000; w spotkaniach autorskich wzięło udział 500 osób, natomiast 466 tys. osób odwiedziło oficjalną stronę konkursu, transmisja z przebiegu konkursu uruchamiana była 600 tys. razy, a wszystkie filmy archiwalne wyświetlane były 700 tys. razy. Liczba osób odwiedzających: Muzeum Fryderyka Chopina wyniosła 103.594, Salonik Chopinów 10.990, a Żelazową Wolę 152.987 osób.

„Rozwój Biblioteki Centralnej Polskiego Związku Niewidomych”

W funkcji **9. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**, w ramach zadania *9.2. Ochrona dziedzictwa narodowego*, w podzadaniu *9.2.6. Utrzymanie bibliotek oraz innych instytucji, działających w sektorze książki*, a także w Funkcji **14. Rynek pracy**, w ramach zadania *14.4. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych*, w podzadaniu *14.4.2. Wspomaganie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych*, na poziomie działań w 2010 r. realizowany był program ***„Rozwój Biblioteki Centralnej Polskiego Związku Niewidomych”*** obowiązujący w latach 2005-2010.

Program ten ustanowiony został na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 284/2005 z 25 października 2005 r. Instytucjami odpowiedzialnymi są Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Instytut Książki oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na realizację programu w 2010 r. w ramach zadania 9.2. wydatkowano środki w wysokości 700 tys. zł, co stanowi 100% planu. Na realizację programu w ramach

zadania 14.4. nie zaplanowano środków, jednak w ramach programu ze środków własnych PFRON wydatkowano kwotę w wysokości 1.600 tys. zł.

W ramach programu realizowano następujące cele: zapewnienie niewidomym dostępu do publikacji, popularyzowanie dorobku artystycznego i kulturalnego osób niewidomych i słabowidzących w ramach działalności muzealnej i wystawienniczej, promowanie czytelnictwa w środowisku osób niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w dyskusyjnym klubie czytelniczym, upowszechnianie czytelnictwa w kraju, zapoznanie społeczeństwa z problematyką osób niepełnosprawnych, a także ustabilizowanie sytuacji finansowej Biblioteki Centralnej Polskiego Związku Niewidomych w celu zapewnienia wysokiego standardu usług świadczonych osobom niepełnosprawnym, zagwarantowanie Bibliotece środków w perspektywie wieloletniej, poprawienie jakości i zwiększenie liczby dostępnych materiałów, ułatwienie dostępu do Biblioteki osobom niepełnosprawnym. Cele te mają zostać osiągnięte poprzez dofinansowanie ogólnopolskich przedsięwzięć z zakresu czytelnictwa osób niewidomych i słabowidzących.

Do monitorowania realizacji programu w ramach zadania 9.2. używany jest miernik:

– liczba nabytych wydawnictw (w egz.)

Do monitorowania realizacji programu w ramach zadania 14.4 zastosowano miernik:

– stopień realizacji Programu wieloletniego w danym roku

W 2010 roku zaplanowano miernik na poziomie 100%, miernik wykonano zgodnie z planem.

„Budowa Muzeum Historii Żydów Polskich”

W funkcji **9. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**, w ramach zadania *9.4. Rozbudowa infrastruktury kultury*, w podzadaniu *9.4.2. Budowa nowych obiektów w sferze kultury*, na poziomie działania realizowany był program ***„Budowa Muzeum Historii Żydów Polskich”***, obowiązujący w latach 2010-2012.

Program ten ustanowiony został na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 191/2005 z dnia 19 lipca 2005 roku, zmieniony uchwałą Rady Ministrów Nr 200/2007 z dnia 11 października 2007 roku. Instytucją odpowiedzialną za koordynację programu jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 25.772 tys. zł, co stanowi 73,63% planu. Część środków zaplanowanych do wydatkowania w kwocie 9.000 tys. zł została zablokowana.

Celem programu jest zorganizowanie nowoczesnego muzeum, jako placówki odpowiadającej światowym standardom muzealnictwa o rozbudowanym programie wystawienniczym i edukacyjnym, udostępniającej zgromadzone zbiory szerokiej publiczności

z kraju i z zagranicy. Cel ma zostać zrealizowany poprzez udostępnienie Muzeum zwiedzającym.

Do monitorowania stopnia realizacji programu używany jest miernik:

– powierzchnia budowanego obiektu (m^2)

W 2010 r. zaplanowano, że Muzeum osiągnie powierzchnię 2.000 m^2, natomiast wykonanie wyniosło 3.964 m^2, tj. o 98,2% więcej niż planowano.

„Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy – I etap"

W funkcji **10. Nauka polska**, w ramach zadania *10.2. Wzmocnienie badań naukowych służących praktycznym zastosowaniom***,** na poziomie podzadania**,** a także w funkcji **14. Rynek Pracy**, w ramach zadania *14.3 Budowa nowoczesnych stosunków pracy,* w podzadaniu *14.3.3. Bezpieczeństwo i higiena pracy,* na poziomie działania realizowany był program ***„Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy – I etap"*** obowiązujący w latach 2008-2010.

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 117/2007 z dnia 3 lipca 2007 r. Program koordynowany jest przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, natomiast podmiotami odpowiedzialnymi za jego realizację są Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Centralny Instytut Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy – jako Główny Wykonawca i Koordynator Programu.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano łącznie 38.726 tys. zł, w tym: w ramach zadania 10.2. wydatkowano kwotę 9.926 tys. zł, co stanowi 96,4% środków zaplanowanych w ramach części 28, natomiast w ramach podzadania 14.3.3 wydatkowano 28.800 tys. zł, co stanowi 100% środków zaplanowanych w ramach części 31. Ponadto na program wydatkowano również środki z odsetek bankowych od środków otrzymanych na realizację zadań z zakresu służb państwowych oraz środki własne CIOP – BIP w łącznej kwocie 96,1 tys. zł.

Celami programu były wzrost znaczenia badań naukowych na rzecz wzrostu bezpieczeństwa i warunków pracy, jak również dążenie do ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażania na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz liczby związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia powyższych celów zastosowano odpowiednio mierniki:

– liczba wykonanych zadań określonych w uchwale na dany rok

W 2010 r. zaplanowano wykonać 75 zadań określonych w uchwale na dany rok, natomiast zrealizowano 72 projekty badawczo-rozwojowe (tj. o 3 mniej niż założono).

– liczba zadań z zakresu służb państwowych w danym roku

Z dniem 31 grudnia 2010 r. zakończono realizację I etapu programu wieloletniego. Zrealizowano w pełnym zakresie merytorycznym wszystkie 134 zadania z zakresu służb państwowych zaplanowane na 2010 r.

„Polskie Sztuczne Serce"

W funkcji **10. Nauka polska**, w ramach zadania *10.2. Wzmocnienie badań naukowych służących praktycznym zastosowaniom*, na poziomie podzadania realizowany był program ***„Polskie Sztuczne Serce"*** obowiązujący w latach 2007-2012.

Program pod nazwą „Polskie Sztuczne Serce" został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów Nr 29/2007 z dnia 6 marca 2007 roku i zmieniony uchwałą nr 58/2010 z dnia 8 kwietnia 2010 r. Program jest koordynowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwo Zdrowia. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację programu są: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii w Zabrzu – Koordynator strategiczny projektu badawczego zgodnego z Programem Wieloletnim „Polskie Sztuczne Serce".

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano łącznie kwotę 8.586 tys. zł, w tym:

– 7.000 tys. zł z części 28, do wysokości zgodnej z uchwałą Nr 58/2010 Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 2010 r., co stanowi 100% planu po zmianach,

– 1.586 tys. zł z części 46, co stanowi 96% planu po zmianach.

Celem programu jest zintensyfikowanie prac badawczych oraz rozwojowych w celu opracowania rodziny polskich protez serca z całkowicie implantowalną permanentną protezą serca. Cel ma zostać zrealizowany przez opracowanie rodziny polskich protez serca z całkowicie implantowaną, permanentną protezą serca jako elementem finalnym, rozwój klinicznego stosowania polskich protez serca w leczeniu pacjentów z krytyczną niewydolnością serca, jak również stworzenie specjalistycznej platformy naukowo-technologicznej, w celu prowadzenia kompleksowych prac badawczych i rozwojowych w zakresie protez serca.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu stosowany jest miernik:

– liczba wytworzonych prototypów protez serca

W 2010 r. zaplanowano wartość miernika na poziomie 2. Na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 58/2010 z dnia 8 kwietnia 2010 r., Program został wydłużony, zmianie uległa

także planowana wartość miernika. Po w/w zmianach zaplanowano nową wartość miernika na 2010 r. na poziomie 1 prototypu protezy serca, tyle też wyniosło wykonanie.

W 2010 r. wytworzono prototyp przenośnego sterownika pneumatycznych komór wspomagania serca POLPDU-501 oraz prototyp komory wspomagania serca – POLVAD-IMPL. Prototyp komory został wytworzony metodą szybkiego prototypowania – jako pierwsza faza cyklu prototypowania.

„Ekspozycja Centrum Nauki Kopernik"

W funkcji **10. Nauka polska**, w ramach zadania *10.4. Upowszechnianie, promocja oraz popularyzacja nauki*, na poziomie podzadania realizowany był program ***„Ekspozycja Centrum Nauki Kopernik"*** obowiązujący w latach 2006-2011.

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 75/2006 z dnia 23 maja 2006 w sprawie ustanowienia programu wieloletniego "Ekspozycja Centrum Nauki Kopernik", zmienionej uchwałami Nr 273/2007 z dnia 8 listopada 2007 r. oraz Nr 136/2009 z dnia 31 lipca 2009 r. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Instytucja Kultury – Centrum Nauki Kopernik.

Na realizację programu w 2010 roku wydatkowano kwotę 15.441 tys. zł, co stanowi 91,31% planu.

Celem programu jest zwiększanie zainteresowania nauką poprzez utworzenie ekspozycji Centrum Nauki Kopernik. Cel ma zostać osiągnięty poprzez finansowanie budowy Centrum Nauki Kopernik.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– oddane do użytku urządzenia ekspozycji stałej i programy planetarium

„Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe"

W funkcji **11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic**, w ramach zadania *11.2. Osiąganie zdolności obronnych wynikających z potrzeb bezpieczeństwa,* w podzadaniu *11.2.1. Programy operacyjne sił zbrojnych RP* na poziomie działań realizowany był program ***"Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe"*** obowiązujący w latach 2001-2015.

Program ten ustanowiony został na podstawie ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczpospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe" i zapewnieniu warunków jego realizacji (Dz. U. z 2001 r. Nr 89, poz. 972, z późn. zm.). Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu w części

Obrona Narodowa jest Inspektorat Wparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy oraz w części Obsługa Zadłużenia Zagranicznego – Ministerstwo Finansów.

Na realizację programu w 2010 roku wydatkowano łącznie – 124.869 tys. zł, w tym z:

– 74.892 tys. zł z części 29, co stanowi 100,69% planu po zmianach,

– 49.977 tys. zł z części 78, co stanowi 35,31% planu.

W ramach programu realizowane są dwa cele:

– wykonanie zadań wynikających z systemu obronnego oraz przyjętych zobowiązań sojuszniczych

  Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację dostaw 48 sztuk samolotów wielozadaniowych F-16 wraz uzbrojeniem i zapleczem technicznym (w szczególności opłata podatku VAT), wyszkolenie personelu lotniczego i technicznego oraz przystosowanie infrastruktury lotniskowej;

– obsługa zobowiązań z tytułu programu "Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe" (realizowana przez Ministerstwo Finansów)

Do monitorowania stopnia osiągnięcia pierwszego celu zastosowano miernik:

– liczba samolotów F-16

W 2010 r. wartość miernika zaplanowano na poziomie 48 sztuk, wartość tą osiągnięto w 2009 r. W ramach realizacji programu w 2010 r. prowadzone były szkolenia lotnicze oraz prace nad przygotowaniem infrastruktury.

Do monitorowania realizacji drugiego celu zastosowano miernik:

– pełna i terminowa realizacja zobowiązań dłużnika

W 2010 r. zastosowano miernik logiczny „TAK”, miernik wykonano zgodnie z planem.

„Program Budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010”

W funkcji **12. Ochrona i poprawa stanu środowiska**, w ramach zadania *12.5. Gospodarowanie zasobami wodnymi*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był ***„Program Budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010”***.

Program ten został ustanowiony na podstawie ustawy z dnia 4 marca 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010” (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 784). Jednostką odpowiedzialną za koordynację programu jest Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, zaś za jego realizację odpowiada Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 165.000 tys. zł, co stanowi 100% planu po zmianach.

Celem programu jest ochrona przed powodzią doliny Skawy i Wisły wraz z Krakowem. W 2010 r. w ramach programu realizowano następujące działania:

– budowa zbiornika wodnego,

– przebudowa dróg w rejonie zbiornika,

– przebudowa i modernizacja kolei.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– pojemność całkowita zbiornika w mln m³

W 2010 r. zaplanowano wartość miernika na poziomie 54 mln m³, natomiast wykonanie wyniosło 24 mln m³, tj. 44,4% planu. Powódź, która miała miejsce w 2010 r. wymusiła zmianę harmonogramu realizacji programu, co skutkowało także znacznym zmniejszeniem nakładów na jego realizację w 2010 r.

„Program dla Odry – 2006”

W funkcji **12. Ochrona i poprawa stanu środowiska**, w ramach zadania *12.6. Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska*, w podzadaniu *12.6.1. Gospodarka wodno-ściekowa*, na poziomie działania w 2010 r. realizowany był ***„Program dla Odry – 2006"***, obowiązujący w latach 2002-2016.

Program ten został ustanowiony na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 2001 roku, (Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1067, z późn. zm.) o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry – 2006”. Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację/realizację programu jest Pełnomocnik Rządu do Spraw „Programu dla Odry – 2006”.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 77.566 tys. zł, co stanowi 99,13% planu.

Celem programu jest bezpieczeństwo przeciwpowodziowe mieszkańców Dorzecza Odry. Cel ma zostać osiągnięty poprzez odbudowę, budowę oraz modernizację obiektów hydrotechnicznych. W 2010 r. zrealizowano następujące cele:

– regulacja rzek i potoków na długości 45,078 km,

– budowle hydrotechniczne – 3 sztuki,

– odbudowa wałów przeciwpowodziowych na długości 15,9 km,

– odbudowa struktury drzewostanów na obszarze 29,06 ha.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– sztuki obiektów hydrotechnicznych

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 112, ma on zostać osiągnięty poprzez budowę, rozbudowę oraz modernizację 112 systemów zabezpieczeń przeciwpowodziowych. Na obecnym etapie realizacji programu wartość miernika wynosi 5 obiektów, tj. 4,5% planu.

„Kształtowanie środowiska rolniczego Polski oraz zrównoważony rozwój produkcji rolniczej"

W funkcji **12. Ochrona i poprawa stanu środowiska**, w ramach zadania *12.7. Kontrola, monitoring stanu środowiska oraz przeciwdziałanie poważnym awariom,* na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był program ***„Kształtowanie środowiska rolniczego Polski oraz zrównoważony rozwój produkcji rolniczej"*** obowiązujący w latach 2005-2010.

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 79/2005 z dnia 29 marca 2005 r., zmienioną uchwałą Nr 78/2009 z dnia 9 czerwca 2009 r. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 6.571 tys. zł, co stanowi 99,07% planu.

Celem programu było zapewnienie zrównoważonego ekologicznie rozwoju produkcji rolniczej.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba publikacji i opracowań upowszechniających wyniki badań wykonywanych w ramach programu wieloletniego

W 2010 roku zaplanowano wartość miernika na poziomie 120 publikacji i opracowań, miernik wykonano zgodnie z planem.

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania"

W funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny***,* w ramach zadania *13.1. Pomoc i integracja społeczna*, w podzadaniu *13.1.1. Pomoc w zakresie dożywiania*, na poziomie działania w 2010 r. realizowany był program ***„Pomoc państwa w zakresie dożywiania"***, obowiązujący w latach 2006-2013.

Program ten ustanowiony został na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259). Program ten nie został uwzględniony w załączniku nr 13 do ustawy budżetowej na rok 2010, ponieważ pierwotnie miał być realizowany tylko do końca 2009 r. Decyzja o wydłużeniu okresu obowiązywania programu została podjęta już po zatwierdzeniu budżetu na 2010 r. Okres realizacji programu został przedłużony na mocy

art. 17 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 219, poz. 1706). Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację programu są Wojewodowie w zakresie monitorowania realizacji programu oraz Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 540.486 tys. zł, co stanowi 98,19% planu po zmianach.

Celem programu jest zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania: dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły gimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Cel ma zostać osiągnięty poprzez dostarczanie posiłków w formie całodziennego wyżywienia, pomocy w formie obiadu pełnego, w formie jednego gorącego dania lub posiłku składającego się z mleka, kanapki, a także poprzez przyznanie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba osób objętych programem

W związku z opisaną powyżej sytuacją dotyczącą planowanego pierwotnie zakończenia programu w 2009 r. nie zaplanowano wartości miernika na 2010 r. W 2010 r. objęto programem 2.024.779 osób.

„Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”

W funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, w ramach zadania *13.5. Wspierania rodziny i przeciwdziałanie dyskryminacji*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był ***„Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”***, obowiązujący w latach 2006-2016.

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 162/2006 z dnia 25 września 2006 r. na lata 2006-2016, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493). Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie realizacji programu jest Minister Pracy i Polityki Społecznej, a podmiotami odpowiedzialnymi za realizację programu na szczeblu wojewódzkim odpowiedzialni są Wojewodowie.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 16.169 tys. zł, co stanowi 98,76% planu po zmianach.

Celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel ma zostać osiągnięty poprzez finansowanie utrzymania specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, wsparcie finansowe realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie oraz dofinansowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba sprawców poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym

W 2010 roku zaplanowano miernik na poziomie 4.500, natomiast wykonanie wyniosło 4.693.

„Przygotowanie obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.”

W funkcji **15. Polityka zagraniczna**, w ramach zadania *15.4. Koordynacja polityki europejskiej,* w podzadaniu *15.4.3. Przygotowanie do Prezydencji polskiej w Radzie Unii Europejskiej,* na poziomie działania w 2010 r. realizowany był program wieloletni ***„Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.”***, obowiązujący w latach 2010-2012.

Program ustanowiony został na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 113/2009 z dnia 23 czerwca 2009 r., zmienionej uchwałami Rady Ministrów nr 209/2009 z dnia 2 grudnia 2009 r., nr 65/2010 z dnia 28 kwietnia 2010 r. oraz nr 114/2010 z dnia 27 lipca 2010 r. Program jest obecnie realizowany w ramach 38 części budżetowych.

Koordynatorem programu wieloletniego jest Pełnomocnik Rządu do Spraw Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie UE (Pełnomocnik). Program realizują dysponenci poszczególnych części budżetowych (jednostki realizujące). Wśród jednostek realizujących wyznaczono jednostki koordynujące określone obszary działalności. Jednostki koordynujące współpracują bezpośrednio z koordynatorem programu (Pełnomocnikiem).

Na realizację zadań własnych ministerstw i urzędów centralnych w ustawie budżetowej na 2010 r. zaplanowano 22.039 tys. zł, natomiast na zadania specjalne finansowane ze środków ujętych w rezerwie celowej zaplanowano 91.761 tys. zł, tj. łącznie 101.470 tys. zł. Na realizację programu wydatkowano 91.243 tys. zł, co stanowi 91,01% planu po zmianach. Kwota wykonania obejmuje jedynie środki budżetowe przeznaczone na realizację programu – ze środków pozabudżetowych poniesiono dodatkowo wydatki w wysokości 3.448 tys. zł w części centralnej programu (środki EFS w dyspozycji KPRM – 2.398 tys. zł, środki MOF –

360 tys. zł; środki CPF – 445 tys. zł, środki Phare Inicjatywa II – 245 tys. zł). Ogółem w ramach programu wydatkowano 94.692 tys. zł.

Celem programu jest przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r. poprzez umożliwienie finansowania podejmowanych działań.

W ramach Programu finansowane są następujące zadania:

a) w części centralnej programu:
   - obsługa Pełnomocnika Rządu ds. Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Polskę Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej,
   - przygotowanie osób uczestniczących w realizacji zadań związanych z Prezydencją,
   - organizacja i obsługa spotkań,
   - działania promocyjne i informacyjne dotyczące Prezydencji;
b) w części resortowej programu realizowane są zadania własne urzędów (tj.: organizacja i obsługa spotkań eksperckich w II połowie 2011 r., przygotowanie kadr (szkolenia specjalistyczne, wizyty studyjne i staże), tłumaczenia i inne koszty biurowe związane z Prezydencją, inne wydatki bieżące, obsługa spotkań zagranicznych, zakup sprzętu i oprogramowania IT do obsługi spotkań związanych z Prezydencją) oraz zadania specjalne (tj.: program kulturalny, zapewnienie bezpieczeństwa spotkań, budowa systemu obiegu informacji niejawnych, infrastruktura informatyczno-telekomunikacyjna, SP RP oraz inne placówki dyplomatyczne, system motywacyjno-lojalnościowy).

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

- kwartalne sprawozdanie zaakceptowane przez Komitet Stały Rady Ministrów

Komitet Stały Rady Ministrów, w dniach 1 lipca, 7 października i 25 listopada 2010 r. oraz 6 kwietnia 2011 r. dokonał akceptacji sprawozdań z realizacji Programu za kolejne kwartały 2010 r. – miernik został wykonany zgodnie z planem (4).

„Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce”

W funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, w ramach zadania *16.2. Podtrzymywanie tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych*, w podzadaniu *16.2.3. Działania na rzecz społeczności romskiej w Polsce*, na poziomie działania w 2010 r. realizowany był ***„Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce”*** obowiązujący w latach 2004-2013.

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2003 r. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 9.981 tys. zł, co stanowi 99,81% planu. Program realizowany jest w oparciu o finansowanie z rezerwy celowej budżetu państwa i ma charakter corocznego konkursu.

Celem programu jest doprowadzenie do uczestnictwa Romów mieszkających w Polsce w życiu społeczeństwa obywatelskiego i zniwelowanie różnic dzielących tę grupę od reszty społeczeństwa. Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez działania z zakresu edukacji (zadania priorytetowe), poprawy sytuacji bytowej i socjalnej, przeciwdziałaniu bezrobociu, zdrowia, bezpieczeństwa, kultury i podtrzymywania tożsamości romskiej, upowszechniania wiedzy o społeczności romskiej oraz popularyzacji wśród Romów wiedzy obywatelskiej.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba dzieci romskich realizujących obowiązek szkolny w stosunku do liczby dzieci romskich w wieku szkolnym

W 2010 r. wartość miernika zaplanowano na poziomie 86%, natomiast wykonanie wyniosło 81,5%, tj. o 4,5 p.p. mniej niż założono.

„Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008-2012”

W funkcji **19. Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej**, w ramach zadania *19.1. Wspieranie transportu drogowego*, w podzadaniu *19.1.1. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg krajowych, zwiększenie nośności i poprawa jakości dróg*, na poziomie działania w 2010 r. realizowany był ***„Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008-2012”.***

Program ten przyjęty został uchwałą Rady Ministrów Nr 163/2007 z dnia 25 września 2007 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008-2012”. Bieżącą kontrolę nad realizacją programu sprawuje Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano ogółem 19.248.339 tys. zł, w tym środki w wysokości:

– 16.785.220 tys. zł z Krajowego Funduszu Drogowego (kwota ta nie uwzględnia kwoty w wysokości 102.972 tys. zł wydatkowanej w związku z likwidacją skutków powodzi) oraz

– 2.463.119 tys. zł z budżetu państwa (kwota ta nie obejmuje kwoty z rozdziału 60012 – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w wysokości 522.756 tys. zł).

Celem programu jest poprawa dostępności komunikacyjnej Polski i połączenie z głównymi korytarzami transportowymi. Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację programu – finansowanie dróg krajowych z wyłączeniem dróg krajowych w miastach na prawach powiatu – z Krajowego Funduszu Drogowego finansowana jest budowa

i przebudowa infrastruktury drogowej, natomiast ze środków budżetu państwa finansowane są remonty i utrzymanie sieci drogowej oraz prace przygotowawcze i zarządzanie.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– długość wybudowanych dróg ekspresowych i autostrad (km)

W 2010 r. zaplanowano wybudować 118,5 km dróg ekspresowych i autostrad, natomiast wykonanie na koniec 2010 r. wyniosło 129,98 km, tj. o 9,7% więcej niż planowano. Relatywnie wysoka wartość miernika wynika z przyspieszenia robót na niektórych odcinkach dróg ekspresowych i autostrad.

„Narodowy program przebudowy dróg lokalnych 2008-2011”

W funkcji **19. Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej**, w ramach zadania *19.1. Wspieranie transportu drogowego*, w podzadaniu *19.1.1. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg krajowych, zwiększenie nośności i poprawa jakości dróg*, na poziomie działania w 2010 r. realizowany był ***„Narodowy program przebudowy dróg lokalnych 2008-2011”***.

Program ten został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów Nr 233/2008 z dnia 28 października 2008 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych 2008-2011”, zmienionej uchwałą Nr 157/2009 Rady Ministrów z dnia 15 września 2009 r. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 975.987 tys. zł, co stanowi 97,6% planu.

Celem programu jest wsparcie przebudowy, budowy lub remontu kluczowych odcinków dróg gminnych i powiatowych prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz wsparcie tworzenia powiązań sieci dróg powiatowych i gminnych z siecią dróg wojewódzkich i krajowych, prowadzące do zwiększenia dostępności lokalnych ośrodków gospodarczych.

W ramach realizacji programu w 2010 r. jednostki samorządu terytorialnego kontynuowały realizację zadań zakwalifikowanych do dofinansowania z budżetu państwa w 2010 r., ponadto ukończono realizację zadań w zakresie przebudowy, budowy lub remontu odcinków dróg lokalnych o łącznej długości ok. 1.932 km, co oznacza objęcie zadaniami zrealizowanymi w ramach programu w 2010 r. łącznie ok. 2.876 km dróg powiatowych i gminnych.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– długość zbudowanych, przebudowanych i wyremontowanych dróg lokalnych w ramach programu wieloletniego (w tys. km)

W 2010 r. zaplanowano miernik na poziomie 4 tys. km, natomiast wykonanie wyniosło 5,6 tys. km, tj. o 40% więcej niż założono.

„Program Rozwoju Służb Ratownictwa Morskiego w latach 2007-2010”

W funkcji **19. Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej**, w ramach zadania *19.7. Bezpieczeństwo w obszarach morskich*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był ***„Program Rozwoju Służby Ratownictwa Morskiego w latach 2007-2010”.***

Program ten został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów Nr 235/2008 z dnia 28 października 2008 r., zmienioną uchwałą Nr 75/2009 z dnia 9 czerwca 2009 r. Bieżącą kontrolę nad realizacją programu sprawuje Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (SAR).

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano kwotę 10.843 tys. zł, co stanowi 99,48% planu po zmianach.

Celem programu jest zwiększenie skuteczności ratowania życia poprzez rozbudowę infrastruktury Służby SAR. W 2010 r. cel realizowany był poprzez:

– budowę statków ratowniczych I kategorii – dwóch jednostek (wydatkowano 8.607 tys. zł),

– budowę morskiej stacji ratowniczej w Łebie (wydatkowano 2.236 tys. zł).

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba jednostek infrastruktury oddanych do użytku w szt.

W 2010 r. zaplanowano oddanie do użytku 3 jednostek infrastruktury (dwóch statków ratowniczych I kategorii oraz stacji ratowniczej w Łebie). Miernik został wykonany zgodnie z planem.

„Program Ochrony Brzegów Morskich”

W funkcji **19. Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej**, w ramach zadania *19.7. Bezpieczeństwo w obszarach morskich*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był ***„Program Ochrony Brzegów Morskich”*** obowiązujący w latach 2004-2023.

Program ten ustanowiony został na mocy ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowienie programu wieloletniego „Program Ochrony Brzegów Morskich” (Dz. U. z 2003 r. Nr 67, poz. 621). Bieżącą kontrolę nad realizacją programu sprawują Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 33.461 tys. zł, co stanowi 87,88% planu po zmianach.

Celem programu jest zabezpieczenie brzegu morskiego przed erozją. Cel ma zostać osiągnięty głównie poprzez budowę oraz remont opasek brzegowych, ostróg, zasilanie brzegu morskiego piaskiem, monitoring strefy brzegowej, realizację zabezpieczenia zagrożonych odcinków brzegu morskiego w oparciu o program oraz budowę, utrzymanie i ochronę umocnień brzegowych, wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia określonego celu zastosowano miernik:

– długość zabezpieczonego odcinka brzegu morskiego w km

W 2010 r. zaplanowano zabezpieczyć 15,7 km odcinka brzegu morskiego, wartość miernika na koniec 2010 r. wyniosła 11,9 km, tj. 75,8% planu. Niewykonanie miernika wynika ze specyficznych warunków, w których prowadzone są prace (na styku morza z plażą oraz bezpośrednim zapleczem, tzn. wydmami lub klifem – rejon ten charakteryzuje się dużą krótkookresową i długookresową dynamiką, a w konsekwencji dużym ryzykiem związanym ze zjawiskami pogodowymi, co prowadzi do częstych zmian w obowiązujących planach).

„Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”

W funkcji **19. Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej**, w ramach zadania *19.7. Bezpieczeństwo w obszarach morskich*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był program ***„Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”***, obowiązujący w latach 2008-2013.

Program ten został przyjęty uchwałą Rady Ministrów Nr 276/2007 z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego na lata 2008-2013 pod nazwą „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”. Bieżącą kontrolę nad realizacją programu sprawuje Urząd Morski w Gdyni.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 1.096 tys. zł, co stanowi 91,33% planu po zmianach.

Celem programu jest zwiększenie możliwości rozwoju regionów wschodnich i północno-wschodnich części Polski, które będą korzystać z otwarcia Zalewu Wiślanego na Morze Bałtyckie. Cel ma zostać osiągnięty poprzez budowę przekopu przez Mierzeję Wiślaną oraz budowę torów podejściowych wraz z infrastrukturą.

W ramach realizacji w 2010 r. osiągnięto następujące cele:

– wykonano ocenę rozmieszczenia i liczebności ptaków wodnych na terenie polskiej części Zalewu Wiślanego za okres I półrocza,

- wykonano, w ramach zlecenia, określenie zakresu inwentaryzacji ichtiofauny w polskiej części Zalewu Wiślanego,
- wykonano badania dna polskiej części Zalewu Wiślanego wraz z Zatoką Elbląską,
- wykonano I etap dotyczący inwentaryzacji ichtiofauny w polskiej części Zalewu Wiślanego wraz z Zatoką Elbląską,
- podpisano umowę na wykonanie oceny rozmieszczenia i liczebności ptaków na terenie polskiej części Zalewu Wiślanego do końca grudnia 2011 r. (wykonano etap I).

Do monitorowania stopnia osiągnięcia określonego celu zastosowano miernik:

- długość toru podejściowego wraz z infrastrukturą portową w %

W początkowym okresie realizacji programu wykonywane są badania i monitoring, głównie w zakresie środowiskowym. Realizacja miernika jakim jest długość toru podejściowego będzie możliwa dopiero po rozpoczęciu realizacji robót, na obecnym etapie wykonanie wynosi 0. Natomiast wykazywana w sprawozdaniach wartość dotyczy innego miernika przyjętego dla pomiaru postępów prac realizowanych na obecnym etapie tj.:

- wyrażona w % wartość przygotowania dokumentacji, studiów i prac badawczych oraz monitoringowych związanych szczególnie ze środowiskiem

Wartość docelowa miernika na 2010 r. wynosi 0,7% (stosunek nakładów do poniesienia z budżetu państwa w 2010 r. do kosztów całkowitych programu). Wykonanie w 2010 r. stanowi 91,33% kwoty zaplanowanej na 2010 r. (wg planu po zmianach) oraz 0,3% w stosunku do kosztów całkowitych programu. Powyższe wynika ze zlecenia w 2010 r. przez Urząd Morski w Gdańsku, w związku z przesunięciem terminu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach bądź ustalenia zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko budowy kanału żeglugowego przez Mierzeję Wiślaną, jedynie takiego zakresu badań, który nie budził wątpliwości co do zasadności i wykorzystania w przyszłym raporcie o oddziaływaniu na środowisko.

„Budowa falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu”

W funkcji **19. Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej**, w ramach zadania *19.7. Bezpieczeństwo w obszarach morskich*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był program ***„Budowa falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu”***, obowiązujący w latach 2008-2013.

Program ten został przyjęty uchwałą Rady Ministrów Nr 186/2009 z dnia 20 października 2009 r., zmieniającą uchwałę Nr 167/2007 z dnia 20 września 2007 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Budowa falochronu osłonowego dla portu

zewnętrznego w Świnoujściu". Bieżącą kontrolę nad realizacją programu sprawuje Urząd Morski w Szczecinie.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 93.115 tys. zł, co stanowi 46,14% planu po zmianach. Część zaplanowanych na program środków w kwocie 96.570 tys. zł została objęta blokadą.

Celem programu jest zapewnienie osłony dla portu zewnętrznego w Świnoujściu. Cel ma zostać osiągnięty przez wykonanie dokumentacji projektowej i realizację inwestycji.

W ramach realizacji programu w 2010 r. zakończono przedinwestycyjny monitoring przyrodniczy, podpisano kontrakt z wykonawcą robót budowlanych, podpisano umowy na pełnienie nadzoru autorskiego, a także na pełnienie usług Inżyniera Kontraktu wraz z prowadzeniem monitoringu przyrodniczego w trakcie realizacji inwestycji. W ramach realizacji inwestycji wykonywane było zaplecze budowy i prace przygotowawcze, rozpoczęto także roboty budowlane. Nad realizacją robót budowlanych prowadzony był nadzór autorski i inwestorski.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– poziom zapewnienia osłony portu zewnętrznego w Świnoujściu w stosunku do projektowanej długości linii osłony w km i %

W 2010 roku miernik zaplanowano na poziomie 1 km i 30,96%, na obecnym etapie wykonanie miernika wynosi 0. Niewykonanie miernika spowodowane było opóźnieniem podpisania kluczowych umów, dwumiesięcznym opóźnieniem w realizacji robót budowlanych, jak również natrafieniem na nieoczekiwanie dużą ilość materiałów potencjalnie niebezpiecznych i konieczność oczyszczenia akwenu oraz trudności formalne z dostępem do części lądowej terenu budowy (aktualnie rozwiązane).

„Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych"

W funkcji **20. Organizacja opieki zdrowotnej i polityka zdrowotna**, w ramach zadania *20.1. Zapewnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej*, w podzadaniu *20.1.2. Realizacja programów polityki zdrowotnej ważnych dla zdrowia społeczeństwa*, na poziomie działania w 2010 r. realizowany był ***„Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych"***, obowiązujący w latach 2006-2015.

Program ten został ustanowiony na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 2005 o ustanowieniu programu wieloletniego „Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych" (Dz. U. z 2008 r. Nr 54, poz. 325). Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Minister Zdrowia.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 275.261 tys. zł, co stanowi 96,25% planu po zmianach.

Celem programu jest zahamowanie wzrostu zachorowań na nowotwory złośliwe, osiągnięcie średnich europejskich wskaźników w zakresie wczesnego wykrywania nowotworów. Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację skryningów populacyjnych w kierunku wczesnego wykrywania raka piersi, szyjki macicy, jelita grubego, zapewnienie opieki nad rodzinami genetycznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe, poprawę świadomości społeczeństwa w zakresie konieczności korzystania z badań profilaktycznych oraz zachowań prozdrowotnych, doposażenie w sprzęt specjalistyczny wykorzystywany w leczeniu i diagnostyce nowotworów złośliwych, monitorowanie jakości realizacji badań profilaktycznych raka piersi i raka szyjki macicy.

W ramach realizacji programu w 2010 r. zorganizowano wysyłki imiennych zaproszeń do kobiet na badania profilaktyczne oraz wykonano badania w ramach:

- Programu opieki nad rodzinami wysokiego, genetycznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe,
- Programu badań przesiewowych dla wczesnego wykrywania raka jelita grubego.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

- ilość badań bpp, bpm, bpk

W 2010 r. zaplanowano wykonanie 1.600 tys. badań bpp (badań profilaktycznych raka piersi), 1.800 tys. badań bpm (badań profilaktycznych raka szyjki macicy), 45 tys. badań bpk (badań profilaktycznych kolonoskopowych), natomiast wykonanie miernika wyniosło: 948,11 tys. badań bpp (59,3% planu), 765,19 tys. badań bpm (42,5% planu), 20,06 badań bpk (44,6% planu). Dane zostały uzyskane dzięki funkcjonującemu w programie Systemowi Informatycznemu Monitorowania Profilaktyki.

„Wymiana śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe”

W funkcji **20. Organizacja opieki zdrowotnej i polityka zdrowotna**, w ramach zadania *20.2*. *Ratownictwo medyczne*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był program ***„Wymiana śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe”***, obowiązujący w latach 2005-2010.

Program ten został ustanowiony na podstawie ustawy z dnia 3 czerwca 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Wymiana śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w latach 2005-2010”, (Dz. U. z 2005 r. Nr 122, poz. 1022). Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu był Minister Zdrowia.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 293.650 tys. zł, co stanowiło 100% planu.

Celem programu było unowocześnienie powietrznych służb ratowniczych. Cel miał zostać osiągnięty poprzez zakup i dostawę śmigłowców oraz symulatora lotów.

W ramach programu w 2010 roku:

- dokonano odbioru wszystkich śmigłowców EC 135 oraz jednego symulatora lotów do szkolenia pilotów,
- realizowano zapisy umowy z dnia 27 czerwca 2008 roku zawartej pomiędzy Ministrem Zdrowia i firmą Eurocopter; specjaliści SP ZOZ LPR delegowani byli do fabryk i biur w Niemczech, gdzie odbywały się konsultacje i inspekcje produkcji śmigłowców, a także w przedmiocie realizacji zobowiązań dotyczących tzw. przedmiotu ubocznego umowy, w tym dostaw materiałów szkoleniowych i narzędzi,
- dokonano zakupu dodatkowego wyposażenia śmigłowców, tj. systemu monitorowania położenia śmigłowców HEMS.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu wykorzystano następujący miernik:

- liczba nowych śmigłowców zakupionych od rozpoczęcia programu.

W 2010 r. zaplanowano, że w sumie zakupionych zostanie 23 śmigłowce, do końca roku dokonano odbioru wszystkich śmigłowców. Faktycznie do działań wdrożono 14 śmigłowców, pozostałe będą wdrażane sukcesywnie po zakończeniu szkoleń pilotów.

„Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia”

W funkcji **20. Organizacja opieki zdrowotnej i polityka zdrowotna**, w ramach zadania *20.4. Wsparcie rozwoju i restrukturyzacji systemu ochrony zdrowia*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany jest program ***„Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia”***, obowiązujący w latach 2009-2011.

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 58/2009 z dnia 27 kwietnia 2009 r. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Minister Zdrowia.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 169.780 tys. zł, co stanowi 98,82% planu po zmianach.

Celem programu jest stworzenie warunków do rozwoju oraz wzrostu konkurencyjności regionów poprzez powstanie stabilnych ekonomicznie podmiotów udzielających świadczeń

zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego nieobjętych kontraktami wojewódzkimi. Cel ma zostać osiągnięty poprzez spłatę części zobowiązań przejętych przez jednostki samorządu terytorialnego po zlikwidowaniu samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W ramach realizacji programu w 2010 r. dotację otrzymały 24 jednostki samorządu terytorialnego, które zlikwidowały bądź przekształciły samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej zapewniając ciągłość udzielanych świadczeń zdrowotnych. Przekazane środki zostały przeznaczone na spłatę zobowiązań publiczno-prawnych i cywilno-prawnych przejętych po zlikwidowanych samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba jednostek samorządu terytorialnego, które zmieniły formę organizacyjno-prawną

Wartość miernika w 2010 r. zaplanowano na poziomie 145, natomiast wykonanie wyniosło 24 jednostki, tj. 16,6% planu.

„Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska”

W funkcji **21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej**, w ramach zadania *21.1. Wspieranie rozwoju produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, w 2010 r. na poziomie podzadania realizowany był program ***„Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska”***, obowiązujący w latach 2006-2010.

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 260/2005 z dnia 5 października 2005 r., zmienioną uchwałą Nr 80/2009 z dnia 9 czerwca 2009 r. Wykonawcą i koordynatorem programu był Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano kwotę 6.109 tys. zł, co stanowi 98,61% planu.

Celem programu było zapewnienie właściwej ochrony roślin z uwzględnieniem bezpieczeństwa ludności. Cel miał zostać osiągnięty poprzez realizację 27 zadań w ramach programu, m.in. z zakresu:

– ochrony terenu kraju przed przedostawaniem i rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych i innych stanowiących szczególne zagrożenia,

– ochrony ludzi, zwierząt i środowiska przed ujemnymi skutkami stosowania środków ochrony roślin wraz z kontrolą bezpieczeństwa żywności,

– ograniczania strat w plonach roślin uprawnych z zachowaniem bezpieczeństwa żywności,

– kontroli i ograniczania ryzyka następstw stosowania środków ochrony roślin.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba publikacji i opracowań upowszechniających wyniki badań wykonywanych w ramach programu wieloletniego

W 2010 r. zaplanowano wartość miernika na poziomie 108 publikacji i opracowań, natomiast wykonanie wyniosło 112 publikacji i opracowań.

„Ulepszanie Roślin dla Zrównoważonych AgroEkoSystemów, Wysokiej Jakości Żywności i Produkcji Roślinnej na Cele Nieżywnościowe”

W funkcji **21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej**, w ramach zadania *21.1. Wspieranie rozwoju produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, w 2010 r. na poziomie podzadania realizowany był program ***„Ulepszanie Roślin dla Zrównoważonych AgroEkoSystemów, Wysokiej Jakości Żywności i Produkcji Roślinnej na Cele Nieżywnościowe”***, obowiązujący w latach 2008-2013.

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 117/2008 z dnia 27 maja 2008 r., zmienioną uchwałą Nr 97/2009 z dnia 12 czerwca 2009 r. Wykonawcą i koordynatorem programu jest Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 10.106 tys. zł, co stanowi 95,99% planu.

Celem programu jest ulepszanie roślin na cele żywieniowe, paszowe, a także alternatywne oraz ochrona i wykorzystanie bioróżnorodności w rolnictwie. Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację 37 tematów podzielonych na 8 obszarów badawczych.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba publikacji i opracowań upowszechniających wyniki badań wykonywanych w ramach programu wieloletniego

Wartość miernika na 2010 r. zaplanowano na poziomie 174 publikacji i opracowań, natomiast wykonanie wyniosło 177 publikacji i opracowań.

„Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej w celu zapewnienia wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodniczych oraz zachowania bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”

W funkcji **21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej**, w ramach zadania *21.1. Wspieranie rozwoju produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych,*, w 2010 r. na poziomie podzadania realizowany był program ***„Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej w celu zapewnienia wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodniczych oraz zachowania bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”*** obowiązujący w latach 2008-2014.

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 239/2008 z dnia 28 października 2008 r., zmienioną Nr 106/2009 z dnia 12 czerwca 2009 r. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację programu są: Instytut Warzywnictwa im. Emila Chroboczka z siedzibą w Skierniewicach (wykonawca) oraz Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa im. Szczepana Pieniążka w Skierniewicach (koordynator i wykonawca)

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 9.292 tys. zł, co stanowi 96,97% planu.

Celem programu jest wspieranie rozwoju zrównoważonych i ekologicznych metod produkcji ogrodniczej oraz ochrona i wykorzystanie bioróżnorodności w rolnictwie. Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację poszczególnych 50 zadań w 7 obszarach określonych w programie wieloletnim.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba publikacji i opracowań upowszechniających wyniki badań wykonywanych w ramach programu wieloletniego

W 2010 r. zaplanowano wartość miernika na poziomie 49 publikacji i opracowań, natomiast wykonanie wyniosło 51 publikacji i opracowań.

„Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej”

W funkcji **21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej**, w ramach zadania *21.2. Wspieranie rozwoju produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt*, w 2010 r. na poziomie podzadania realizowany był program ***„Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej”*** na lata 2006-2011.

Program ten został ustanowiony na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr 259/2005 z dnia 5 października 2005 r., zmienionej uchwałami Nr 306/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. i Nr 207/2009 z dnia 1 grudnia 2009 r. Program realizowany jest przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 8.027 tys. zł, co stanowi 99% planu.

Celem programu jest zapewnienie stabilnych warunków do realizacji tematów badawczych wspomagających postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej. Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację 17 zadań w ramach programu wieloletniego.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– procentowy udział zwierząt gospodarskich poddanych ocenie w tym metodami cytogenetycznymi i olekularnymi DNA w stosunku do zwierząt hodowlanych zgłoszonych do badań, na przykładzie bydła i świń

Wartość miernika na 2010 r. zaplanowano na poziomie 100%, tyle też wyniosło wykonanie.

„Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”

W funkcji **21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej**, w ramach zadania *21.3. Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego w zakresie weterynarii*, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był program ***„Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”***, obowiązujący w latach 2009-2013.

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 244/2008 z dnia 28 października 2008 r., zmienioną uchwałą Nr 92/2009 z dnia 9 czerwca 2009 r. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 12.810 tys. zł, co stanowi 98,59% planu.

Celem programu jest zapewnienie aktualnych informacji dotyczących występowania w Polsce najgroźniejszych dla ludzi odzwierzęcych czynników chorobotwórczych. Cel ma zostać osiągnięty m. in. poprzez kontrolę występowania substancji niedozwolonych w żywności zwierzęcego pochodzenia i substancji niepożądanych w paszach, ocenę występowania chorób odzwierzęcych, ocenę stanu występowania chorób zakaźnych, szkolenia dla Inspekcji Weterynaryjnej.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– liczba przeszkolonych osób

W 2010 r. wartość miernika zaplanowano na poziomie 1.400 osób, natomiast przeszkolonych zostało 1.129 osób, tj. o 19,4% mnie niż planowano.

„Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej”

W funkcji **21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej**, w ramach zadania *21.4. Kształtowanie ustroju rolnego państwa*, na poziomie podzadania realizowany był program **„Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej”**, obowiązujący w latach 2005-2010.

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 126/2004 z dnia 18 maja 2004 r., zmienioną uchwałami Nr 275/2007 z dnia 8 listopada 2007 r. oraz Nr 24/2008 z dnia 16 czerwca 2009 r. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 1.956 tys. zł, co stanowi 97,8% planu.

Celem Programu było dostarczenie informacji na temat stanu polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu do UE.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– publikacje (raporty, artykuły, ekspertyzy, itp.)

W 2010 r. wartość miernika zaplanowano na poziomie 20 publikacji, natomiast do końca 2010 r. opublikowano 24 prace o charakterze naukowym, tj.120% planu.

„Wieloletni Program Zbierania Danych Rybackich na lata 2007-2013”

W funkcji **21. Prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej**, w ramach zadania 21.6. Wspieranie rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego, na poziomie podzadania w 2010 r. realizowany był **”Wieloletni Program Zbierania Danych Rybackich na lata 2007-2013”.**

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 212/2007 z dnia 19 października 2007 r., zmienioną uchwałą Nr 84/2010 z dnia 1 czerwca 2010 r. Program ten, na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie (Dz. U. Nr 62, poz. 574, z późn. zm.), realizuje Morski Instytut Rybacki w Gdyni. Obecny program na 2010 r. był realizowany zgodnie z umową nr 1/OF/2010 zawartą 20 lipca 2010 r. pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Morskim Instytutem Rybackim w Gdyni.

Na realizację programu w 2010 r. wydatkowano 4.209 tys. zł, co stanowi 85,9% planu po zmianach.

Celem programu jest aktywne prowadzenie przez Polskę działań w zakresie Wspólnej Polityki Rybackiej.

W ramach programu realizowane są działania dotyczące zbierania danych biologicznego rybołówstwa komercyjnego, danych z rejsów badawczych, danych ekosystemowych, zarządzania zgromadzonymi danymi biologicznymi i ich wykorzystania, zbierania danych ekonomicznych, koordynacji badań dla opisu i oceny sektora rybackiego.

Do monitorowania stopnia osiągnięcia celu zastosowano miernik:

– stopień wykonania przygotowywanych typów danych biologicznych i ekonomicznych dla użytkowników zewnętrznych

W 2010 r. zaplanowano wartość miernika na poziomie 100%, miernik został wykonany zgodnie z planem.

3.6.3. Podsumowanie

Z analizy sporządzonych przez dysponentów sprawozdań z realizacji programów wieloletnich w układzie zadaniowym w 2010 r. wynika, że wzrasta wśród nich praktyczna umiejętność formułowania celów oraz doboru mierników coraz lepiej odzwierciedlających faktyczny stopień realizacji programów wieloletnich. Widoczne jest jednak zróżnicowanie mierników ze względu na ich szczegółowość – od liczby publikacji czy liczby osób będących beneficjentami programu, aż po jednostki infrastruktury powstałe lub zmodernizowane w ramach programu. Wynika to przede wszystkim ze zróżnicowanego charakteru programów wieloletnich – zarówno pod względem zakresu przedmiotowego realizowanych w ich ramach zadań publicznych, jak i ilości wydatkowanych środków, okresu trwania, czy liczby zaangażowanych podmiotów. W kolejnych latach uspójnienia wymagać będzie przede wszystkim sposób prezentacji danych o efektywności pozyskiwanych dzięki miernikom – w chwili obecnej występują w tym zakresie pewne rozbieżności, ponieważ niektórzy dysponenci prezentują planowane i wykonane wartości mierników w układzie rocznym, a inni narastająco w horyzoncie realizacji całego programu. Dysponenci często zwracają także uwagę na fakt, że przyjęte mierniki nie w pełni odzwierciedlają postępy w realizacji programów, szczególnie jeśli w ramach konkretnego programu realizowanych jest wiele zróżnicowanych działań, których nie da się uchwycić i zmierzyć za pomocą jednego miernika.

Sprawozdania (zarówno kwartalne, jak i roczne) dostarczyły materiału, który posłuży do dalszych prac nad doskonaleniem metod pomiaru zadań publicznych przy wykorzystaniu układu zadaniowego, jak również doskonalenia systemu gromadzenia danych oraz monitoringu. Przedmiotem prowadzonych analiz będzie przede wszystkim poprawność metodologiczna programów wieloletnich – w zakresie sposobu formułowania celów, doboru mierników oraz sposób planowania wartości docelowych.

3.7. Wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej w 2010 r.

W roku 2010 wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych objętych przepisami ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w układzie działowym kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE a - Plan wg ustawy budżetowej b - Wykonanie wg Rb-70[1]/	WYNAGRODZENIA [2]/		
	OGÓŁEM	z tego:	
		Wynagrodzenia	Dodatkowe wynagrodzenia roczne [3]/
	w tys. zł		
1	*2*	*3*	*4*
OGÓŁEM			
a[4]/	**25.981.224**	**24.030.750**	**1.950.474**
b	**25.214.168**	**23.453.555**	**1.760.613**
Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo			
a	411.864	380.425	31.439
b	406.254	378.726	27.528
Dział 020 – Leśnictwo			
a	580	534	46
b	579	539	40
Dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo			
a	19.154	17.691	1.463
b	18.983	17.715	1.268
Dział 150 – Przetwórstwo przemysłowe			
a	8.385	7.736	649
b	8.173	7.627	546
Dział 500 – Handel			
a	46.539	42.921	3.618
b	46.098	42.916	3.182
Dział 600 – Transport i łączność			
a	510.421	471.734	38.687
b	498.596	466.568	32.028
Dział 710 – Działalność usługowa			
a	160.936	148.669	12.267
b	157.388	146.682	10.706
Dział 720 – Informatyka			
a	142.049	130.693	11.356
b	139.849	130.392	9.457
Dział 750 – Administracja publiczna			
a	6.232.787	5.767.941	464.846
b	6.087.952	5.695.874	392.078
Dział 752 – Obrona narodowa			
a	6.130.091	5.659.794	470.297
b	6.217.382	5.784.572	432.810

Dział 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne				
	a	32.989	30.514	2.475
	b	32.540	30.425	2.115
Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa				
	a	7.399.476	6.850.448	549.028
	b	6.873.302	6.357.172	516.130
Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości				
	a	2.579.431	2.381.200	198.231
	b	2.536.603	2.353.567	183.036
Dział 758 – Różne rozliczenia				
	a	98.235	91.523	6.712
	b	95.437	89.518	5.919
Dział 801 – Oświata i wychowanie				
	a	836.079	774.872	61.207
	b	833.577	778.498	55.079
Dział 803 – Szkolnictwo wyższe				
	a	3.375	3.111	264
	b	3.317	3.117	200
Dział 851 – Ochrona zdrowia				
	a	820.178	757.427	62.751
	b	793.039	735.794	57.245
Dział 852 – Pomoc społeczna				
	a	1.445	1.357	88
	b	1.125	1.050	75
Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej				
	a	103.407	95.945	7.462
	b	101.799	94.852	6.947
Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza				
	a	33.096	30.575	2.521
	b	32.538	30.259	2.279
Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska				
	a	173.677	161.035	12.642
	b	171.066	160.387	10.679
Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego				
	a	106.456	98.199	8.257
	b	105.835	98.457	7.378
Dział 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody				
	a	55.230	51.085	4.145
	b	52.441	48.575	3.866
Dział 926 – Kultura fizyczna i sport				
	a	295	272	23
	b	295	273	22

1/ sprawozdanie Rb-70 kwartalne o zatrudnieniu i wynagrodzeniach nie obejmuje cz. 57 – ABW i cz. 59 – AW,
2/ wynagrodzenia finansowane z budżetu państwa i budżetu środków europejskich,
3/ dla żołnierzy dodatkowe uposażenie roczne, a dla funkcjonariuszy – nagroda roczna,
4/ łącznie z rezerwami celowymi, planowane wynagrodzenia ogółem w wysokości – 75.049 tys. zł.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, w ustawie budżetowej na rok 2010 zaplanowano dla państwowej sfery budżetowej:

1) kwoty bazowe dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń w poszczególnych grupach pracowniczych, które wyniosły dla:
   - osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, stosownie do przepisu art. 29 h ww. ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. – 1.766,46 zł,
   - członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych, pracowników Rządowego Centrum Legislacji, ekspertów, asesorów i aplikantów eksperckich Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, funkcjonariuszy Służby Celnej, członków służby zagranicznej nie będących członkami korpusu służby cywilnej – 1.873,84 zł,
   - członków Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych – 1.523,29 zł,
   - żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – 1.523,29 zł,
2) średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej – 101,0%.

Zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.) zaplanowana w ustawie budżetowej na rok 2010 kwota bazowa dla nauczycieli wyniosła: od 1 stycznia 2010 r. – 2.286,75 zł, od 1 września 2010 r. – 2.446,82 zł.

W ustawie budżetowej zaplanowano dla państwowych jednostek budżetowych, w podziale na części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych oraz na poszczególne grupy osób wynagrodzenia w wysokości 25.906.175 tys. zł i w rezerwach celowych 75.049 tys. zł (łącznie z rezerwami celowymi – 25.981.224 tys. zł).

Wynagrodzenia dla pracowników państwowych jednostek budżetowych w podziale na grupy pracownicze przedstawia poniższa tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE a - Plan wg ustawy budżetowej b - Wykonanie wg Rb-70 [1]/	WYNAGRODZENIA [2]/		
	OGÓŁEM	z tego:	
		Wynagrodzenia	Dodatkowe wynagrodzenia roczne [3]/
	w tys. zł		
1	*2*	*3*	*4*
OGÓŁEM			
a [4]/	**25.981.224**	**24.030.750**	**1.950.474**
b	**25.214.168**	**23.453.555**	**1.760.613**
Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń			
a	4.310.525	3.981.615	328.910
b	4.135.139	3.852.636	282.503
Członkowie korpusu służby cywilnej			
a	6.594.479	6.085.373	509.106
b	6.497.549	6.063.473	434.076
Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe			
a	39.022	39.022	
b	32.021	32.015	6
Etatowi członkowie samorządowych kolegiów odwoławczych			
a	56.780	52.344	4.436
b	55.912	51.930	3.982
Funkcjonariusze Służby Celnej			
a	910.670	852.803	57.867
b	885.048	836.885	48.163
Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze			
a	12.505.075	11.565.089	939.986
b	12.136.118	11.243.555	892.563
Sędziowie delegowani do ministerstwa sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej ministrowi sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorzy oraz asesorzy i aplikanci prokuratorscy			
a	756.162	699.360	56.802
b	738.298	687.811	50.487
Eksperci, asesorzy i aplikanci eksperccy Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej			
a	14.764	13.629	1.135
b	14.376	13.452	924
Pracownicy Rządowego Centrum Legislacji			
a	16.243	15.150	1.093
b	16.159	15.104	1.055
Etatowi członkowie kolegiów regionalnych izb obrachunkowych			
a	19.365	17.857	1.508
b	18.436	17.166	1.270
Członkowie Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych			
a	4.293	4.070	223
b	3.726	3.548	178

Członkowie służby zagranicznej niebędący członkami korpusu służby cywilnej				
	a	45.297	41.766	3.531
	b	49.247	46.143	3.104
Nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej				
	a	633.500	587.623	45.877
	b	632.139	589.837	42.302

1/ sprawozdanie Rb-70 kwartalne o zatrudnieniu i wynagrodzeniach nie obejmuje cz. 57 – ABW i cz. 59 – AW,
2/ wynagrodzenia finansowane z budżetu państwa i budżetu środków europejskich,
3/ dla żołnierzy dodatkowe uposażenie roczne, a dla funkcjonariuszy – nagroda roczna,
4/ łącznie z rezerwami celowymi: planowane wynagrodzenia ogółem w wysokości – 75.049 tys. zł.

W ciągu roku wprowadzono następujące zmiany:

1) z rezerw uruchomiono ogółem wynagrodzenia w wysokości 31.101 tys. zł,
2) zwiększono środki na wynagrodzenia o kwotę 7.497 tys. zł, z tego:
   - 112 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie wypłat należnych wynagrodzeń zasądzonych wyrokami sądowymi,
   - 7.385 tys. zł z tytułu włączenia gospodarstw pomocniczych i zakładu budżetowego do jednostek budżetowych w związku z ich likwidacją na podstawie art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.),
3) zmniejszono środki na wynagrodzenia o kwotę 2.670 tys. zł, z tego:
   - 448 tys. zł w związku z blokadami wynagrodzeń utworzonymi na podstawie art. 177 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.),
   - 2.222 tys. zł w związku z przeniesieniem wydatków na wynagrodzenia na podstawie art. 194 ust. 2 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

Ponadto wprowadzono zmianę polegającą na przeniesieniu wynagrodzeń między częściami. Zmiana ta została dokonana zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych oraz wynagrodzeń, określonych w ustawie budżetowej na rok 2010 (Dz. U. Nr 49, poz. 289) – przeniesiono wynagrodzenia w kwocie 752.627 tys. zł z części Sprawiedliwość, dział Wymiar sprawiedliwości do części Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury, dział Wymiar sprawiedliwości.

W wyniku powyższych zmian plan po zmianach centralnych w zakresie wynagrodzeń pracowników państwowych jednostek budżetowych wyniósł 25.942.103 tys. zł (tj. w stosunku do ustawy budżetowej uległy zmniejszeniu o 39.121 tys. zł).

Pełne dane w powyższym zakresie ujęte zostały w sprawozdaniu tabelarycznym z wykonania wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych w 2010 r.

Zgodnie ze sprawozdaniem Głównego Urzędu Statystycznego (Rb-70 kwartalne o zatrudnieniu i wynagrodzeniach), które nie obejmuje pracowników Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu oraz zatrudnienia w Służbie Wywiadu Wojskowego, w państwowych jednostkach budżetowych wynagrodzenia wyniosły – 25.214.168 tys. zł, a przeciętne wynagrodzenie – 4.135,21 zł.

Ww. przeciętne wynagrodzenie w porównaniu z rokiem ubiegłym (4.021,99 zł) wzrosło o 2,8%. Wzrost ten wynika między innymi z następujących tytułów:

- wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego,
- zwiększenia wynagrodzeń osobowych z tytułu przejęcia części zadań z gospodarstw pomocniczych lub likwidacji gospodarstw pomocniczych,
- skutków przechodzących z roku 2009 oraz utworzenia nowych rezerw celowych,
- skutków wprowadzenia I etapu oraz kontynuacji w 2010 r. Programu wieloletniego pn. „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009-2011” na wdrożenie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy Służby Celnej w celu podwyższenia wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej do 2,67%,
- zwiększenia wynagrodzeń z tytułu skutków przechodzących utworzenia od 1 lipca 2009 r. nowych etatów pracowników cywilnych w więziennictwie oraz z dniem 1 października 2009 r. stanowisk urzędniczych w powszechnych jednostkach prokuratury oraz od 1 lipca 2009 r. nowych etatów funkcjonariuszy SW.

3.8. Skutki finansowe powodzi

W maju i czerwcu 2010 r. w Polsce wystąpiły powodzie, które swym zakresem objęły dużą część kraju, wyrządzając poważne szkody. Ogromna skala majowej powodzi spowodowała konieczność zagwarantowania szczególnych rozwiązań mających na celu zarówno doraźną pomoc poszkodowanym, jak również usuwanie skutków żywiołu. Konieczne stało się wprowadzenie zmian w wydatkach budżetu państwa, które pozwoliły na udzielenie pomocy poszkodowanym oraz usunięcie skutków tej klęski żywiołowej. Jednym z instrumentów, które miały usprawnić przyznawanie pomocy i uproszczenie procedur związanych z usuwaniem skutków klęski była ustawa z 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 835, z późn. zm.). Wydatki związane z wejściem w życie tej ustawy znalazły pokrycie w rezerwie celowej budżetu państwa na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, zwiększonej o środki niewykorzystane w innych rezerwach celowych budżetu państwa. Rząd przedstawił pakiet rozwiązań, które ograniczały skutki powodzi, m.in. poprzez pomoc osobom pracującym na zalanych terenach, stworzenie programu pomocy dla pracodawców, uruchomienie prac interwencyjnych i robót publicznych finansowanych przez Fundusz Pracy. Z uwagi na charakter pomocy publicznej przedstawionych rozwiązań, wystąpiono z odpowiednim wnioskiem do Komisji Europejskiej o notyfikację Programu pomocy dotyczący rekompensaty za szkody spowodowane przez powodzie w Polsce w maju i czerwcu 2010 r., który został zaakceptowany dnia 4 października 2010 r.

Na sfinansowanie skutków powodzi przeznaczono środki w wysokości 3.072.871 tys. zł, natomiast środki uruchomione wyniosły 3.046.151 tys. zł, z tego z:

- rezerwy ogólnej – 7.313 tys. zł,
- rezerw celowych z poz.:
  - 4: Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 699.496 tys. zł,
  - 8: Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE – 1.973.784 tys. zł,
  - 24: Wydatki finansowane ze zwrotów niewykorzystanych środków kredytowych z Międzynarodowych Instytucji Finansowych – 1.641 tys. zł,

- 26: Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego, w tym wyprawka szkolna – 23.689 tys. zł;

  Uchwałą nr 76/2010 Rady Ministrów z dnia 28 maja 2010 r. ustanowiony został Rządowy program pomocy uczniom w 2010 r. – *„Wyprawka szkolna" oraz wypłaty uczniom zasiłku powodziowego na cele edukacyjne*. Szczegółowe warunki udzielania pomocy uczniom objętym Rządowym programem zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie szczególnych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników oraz wypłat uczniom zasiłku powodziowego na cele edukacyjne.

- 36: Ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – 50.000 tys. zł;

  Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2010 r. pozytywnie zaopiniowała wnioskowaną przez Ministra Finansów zmianę przeznaczenia kwoty 50.000 tys. zł z ww. rezerwy na wypłatę zasiłków celowych dla rodzin, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcia ziemi lub huragan w 2010 r., ustanowionych uchwałą Nr 87/2010 Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2010 r.

  Warunki realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych określone zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w 2010 r.

- rezerwy subwencji ogólnej w wysokości 288.588 tys. zł,
- wydatków realizowanych w trybie przeniesień dokonanych zgodnie z art. 171 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 240, z późn. zm.) – 1.417 tys. zł,
- przeniesień od wojewodów zgodnie z art. 140 ww. ustawy o finansach publicznych w kwocie 223 tys. zł.

Ponadto ze środków Krajowego Funduszu Drogowego wyasygnowano kwotę 102.972 tys. zł z przeznaczeniem na remonty, odbudowy lub przebudowy zniszczonych lub uszkodzonych dróg na skutek powodzi.

Niezależnie od powyższego na usuwanie skutków powodzi ponoszono wydatki z funduszy celowych:

- Funduszu Pracy – 90.419 tys. zł,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 3.745 tys. zł,
- Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 1.382 tys. zł.

Na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wykorzystano 2.911.651 tys. zł, z tego:

– w budżetach resortów – 560.142 tys. zł,

– w budżetach wojewodów – 2.351.509 tys. zł.

Wydatki w budżetach wojewodów na usuwanie skutków klęsk żywiołowych realizowane były w 2010 roku w 21 działach. Największy udział w zrealizowanych wydatkach przypada na wydatki przeznaczone na finansowanie zadań w działach: pomoc społeczna, transport i łączność, rolnictwo i łowiectwo oraz bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.

Na wydatki zrealizowane w wymienionych 4 działach przypada łącznie 2.354.040 tys. zł, co stanowi 91,2% wydatków wykonanych w budżetach wojewodów.

Poniżej zamieszczony został opis działów, w których realizowano wydatki przeznaczone na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Rolnictwo i łowiectwo

W dziale rolnictwo i łowiectwo na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano kwotę 411.663 tys. zł, z tego w części:

– Budżety wojewodów w kwocie 406.663 tys. zł oraz

– Rozwój wsi w kwocie 5.000 tys. zł.

W Budżetach wojewodów na usuwanie skutków powodzi wykorzystano środki w wysokości 406.663 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 roku wydatkowano kwotę w wysokości 314.570 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na:

– likwidację szkód w urządzeniach melioracji wodnych podstawowych powstałych w wyniku powodzi, która wystąpiła w maju, czerwcu i wrześniu 2010 roku na terenie województw: kujawsko – pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, opolskiego i podlaskiego – 162.546 tys. zł,

– przeprowadzenie niezbędnych robót budowlanych, polegających na zabezpieczeniu oraz usunięciu wyrw w obwałowaniach rzek, korytach rzek i potokach, odbudowie zniszczonej przepompowni melioracyjnej oraz wykonanie pięcioletnich ocen stanu technicznego części obwałowań rzek: Wisły, Wisłoki, Wisłoka, Sanu oraz Jasionki – 53.400 tys. zł,

– zakup worków na piasek w związku z prowadzonymi działaniami przeciwpowodziowymi – 2.963 tys. zł, z tego na terenie województw: mazowieckiego – 980 tys. zł oraz podkarpackiego – 1.983 tys. zł,

– doprowadzenie do odpowiedniego stanu technicznego prawego wału rzeki Małej Wisły (Województwo małopolskie) – 12.000 tys. zł,

– odbudowę wałów przeciwpowodziowych w Województwie lubelskim – 9.100 tys. zł i odbudowę wału przeciwpowodziowego chroniącego dzielnicę „Metalchem” w Opolu – 3.000 tys. zł,

– kosztów realizacji robót o charakterze udrożnieniowym i remontowym w zlewni rzek: Baryczy, Bobru, Bystrzycy, Kaczawy, Nysy Kłodzkiej, Odry, Oławy i Ślęzy oraz na kontynuację zadania inwestycyjnego pn. „Czyżynka-Struga-Lubomin – odbudowa koryta potoku”, gm. Stare Bogaczowice (Województwo dolnośląskie) – 4.000 tys. zł, koszty eksploatacji przepompowni w Województwie małopolskim – 453 tys. zł,

– koszty opracowania aktualizacji „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” na obszarze województw: śląskiego, małopolskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego – 62 tys. zł.

W części Rozwój wsi kwota 5.000 tys. zł została przeznaczona na sfinansowanie kosztów realizacji zamierzeń pozwalających na ocenę stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych, a tym samym określenie zagrożenia wynikającego z eksploatacji tych budowli.

Rybołówstwo i rybactwo

W dziale rybołówstwo i rybactwo na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, które miały miejsce w 2010 r. wydatkowano 22 tys. zł. Wydatki przeznaczone były na sfinansowanie kosztów związanych z uczestnictwem Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej w Rzeszowie w akcji ratowniczej prowadzonej na terenie Województwa podkarpackiego.

Przetwórstwo przemysłowe

W dziale tym na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wykorzystano kwotę 37.167 tys. zł w części Gospodarka. Powyższe środki przeznaczone zostały na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 12 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi w 2010 r. (Dz. U. Nr 148 poz. 992), na wypłatę pożyczek w wysokości do 50 tys. zł dla przedsiębiorców, o których mowa w art. 3 ust. 1 ww. ustawy, którzy ponieśli straty spowodowane zeszłoroczną powodzią oraz pokrycie kosztów operacyjnych funduszów pożyczkowych.

Minister Gospodarki, dokonał wyboru dziesięciu funduszy pożyczkowych, które udzielały pomocy finansowej przedsiębiorcom dotkniętym kataklizmem powodziowym.

Fundusze Pożyczkowe nie wykorzystały w pełni przekazanych środków z uwagi na:

– zbyt krótki czas na zawarcie umów z pożyczkobiorcami – decyzja Ministra Finansów została wydana w dniu 15 października 2010 r., a Umowy pomiędzy Ministerstwem Gospodarki a Funduszami zostały podpisane w listopadzie 2010 r.,

– późny okres otrzymania decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy z zasadami wspólnego rynku, wobec czego realizacja ustawy rozpoczęła się dopiero w listopadzie 2010 r.

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę

W wymienionym dziale na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 598 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 563 tys. zł.

Wydatki przeznaczone były na remont infrastruktury komunalnej, z przeznaczeniem na:

– remont komór pomiarowych, uszkodzonej sieci wodociągowej, zniszczonego dachu na przepompowni oraz rurociągów i armatury (Województwo małopolskie) – 75 tys. zł,

– odbudowę infrastruktury komunalnej, w tym: ujęcia wody pitnej wraz z siecią wodociągową oraz drogą dojazdową, przełożenie sieci wodociągowej, odbudowa budowli, czyszczenie i odmulanie zbiorników stacji uzdatniania wody oraz wymiana wodomierzy (województwa: dolnośląskie, małopolskie i śląskie) – 523 tys. zł.

Transport i łączność

W dziale transport i łączność na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatki zostały poniesione w łącznej wysokości 810.923 tys. zł, z tego w części:

– Budżety wojewodów w kwocie 802.215 tys. zł oraz

– Gospodarka morska w kwocie 8.708 tys. zł.

W Budżetach wojewodów na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 802.215 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 606.376 tys. zł, z przeznaczeniem na:

– remonty, odbudowę i modernizację dróg oraz mostów i przepustów drogowych (drogi: gminne – 451.634 tys. zł, powiatowe – 301.851 tys. zł i wojewódzkie – 44.833 tys. zł) – 798.318 tys. zł,

– opracowanie dokumentacji geologiczno – inżynierskiej i projektowo budowlanej dla zadań związanych ze stabilizacją osuwisk – 3.897 tys. zł.

W części Gospodarka morska kwotę 8.708 tys. zł wydatkowano w:

– Urzędzie Morskim w Szczecinie na sfinansowanie interwencyjnych prac pogłębiarskich na torze wodnym Świnoujście – Szczecin, wynikających z przejścia fali powodziowej w miesiącach maj – wrzesień 2010 r. przez ujście Odry oraz zamulenia wywołanego powodziami posztormowymi,

– Urzędzie Morskim w Gdyni na sfinansowanie prac pogłębiarskich na torach podejściowych do portów: w Elblągu, Władysławowie i Fromborku,

– Urzędzie Morskim w Słupsku na wykonanie zadania pn. „Interwencyjna budowa grobli na 329 kilometrze brzegu morskiego" na terenie rozlewiska użytku ekologicznego o nazwie „Ekopark Wschodni", zlokalizowanego w Kołobrzegu, w granicach obszaru Natura 2000 – „Trzebiatowsko – Kołobrzeski Pas Nadmorski" (PLH320017).

Turystyka

W dziale turystyka na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, które wystąpiły w 2010 roku wydatkowano 42 tys. zł z przeznaczeniem na odbudowę 250 mb ogrodzenia Pola Campingowego Prima I przy ul. Parkowej w Myślenicach (Województwo małopolskie).

Gospodarka mieszkaniowa

W dziale gospodarka mieszkaniowa na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatki zostały poniesione w łącznej wysokości 19.482 tys. zł, z tego w części:

– Budżety wojewodów w kwocie 18.868 tys. zł oraz

– Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa w kwocie 614 tys. zł.

W Budżetach wojewodów wydatkowano 18.868 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 18.821 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na:

– pokrycie kosztów związanych z wynajmem i transportem kontenerów mieszkalnych oraz kosztów wynajmu mieszkań dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku powodzi i osuwisk ziemnych (województwa: dolnośląskie, lubelskie, małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, śląskie i świętokrzyskie) – 3.500 tys. zł,

– remont infrastruktury komunalnej, w tym: Urzędu Miejskiego, Urzędów Gmin, budynków: Ochotniczej Straży Pożarnej, magazynu przeciwpowodziowego wraz z warsztatem, ośrodka zdrowia, świetlicy oraz szkół (województwa: dolnośląskie, lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie i świętokrzyskie) – 1.720 tys. zł,

– remont budynku biurowego w m. Puławy (Województwo lubelskie) – 237 tys. zł,

– odtworzenie stanu technicznego budynków i lokali mieszkalnych zniszczonych w wyniku powodzi (województwa: lubelskie i małopolskie) – 453 tys. zł,

– odbudowę infrastruktury komunalnej i obiektów budowlanych zniszczonych w wyniku powodzi (województwa: łódzkie, małopolskie i podkarpackie) – 11.572 tys. zł,

– zakup lokalu mieszkalnego dla osoby poszkodowanej w wyniku osuwisk (Województwo małopolskie) – 78 tys. zł,

– stabilizację osuwiska i odbudowę drogi powiatowej Nr 2034K (Różnowa - Siercza) w miejscowości Siercza – Gmina Wieliczka (Województwo małopolskie) – 1.308 tys. zł.

W części Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa kwota 614 tys. zł została przeznaczona na dopłaty dla banków do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych na usuwanie skutków powodzi oraz prowizję dla Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 1999 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych na usuwanie skutków powodzi (Dz. U. Nr 62, poz. 690, z późn. zm.).

Działalność usługowa

W dziale działalność usługowa na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatki zostały poniesione w łącznej wysokości 128.209 tys. zł, z tego w części:

– Gospodarka wodna w kwocie 121.854 tys. zł,

– Budżety wojewodów w kwocie 6.241 tys. zł oraz

– Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa w kwocie 114 tys. zł.

W części Gospodarka wodna wydatki w wysokości 121.854 tys. zł zostały przeznaczone na sfinansowanie zadań związanych z:

– realizacją prac interwencyjnych na rzekach i potokach, polegających na zabezpieczeniu przeciwpowodziowym (m. in. poprawa przepływu wód w korycie rzeki Biała w miejscowości Ciężkowice),

– prowadzeniem akcji przeciwpowodziowej oraz usuwaniem szkód powodziowych w sieci pomiarowo-obserwacyjnej, w sprzęcie pomiarowym oraz obiektach państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, powstałych w wyniku powodzi, która miała miejsce w maju i czerwcu 2010 r.

W części Budżety wojewodów na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatki zostały poniesione w wysokości 6.241 tys. zł, w tym na powódź, która miała miejsce w 2010 roku wydatkowano kwotę w wysokości 4.908 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na:

– wykonanie robót polegających na likwidacji szkód na kanale Odry – Widawa, kanale Sołtysowickim i Oldzy (zabudowa wyrw brzegowych, udrożnienie koryt, naprawa budowli) – 2.111 tys. zł (Województwo dolnośląskie),

– usuwanie szkód powodziowych na rzekach i potokach istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa oraz na „wodach pozostałych” (Województwo podkarpackie) – 1.250 tys. zł,

- wykonanie dokumentacji projektowo – budowlanej oraz właściwych robót stabilizujących w ramach zadania pn.: Stabilizacja osuwiska wraz z zabezpieczeniem cmentarza Komunalnego – „Jeleniec" przy ulicy Kazimierza Wielkiego w Dobczycach (Województwo małopolskie) – 1.238 tys. zł,
- wykonanie prac udrożnieniowych i remontowych w ciekach zlewni rzek Nysy Łużyckiej, Bobru i Kaczawy (zatory, namuliska, osuwiska brzegowe) – 250 tys. zł (Województwo dolnośląskie),
- sfinansowanie wydatków poniesionych przez organy nadzoru budowlanego na wykonanie zadań związanych z oceną stanu technicznego obiektów budowlanych uszkodzonych i zniszczonych w wyniku powodzi i osuwisk ziemnych – 1.126 tys. zł,
- remont dachu na budynku Kaplicy Cmentarnej w Prochowicach (Województwo dolnośląskie) – 40 tys. zł,
- zwrot wydatków poniesionych w związku z pracami przy szacowaniu strat w obiektach budowlanych na terenie powiatu mieleckiego (Województwo podkarpackie) – 23 tys. zł,
- kontrolę obiektów uszkodzonych w wyniku powodzi i trąby powietrznej (Województwo łódzkie) – 7 tys. zł.

W części Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa kwotę 114 tys. zł wykorzystano na: sfinansowanie wydatków poniesionych przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego na wykonanie zadań związanych z oceną stanu technicznego obiektów budowlanych uszkodzonych i zniszczonych w wyniku powodzi i osuwisk ziemnych, które miały miejsce w maju i czerwcu 2010 r.

Administracja publiczna

W dziale tym na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatki zostały poniesione w łącznej wysokości 595 tys. zł, z tego w części:

- Budżety wojewodów w kwocie 528 tys. zł oraz
- Samorządowe Kolegia Odwoławcze w kwocie 67 tys. zł.

W części Budżety wojewodów ww. wydatki przeznaczono na: remont budynku Urzędu Gminy w Wilkowie (Województwo lubelskie) w kwocie 470 tys. zł, wykonanie projektu budowlanego popowodziowej odbudowy gmachu Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w kwocie 33 tys. zł oraz sfinansowanie kosztów udziału w komisjach szacujących szkody spowodowane przez powódź (Województwo śląskie) – 25 tys. zł.

Środki w kwocie 67 tys. zł zostały wykorzystane przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Tarnobrzegu na wydatki związane z realizacją zwiększonych zadań

w zakresie spraw odwoławczych od decyzji ośrodków pomocy społecznej po powodzi z maja i czerwca 2010 r.

Obrona narodowa

W dziale tym wydatki w kwocie 6.100 tys. zł wykorzystano na nagrody dla żołnierzy szczególnie zaangażowanych w akcji usuwania skutków powodzi. W 2010 r. resort obrony narodowej nie dokonywał przeniesień wydatków w trybie art. 171 ustawy o finansach publicznych w związku z udziałem w usuwaniu skutków powodzi. Udział wojska w akcji miał charakter szkoleniowy, stąd wydatki związane z tym udziałem były standardowymi wydatkami w części Obrona narodowa związanymi z tym procesem.

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

W dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa tym na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatki zostały poniesione w łącznej wysokości 296.067 tys. zł, z tego w części:

- Budżety wojewodów w kwocie 211.005 tys. zł oraz
- Sprawy wewnętrzne w kwocie 85.062 tys. zł.

W Budżetach wojewodów na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 211.005 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 205.512 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na:

- sfinansowanie – w ramach dotacji celowych na realizację zadań jednostek samorządu terytorialnego – wydatków związanych z prowadzoną akcją przeciwpowodziową, m.in.: zakup paliwa do pomp i pojazdów, środków dezynfekcji, leków, wynajmu autobusów do przewozu ewakuowanych osób, wyżywienia osób uczestniczących w akcji przeciwpowodziowej, środków doraźnego zabezpieczenia wałów (piasku, worków, łopat, wynajmu koparek), wypłatę ekwiwalentów pieniężnych przysługujących strażakom OSP za udział w działaniach ratowniczych oraz wydatków związanych z prowadzoną akcją popowodziową (zakup paliwa, wyżywienia dla służb ratowniczych, wywóz i utylizacja odpadów popowodziowych, sprzątanie terenów zalanych) – 134.185 tys. zł, z tego – gminy – 118.407 tys. zł, powiaty – 12.902 tys. zł, samorządy – województw – 2.876 tys. zł,
- sfinansowanie kosztów związanych z udziałem jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej w akcji ratowniczej w czasie powodzi: zakup paliwa, smarów, części zamiennych, odzieży specjalnej, sprzętu i uzbrojenia, środków żywności, leków i materiałów medycznych, naprawę sprzętu pożarniczego i środków transportu,

zakwaterowanie i wyżywienie – 24.354 tys. zł, z tego Komendy Powiatowe/Miejskie PSP – 20.649 tys. zł oraz Komendy Wojewódzkie PSP – 3.705 tys. zł,

- doposażenie techniczne oraz wymianę wyeksploatowanego sprzętu w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, w tym również na zakup i remont sprzętu pożarniczego zniszczonego w trakcie prowadzonej akcji powodziowej w 2010 r. – 20.254 tys. zł, z tego Komendy Powiatowe/Miejskie PSP – 12.516 tys. zł oraz Komendy Wojewódzkie PSP – 7.739 tys. zł,
- nagrody dla osób szczególnie zaangażowanych w akcji powodziowej, w tym dla funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej – 19.053 tys. zł,
- sfinansowanie kosztów prac rzeczoznawców majątkowych lub osób posiadających uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, związanych z oceną stanu technicznego oraz oszacowaniem wysokości strat w budynkach mieszkalnych lub lokalach mieszkalnych, uszkodzonych lub zniszczonych w wyniku powodzi i osuwisk, które wystąpiły w okresie od maja do września 2010 r. – 10.805 tys. zł,
- zakończenie inwestycji budowlanej pn. Budowa Komendy Powiatowej i Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP w Złotoryi (Województwo dolnośląskie) – 813 tys. zł,
- sfinansowanie wydatków inwestycyjnych związanych z prowadzoną akcją powodziową w 2010 r. – zakup samochodów strażackich, osuszaczy, agregatu prądotwórczego, motopomp szlamowych, beczki do przewozu wody pitnej – 547 tys. zł, z tego gminy województwa dolnośląskiego i kujawsko-pomorskiego – 354 tys. zł i samorząd województwa łódzkiego – 193 tys. zł,
- zakup samochodów strażackich dla OSP (Województwo małopolskie) – 260 tys. zł,
- odbudowę remizy strażackiej (Województwo dolnośląskie) – 200 tys. zł.

Natomiast w części Sprawy wewnętrzne na wydatki związane z powodzią 2010 r. wydatkowano 85.062 tys. zł, w tym głównie:

- dla jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) i Policji na: pokrycie kosztów związanych z udziałem w akcji ratowniczej w czasie powodzi, odtworzenie zniszczonego sprzętu (w tym na odtworzenie zapasów węży pożarniczych) i infrastruktury zniszczonej w czasie powodzi (m.in. strażnice, budynki Komend Powiatowych PSP, Szkoła Aspirantów PSP w Poznaniu, budynków Komisariatów i Komend Wojewódzkich, Miejskich i Powiatowych Policji) oraz dla Straży Granicznej na pokrycie kosztów związanych z udziałem w akcji ratowniczej w czasie powodzi w łącznej kwocie 32.197 tys. zł,

– na nagrody dla osób szczególnie zaangażowanych w akcji powodziowej, w tym głównie dla funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Straży Granicznej, pracowników tych formacji, członków Ochotniczych Straży Pożarnych, ratowników Wodnego i Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, zakładowych straży pożarnych w kwocie 40.510 tys. zł,

– na odtworzenie części sprzętu i wyposażenia ratowniczego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej zniszczonego lub całkowicie zużytego w trakcie działań związanych ze zwalczaniem skutków powodzi w kwocie 5.000 tys. zł.

Wymiar sprawiedliwości

W dziale tym wydatki w kwocie 610 tys. zł w części Sprawiedliwość przeznaczono na wypłatę nagród dla funkcjonariuszy Służby Więziennej szczególnie zaangażowanych w akcji powodziowej.

Różne rozliczenia

W dziale tym środki na usuwanie skutków powodzi wykorzystano w kwocie 288.588 tys. zł w części Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego. Kwota ta została przeznaczona na dofinansowanie prac związanych z usuwaniem skutków powodzi (w tym w obiektach oświatowych – 74.619 tys. zł), z tego:

– gminy otrzymały kwotę 181.505 tys. zł,

– powiaty otrzymały kwotę 96.660 tys. zł,

– miasta na prawach powiatu otrzymały kwotę 8.537 tys. zł,

– województwa otrzymały kwotę 1.886 tys. zł.

Oświata i wychowanie

W dziale oświata i wychowanie zostały poniesione w łącznej wysokości 6.649 tys. zł, z tego w części:

– Budżety wojewodów w kwocie 6.163 tys. zł,

– Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego kwocie 471 tys. zł oraz

– Rolnictwo w kwocie 15 tys. zł.

W zakresie Budżetów wojewodów na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 6.163 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 5.141 tys. zł, z przeznaczeniem na:

- remont budynków przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz usuwanie pozostałych szkód w otoczeniu gminnych placówek oświatowych (województwa: lubelskie, łódzkie, małopolskie, podkarpackie i śląskie) – 4.589 tys. zł,
- remont budynków szkół ponadgimnazjalnych (województwa: dolnośląskie, lubelskie, małopolskie i podkarpackie) – 942 tys. zł,
- odbudowę i modernizację zniszczonej w wyniku powodzi infrastruktury przy Szkole Podstawowej nr 2 w Łużnej – odmulenie kanalizacji i studni na ujęciu wody, odbudowa: nawierzchni z kostki, urządzeń w hydroforni, uszkodzonej płyty boiska szkolnego oraz wymianę uszkodzonego zbiornika na nieczystości (Województwo małopolskie) – 88 tys. zł,
- odbudowę kotłowni i wymianę uszkodzonego pieca c.o. w Gminnym Przedszkolu im. M. Kownackiej w Miedźnej (Województwo śląskie) – 42 tys. zł,
- wymianę nieszczelnej stolarki okiennej (zniszczonej w wyniku powodzi) w Zespole Szkół Specjalnych w Wałbrzychu oraz odbudowę ogrodzenia zniszczonego w wyniku powodzi przy Zespole Szkół Zawodowych w Bogatyni (Województwo dolnośląskie) – 502 tys. zł.

W części Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego kwota 471 tys. zł została przeznaczone na usuwanie szkód powstałych w wyniku intensywnych opadów deszczu i powodzi, m.in. remont elewacji i tynków, uzupełnienie terakoty i glazury, reperacja dachu i remont sal dydaktycznych dla jednostek szkolnictwa artystycznego stopnia podstawowego i średniego prowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W części Rolnictwo kwota 15 tys. zł przeznaczona została na sfinansowanie wydatków związanych z pobytem na terenie Zespołu Szkół Kształcenia Rolniczego im. Osadników Wojskowych w Mieszkowicach w dniach 25 maja 2010 r. – 15 czerwca 2010 r. jednostek wojskowych przeprowadzających akcję przeciwpowodziową (koszty zużycia gazu, energii elektrycznej, usług komunalnych oraz koszty dodatkowego czyszczenia hali sportowej).

Szkolnictwo wyższe

W tym dziale na usuwanie skutków powodzi zostały poniesione wydatki w łącznej wysokości 2.194 tys. zł, z tego w części:

- Sprawy wewnętrzne w kwocie 1.257 tys. zł oraz
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w kwocie 937 tys. zł.

W części Sprawy wewnętrzne kwotę 1.257 tys. zł przeznaczono dla Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie m.in. na: pokrycie kosztów związanych z udziałem w akcji

ratowniczej w czasie powodzi oraz na nagrody dla osób szczególnie zaangażowanych w akcji powodziowej, w tym dla funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej.

Dysponent części Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego dokonał przeniesienia wydatków w trybie art. 171 ustawy o finansach publicznych ze swojego budżetu w kwocie 937 tys. zł z przeznaczeniem dla uczelni artystycznych na pokrycie kosztów usunięcia szkód powstałych w wyniku powodzi, m.in. naprawa dachu, wymiana obróbek blacharskich, prace renowacyjne, malarskie i ogólnobudowlane pozalaniowe, remont elewacji, naprawa rynien, gzymsów, odtworzenie instalacji odgromowych, naprawa instalacji C.O.

Ochrona zdrowia

W dziale ochrona zdrowia na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatki zostały poniesione w łącznej wysokości 14.305 tys. zł, z tego w części:

- Budżety wojewodów w kwocie 13.280 tys. zł,
- Zdrowie w kwocie 975 tys. zł oraz
- Sprawy wewnętrzne w kwocie 50 tys. zł.

W części Budżety wojewodów wydatkowano 13.280 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 13.204 tys. zł, z przeznaczeniem na:

- zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego i odkażanie terenów dotkniętych powodzią oraz zwalczanie plagi komarów (z wyłączeniem województw: kujawsko-pomorskiego, podlaskiego, pomorskiego, śląskiego, warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego) – 11.274 tys. zł,
- sfinansowanie wydatków związanych z prowadzeniem akcji informacyjnej dla powodzian oraz wykonaniem badań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego na terenach dotkniętych powodzią w maju i czerwcu 2010 roku (województwo: dolnośląskie, lubelskie, małopolskie, mazowieckie, pomorskie, śląskie i świętokrzyskie) – 1.914 tys. zł ,
- odbudowę nawierzchni placu i parkingu wraz z kanalizacją burzową w otoczeniu budynku Ośrodka Zdrowia w Gminie Miejskiej Grybów (Województwo małopolskie) – 76 tys. zł,
- zakup aparatu do badań mikrobiologicznych typu Colilert dla Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego – 16 tys. zł.

W części Zdrowie środki na usuwanie skutków klęsk żywiołowych były przeznaczone dla jednostki budżetowej Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych, której jednym z zadań statutowych jest utrzymywanie stałej rezerwy i dystrybucja m.in. aparatury i środków dezynfekcyjnych dla zakładów opieki zdrowotnej w razie zagrożenia

epidemicznego kraju. W ramach wykorzystanych środków w kwocie 975 tys. zł, ww. jednostka dokonała niezbędnych zakupów – głównie środków dezynfekcyjnych i środków ochrony osobistej oraz dostarczała je do stacji sanitarno-epidemilogicznych usytuowanych na terenach dotkniętych powodzią.

W części Sprawy wewnętrzne kwotę 50 tys. zł zrealizowała Inspekcja Sanitarna na pokrycie kosztów związanych z udziałem w akcji ratowniczej w czasie powodzi.

Pomoc społeczna

W wymienionym dziale na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 835.687 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 835.264 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na sfinansowanie:

- zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku powodzi – 734.741 tys. zł,
- wydatków związanych z wypłatą zasiłków celowych dla rodzin rolniczych poszkodowanych w wyniku powodzi – 97.288 tys. zł,
- zakupu węgla, materiałów budowlanych, opłacenie usług budowlanych wykonywanych przez firmę na rzecz mieszkańców poszkodowanych w wyniku powodzi w 2010 r. (Województwo podkarpackie) – 605 tys. zł,
- zakupu zboża dla rolników poszkodowanych przez powódź i sprzętu AGD dla poszkodowanych przez osuwiska w Kłodnem (Województwo małopolskie) – 452 tys. zł,
- remontu budynku Schroniska im. Św. Brata Alberta w Puławach zniszczonego podczas powodzi (Województwo lubelskie) – 54 tys. zł,
- remontu pomieszczeń Domu Pomocy Społecznej w Opolnie Zdroju (Województwo dolnośląskie) – 116 tys. zł oraz pomieszczeń Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Świętej Elżbiety w Kędzierzynie – Koźlu (Województwo opolskie) – 312 tys. zł,
- letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin dotkniętych skutkami powodzi – 1.596 tys. zł.

Edukacyjna opieka wychowawcza

W dziale edukacyjna opieka wychowawcza na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatki zostały poniesione w łącznej wysokości 24.154 tys. zł, z tego w części:

- Budżety wojewodów w kwocie 23.625 tys. zł,
- Oświata i wychowanie w kwocie 500 tys. zł oraz

– Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w kwocie 29 tys. zł.

W Budżetach wojewodów wydatki na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. wyniosły 23.625 tys. zł, z przeznaczeniem na:

– wypłatę – w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2010 r. – „*Wyprawka szkolna" oraz wypłaty uczniom zasiłku powodziowego na cele edukacyjne* – zasiłków powodziowych na cele edukacyjne dla poszkodowanych uczniów w wysokości 1.000 zł na ucznia – 23.167 tys. zł,

– remont, zniszczonych w wyniku powodzi, pomieszczeń znajdujących się w budynkach Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Bogatyni, odbudowę ogrodzenia oraz zakup wyposażenia dla tego Ośrodka, w tym zakup wymiennika ciepła (Województwo dolnośląskie) – 409 tys. zł,

– remont pomieszczeń piwnicznych w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym „Pod Wianuszkami" w Kazimierzu Dolnym (Województwo lubelskie) – 49 tys. zł.

W części Oświata i wychowanie środki przeznaczone zostały na wsparcie udziału młodzieży z terenów dotkniętych powodzią w obchodach 100-lecia istnienia Związku Harcerstwa Polskiego.

Natomiast w części Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego środki przeznaczone zostały dla jednostek szkolnictwa artystycznego stopnia podstawowego i średniego prowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na usuwanie szkód powstałych w wyniku intensywnych opadów deszczu i powodzi, m.in. remont elewacji i tynków, uzupełnienie terakoty i glazury, reperacja dachu i remont sal dydaktycznych.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

W wymienionym dziale na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 18.531 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 16.920 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na sfinansowanie:

– wydatków związanych z remontami i odbudową sieci wodociągowych i kanalizacyjnych – 16.502 tys. zł,

– wykonania dokumentacji geologiczno – inżynierskiej pn. „Stabilizacja osuwisk" dla Gmin: Lanckorona i Stary Sącz (Województwo małopolskie) – 355 tys. zł,

– zakupu odczynników do przeprowadzenia badań na zawartość metali ciężkich oraz substancji ropopochodnych i identyfikację jakościową zanieczyszczeń organicznych w glebie i wodzie związanych z działaniami kontrolnymi oraz badaniem stanu środowiska w czasie powodzi – 39 tys. zł,

– działań dotyczących przeciwdziałaniu skutkom powodzi i monitoringu stanu środowiska – zakup energii elektrycznej, paliwa, opłaty za usuwanie ścieków i wywóz nieczystości, naprawa analizatorów powietrza (Województwo lubuskie) – 24 tys. zł.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

W dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych zrealizowano wydatki w łącznej wysokości 6.608 tys. zł, z tego w części:

– Budżety wojewodów w kwocie 6.508 tys. zł oraz

– Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w kwocie 100 tys. zł.

W wymienionym dziale na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 6.508 tys. zł, w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 6.373 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na sfinansowanie:

– wydatków związanych z remontami i odbudową pomieszczeń gminnych ośrodków kultury oraz zespołu zamkowo – parkowego w m. Uniejów (Województwo łódzkie) – 2.042 tys. zł,

– wydatków związanych z remontami obiektów kultury będących własnością Samorządów Województw: Lubelskiego i Podkarpackiego uszkodzonych w wyniku powodzi – 4.331 tys. zł.

Dysponent części Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego dokonał przeniesienia wydatków w trybie art. 171 ustawy o finansach publicznych ze swojego budżetu w kwocie 100 tys. zł z przeznaczeniem dla Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej "MANGGHA" na demontaż i utylizację central wentylacyjnych wraz z systemem zasilania, demontaż i utylizację agregatu chłodniczego wraz z klimakonwektorami i zespołem pomp.

Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody

W dziale tym zrealizowano wydatki w części Środowisko w kwocie 1.924 tys. zł na zadania związane z usuwaniem skutków powodzi, intensywnych opadów deszczy i wiatrów występujących na terenie parków narodowych (Babiogórskiego, Gorczańskiego, Karkonoskiego, Ojcowskiego i „Ujście Warty").

Kultura fizyczna i sport

W wymienionym dziale na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 1.533 tys. zł w tym na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. – 1.489 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na sfinansowanie:

– wydatków związanych z remontami i odbudową obiektów sportowych (województwa: lubuskie, małopolskie, podkarpackie i śląskie) – 1.260 tys. zł,

– odbudowy i modernizacji: boisk sportowych (Województwo małopolskie) oraz hali sportowej w Gminie Bieruń (Województwo śląskie) – 229 tys. zł.

Zestawienie omówionych powyżej wydatków przedstawia tablica:

Dział		Środki uruchomione	Wykonanie
		w tys. zł	
010	Rolnictwo i łowiectwo	414.552	411.663
050	Rybołówstwo i rybactwo	22	22
150	Przetwórstwo przemysłowe	70.000	37.167
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	598	598
600	Transport i łączność	861.313	810.923
630	Turystyka	42	42
700	Gospodarka mieszkaniowa	22.418	19.482
710	Działalność usługowa	136.907	128.209
750	Administracja publiczna	623	595
752	Obrona narodowa	6.100	6.100
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	306.789	296.067
755	Wymiar sprawiedliwości	610	610
758	Różne rozliczenia	288.588	288.588
801	Oświata i wychowanie	6.861	6.649
803	Szkolnictwo wyższe	2.196	2.194
851	Ochrona zdrowia	15.281	14.305
852	Pomoc społeczna	857.161	835.687
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	24.782	24.154
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19.529	18.531
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7.407	6.608
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	2.483	1.924
926	Kultura fizyczna	1.888	1.533
Razem		**3.046.151**	**2.911.651**

Rozdział 4

Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej związane jest z uczestnictwem w systemie finansowym UE, obejmującym przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany jest corocznie przez Radę UE i Parlament Europejski, tzw. władzę budżetową UE na wniosek Komisji Europejskiej i mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE – perspektywy finansowej (obecnie jest to perspektywa 2007-2013). Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w perspektywie finansowej, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE.

Rok 2010 był czwartym rokiem obowiązywania perspektywy finansowej 2007-2013. Większość środków napływających do Polski związana była z płatnościami w ramach tej właśnie perspektywy, podczas gdy środki napływające z tytułu poprzedniej perspektywy finansowej (2004-2006) stanowiły nieznaczną część transferów.

Bilans, wynikający z napływu środków z UE, w tym środków stanowiących dochody budżetu państwa i budżetu środków europejskich oraz środków przekazanych do budżetu UE w 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Treść		ustawa/planowany napływ środków	wykonanie/faktyczny napływ środków
		*w tys. zł**	
1		*2*	*3*
I.	**ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ**	49.619.925	44.504.123
1.	Program przedakcesyjny ISPA (Fundusz Spójności)	5.289.732	3.819.430
2.	Program Transition Facility	4.190	15.011
3.	Program ogólny "Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi"	77.332	64.813
4.	TEN-T	57.686	54.969
5.	Inne środki finansowane z budżetu UE	27.317	25.627
6.	Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych (w ramach perspektywy finansowej 2004-2006)	30.609	8.647
7.	Projekty realizowane z udziałem środków z Funduszu Spójności (w ramach perspektywy finansowej 2004-2006)	1.195.689	1.541.960
8.	Programy NSRO (w ramach perspektywy finansowej 2007-2013)	24.968.188	24.794.399
9.	Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich	540.007	308.727
10.	Zadania wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej	17.429.175	13.662.696
	- w tym Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	8.491.802	5.693.102
11.	Pozostałe transfery**	-	207.844
II.	**ŚRODKI PRZEKAZANE DO BUDŻETU UE**	**14.333.047**	**14.333.047**
1.	Środki własne UE (składka do budżetu UE)	**14.333.047**	**14.333.047**
III.	**RÓŻNICA (I-II)**	35.286.878	30.171.076

Poniższe zestawienie przedstawia napływ niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Treść		ustawa/planowany napływ środków	wykonanie/faktyczny napływ środków
		*w tys. zł**	
1.	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	675.915	610.875
2.	Szwajcarsko – Polski Program Współpracy	110.625	3.235

* prognoza wpływów przeliczona zgodnie ze średnim kursem PLN/EUR prognozowanym w Ustawie budżetowej na 2010 r., zaś faktyczny napływ środków przeliczony z euro na złote po średniorocznym kursie NBP z roku 2010 – 3,9946 lub po faktycznym kursie wykorzystanym do przewalutowania środków z euro na złote.

** kwota pozostałych transferów nie jest prognozowana w Ustawie budżetowej, faktyczny napływ środków jest szacowany na podstawie danych z NBP.

Środki na finansowanie programów i projektów

Środki pochodzące z programów realizowanych ze środków Unii Europejskiej **załącznik Nr 15**, ujmowane były w ustawie budżetowej na rok 2010 na podstawie art. 121 ust.1 i ust. 2 pkt 4) i 5) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W ustawie budżetowej na rok 2010 załącznik Nr 15 obejmował m. in.:

1. Programy w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO):
   - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
   - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
   - Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
   - Program Operacyjny Pomoc Techniczna na lata 2007-2013,
   - Program Operacyjny Europejska Współpraca Terytorialna,
   - Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa,
   - Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
   - Regionalne Programy Operacyjne.
2. Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich.
3. Szwajcarsko – Polski Program Współpracy.
4. Wspólną Politykę Rolną.

W ustawie budżetowej na rok 2010 załącznik 15 obejmował 2 części:

1. Plan dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa w latach 2010 – 2012 w zakresie NSRO 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich oraz Wspólnej Polityki Rolnej.
2. Plan wydatków budżetu środków europejskich i budżetu państwa na 2010 r. na realizację programów operacyjnych w ramach NSRO 2007 – 2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich oraz Wspólnej Polityki Rolnej.

Ad.1

W ustawie budżetowej na rok 2010 w zakresie programów operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy oraz Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich zaplanowano dochody w wysokości 25.618.820 tys. zł, z tego dochody w ramach programów NSRO w wysokości 24.968.188 tys. zł, dochody w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy w wysokości 110.625 tys. zł, natomiast dochody w ramach PO Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nabrzeżnych Obszarów Rybackich w kwocie 540.007 tys. zł. Wykonanie dochodów w 2010 roku ogółem dla wszystkich Programów Operacyjnych wyniosło **25.106.361** tys. zł, co stanowi 98% planu.

Wydatki na 2010 rok w ramach NSRO, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich oraz Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy zaplanowano w wysokości 16.672.204 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 39.586.844 tys. zł, z czego zrealizowano 37.573.499 tys. zł, co stanowi 94,9% planu po zmianach.

W ramach powyższych kwot na wydatki:

1. NSRO 2007-2013 zaplanowano środki z:
   - Unii Europejskiej – w wysokości 14.036.470 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 35.704.620 tys. zł, z czego zrealizowano 34.449.893 tys. zł, co stanowi 96,5% planu po zmianach,
   - Budżetu Państwa (współfinansowanie) – 2.281.906 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 3.344.026 tys. zł, z czego zrealizowano 2.616.331 tys. zł, co stanowi 78,2% planu po zmianach.

2. Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy zaplanowano środki z:
   - Unii Europejskiej – w wysokości 108.803 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 83.828 tys. zł, z czego zrealizowano 73.566 tys. zł, co stanowi 87,8% planu po zmianach,
   - Budżetu Państwa (współfinansowanie) – 3.527 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 1.518 tys. zł, z czego zrealizowano 640 tys. zł, co stanowi 42,2% planu po zmianach.
3. Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich zaplanowano środki z:
   - Unii Europejskiej – w wysokości 181.186 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 340.841 tys. zł, z czego zrealizowano 324.620 tys. zł, co stanowi 95,2% planu po zmianach,
   - Budżetu Państwa (współfinansowanie) – 60.312 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 112.011 tys. zł, z czego zrealizowano 108.449 tys. zł, co stanowi 96,8% planu po zmianach.

Ad.2

Plan wydatków na 2010 rok na realizację programów operacyjnych w ramach NSRO 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy oraz PO Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich został przedstawiony w podziale na części w ramach poszczególnych programów operacyjnych.

Największe wydatki zostały zrealizowane w ramach następujących Programów Operacyjnych:

1. Regionalne Programy Operacyjne – plan po zmianach wyniósł 14.459.745 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 14.173.281 tys. zł, z tego odpowiednio:
   - Unia Europejska – 13.746.168 tys. zł, z czego zrealizowano 13.525.575 tys. zł,
   - Budżet Państwa (współfinansowanie) – 713.577 tys. zł, z czego zrealizowano 647.706 tys. zł,
2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – plan po zmianach wyniósł 9.491.149 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 8.908.175 tys. zł, z tego odpowiednio:
   - Unia Europejska – 8.659.482 tys. zł, z czego zrealizowano 8.470.397 tys. zł,
   - Budżet Państwa (współfinansowanie) – 831.667 tys. zł, z czego zrealizowano 437.778 tys. zł,

3. Program Operacyjny Kapitał Ludzki – plan po zmianach wyniósł 8.304.441 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 7.900.827 tys. zł, z tego odpowiednio:
   - Unia Europejska – 7.438.560 tys. zł, z czego zrealizowano 7.144.169 tys. zł,
   - Budżet Państwa (współfinansowanie) – 865.881 tys. zł, z czego zrealizowano 756.658 tys. zł,
4. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – plan po zmianach wyniósł 4.845.128 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 4.422.015 tys. zł, z tego odpowiednio:
   - Unia Europejska – 4.214.397 tys. zł, z czego zrealizowano 3.865.805 tys. zł,
   - Budżet Państwa (współfinansowanie) – 630.731 tys. zł, z czego zrealizowano 556.210 tys. zł.

Na wykorzystanie ww. wydatków przeznaczono środki ujęte na etapie planowania ustawy budżetowej w budżetach dysponentów jak i uruchomione decyzjami Ministra Finansów z rezerwy celowej poz. 8, 19, 98 i 99.

Największe wykorzystanie wydatków w związku z realizacją programów unijnych wystąpiło w następujących częściach budżetowych:

1. Rozwój regionalny w kwocie ogółem 19.618.721 tys. zł, z tego:
   - Unia Europejska – 18.558.247 tys. zł,
   - Budżet Państwa (współfinansowanie) – 1.060.474 tys. zł,
2. Transport w kwocie ogółem 5.760.342 tys. zł, z tego:
   - Unia Europejska – 5.449.127 tys. zł,
   - Budżet Państwa (współfinansowanie) - 311.215 tys. zł,

W ramach części Rozwój regionalny ujęte zostały przede wszystkim wydatki na realizację Regionalnych Programów Operacyjnych oraz komponentu regionalnego PO KL. Należy zauważyć, że dotacje dla samorządów województw, działających jako instytucja zarządzająca lub jako instytucja pośrednicząca, były udzielane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

W ramach części Transport środki te były przeznaczone głównie na inwestycje związane z drogami w 2010 roku i realizowane w ramach m. in. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Środki pochodzące z programów realizowanych ze środków Unii Europejskiej (**załącznik Nr 16**), ujmowane były w ustawie budżetowej na rok 2010 na podstawie art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b) i c) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W ustawie budżetowej na rok 2010 załącznik Nr 16 obejmował:

1. Programy w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO):
   - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
   - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
   - Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
   - Program Operacyjny Pomoc Techniczna na lata 2007-2013,
   - Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
   - Regionalne Programy Operacyjne.
2. Szwajcarsko – Polski Program Współpracy,
3. Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich.
4. Wspólną Politykę Rolną.

W ustawie budżetowej na rok 2010 załącznik 16 obejmował 3 części:

1. Wykaz programów wraz z limitami wydatków i zobowiązań w kolejnych latach obowiązywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz Wspólnej Polityki Rolnej – Limity zobowiązań w kolejnych latach obowiązywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Europejskiego Funduszu Rybackiego.
2. Wykaz programów wraz z limitami wydatków i zobowiązań w kolejnych latach obowiązywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz Wspólnej Polityki Rolnej – Limity wydatków w kolejnych latach obowiązywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego.
3. Limity kwot wydatków w ramach Wspólnej Polityki Rolnej w latach 2010-2012.

Ad. 1.

W ustawie budżetowej na 2010 r. w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy,

Europejskiego Funduszu Rybackiego w latach 2007-2013 w zakresie limitów zobowiązań w 2010 r. zaplanowane zostały kwoty:

- wkład Unii Europejskiej w wysokości 38.742.451 tys. zł, z czego w zakresie umów zawartych z beneficjentami zrealizowano 84.948.700 tys. zł, w tym:
  - na NSRO zaplanowano 38.095.464 tys. zł, z czego zrealizowano 84.114.729 tys. zł,
  - na Szwajcarsko – Polski Program Współpracy zaplanowano 156.931 tys. zł, z czego zrealizowano 96.192 tys. zł,
  - na PO Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nabrzeżnych Obszarów Rybackich zaplanowano 490.056 tys. zł, z czego zrealizowano 737.779 tys. zł,
- wkład Budżetu Państwa w wysokości 5.123.391 tys. zł, z czego w zakresie umów zawartych z beneficjentami zrealizowano 8.564.838 tys. zł, w tym:
  - na NSRO zaplanowano 4.951.878 tys. zł, z czego zrealizowano 8.318.392 tys. zł,
  - na Szwajcarsko – Polski Program Współpracy zaplanowano 8.161 tys. zł, z czego zrealizowano 520 tys. zł,
  - na PO Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nabrzeżnych Obszarów Rybackich zaplanowano 163.352 tys. zł, z czego zrealizowano 245.926 tys. zł.

Ad. 2.

W ustawie budżetowej na 2010 r. w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Europejskiego Funduszu Rybackiego w latach 2007-2013 w zakresie limitów wydatków w 2010 r. zaplanowane zostały kwoty:

- wkład Unii Europejskiej w wysokości 38.750.014 tys. zł, z czego w zakresie wydatków beneficjentów ujętych we wnioskach o płatność zrealizowano 30.620.708 tys. zł, w tym:
  - na NSRO zaplanowano 38.189.714 tys. zł, z czego zrealizowano 30.394.080 tys. zł,
  - na Szwajcarsko – Polski Program Współpracy zaplanowano 156.931 tys. zł, z czego zrealizowano 76.584 tys. zł,
  - na PO Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nabrzeżnych Obszarów Rybackich zaplanowano kwotę 403.369 tys. zł, z czego zrealizowano 150.044 tys. zł,
- wkład Budżetu Państwa w wysokości 4.495.908 tys. zł, z czego w zakresie wydatków beneficjentów ujętych we wnioskach o płatność zrealizowano 2.535.634 tys. zł, w tym:
  - na NSRO zaplanowano 4.354.961 tys. zł, z czego zrealizowano 2.485.035 tys. zł,
  - na Szwajcarsko – Polski Program Współpracy zaplanowano 6.701 tys. zł, z czego zrealizowano 584 tys. zł,

– na PO Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nabrzeżnych Obszarów Rybackich zaplanowano kwotę 134.246 tys. zł, z czego zrealizowano 50.015 tys. zł.

Programy finansowane z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) wraz z limitami wydatków budżetu państwa przeznaczonych na finansowanie tych programów (nie ujętych w załączniku 16), przedstawia **załącznik 17**.

W ustawie budżetowej na rok 2010 załącznik Nr 17 obejmował środki w ramach:

1. Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
2. Programu ogólnego "Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi".
3. TEN-T.
4. Innych środków finansowanych z budżetu UE.

Ad.1

W ustawie budżetowej na rok 2010 w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego zaplanowano wydatki w wysokości 391.200 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 675.915 tys. zł. Wykonanie wydatków w 2010 roku w zakresie Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego wyniosło 610.875 tys. zł, co stanowi 90,4% planu po zmianach.

Ad.2

W ramach Programu ogólnego "Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi" zaplanowano wydatki w wysokości 1.685 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 77.332 tys. zł. Wykonanie wydatków w 2010 roku w zakresie Programu ogólnego "Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi" wyniosło 64.813 tys. zł, co stanowi 83,8% planu po zmianach.

Ad.3

W ustawie budżetowej na rok 2010 w ramach TEN-T zaplanowano wydatki w wysokości 37.911 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 57.686 tys. zł. Wykonanie wydatków w 2010 roku w zakresie TEN-T wyniosło 54.969 tys. zł, co stanowi 95,3% planu po zmianach.

Ad.4

W ramach innych środków finansowanych z budżetu UE zaplanowano wydatki w wysokości 9.785 tys. zł, natomiast plan po zmianach wyniósł 27.317 tys. zł. Wykonanie wydatków w 2010 roku w zakresie innych środków finansowanych z budżetu UE wyniosło 25.627 tys. zł, co stanowi 93,8% planu.

Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności oraz programu Transition Facility (Środki Przejściowe) zostały wykazane **w załączniku 18** do ustawy budżetowej na rok 2010.

W ustawie budżetowej na rok 2010 załącznik 18 obejmował 2 części:

1. Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności.
2. Środki pochodzące z Unii Europejskiej w ramach programu Transition Facility (Środki Przejściowe).

Ad.1

W ustawie budżetowej na rok 2010 w zakresie środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności oraz ISPA zaplanowano napływ i wydatkowanie środków bezzwrotnych w 2010 r. w wysokości 1.281.056 tys. euro (5.289.732 tys. zł), w tym w ramach Funduszu Spójności i ISPA Środowisko 539.878 tys. euro oraz Funduszu Spójności i ISPA Transport 741.036 tys. euro. Natomiast faktycznie na program Fundusz Spójności oraz ISPA wpłynęły środki w wysokości 944.204 tys. euro (3.771.718 tys. zł), a wykorzystano 956.148 tys. euro (3.819.430 tys. zł), co stanowi 72,2% planu.

Ad.2

W ustawie budżetowej na rok 2010 w zakresie środków pochodzących z Unii Europejskiej w ramach programu Transition Facility (Środki Przejściowe) zaplanowano napływ i wydatkowanie środków bezzwrotnych w 2010 r. w wysokości 1.017 tys. euro (4.190 tys. zł), natomiast faktycznie wpłynęło 3.387 tys. euro (13.529 tys. zł). Wykorzystanie środków w 2010 roku ogółem w ramach programu Transition Facility wyniosło 3.758 tys. euro (15.011 tys. zł), co stanowi 358,3% planu.

Wspólna Polityka Rolna

Dochody budżetu środków europejskich z tytułu realizacji Wspólnej Polityki Rolnej zaplanowane zostały w wysokości 17.429 175 tys. zł, a wykonane w kwocie 13.680.246 tys. zł.

Dochody budżetu państwa (część 77)[1],, z tytułu realizacji Wspólnej Polityki Rolnej zaplanowane zostały w wysokości 52.401 tys. zł, a wykonane w wysokości 39.477 tys. zł, (w tym, zwroty środków odzyskanych przez agencje płatnicze od beneficjentów WPR, pochodzących z funduszu SG EFOiGR).

Wydatki budżetu środków europejskich na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej zaplanowano w wysokości 15.845.293 tys. zł, w ramach wydatków części 33 i 35. Ponadto w rezerwie celowej poz. 98 na WPR zaplanowana została kwota 2.914.412 tys. zł, łączne – 18.759.705 tys. zł. Wydatki te zrealizowane zostały w wysokości 14.304.689 tys. zł.

Wydatki budżetu państwa na współfinansowanie Wspólnej Polityki Rolnej oraz finansowanie wyprzedzające PROW 2007-2013, zaplanowane zostały w częściach budżetu państwa w wysokości 2.817.075 tys. zł oraz w rezerwie celowej w kwocie 3.419.928 tys. zł, razem – 6.237.003 tys. zł.

Wydatki te w odniesieniu do środków stanowiących wyłącznie współfinansowanie Wspólnej Polityki Rolnej oraz finansowanie wyprzedzające PROW 2007-2013 zostały wykonane w kwocie 6.225.187 tys. zł (powyższa kwota nie obejmuje wydatków na opłacenie przez jednostki samorządu terytorialnego podatku VAT związanego z realizacją finansowania wyprzedzającego PROW 2007-2013 oraz kosztów o charakterze operacyjnym głównie opłat za prowadzenie rachunków bankowych).

Środki własne Unii Europejskiej

Wpłaty do budżetu UE

W ustawie budżetowej na 2010 r. wydatki części Środki własne Unii Europejskiej zaplanowano w wysokości 14.082.094 tys. zł. Plan finansowy na 2010 r. po zmianach wyniósł 14.333.047 tys. zł. Natomiast zrealizowane w 2010 r. wydatki stanowiły 100% planu po zmianach i wyniosły 14.333.047 tys. zł. Szczegółowe informacje z zakresu wydatków tej części budżetowej zamieszczone zostały w Rozdziale 3 Sprawozdania Wydatki budżetu państwa, w części omawiającej wydatki według grup ekonomicznych.

[1] Dochody budżetu państwa z tytułu WPR zostały także zaplanowane w części 85 wysokości 184 602 tys. zł z tytułu refundacji finansowania wyprzedzającego PROW 2007-2013 (wykonanie 5.524 tys. zł). Nadmienia się, że zgodnie z nowelizacją ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej oraz ustawy o finansach publicznych – od 9 lipca 2010 r. dochody z tytułu refundacji finansowania wyprzedzającego PROW 2007-2013 w odniesieniu do działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa" – stanowią dochód budżetu środków europejskich a dochody z tytułu realizacji pomocy technicznej w ramach PROW 2007-2013 stanowią dochody części 77.

Rozdział 5

Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz ich likwidacja

Podstawą prawną funkcjonowania ww. jednostek organizacyjnych w 2010 r. – obok ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) – było rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (Dz. U. Nr 116, poz. 783 oraz Dz. U. z 2008 r. Nr 23, poz. 135).

Należy jednak podkreślić, że rok 2010 był ostatnim rokiem ich funkcjonowania, bowiem z dniem 31 grudnia 2010 r. – zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) – zarówno zakłady budżetowe jak i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych uległy likwidacji.

Przedstawione w niniejszym rozdziale formy gospodarki finansowej osiągnęły w 2010 r. przychody w wysokości 1.989.161 tys. zł i wydatki w kwocie 1.898.006 tys. zł. Wielkości te stanowiły odpowiednio 0,14% i 0,13% Produktu Krajowego Brutto.

Poniższa tabela przedstawia zrealizowane w 2010 r. kwoty przychodów i wydatków zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych z uwzględnieniem dotacji budżetowych, wpłaty nadwyżek i zysku do budżetu.

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2010 r.	Plan po zmianach 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3
	w tys. zł			*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Ogółem				
1. Przychody	1.749.769	2.082.085	1.989.161	95,5
w tym: dotacja z budżetu	29.233	42.769	42.740	99,9
2. Wydatki	1.689.013	2.016.579	1.898.006	94,1
3. Wpłaty do budżetu	21.451		73.816	
I. Zakłady budżetowe				
1. Przychody	285.608	321.798	307.091	95,4
w tym: dotacja z budżetu	23.383	36.973	36.969	100,0
2. Wydatki	284.379	319.428	315.506	98,8
3. Wpłaty do budżetu	70		2.974	
II. Gospodarstwa pomocnicze				
1. Przychody	1.464.161	1.760.287	1.682.070	95,6
w tym: dotacja z budżetu	5.850	5.796	5.771	99,6
2. Wydatki	1.404.634	1.697.151	1.582.500	93,2
3. Wpłaty z zysku do budżetu	21.381		70.842	

Poniższe zestawienie prezentuje udział przychodów i wydatków poszczególnych form organizacyjnych w ich łącznych kwotach:

	Przychody	Wydatki
- zakłady budżetowe	15,4	16,6
- gospodarstwa pomocnicze	84,6	83,4
	100,0	100,0

W 2010 r. dotacje z budżetu państwa przeznaczone na dofinansowanie zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych wyniosły 42.740 tys. zł, co stanowiło 2,1% przychodów ogółem zrealizowanych w 2010 r.

Przedstawione jednostki organizacyjne wpłaciły do budżetu państwa z wygospodarowanych nadwyżek i zysków 73.816 tys. zł oraz odprowadziły do budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych w wysokości 23.375 tys. zł.

5.1. Zakłady budżetowe

Zgodnie z przepisami zakłady budżetowe stanowiły jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, które odpłatnie wykonywały wyodrębnione zadania, a koszty swojej działalności pokrywały w zasadzie z przychodów własnych.

Ustawa o finansach publicznych przewidywała jednak możliwość udzielania zakładom budżetowym z budżetu państwa dotacji przedmiotowej oraz – w zakresie określonym w odrębnych przepisach – dotacji podmiotowej lub dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji. Ponadto, nowo tworzonemu zakładowi budżetowemu można było przyznać jednorazową dotację z budżetu na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe.

Łącznie dotacje dla zakładu budżetowego nie mogły przekroczyć 50% jego wydatków. Jednakże przepis ten nie dotyczył dotacji inwestycyjnych.

Faktyczny stan środków obrotowych na koniec roku ustalany był jako różnica między sumą stanu środków obrotowych na początek roku i przychodów należnych związanych z prowadzoną działalnością a sumą opłaconych kosztów, zobowiązań i nieponiesionych wydatków na inwestycje finansowane ze środków własnych.

Do planowanego i faktycznego stanu środków obrotowych zakładu nie były zaliczane otrzymane darowizny pieniężne.

Poniższa tabela przedstawia przychody i wydatki zakładów budżetowych w poszczególnych częściach budżetu w 2010 r.

Część		Przychody			Wydatki			3:2	6:5
		Plan po zmianach	Wykonanie		Plan po zmianach	Wykonanie			
			ogółem	w tym: dotacja z budżetu		ogółem	w tym: wpłata do budżetu		
		w tys. zł						%	
1		2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem	**321.798**	**307.091**	**36.969**	**319.429**	**315.506**	**2.974**	**95,4**	**98,8**
	z tego:								
12	Państwowa Inspekcja Pracy	7.100	7.286		7.100	7.906	680	102,6	111,4
19	Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe	17.958	17.709		17.999	18.329		98,6	101,8
20	Gospodarka	25.918	26.665		25.814	27.697	1.146	102,9	107,3
25	Kultura fizyczna i sport	95.974	94.573	19.814	95.220	94.451		98,5	99,2
29	Obrona narodowa	83.968	84.841	17.155	83.214	86.529	96	101,0	104,0
37	Sprawiedliwość	9.389	7.009		9.362	6.930	396	74,7	74,0
38	Szkolnictwo wyższe	10.257	11.463		10.280	12.593		111,8	122,5
41	Środowisko	3.975	4.069		3.803	4.096	446	102,4	107,7
42	Sprawy wewnętrzne	18.728	18.388		18.460	18.552		98,2	100,5
46	Zdrowie	2.155	2.102		1.884	1.819	20	97,5	96,5
58	Główny Urząd Statystyczny	3.996	3.501		3.995	3.740	3	87,6	93,6
67	Polska Akademia Nauk	22.687	19.942		22.621	20.853		87,9	92,2
85	Budżety wojewodów	19.693	9.543		19.677	12.011	187	48,5	61,0

Dane z powyższej tabeli pokazują, iż w ogólnej kwocie przychodów wykonanych w 2010 r. przez zakłady budżetowe największy udział stanowiły przychody w następujących częściach:

- Kultura fizyczna i sport – 30,8%,
- Obrona narodowa – 27,6%,
- Gospodarka – 8,7%,
- Polska Akademia Nauk – 6,5%.

Kultura fizyczna i sport

W części Kultura fizyczna i sport w formie państwowego zakładu budżetowego funkcjonował Centralny Ośrodek Sportu (COS).

Głównym celem jego działalności było zapewnienie warunków materialnych i organizacyjnych dla potrzeb centralnego szkolenia sportowego, przede wszystkim kadry narodowej i olimpijskiej.

Źródło przychodów tego zakładu stanowiły głównie wpływy z usług prowadzonych w ramach posiadanej bazy sportowej oraz infrastruktury gastronomicznej, organizacji imprez

i zawodów sportowych, wypożyczania sprzętu sportowego, sprzedaży wyrobów i składników majątkowych oraz z umów najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa.

Centralny Ośrodek Sportu otrzymał także dotację przedmiotową, stanowiącą dopłatę do usług w zakresie szkolenia sportowego, świadczonych przy wykorzystaniu infrastruktury sportowej Ośrodka. Ustalona w ustawie budżetowej na rok 2010 dotacja przedmiotowa dla COS w wysokości 19.814 tys. zł została wykorzystana w 100%.

Łączne przychody zakładu zrealizowane zostały w 98,5% planu po zmianach.

Wykonane wydatki ukształtowały się na poziomie 99,2% w stosunku do planu po zmianach.

Centralny Ośrodek Sportu, jako państwowy zakład budżetowy, uległ likwidacji z dniem 31 grudnia 2010 r. w związku z ustawą Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych. Od 1 stycznia 2011 r. Centralny Ośrodek Sportu funkcjonuje w formie instytucji gospodarki budżetowej.

Obrona narodowa

W resorcie Obrony narodowej w 2010 r. funkcjonowało jedenaście zakładów budżetowych, tj.:

- 9 wojskowych domów (zespołów) wypoczynkowych,
- Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, powołany do zarządzania pakietami inwestycyjnymi w ramach programu inwestycji NATO, dla których Polska została wskazana jako kraj – gospodarz,
- Zakład Systemów Jakości i Zarządzania, realizujący zadania w zakresie certyfikacji systemów jakości wyrobów i usług.

Przychody zakładów budżetowych pochodziły głównie z wpływów z usług, ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych, z różnic kursowych, z pozostałych odsetek i wyniosły 84.841 tys. zł, co stanowi 130,8% przychodów zaplanowanych w ustawie budżetowej.

Dotacja z budżetu państwa zrealizowana została w wysokości 17.155 tys. zł, co stanowi 99,97% planu po zmianach i przeznaczona została na kontynuację modernizacji obiektów hotelowych oraz zaplecza logistycznego w trzech ośrodkach wypoczynkowych.

Koszty zakładów budżetowych stanowiły wydatki osobowe wraz z pochodnymi oraz wydatki rzeczowe i wyniosły 86.529 tys. zł, co stanowi 133,9% wydatków zaplanowanych w ustawie budżetowej.

W okresie sprawozdawczym nie planowano i nie osiągnięto nadwyżki środków obrotowych. Kasowa wpłata do budżetu z rozliczenia roku 2009 wyniosła 96 tys. zł, a stan środków obrotowych na koniec roku wyniósł 1.117 tys. zł.

Zakłady te uległy likwidacji z dniem 31 grudnia 2010 r., zgodnie z regulacjami prawnymi wprowadzonymi ww. ustawą Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych.

Zakład budżetowy Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, na podstawie zgody udzielonej w dniu 11 maja 2010 r. przez Radę Ministrów, został z dniem 1 stycznia 2011 r. przekształcony w instytucję gospodarki budżetowej o nazwie Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

Zakład budżetowy Zakład Systemów Jakości i Zarządzania, zgodnie z Decyzją Ministra Obrony Narodowej Nr 416/MON z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie likwidacji zakładu budżetowego, został z dniem 1 stycznia 2011 r. przejęty przez Wojskową Akademię Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie. Od tego dnia ZSJZ stał się komórką organizacyjną Wydziału Mechanicznego WAT i kontynuuje realizację procesów certyfikacji oraz szkoleń.

Pozostałe na koniec roku zakłady budżetowe Wojskowe Domy Wypoczynkowe/Wojskowe Zespoły Wypoczynkowe zostały przejęte przez Wojskową Agencję Mieszkaniową. Na bazie zlikwidowanych ww. zakładów budżetowych została powołana nowa jednostka organizacyjna w Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, tj. Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy WAM z siedzibą w Warszawie z 19 ośrodkami terenowymi.

Gospodarka

W części Gospodarka funkcjonowało sześć zakładów budżetowych w dziale Oświata i wychowanie:

- Ośrodek Doskonalenia Kadr Specjalistycznych w Chorzowie,
- Ośrodek Doskonalenia Kadr w Mysłowicach,
- Centralny Ośrodek Szkolenia Maszynistów w Mińsku Mazowieckim,
- Centralny Ośrodek Szkolenia Maszynistów w Radomiu,
- Centralny Ośrodek Szkolenia Maszynistów we Włocławku,
- Centralny Ośrodek Szkolenia Maszynistów we Wrocławiu.

Zakłady te prowadziły działalność polegającą na szkoleniu kursowym, m.in. szkolenia operatorów maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych, spawaczy gazowych, szkolenia BHP, dokształcanie i doskonalenie kwalifikacji zawodowych kadr specjalistycznych z zakresu górnictwa podziemnego. Obok szkoleń własnych przedmiotem działania ośrodków było również świadczenie usług, w szczególności konferencyjnych, szkoleniowych, hotelarskich i gastronomicznych.

Podstawowym źródłem przychodów tych zakładów były wpływy ze sprzedaży świadczonych usług, wynajmu lokali oraz wpływy ze sprzedaży składników majątkowych.

Łączne przychody zakładów budżetowych wyniosły 26.665 tys. zł, natomiast wykonane wydatki wyniosły 27.697 tys. zł. Wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu nie planowano, zaś faktycznie za okres sprawozdawczy, osiągnęła poziom 1.146 tys. zł.

W dniu 16 sierpnia 2010 r. Minister Gospodarki wydał 6 zarządzeń dotyczących likwidacji poszczególnych zakładów z dniem 31 grudnia 2010 r. Zgodnie z ww. zarządzeniami od dnia 1 stycznia 2011 r. zadania, nieruchomości, mienie i pracownicy:

- Centrum Doskonalenia Kadr Specjalistycznych w Chorzowie oraz Ośrodka Doskonalenia Kadr w Mysłowicach zostali przekazani Urzędowi Dozoru Technicznego, tj. państwowej osobie prawnej, podległej Ministrowi Gospodarki,
- Ośrodków Centralnego Szkolenia Maszynistów w Mińsku Mazowieckim, Radomiu, Włocławku i Wrocławiu, zostali przekazani Komendzie Głównej OHP – jednostce podległej ministrowi Pracy i Polityki Społecznej.

Polska Akademia Nauk

W strukturze organizacyjnej Polskiej Akademii Nauk w 2010 r. działalność w formie zakładów budżetowych prowadziły:

- Warszawska Drukarnia Naukowa PAN,
- Dom Zjazdów i Konferencji PAN w Jabłonnie,
- 2 Domy Pracy Twórczej w Wierzbie i Mądralinie,
- 7 Zakładów Działalności Pomocniczej PAN.

Źródłem przychodów Warszawskiej Drukarni Naukowej była przede wszystkim sprzedaż usług poligraficznych, głównie w zakresie książek naukowo-technicznych i czasopism, a także dystrybucja tych publikacji.

Przychody Domów Pracy Twórczej oraz Domu Zjazdów i Konferencji stanowiły głównie wpływy ze sprzedaży usług w zakresie organizacji zjazdów, sympozjów, konferencji naukowych i kursów szkoleniowych. Dom Zjazdów i Konferencji prowadzi również działalność w zakresie upowszechniania i promocji osiągnięć nauki i kultury.

Przychodami Zakładów Działalności Pomocniczej były przede wszystkim wpływy z usług świadczonych w zakresie obsługi administracyjnej Oddziałów PAN.

Uzyskane środki zakłady budżetowe wydatkowały na sfinansowanie kosztów wykonywanych usług oraz wydatków inwestycyjnych.

W 2010 r. przychody zakładów budżetowych funkcjonujących w strukturze organizacyjnej PAN wyniosły 19.942 tys. zł, natomiast wydatki zrealizowano w kwocie 20.854 tys. zł.

Niższe niż planowano wykonanie przychodów i wydatków spowodowane było głównie zmniejszeniem ilości świadczonych usług w zakresie organizacji zjazdów, sympozjów, konferencji i kursów szkoleniowych.

W roku 2010 na podstawie decyzji Prezesa PAN likwidacji uległo 6 jednostek organizacyjnych Akademii działających w formie zakładów budżetowych. Pozostałe jednostki funkcjonują w strukturze Polskiej Akademii Nauk jako inne jednostki organizacyjne PAN.

***

Najniższe wykonanie przychodów w porównaniu do planu po zmianach miało miejsce w następujących częściach:

Budżety wojewodów

Zakłady budżetowe w 2010 roku funkcjonowały w działach takich jak: Rybołówstwo i rybactwo, Działalność usługowa, Informatyka, Oświata i wychowanie.

Przychody zakładów budżetowych w wysokości 9.543 tys. zł, pochodziły głównie z odpłatności za wykonywane zadania z zakresu:

- hodowli i sprzedaży ryb słodkowodnych oraz produkcji narybku i kroczka karpia oraz innych gatunków ryb obsadowych,
- kontroli przestrzegania i stosowania przepisów ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne oraz aktów wykonawczych, prowadzenia i aktualizacji operatu granic administracyjnych gmin i powiatów,
- świadczenia usług informatycznych na rzecz Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, organów administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek organizacyjnych w tym w zakresie udostępniania danych z wojewódzkiego zbioru meldunkowego PESEL,
- szkolenia i doskonalenia zawodowego pracowników urzędów wojewódzkich i innych jednostek organizacyjnych oraz z tytułu świadczonych usług hotelowych.

Niskie wykonanie planowanych przychodów zakładów budżetowych było spowodowane głównie niższą od planowanej sprzedażą ryb ze względu na choroby ryb, likwidacją zakładów przed upływem roku budżetowego oraz mniejszą od planowanej liczbą podmiotów zainteresowanych zakupem szkoleń organizowanych przez ośrodki szkolenia i doskonalenia kadr.

Wydatki zakładów budżetowych w wysokości 12.011 tys. zł przeznaczone zostały głównie na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, zakup materiałów i wyposażenia (artykuły biurowe, środki czystości, paliwo, części samochodowe), zakup energii oraz zakup

usług pozostałych (pocztowe, pralnicze, introligatorskie, informatyczne, przeglądy samochodów, prowizje i opłaty bankowe).

Zakłady budżetowe zostały zlikwidowane.

Sprawiedliwość

W resorcie sprawiedliwości w 2010 roku funkcjonowało osiem zakładów budżetowych, w tym siedem przy Ministerstwie Sprawiedliwości oraz jeden przy Centralnym Zarządzie Służby Więziennej.

Zakłady budżetowe funkcjonujące przy Ministerstwie Sprawiedliwości działały jako ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, ale także świadczyły usługi w zakresie organizacji szkoleń i działalności wydawniczej.

Głównym źródłem przychodów większości zakładów budżetowych funkcjonujących jako ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe były opłaty za organizację szkoleń, opłaty za korzystanie z wczasów, kolonii i obozów wypoczynkowych, dochody z innej działalności gospodarczej. Natomiast podstawowym źródłem przychodów zakładu budżetowego Oficyna Wydawnicza były dochody z działalności wydawniczej oraz świadczone usługi w zakresie organizacji szkoleń.

W zakładzie budżetowym Centralnego Zarządu Służby Więziennej funkcjonował jeden oddział – Przyzakładowa Przychodnia Lekarska CZSW, którego źródłem przychodów były środki finansowe uzyskiwane ze sprzedaży usług medycznych.

Wydatki ponoszone przez zakłady budżetowe to wydatki na: wynagrodzenia pracowników, nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń, zakup materiałów i wyposażenia, żywności, energii, usług remontowych oraz wydatki przeznaczone na zakupy inwestycyjne.

Wykonanie przychodów i wydatków przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Plan na 2010 r.		Wykonanie na 31.12.2010 r.		4:2	5:3
	Przychody	Wydatki	Przychody	Wydatki		
	w tys. zł				*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Zakłady Budżetowe Ministerstwa Sprawiedliwości	7.639	7.639	5.767	5.428	75	71
Zakład Budżetowy Centralnego Zarządu Służby Więziennej	1.750	1.723	1.242	1.242	71	72
OGÓŁEM	9.389	9.362	7.009	6.670	75	71

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż z tytułu nadwyżki środków obrotowych wykazano wpłatę do budżetu w wysokości 260 tys. zł. Zatem łączne wydatki zakładów w tej części budżetowej wynoszą 6.930 tys. zł.

Wykonanie przychodów i wydatków na niższym, niż planowano poziomie zostało spowodowane niższym od zakładanego wykonaniem usług stanowiących główne przychody zakładów.

Pozostałe po likwidacji ww. zakładów budżetowych środki pieniężne, należności i zobowiązania zlikwidowanego zakładu przejął Minister Sprawiedliwości.

***

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, iż w części Zdrowie funkcjonował państwowy zakład budżetowy Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie, który został zlikwidowany na podstawie zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 grudnia 2010 r. Zgodnie z następnym zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2010 r. utworzona została instytucja gospodarki budżetowej pod nazwą Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie. PDZ w Juracie został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 17 stycznia 2011 r. i jest zobowiązany do wpłacania na rachunek dochodów budżetu państwa 40% wypracowanego zysku po zakończeniu każdego roku obrotowego.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze

Gospodarstwo pomocnicze, zgodnie z przepisami prawa, było wyodrębnioną z jednostki budżetowej, pod względem organizacyjnym i finansowym, częścią jej podstawowej działalności lub działalnością uboczną.

Podobnie jak zakład budżetowy, gospodarstwo pomocnicze pokrywało koszty swojej działalności z uzyskiwanych przychodów własnych i było tworzone przede wszystkim w tych przypadkach, gdy w ramach jednostki budżetowej istniały komórki organizacyjne prowadzące – oprócz wypełniania zadań na rzecz swej jednostki macierzystej – również uboczną działalność. Sprzedaży usług na rzecz macierzystej jednostki budżetowej gospodarstwo pomocnicze dokonywało według kosztów własnych.

Gospodarstwo pomocnicze miało możliwość otrzymania z budżetu państwa dotacje przedmiotowe, a gospodarstwo nowo utworzone – dotację na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe.

Zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych gospodarstwo pomocnicze miało obowiązek wpłacania do budżetu państwa połowy osiągniętego zysku.

Przychody i wydatki gospodarstw pomocniczych w poszczególnych częściach budżetu w 2010 r. przedstawiały się następująco:

Część		Przychody			Wydatki			3:2	6:5
		Plan po zmianach	Wykonanie		Plan po zmianach	Wykonanie	Wpłata z zysku do budżetu		
			ogółem	w tym: dotacja z budżetu					
		w tys. zł						%	
1		2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem	**1.760.286**	**1.682.070**	**5.771**	**1.697.151**	**1.582.499**	**70.846**	**95,6**	**93,2**
	z tego:								
01	Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	34.500	34.275		34.500	33.527	204	99,3	97,2
13	Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	6.000	6.031		5.930	6.370		100,5	107,4
15	Sądy Powszechne	943	814		943	885	1	86,3	93,8
16	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	157.337	167.885		111.053	94.029	36.580	106,7	84,7
17	Administracja Publiczna	12.300	11.668		12.300	11.664	1	94,9	94,8
19	Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe	19.415	18.676		19.306	19.249	84	96,2	99,7
20	Gospodarka	10.307	9.278		10.271	9.322	42	90,0	90,8
21	Gospodarka morska	4.619	4.609		4.619	4.957	14	99,8	107,3
22	Gospodarka wodna	47.288	55.540		41.910	40.381	12.850	117,5	96,4
24	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.589	2.011		2.589	2.067	6	77,7	79,8
29	Obrona narodowa	357.985	320.154		354.463	317.718	7.523	89,4	89,6
31	Praca	60.342	55.834		60.342	56.403	195	92,5	93,5
32	Rolnictwo	81.492	75.670	4.609	81.480	75.788	298	92,9	93,0
35	Rynki rolne	2.000	1.364		2.000	1.555	1	68,2	77,8
37	Sprawiedliwość	379.325	367.354	588	371.347	359.444	40	96,8	96,8
39	Transport	68.121	70.044		66.909	65.266	4.335	102,8	97,5
41	Środowisko	84.666	83.896	574	84.858	84.045	1.380	99,1	99,0
42	Sprawy wewnętrzne	103.724	77.135		103.423	78.069	364	74,4	75,5
45	Sprawy zagraniczne i Członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej	51.027	50.433		51.027	50.433	1	98,8	98,8
46	Zdrowie	4.603	4.574		4.567	4.592	88	99,4	100,5
53	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	4.730	4.288		4.730	4.153	18	90,7	87,8
60	Wyższy Urząd Górniczy	870	864		870	865	2	99,3	99,4
67	Polska Akademia Nauk	17.167	14.101		17.167	17.844	4	82,1	103,9
76	Urząd Komunikacji Elektronicznej	2.300	1.543		2.280	1.522	9	67,1	66,8
85	Budżety wojewodów	246.636	244.029		248.267	242.351	6.806	98,9	97,6

W kwocie wykonanych przychodów gospodarstw pomocniczych w 2010 r. największy był udział przychodów w następujących częściach:

- Sprawiedliwość – 21,8%,
- Obrona narodowa – 19%,
- Budżety wojewodów – 14,5%,
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – 10%.

Sprawiedliwość

W 2010 roku przy jednostkach budżetowych resortu sprawiedliwości funkcjonowały 44 gospodarstwa pomocnicze, w tym:

- 21 gospodarstw pomocniczych przy zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz
- 23 gospodarstwa pomocnicze przy jednostkach organizacyjnych więziennictwa.

Gospodarstwa pomocnicze funkcjonujące przy Zakładach Poprawczych i Schroniskach dla Nieletnich prowadzone były w formie warsztatów szkolnych. Działalność tych podmiotów stanowiły przede wszystkich prace wykonywane przez wychowanków tych ośrodków w ramach praktycznej nauki zawodu. Usługi jakie świadczone były na rynku zewnętrznym to głównie sprzedaż wykonanych przez uczniów wyrobów oraz wykonywanych usług, jak np.: usługi krawieckie, stolarskie, ślusarskie, produkcja mebli, produkcja wyrobów metalowych.

Gospodarstwa pomocnicze funkcjonujące w więziennictwie prowadziły działalność produkcyjną i usługową w następujących branżach: metalowej, meblarskiej, poligraficznej prefabrykacji budowlanej i usług remontowo-budowlanych, motoryzacyjnej, administrowania nieruchomościami. Niektóre z gospodarstw prowadziły działalność wielobranżową.

Wykonanie przychodów oraz wydatków gospodarstw pomocniczych w 2010 roku przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody			Wydatki		
	Plan na 2010	Wykonanie na 31.12.2010	3:2	Plan na 2010	Wykonanie na 31.12.2010	6:5
	w tys. zł		*%*	*w tys. zł*		*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Gospodarstwa Pomocnicze przy Zakładach Poprawczych i Schroniskach dla Nieletnich	5.418	4.178	77,1	5.418	4.665	86,1
Gospodarstwa Pomocnicze przy jednostkach więziennictwa	373.907	363.177	97,1	365.929	354.779	97,0
OGÓŁEM	379.325	367.355	96,8	371.347	359.444	96,8

Przychody gospodarstw pomocniczych funkcjonujących w formie warsztatów szkolnych pochodziły przede wszystkim z dochodów własnych oraz dotacji budżetowej określonej rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 23 czerwca 2006 r. w sprawie stawek oraz szczegółowego sposobu i trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych dla państwowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych państwowych jednostek budżetowych (Dz. U. Nr 112 poz. 762 z dnia 29 czerwca 2006 r. ze zm.). Stosownie do postanowień § 1 pkt 2 rozporządzenia dla warsztatów szkolnych prowadzonych w formie gospodarstw pomocniczych w zakładach dla nieletnich na rok 2010 została ustalona dotacja do wysokości 400 zł rocznie na jednego nieletniego wdrażanego do pracy społecznie użytecznej i przygotowanego do zawodu.

Dotacja dla gospodarstw pomocniczych przy zakładach dla nieletnich w 2010 r. wyniosła 588 tys. zł i została wykorzystana w pełnej wysokości.

Działalność gospodarstw pomocniczych przy jednostkach więziennictwa zakończyła się dodatnim wynikiem finansowym brutto w łącznej kwocie 8.398 tys. zł. Zysk brutto wypracowało 18 gospodarstw na ogólną kwotę 8.930 tys. zł, natomiast 5 podmiotów poniosło stratę w łącznej wysokości 532 tys. zł.

Średnioroczne zatrudnienie ogółem w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło 1.614 osoby, w tym 692 pracowników cywilnych oraz 922 skazanych. Udział osób pozbawionych wolności w zatrudnieniu ogółem stanowił 57%.

Zgodnie z przepisami wszystkie gospodarstwa pomocnicze funkcjonujące przy zakładach dla nieletnich zostały zlikwidowane do końca roku 2010.

Na dzień 1 stycznia 2010 r. przy jednostkach organizacyjnych więziennictwa funkcjonowały 23 gospodarstwa pomocnicze. W trakcie 2010 r. zlikwidowano gospodarstwo Pomocnicze Zakład Remontowo – Budowlany przy Zakładzie Karnym nr 1 w Łodzi. W grudniu 2010 r. pozostałe 22 gospodarstwa pomocnicze funkcjonujące przy zakładach karnych i aresztach śledczych zostały przekształcone w 6 instytucji gospodarki budżetowej.

Obrona narodowa

W resorcie Obrony narodowej na początku 2010 r. funkcjonowało 46 gospodarstw pomocniczych. W trakcie roku likwidacji uległo 27 i na koniec roku pozostało 19 gospodarstw. Gospodarstwa te to przede wszystkim kasyna wojskowe, pralnie i zakłady pralniczo-usługowe, wojskowe domy wypoczynkowe, piekarnie, wojskowe zakłady remontowo-budowlane.

Źródłami przychodów były wpływy z działalności ww. gospodarstw pomocniczych, tzn. sprzedaży usług prania wodnego i czyszczenia chemicznego na rzecz jednostek wojskowych

i odbiorców indywidualnych, sprzedaży przez kasyna wojskowe usług oraz towarów gastronomicznych, sprzedaży usług remontowo-konserwacyjnych sprzętu służby żywnościowej i mundurowej oraz produkcji własnej wynikającej ze zleceń dla i spoza wojska w zakresie usług remontowo-budowlanych.

Przychody zostały zrealizowane w kwocie 320.154 tys. zł, co stanowi 110,5% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej.

Koszty stanowiły wydatki osobowe wraz z pochodnymi oraz wydatki rzeczowe i wyniosły 317.718 tys. zł, co stanowi 110,1% wydatków zaplanowanych w ustawie budżetowej.

W roku 2010 wpłata z zysku do budżetu państwa została zrealizowana w kwocie 7.523 tys. zł, a zatem w znacznie wyższej wysokości niż zaplanowano w ustawie budżetowej (5.083,1%).

Osiągnięcie wyższych od planowanych przychodów, wydatków i wpłaty z zysku do budżetu jest konsekwencją zwiększonego popytu na usługi świadczone przez gospodarstwa pomocnicze.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami z dniem 31 grudnia 2010 r. gospodarstwa pomocnicze uległy likwidacji. Pozostałe po ich likwidacji składniki majątkowe, w tym należności i zobowiązania, przyjęły jednostki budżetowe, przy których funkcjonowały gospodarstwa.

Zlikwidowane gospodarstwa pomocnicze Wojskowe Zakłady Remontowo-Budowlane zostały przejęte przez Wojskową Agencję Mieszkaniową i na ich bazie została powołana nowa jednostka organizacyjna: Zakłady Remontowo-Budowlane WAM (ZRB) z siedzibą w Warszawie z 4 ośrodkami terenowymi.

Pozostałe na koniec roku gospodarstwa pomocnicze Wojskowe Domy Wypoczynkowe/Wojskowe Zespoły Wypoczynkowe zostały przejęte przez Wojskową Agencję Mieszkaniową. Na bazie zlikwidowanych ww. gospodarstw pomocniczych została powołana nowa jednostka organizacyjna w Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, tj. Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy WAM z siedzibą w Warszawie z 19 ośrodkami terenowymi.

Budżety wojewodów

Gospodarstwa pomocnicze w 2010 r. działały głównie przy Urzędach Wojewódzkich, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Skierniewicach, Wojewódzkich Centrach Zdrowia Publicznego, Wojewódzkich Stacjach Sanitarno – Epidemiologicznych, Kuratoriach Oświaty.

Przychody gospodarstw pomocniczych zostały zrealizowane w kwocie 244.029 tys. zł, co stanowi 98,9% planu po zmianach.

Największy udział w przychodach miały gospodarstwa pomocnicze funkcjonujące w następujących działach:

- administracja publiczna – 89.501 tys. zł co stanowi 36,7% zrealizowanych przychodów,
- transport i łączność – 85.524 tys. zł co stanowi 35,0% zrealizowanych przychodów,
- informatyka – 52.178 tys. zł co stanowi 21,4% zrealizowanych przychodów,
- ochrona zdrowia – 6.857 tys. zł co stanowi 2,8% zrealizowanych przychodów.

Przychody gospodarstw pomocniczych pochodziły głównie z odpłatności za wykonywane zadania z zakresu:

- obsługi siedzib urzędów wojewódzkich,
- administrowania obiektami przejść granicznych,
- świadczenia usług informatycznych na rzecz jednostek macierzystych, a także innych jednostek m.in. w zakresie udostępniania bazy ewidencji ludności, zapewnienia należytego poziomu obsługi technicznej i technologicznej eksploatowanego sprzętu komputerowego, opracowywania projektów informatyzacji,
- usług turystyczno – wypoczynkowych oraz organizacji kursokonferencji,
- badania jakości produktów gospodarki żywnościowej, atestacji magazynów, szkolenia laborantów, pobierania prób zbóż, wydawania opinii i ekspertyz, wykonywania dezynfekcji w miejscach gromadzenia zwierząt oraz usługowego badania mleka surowego,
- organizowania kursów specjalistycznych i szkoleń dla wyższego i średniego personelu medycznego oraz z tytułu świadczenia usług dla jednostki macierzystej (sprzątanie, czynsz, media, ochrona mienia),
- wykonywania czynności z zakresu geodezji i kartografii na rzecz organów administracji publicznej oraz innych organów.

Wydatki funkcjonujących w województwach gospodarstw pomocniczych w wysokości 242.351 tys. zł, przeznaczone były głównie na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, zakup materiałów i wyposażenia, energii elektrycznej i cieplnej, usług telekomunikacyjnych.

Gospodarstwa pomocnicze odprowadziły do budżetu państwa w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do końca okresu sprawozdawczego wpłatę z zysku w wysokości 6.806 tys. zł.

Na mocy obowiązujących przepisów, gospodarstwa pomocnicze uległy likwidacji, a pozostałe po ich likwidacji zobowiązania i należności przejęły nowo powstałe jednostki budżetowe lub jednostki budżetowe przy których funkcjonowały gospodarstwa.

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

W części Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w formie gospodarstwa pomocniczego funkcjonowało Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, do zadań którego należało przede wszystkim:

- zapewnienie technicznych warunków pracy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (m.in. usługi transportowe, konserwacyjne, remontowe, informatyczne, hotelarskie, gastronomiczne, bibliotekarskie, przygotowywanie i przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówień publicznych, administrowanie i gospodarowanie przydzielonymi składnikami majątkowymi, w tym nieruchomościami będącymi siedzibą KPRM i Centrum Obsługi KPRM oraz wchodzącymi w skład ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych),
- wydawanie i rozpowszechnianie Dziennika Ustaw, Monitora Polskiego, Monitora Polskiego „B" i innych wydawnictw Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz wydawnictw zlecanych przez ministerstwa i urzędy centralne,
- świadczenie usług wypoczynkowych, konferencyjnych, szkoleniowych, itp.

Przychody zostały zrealizowane w kwocie 167.885 tys. zł. Podstawowymi źródłami przychodów były wpływy ze sprzedaży usług (132.975 tys. zł), w tym przede wszystkim z ogłaszania sprawozdań finansowych w Monitorze Polskim „B" (105.691 tys. zł) oraz ze sprzedaży wyrobów (16.965 tys. zł).

Koszty zrealizowane w kwocie 94.029 tys. zł, obejmowały głównie wynagrodzenia wraz z pochodnymi (45.054 tys. zł), zakup usług (17.557 tys. zł) i materiałów (11.676 tys. zł).

Wynik finansowy brutto wyniósł 73.856 tys. zł, co stanowi 159,6% planu po zmianach.

Osiągnięcie wyższego niż zakładano w planie wyniku finansowego spowodowane zostało zrealizowaniem przychodów na poziomie 106,7% planu po zmianach oraz poniesieniem niższych kosztów ogółem (84,7% planu po zmianach), w tym głównie kosztów usług remontowych oraz materiałów.

Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zostało przekształcone z dniem 31 grudnia 2010 r. w instytucję gospodarki budżetowej pod nazwą Centrum Usług Wspólnych.

Zgodnie z zarządzeniem Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 października 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej, Centrum Usług Wspólnych przejęło zadania publiczne przekształcanego gospodarstwa pomocniczego w zakresie usług, dostaw oraz robót budowlanych na rzecz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w celu zapewnienia realizacji zadań publicznych, finansowania lub dofinansowania środków trwałych w budowie, zakupu środków trwałych oraz remontów, a także prowadzenia

wspólnych lub centralnych zamówień publicznych, jak również świadczenie usług wspólnych wynikających z tych zamówień.

***

Najniższe wykonanie przychodów w porównaniu do planu po zmianach wystąpiło w gospodarstwach pomocniczych działających w następujących częściach:

Urząd Komunikacji Elektronicznej

W ramach Urzędu funkcjonowało gospodarstwo pomocnicze – Centralne Laboratorium Badań Technicznych UKE (GP CLBT), będące akredytowanym laboratorium badawczym. GP CLBT zostało zlikwidowane z dniem 30 września 2010 r. Zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych UKE, przy którym funkcjonowało GP CLBT, stało się następcą prawnym likwidowanego gospodarstwa pomocniczego.

Rynki rolne

W części Rynki Rolne gospodarstwo pomocnicze funkcjonowało przy Głównym Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych. Wykonanie przychodów wyniosło 1.364 tys. zł (68,2% planowanych przychodów). Wykonanie kosztów wyniosło 1.555 tys. zł (77,8% planowanych kosztów). Gospodarstwo odniosło stratę w wysokości 191 tys. zł.

Mniejsze wykonanie przychodów w stosunku do planu po zmianach spowodowane było niższą realizacją zleceń w zakresie badań laboratoryjnych otrzymywanych od podmiotów zewnętrznych oraz mniejszą liczbą szkoleń i usług świadczonych na rzecz jednostki macierzystej.

Zgodnie przepisami ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych ww. gospodarstwo pomocnicze zostało zlikwidowane z dniem 31 grudnia 2010 r.

***

Niezależnie od powyższego w części Zdrowie funkcjonowały następujące gospodarstwa pomocnicze:

1) Gospodarstwo Pomocnicze przy Ośrodku Diagnostyczno – Badawczym Chorób Przenoszonych Drogą Płciową w Białymstoku,
2) Gospodarstwo Pomocnicze przy Domu Lekarza Seniora w Warszawie,
3) Gospodarstwo Pomocnicze przy Domu Pracownika Służby Zdrowia w Warszawie,

4) Gospodarstwo Pomocnicze przy Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w Krakowie,

5) Wydawnictwo Edukacyjne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.

Gospodarstwa pomocnicze wymienione w pkt 1 – 4, zgodnie z przepisami, uległy likwidacji, a ich działalność została przejęta przez jednostki budżetowe, przy których zostały utworzone. Natomiast Wydawnictwo Edukacyjne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie uległo przekształceniu na podstawie zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2010 r. oraz zgodnie ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem z dnia 21 lutego 2011 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA" i nadania statutu. Jednocześnie Wydawnictwo na podstawie ww. zarządzeń zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 4 marca 2011 r.

Rozdział 6

Państwowe fundusze celowe

Zgodnie z art. 9 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) do sektora finansów publicznych zalicza się fundusze celowe.

W myśl przepisów ww. ustawy fundusz celowy może działać jako osoba prawna lub stanowić wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje organ wskazany w ustawie tworzącej fundusz.

Podstawą gospodarki finansowej funduszu celowego jest roczny plan finansowy obejmujący wydatki na cele wskazane w ustawie powołującej fundusz.

Wydatki funduszu celowego mogą być dokonywane w ramach posiadanych środków finansowych obejmujących bieżące przychody, w tym dotacje z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego i pozostałości środków z okresów poprzednich.

W 2010 r. łączne przychody funduszy wyniosły 206.021.392 tys. zł (po wyeliminowaniu przepływów między funduszami), w tym dotacje z budżetu państwa 53.797.013 tys. zł, co stanowi 26,1% przychodów funduszy.

Do grupy funduszy celowych korzystających z dodatkowego zasilenia w postaci dotacji z budżetu państwa zaliczamy Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2010 r. łączne wydatki funduszy (po wyeliminowaniu przepływów między funduszami) wyniosły 209.042.815 tys. zł.

Szczegółowe informacje o przychodach i wydatkach poszczególnych funduszy przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:		Wydatki
		dotacja z budżetu	dotacja rozwojowa	
	w tys. zł			
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Razem[1)]	**206.021.392**	**53.797.013**	**1.586.095**	**209.042.815**
I Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi[1)]	184.205.647	53.058.014		187.681.089
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	167.480.798	38.111.650		170.844.746
Fundusz Emerytalno - Rentowy	16.347.749	14.935.764		16.575.358
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	39.046	6.000		43.655
Fundusz Administracyjny	585.180			586.237
Fundusz Emerytur Pomostowych	194.874	4.600		73.093

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:		Wydatki
		dotacja z budżetu	dotacja rozwojowa	
	w tys. zł			
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Razem[1)]	**206.021.392**	**53.797.013**	**1.586.095**	**209.042.815**
II Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa	15.753.572	738.999	1.586.095	16.749.410
Fundusz Pracy	10.962.568		1.562.140	12.234.486
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	4.252.482	738.999	23.955	4.320.324
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	538.522			194.600
III Fundusze związane z prywatyzacją	4.503.181			3.082.236
Fundusz Reprywatyzacji	1.357.536			1.143.022
Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców	2.071.875			1.116.386
Fundusz Skarbu Państwa	478.174			286.428
Fundusz Rekompensacyjny	595.596			536.400
IV Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju	322.418			289.249
Fundusz Wsparcia Policji	82.395			82.199
Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	8.039			5.104
Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	103.152			112.529
Fundusz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy	1.172			2.201
Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych	103.593			59.924
Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej	22.640			25.858
Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	1.427			1.434
V Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną	1.145.264			1.174.372
Fundusz Promocji Twórczości	411			566
Fundusz Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów	12.973			12.647
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	551.393			601.376
Fundusz Promocji Kultury	134.256			205.147
Fundusz Nauki i Technologii Polskiej	446.231			354.636
VI Pozostałe	91.310			66.459
Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	19.404			19.929
Centralny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	30.344			21.821
Fundusz Kredytu Technologicznego	22.725			24.709
Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	18.837			0

[1)] Po wyeliminowaniu przepływów

6.1. Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi

Do grupy funduszy związanych z ubezpieczeniami społecznymi zaliczamy:

1) Fundusz Ubezpieczeń Społecznych,

2) Fundusz Emerytalno-Rentowy,

3) Fundusz Prewencji i Rehabilitacji,

4) Fundusz Administracyjny,

5) Fundusz Emerytur Pomostowych.

Do zadań realizowanych przez tę grupę funduszy należy m.in. realizacja zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych, finansowanie świadczeń dla rolników z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, obsługa zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia.

Zrealizowane przychody ww. funduszy po wyeliminowaniu przepływów w 2010 r. wyniosły 184.205.647 tys. zł, a wydatki – 187.681.089 tys. zł, co stanowi 89,8% wydatków wszystkich funduszy.

W tej grupie funduszy znajdują się te, które otrzymują największe dotacje z budżetu państwa, tj. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych oraz Fundusz Emerytalno-Rentowy. W roku 2010 fundusze te łącznie otrzymały 53.047.414 tys. zł, co stanowi 98,6% ogółu ww. dotacji.

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS) utworzony został ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.). Fundusz ten jest państwowym funduszem celowym i nie posiada osobowości prawnej, a dysponentem jego środków jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Celem działania Funduszu jest realizacja zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych, a podstawowymi źródłami przychodów są składki na ubezpieczenia społeczne, dotacje z budżetu państwa oraz od 2004 r. refundacja z tytułu przekazania składek do OFE. Zgodnie z zapisami ustawy budżetowej na rok 2010 Fundusz został zasilony także środkami z Funduszu Rezerwy Demograficznej w wysokości 7.500.000 tys. zł. Wypłatę świadczeń finansowanych z FUS gwarantuje państwo.

Zgodnie z zasadami wprowadzonej z dniem 1 stycznia 1999 r. reformy ubezpieczeń społecznych, dotychczasowa jedna składka na ubezpieczenie społeczne została podzielona w zależności od ryzyka ubezpieczeniowego na odrębne składki na ubezpieczenie: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe. Składki na ubezpieczenie emerytalne opłacane są w równych częściach przez pracowników i pracodawców (po 9,76%). Składki na ubezpieczenia rentowe do końca czerwca 2007 r. były opłacane w równych częściach przez pracowników i pracodawców (po 6,5%), natomiast od lipca 2007 r. wymiar tej składki został zróżnicowany, z tym, że w okresie od lipca do grudnia 2007 r. pracownicy płacili składkę rentową w wysokości 3,5%, a pracodawcy w wysokości 6,5%, zaś od stycznia 2008 r. wymiar składki rentowej wynosi odpowiednio: 1,5% dla pracownika i 4,5% dla pracodawcy. Składkę na ubezpieczenie chorobowe (2,45%) opłacają pracownicy, a składkę na ubezpieczenie wypadkowe – pracodawcy.

Część składki na ubezpieczenie emerytalne (7,3%) odprowadzana jest do otwartych funduszy emerytalnych, stanowiących drugi, kapitałowy filar ubezpieczeń społecznych z tym, że dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1968 r. przystąpienie do OFE było obowiązkowe, a dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. dobrowolne. Za osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r. składka na fundusz emerytalny jest w całości odprowadzana do FUS.

Podstawa naliczania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe ograniczona została do trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

W ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostały wyodrębnione fundusze odpowiadające określonym ryzykom ubezpieczeniowym, zgodnie z podziałem składki, a więc: emerytalny, rentowy, chorobowy i wypadkowy.

W planie finansowym FUS na 2010 r. zawartym w ustawie budżetowej przychody ze składek ustalono w wysokości:

– przypis składek – 88.999.321 tys. zł,

– wpływy składek – 88.109.328 tys. zł,

co oznacza wskaźnik ściągalności składek na poziomie 99%.

Ustalony w ustawie budżetowej plan przychodów FUS ze składek uwzględniał wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej o 2% i spadek zatrudnienia o 1 pkt proc.

W planie przyjęto, że do otwartych funduszy emerytalnych ZUS przekaże składki w wysokości 22.506.203 tys. zł i środki w takiej wysokości przewidziano po stronie przychodów FUS, stanowiące refundację dla FUS z tytułu przekazania składek do OFE.

Z danych sprawozdawczych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że w 2010 r. przypis składek na ubezpieczenie społeczne wyniósł 89.761.923 tys. zł i stanowił 100,9% planu ustalonego w ustawie budżetowej oraz o 3,8% więcej w stosunku do roku poprzedniego. Wpływy ze składek zrealizowane zostały w kwocie 88.961.720 tys. zł i osiągnęły 101% planu. Rzeczywista realizacja przychodów ze składek była na poziomie wyższym od planu ustawy budżetowej w związku z szybszym niż zakładano tempem wzrostu wynagrodzeń w gospodarce narodowej.

Wskaźnik ściągalności składek ukształtował się na poziomie 99,1% (plan 99%) i był wyższy o 0,4 pkt proc. od osiągniętego w 2009 r. Wpływy ze składek w stosunku do poprzedniego roku wzrosły o 4,3%.

W ustawie budżetowej na 2010 r. dotacja z budżetu dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalona została w kwocie 37.923.650 tys. zł. Natomiast faktycznie Fundusz zrealizował dotację na poziomie 38.111.650 tys. zł (o 188.000 tys. zł więcej) w wyniku

przesunięcia do FUS przez dysponenta tego Funduszu nadmiaru środków budżetowych na realizację innych zadań planowanych w części Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Decyzja Zarządu ZUS o zmianach podjęta została na podstawie upoważnienia ustawy o finansach publicznych. W porównaniu do kwoty dotacji przekazanej do FUS w 2009 r. (30.503.283 tys. zł) dotacja zrealizowana przez FUS w 2010 r. była wyższa o 24,9%. Wzrost dotacji w 2010 r. w stosunku do roku 2009 spowodowany jest m.in. faktem, że wzrostowi wydatków FUS w 2010 r. na świadczenia o kwotę 9 mld zł towarzyszył wzrost wpływów ze składek na ubezpieczenia społeczne o niespełna 3,7 mld zł.

W ogólnej kwocie zrealizowanej w 2010 r. dotacji dla FUS, w wysokości 38.111.650 tys. zł, wyodrębnia się:

- dotację celową – 247.801 tys. zł,
- dotację uzupełniającą – 37.863.849 tys. zł.

Dotacja celowa w wysokości 247.801 tys. zł przeznaczona została na sfinansowanie wydatków na świadczenia, które zgodnie z zapisami ustawowymi podlegają sfinansowaniu ze środków budżetu państwa, natomiast kwota dotacji uzupełniającej (37.863.849 tys. zł) wynika z realizacji zapisu ustawowego, iż wypłacalność świadczeń z ubezpieczeń społecznych gwarantowana jest przez państwo.

Planowana po stronie przychodów FUS kwota refundacji składki przekazanej do OFE w wysokości 22.506.203 tys. zł została zrealizowana w kwocie 22.347.174 tys. zł, tj. 99,3% planu i była wyższa w porównaniu do roku ubiegłego o 6% przede wszystkim w wyniku wzrostu o 3,7% wysokości przeciętnej bieżącej składki przekazywanej do OFE. Jednocześnie w 2010 r. ZUS przekazał do OFE zaległe składki za lata ubiegłe na kwotę 1.282.382 tys. zł.

Środki z FRD zostały przekazane do FUS w planowanej wysokości, tj. 7.500.000 tys. zł.

Łączne przychody własne Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (według wpływów) obejmujące wpływy ze składek na ubezpieczenia społeczne, refundację z tytułu przekazania składek do OFE, środki z Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz inne przychody wyniosły 119.496.480 tys. zł, co stanowi 99,9% kwoty planowanej w ustawie budżetowej oraz 110,8% przychodów zrealizowanych w 2009 r.

W 2010 r. wydatki (koszty) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyniosły 170.844.746 tys. zł stanowiąc 108,4% planu, a w stosunku do roku poprzedniego wzrosły ogółem o 17.486.091 tys. zł, tj. o 11,4%. Łączna kwota kosztów obejmuje również koszty mające charakter wyłącznie memoriałowy, tj. odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu składek a także rezerwy w łącznej wysokości 9.911.415 tys. zł (kwota ta jest wyłącznie zapisem księgowym i nie wpływa na faktyczne wydatki FUS).

Podstawowym zadaniem realizowanym z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych są transfery na rzecz ludności obejmujące wypłaty świadczeń długoterminowych (emerytury i renty) oraz pozostałe świadczenia (zasiłki: chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, jednorazowe odszkodowania powypadkowe itd.). Wypłaty świadczeń wyniosły w 2010 r. 156.898.731 tys. zł i stanowiły 102,4% kwoty planowanej. Wydatki na emerytury i renty z dodatkami wyniosły 143.442.707 tys. zł i były wyższe od planu o 3.144.786 tys. zł (o 2,2%) oraz stanowiły 99,9% planu po zmianach. Natomiast w stosunku do poprzedniego roku odnotowano wzrost wydatków o 6%.

Zgodnie z informacjami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na przekroczenie planu wydatków na emerytury i renty złożyły się następujące czynniki:

- wyższa od zakładanej liczba nowo przyznanych emerytur związana z wolniejszym od przewidywanego wygasaniem przywilejów emerytalnych oraz pobieraniem emerytur przez większą niż planowano liczbę osób kontynuujących zatrudnienie u pracodawcy, na rzecz którego wykonywały pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury;
- wyższy od zakładanego wzrost wysokości świadczeń wskutek przeliczania emerytur osobom, które pobierają świadczenia i jednocześnie kontynuują zatrudnienie, oraz przyznawania w szerszym zakresie emerytur osobom po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, legitymującym się dłuższym stażem ubezpieczeniowym zwiększającym wysokość przeciętnego świadczenia wypłacanego z Funduszu;
- wyższa od zakładanej liczba nowo przyznanych rent z tytułu niezdolności do pracy;
- przeprowadzenie od 1 marca 2010 r. waloryzacji świadczeń wskaźnikiem 104,6%, wobec zakładanego w planie 104,1%.

W 2010 r. przeciętna miesięczna liczba emerytur i rent finansowanych z FUS wyniosła 7.468,8 tys. (plan 7.401,5 tys.) i spadła do poprzedniego roku o 29,7 tys. osób, zaś przeciętne świadczenie emerytalno-rentowe wyniosło 1.580,25 zł i wzrosło w stosunku do poprzedniego roku o 6,5%.

Koszty pozostałych świadczeń wyniosły 13.456.024 tys. zł i zostały zrealizowane na poziomie 104% planu i 99% planu po zmianach oraz wzrosły w stosunku do 2009 r. o 6,9%. Wzrost wydatków nastąpił przede wszystkim w wyniku wzrostu przeciętnej wysokości zasiłków i świadczeń wypłacanych z Funduszu. Główną pozycję tych wydatków (50,7%) stanowiły zasiłki chorobowe, które wyniosły 6.820.802 tys. zł (103,2% planu i 99,9% planu po zmianach) i wzrosły w stosunku do 2009 r. o 3,1%. Liczba dni absencji chorobowej finansowanej przez FUS wyniosła 119,3 mln i spadła w porównaniu do roku poprzedniego o 6,7 mln (o 5,3%), co wiąże się z korzystaniem w mniejszym zakresie ze zwolnień lekarskich przez ubezpieczonych, m.in. przez osoby zagrożone utratą pracy, jak i te, którym ustał tytuł ubezpieczenia. Wydatki na zasiłki macierzyńskie ukształtowały się na poziomie

2.938.819 tys. zł (109,7% planu oraz 97,4% planu po zmianach). Wzrost wydatków w stosunku do poprzedniego roku o 22,1% był konsekwencją wzrostu liczby dni zasiłku macierzyńskiego w następstwie wprowadzenia z dniem 1 stycznia 2010 r. dodatkowego urlopu macierzyńskiego, a także przyznania ojcu dziecka urlopu ojcowskiego. Liczba dni zasiłków macierzyńskich wyniosła 42,6 mln i wzrosła w stosunku do 2009 r. o 3 mln dni (wzrost o 7,6%). Na wyższym o 16,8% niż zaplanowano poziomie ukształtowały się wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w kwocie 924.402 tys. zł, które wzrosły o 3,8% w relacji do 2009 r. w wyniku zwiększenia liczby świadczeń, spowodowanego m.in. kierowaniem większej liczby ubezpieczonych na świadczenie rehabilitacyjne przed przyznaniem renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wydatki bieżące Funduszu w kwocie 4.034.600 tys. zł przeznaczone zostały przede wszystkim na odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 3.773.570 tys. zł, prewencję rentową – 164.754 tys. zł, prewencję wypadkową – 3.221 tys. zł oraz na koszty obsługi kredytu w kwocie 91.139 tys. zł.

W 2010 r. FUS otrzymał z budżetu państwa, oprócz podanej wcześniej kwoty bezzwrotnej dotacji, również nieoprocentowaną pożyczkę z budżetu państwa w wysokości 5.377.546 tys. zł, której termin spłaty do budżetu ustalono na 23 kwietnia 2012 r. Środki pożyczki zostały przeznaczone na zasilenie FUS w celu uzupełnienia środków pozwalających na pełne i terminowe sfinansowanie wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Zrealizowane określone w planie finansowym przychody Funduszu oraz otrzymana pożyczka z budżetu państwa umożliwiły terminowe wypłaty świadczeń, a także uregulowanie na koniec 2010 r. zobowiązań FUS wobec banków z tytułu zaciągniętego kredytu.

W 2010 r. z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zrealizowane zostały następujące zadania w łącznej wysokości 157.066.706 tys. zł:

- wypłata emerytur – 103.360.969 tys. zł, z tego: z funduszu emerytalnego – 101.689.424 tys. zł i z funduszu rentowego – 1.671.545 tys. zł. Wydatki na emerytury były wyższe o 2.185.763 tys. zł (o 2,2%) od planowanych oraz o 6,5% wyższe od wykonanych w 2009 r.,
- wypłata rent – 35.757.655 tys. zł, z tego: z funduszu rentowego – 31.732.114 tys. zł, a z funduszu wypadkowego – 4.025.541 tys. zł. Wydatki na renty były wyższe o 881.509 tys. zł (o 2,5%) od planowanych oraz wyższe o 4,3% w porównaniu do 2009 r.,
- wypłata dodatków do emerytur i rent: pielęgnacyjnych, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie – 4.324.083 tys. zł, tj. o 77.514 tys. zł wyższe od planowanych oraz wyższe o 7,7% w relacji do 2009 r.,
- wypłata zasiłków chorobowych – 6.820.802 tys. zł, tj. 103,2% kwoty planowanej,

– wypłata pozostałych zasiłków i świadczeń – 6.635.222 tys. zł, tj. 104,9% kwoty planowanej; kwota ta obejmuje wypłatę następujących świadczeń: zasiłki macierzyńskie, zasiłki pogrzebowe, zasiłki opiekuńcze, świadczenia rehabilitacyjne, jednorazowe odszkodowania powypadkowe,
– finansowanie prewencji rentowej – 164.754 tys. zł, tj. 94,7% kwoty planowanej,
– finansowanie prewencji wypadkowej – 3.221 tys. zł, tj. 92% kwoty planowanej.

Stan środków obrotowych Funduszu na koniec 2010 r. był ujemny i wyniósł (minus) 10.917.422 tys. zł, z tego:

– środki pieniężne – 877.761 tys. zł,
– należności – 6.108.406 tys. zł,
– zobowiązania – (minus) 17.903.589 tys. zł.

W kwocie zobowiązań Funduszu na koniec 2010 r. w wysokości (minus) 17.903.589 tys. zł można wyodrębnić zobowiązania głównie z tytułu:

– pożyczek z budżetu państwa – 10.877.546 tys. zł,
– rozrachunków z tytułu nie odprowadzonej składki do OFE – 2.018.320 tys. zł,
– podatku dochodowego od świadczeń i składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń – 1.985.299 tys. zł,
– dotacji roku następnego – 2.014.371 tys. zł (w grudniu 2010 r. FUS otrzymał z dotacji budżetowej planowanej dla tego funduszu na rok 2011 dotację w tej wysokości na wypłatę świadczeń emerytalno-rentowych w styczniu 2011 r. i ta kwota dotacji przekazana w grudniu 2010 r. do FUS z puli środków 2011 r. stanowi na koniec 2010 r. zobowiązanie funduszu),
– rezerw – 651.990 tys. zł.

Fundusz Emerytalno-Rentowy

Fundusz emerytalno-rentowy (FER) funkcjonuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.). Ubezpieczenia społeczne dla rolników realizuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, która prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

Głównym zadaniem Funduszu Emerytalno-Rentowego jest finansowanie gwarantowanych przez państwo świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a ponadto finansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z dodatkami,

ubezpieczeń zdrowotnych rolników i ich domowników oraz refundacji określonych kosztów Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli przepisy emerytalne przewidują taką refundację.

Stan funduszu na początek roku 2010 wyniósł 170.236 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne – 45.834 tys. zł,
- należności – 308.179 tys. zł,
- zobowiązania – (minus) 359.697 tys. zł.

Fundusz finansowany jest przede wszystkim z uzupełniającej dotacji z budżetu państwa oraz dotacji z budżetu państwa przeznaczonej na składki na ubezpieczenie zdrowotne, bowiem składka płacona przez rolników pokrywa tylko część wydatków. Zgodnie z wykonaniem planu finansowego funduszu za 2010 r. wpływy ze składek wyniosły 1.403.705 tys. zł i stanowiły zaledwie 8,6% ogółu przychodów funduszu, a w stosunku do kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej wzrosły o 4,3%. Wyższe wykonanie tej pozycji było efektem intensywnych działań mających na celu poprawę ściągalności. W 2010 r. ściągalność składek ukształtowała się na poziomie 103,5% wobec planowanej 98%.

Przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego zaplanowane w wysokości 16.841.682 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 16.347.749 tys. zł, z tego:

- dotacja z budżetu państwa – 14.935.764 tys. zł,
- przypis składek od rolników – 1.356.396 tys. zł oraz
- przypis pozostałych oraz innych przychodów – 55.589 tys. zł.

W stosunku do kwoty przewidzianej w ustawie budżetowej na 2010 r. były niższe o 2,9%, a w stosunku do przychodów za 2009 r. były niższe o 4,2%. Niższe wykonanie przychodów spowodowane było niższą dotacją z budżetu państwa przeznaczoną na finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników w związku z obniżeniem, od 1 listopada 2009 r. ceny 1q żyta będącej podstawą naliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za rolników podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy.

Przychody funduszu przeznaczone były m.in. na finansowanie:

- emerytur rolniczych oraz rent rolniczych,
- zasiłków pogrzebowych,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne płaconych za rolników i ich domowników.

Wydatki funduszu emerytalno-rentowego w 2010 r. ukształtowały się na poziomie 16.575.358 tys. zł i stanowiły 98,2% planu według ustawy budżetowej. Różnica w wykonaniu wydatków w stosunku do planu ustawy budżetowej na 2010 r. spowodowana była niższymi wydatkami na opłacenie za rolników składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Najważniejszym zadaniem funduszu jest finansowanie wydatków na emerytury i renty rolne. Wydatki na ten cel wyniosły 13.900.848 tys. zł, co stanowi 83,9% wydatków ogółem i były niższe od ustalonych w planie ustawy budżetowej o kwotę 90.589 tys. zł ze względu na spadek liczby emerytur i rent. Liczba świadczeniobiorców wyniosła 1.374,65 tys. osób, a przeciętne świadczenie emerytalno-rentowe ukształtowało się na poziomie 806,87 zł.

Drugim zadaniem, pod względem udziału w wydatkach ogółem (11,2%) jest finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za rolników i ich domowników, które zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) pokrywane są z dotacji z budżetu państwa. Wydatki na ten cel wyniosły 1.859.107 tys. zł, co stanowi 90% planu ustawy budżetowej i 72,3% wydatków poniesionych w 2009 r.

Niższe wykonanie wydatków w stosunku do roku 2009 spowodowane zostało obniżeniem, od 1 listopada 2009 r. ceny 1q żyta będącej podstawą naliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za rolników podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez fundusz jest wypłata zasiłków pogrzebowych które stanowią 2,2% ogółu wydatków. Wydatki na ten cel zrealizowane zostały w kwocie 369.753 tys. zł, tj. 96,7% planu i były niższe o 0,1% w stosunku do roku 2009.

Odpis na fundusz administracyjny - wydatek bieżący funduszu – wyniósł 442.000 tys. zł i został zrealizowany zgodnie z planem przyjętym w ustawie budżetowej.

Na koniec 2010 r. stan funduszu emerytalno-rentowego wyniósł (minus) 57.373 tys. zł, w tym:

– środki pieniężne – 24.458 tys. zł,
– należności –265.522 tys. zł,
– zobowiązania – (minus) 347.353 tys. zł.

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Fundusz prewencji i rehabilitacji działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.) i przeznaczony jest na finansowanie kosztów rzeczowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego związanych z:

1) zapobieganiem wypadkom przy pracy rolniczej i chorobom zawodowym rolników. m.in. poprzez:
   a) analizowanie przyczyn wypadków i chorób,
   b) prowadzenie dobrowolnych nieodpłatnych szkoleń i instruktażu dla ubezpieczonych w zakresie zasad ochrony życia i zdrowia w gospodarstwie rolnym oraz postępowania w razie wypadku przy pracy rolniczej,
   c) upowszechnianie wśród ubezpieczonych wiedzy o zagrożeniach wypadkami przy pracy rolniczej i rolniczych chorobach zawodowych;
2) finansowaniem działań na rzecz pomocy ubezpieczonym i osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji albo zagrożonym taką niezdolnością, w tym m.in.:
   a) kierowanie na rehabilitację leczniczą do zakładów rehabilitacyjnych,
   b) prowadzenie zakładów rehabilitacji leczniczej,
   c) prowadzenie, we własnym zakresie, badań i analiz przyczyn niezdolności do pracy,
   d) promocję zdrowia.

Fundusz tworzy się z odpisu od funduszu składkowego, w wysokości do 5% planowanych wydatków tego funduszu, oraz z dotacji z budżetu państwa.

W toku wykonywania budżetu zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych dysponent funduszu po uzyskaniu zgody Ministra Finansów i opinii sejmowej komisji do spraw budżetu dokonał zmiany kwot kosztów ujętych w planie finansowym funduszu. Ze środków finansowych pozostałych na koniec 2009 roku w wysokości 4.623 tys. zł dokonał zwiększenia wydatków inwestycyjnych do wysokości 10.423 tys. zł.

Przychody funduszu prewencji i rehabilitacji wyniosły w 2010 r. 39.046 tys. zł, tj. 100,7% planu według ustawy budżetowej, w tym:

- odpis z funduszu składkowego – 32.454 tys. zł (108,2% w porównaniu do roku 2009),
- dotacja z budżetu państwa – 6.000 tys. zł (109,1% w relacji do roku 2009),
- pozostałe przychody – 592 tys. zł obejmują w szczególności wpływy z tytułu odsetek od środków na rachunkach bankowych oraz z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dzieci na turnusach rehabilitacyjnych. W stosunku do roku 2009 kwota przychodów zwiększyła się o 23,3%.

Dotacja z budżetu państwa stanowi 15,4% przychodów ogółem funduszu i jest wyższa w porównaniu do 2009 r. o 500 tys. zł, tj. o 9,1%.

Wydatki funduszu ukształtowały się na poziomie 43.655 tys. zł, tj. 108,4% planu według ustawy budżetowej i 97,3% w stosunku do planu po zmianach. Natomiast w stosunku do roku 2009 wydatki zwiększyły się o 33,7%.

Fundusz realizował:

- wydatki bieżące (w tym wydatki na świadczenia zdrowotne i działania prewencyjne) – 33.311 tys. zł – 96,7% planu według ustawy budżetowej, a w stosunku do roku 2009 wydatki zwiększyły się o 8,6% oraz
- wydatki inwestycyjne – 10.344 tys. zł, co stanowi 99,2% planu po zmianach.

Na koniec 2010 r. stan funduszu prewencji i rehabilitacji wyniósł 1.545 tys. zł, w tym :

- środki pieniężne – 4.754 tys. zł,
- zobowiązania – (minus) 3.256 tys. zł.

Fundusz Administracyjny

Fundusz administracyjny działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.) i przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i kosztów obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego.

Fundusz tworzy się z odpisów od funduszu składkowego w wysokości do 9% planowanych wydatków oraz z odpisów od funduszu emerytalno-rentowego w wysokości do 3,5% planowanych wydatków oraz z refundacji przez właściwe instytucje kosztów związanych z realizacją ubezpieczenia zdrowotnego oraz realizacją innych zadań powierzonych Prezesowi Kasy na podstawie odrębnych przepisów. W razie powstania niedoboru fundusz administracyjny jest zasilany ze środków funduszu składkowego.

Zdecydowaną większość przychodów funduszu administracyjnego zapewnia odpis od funduszu emerytalno-rentowego, a więc de facto dotacja z budżetu państwa.

Przychody funduszu z powyższych tytułów wyniosły w 2010 r. 585.180 tys. zł, z tego:

- odpis z funduszu emerytalno rentowego – 442.000 tys. zł (107,5% w stosunku do roku 2009),
- odpis z funduszu składkowego – 58.418 tys. zł (108,2% w stosunku do roku 2009),
- pozostałe przychody – 84.762 tys. zł (96,9% w stosunku do roku 2009),

  (refundacja przez ZUS kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych; refundacja kosztów obsługi: ubezpieczeń zdrowotnych, świadczeń kombatanckich, rent socjalnych, świadczeń górniczych i za pracę przymusową).

Przychody funduszu przeznaczone zostały na finansowanie m.in.:

- wydatków na pokrycie kosztów poboru składki i wypłaty świadczeń z ubezpieczenia,
- wydatków na obsługę administracyjno-księgową funduszy oraz jednostek organizacyjnych KRUS,
- inwestycji KRUS (obiekty budowlane).

W toku wykonywania budżetu zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych dysponent funduszu po uzyskaniu zgody Ministra Finansów i opinii sejmowej komisji do spraw budżetu dokonał zmiany kwot kosztów ujętych w planie finansowym funduszu. Ze środków finansowych pozostałych na koniec 2009 roku w wysokości 13.272 tys. zł dokonał zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 6.557 tys. zł oraz wydatków inwestycyjnych o kwotę 6.715 tys. zł.

Biorąc pod uwagę katalog zadań finansowanych ze środków funduszu, wydatki zrealizowano w wysokości 586.237 tys. zł, w tym:

1) wydatki bieżące – 556.089 tys. zł przeznaczono na:
   - wynagrodzenia pracowników Kasy (wraz z pochodnymi) – 331.387 tys. zł (56,5% wydatków ogółem funduszu),
   - opłaty pocztowe – 62.629 tys. zł,
   - wydatki na usługi bankowe – 10.458 tys. zł,
   - Program Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich – 10% wkład własny – 689 tys. zł,
   - pozostałe wydatki bieżące (m. in. zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych) – 150.926 tys. zł;
2) wydatki inwestycyjne – 30.139 tys. zł; w ramach tej kwoty wydatki w wysokości 2.006 tys. zł zostały przeznaczone na Program PPWOW (10% wkład własny),
3) pozostałe wydatki – 6 tys. zł,
4) odpisy aktualizujące należności – 3 tys. zł.

Wydatki Funduszu zostały zrealizowane w wysokości 98% planu po zmianach i były wyższe o 3,2% w stosunku do roku 2009.

Stan funduszu administracyjnego na koniec 2010 r. wyniósł 13.429 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne – 51.694 tys. zł,
- należności – 10.081 tys. zł ,
- zobowiązania (minus) – 49.012 tys. zł.

Fundusz Emerytur Pomostowych

Z dniem 1 stycznia 2010 r. na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) został utworzony Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP), który jako państwowy fundusz celowy powołany został w celu finansowania emerytur pomostowych.

Przychody FEP pochodzą głównie ze składek, w całości finansowanych przez płatników w wysokości 1,5% podstawy wymiaru oraz dotacji z budżetu państwa.

Główną pozycję kosztów stanowią wydatki na emerytury pomostowe.

W toku wykonywania budżetu, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, Prezes ZUS po uzyskaniu zgody Ministra Finansów oraz pozytywnej opinii sejmowej komisji do spraw budżetu, dokonał zmiany planu finansowego FEP zwiększając zarówno przewidywane przychody jak i wydatki funduszu.

Przychody funduszu ukształtowały się na poziomie 194.874 tys. zł, tj. 97,3% planu po zmianach, z tego:

- dotacja z budżetu państwa – 4.600 tys. zł, (100% wielkości planowanej w ustawie budżetowej oraz 100% planu po zmianach),
- składki (przypis) – 188.144 tys. zł (96,9% planu po zmianach),
- pozostałe przychody (przypis) – 2.130 tys. zł (143,2% planu po zmianach).

Fundusz w 2010 r. tj. pierwszym roku funkcjonowania otrzymał z budżetu państwa dotację w wysokości 4.600 tys. zł, która wykorzystana została na sfinansowanie emerytur pomostowych w styczniu, ponieważ należne od płatników składki wpłynęły za ten miesiąc w lutym.

Pozostałe przychody obejmowały głównie oprocentowanie środków na rachunkach bankowych. Udział tej pozycji w ogólnej kwocie pozostałych przychodów stanowił 95,5%.

Koszty funduszu wyniosły 73.093 tys. zł i były niższe o 14.772 tys. zł od planu po zmianach. Na emerytury pomostowe wydatkowano 72.252 tys. zł, tj. o 10.327 tys. zł mniej niż założono w planie po zmianach.

Przeciętna liczba świadczeniobiorców ukształtowała się na poziomie 2,6 tys. osób, a przeciętna wysokość emerytury pomostowej wyniosła 2.325,07 zł (natomiast łącznie z kwotą dodatku pielęgnacyjnego finansowanego z FUS wyniosła 2.325,38 zł). Na niższe wykonanie wydatków miało wpływ wolniejsze niż zakładano tempo przyrostu liczby świadczeniobiorców.

Kolejną pozycję wydatków funduszu stanowi odpis na działalność ZUS, który wyniósł 460 tys. zł, tj.100% planu.

W 2010 r. dokonano utworzenia odpisów aktualizujących należności oraz rezerw w łącznej wysokości 381 tys. zł. Kwota ta obejmuje przede wszystkim rezerwy na świadczenia nie zgłoszone do końca danego roku bilansowego, należne za ten rok, a wypłacone w roku następnym.

Stan FEP na koniec 2010 r. wyniósł 121.781 tys. zł, z tego:

– stan środków pieniężnych –124.055 tys. zł,

– należności – 1.137 tys. zł,

– zobowiązania – (minus) 3.411 tys. zł.

6.2. Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa

Do tej grupy funduszy możemy zaliczyć:

1) Fundusz Pracy,

2) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

3) Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Zadania realizowane przez ww. fundusze to: wypłata zasiłków dla bezrobotnych łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zasiłki przedemerytalne, szkolenia bezrobotnych i środki na aktywizację bezrobotnych, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz refundacja składek na ubezpieczenia społeczne uprawnionym osobom niepełnosprawnym, ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Zrealizowane przychody ww. funduszy wyniosły 15.753.572 tys. zł, a wydatki poniesione zostały w wysokości 16.749.410 tys. zł.

W tej grupie zasilenie z budżetu państwa w postaci dotacji (738.999 tys. zł) otrzymał Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W tej grupie funduszy dotację rozwojową w łącznej kwocie 1.586.095 tys. zł przekazano Funduszowi Pracy – 1.562.140 tys. zł oraz Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 23.955 tys. zł.

Fundusz Pracy

Fundusz Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.).

Podstawowym celem Funduszu jest aktywizacja zawodowa bezrobotnych oraz łagodzenie skutków bezrobocia.

Przychody Funduszu Pracy wyniosły 10.962.568 tys. zł i były wyższe od planu po zmianach o 14%, tj. o 1.347.380 tys. zł.

Wpływy z obowiązkowej składki 2,45% wyniosły 8.606.496 tys. zł. Były one wyższe od planu po zmianach o 71.675 tys. zł, tj. o 0,8%.

Płatności w ramach środków europejskich wyniosły 1.562.140 tys. zł i były wyższe od planowanych o 168,6%, tj. o 980.605 tys. zł. Kwota ta stanowi zwrot poniesionych wydatków z Funduszu Pracy na realizację projektów w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych".

Pozostałe przychody wyniosły 793.932 tys. zł, tj. 159,2% planu po zmianach. Kwota ta uwzględnia m.in. wpływy ze sprzedaży akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa (507.700 tys. zł), odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych (193.419 tys. zł), wpłaty z tytułu kar i grzywien, w tym za brak wpisu do rejestru agencji zatrudnienia.

Wydatki Funduszu Pracy wyniosły 12.234.486 tys. zł, co stanowiło 93,1% planu po zmianach i były niższe od planu po zmianach o kwotę 904.258 tys. zł.

Wydatki na zasiłki dla bezrobotnych łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne wyniosły 3.273.523 tys. zł (wypłata zasiłków dla bezrobotnych – 2.614.804 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne – 658.719 tys. zł). Były one niższe od planu po zmianach o 154.446 tys. zł z powodu niższej liczby osób uprawnionych do pobierania zasiłków. W ustawie budżetowej na 2010 r. założono, że przeciętna liczba wypłaconych zasiłków dla bezrobotnych, w przeliczeniu na zasiłki podstawowe, wyniesie 380 tys., a wyniosła 345,7 tys.

Przeciętna wysokość zasiłku podstawowego w 2010 r. wyniosła 630,32 zł i była wyższa od planowanej o 28,82 zł (601,5 zł). Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec roku 2010 wyniosła 1.954.706 i była o 62.026 osób wyższa niż na koniec 2009 r. Stopa bezrobocia na koniec 2010 r. wyniosła 12,3% i była o 0,2% wyższa niż na koniec roku 2009.

Wydatki na zasiłki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne wyniosły – 1.617.714 tys. zł, tj. 98% planu po zmianach.

Na dodatki aktywizacyjne dla bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, którzy podjęli zatrudnienie w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy bądź z własnej inicjatywy, wydatkowano 91.496 tys. zł. W ramach tej kwoty wypłacono średniomiesięcznie 29 tys. dodatków.

Na świadczenia integracyjne przyznawane na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym wydatkowano 17.676 tys. zł. Wypłacono średniomiesięcznie 2 tys. świadczeń integracyjnych.

Na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wydatkowano 6.627.365 tys. zł, tj. o 669.380 tys. zł (o 9,2%) mniej, niż w planie po zmianach.

Z kwoty 6.627.365 tys. zł przeznaczono na:

- szkolenie bezrobotnych oraz innych uprawnionych osób – 896.759 tys. zł (tj. o 35.978 tys. zł mniej niż w planie po zmianach), w tym na koszty szkolenia – 288.053 tys. zł (koszty szkolenia sfinansowano za 181,2 tys. osób). Przeciętny koszt szkolenia jednego bezrobotnego oraz innych uprawnionych osób wyniósł 1.589,70 zł,
- prace interwencyjne – 215.095 tys. zł (tj. o 4.905 tys. zł mniej od planu po zmianach) – w pracach interwencyjnych uczestniczyło 43 tys. osób,
- roboty publiczne – 476.634 tys. zł (tj. o 8.366 tys. zł mniej od planu po zmianach) – w ramach robót publicznych zatrudniono 74,6 tys. osób,
- prace społecznie użyteczne – 41.971 tys. zł (tj. o 29 tys. zł mniej od planu po zmianach) – w tych pracach wzięło udział 67,6 tys. osób,
- stypendia w ramach aktywizacji zawodowej bezrobotnych odbywających staż oraz uczących się – 1.466.247 tys. zł (86,2% planu po zmianach) – aktywizacją zawodową w ramach tych form było objętych ogółem 298,3 tys. bezrobotnych,
- przygotowanie zawodowe dorosłych – 11.535 tys. zł (49,1% planu po zmianach) – tą formą aktywizacji objęto 1,1 tys. bezrobotnych.
- przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników – 230.000 tys. zł (tj. 99,6% planu po zmianach) – w 2010 r. zrefundowano wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne za 149.891 młodocianych pracowników,
- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników – 330.716 tys. zł, tj. o 23.473 tys. zł mniej niż planowano,
- refundację pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego wydatkowano 806.824 tys. zł, w ramach tej kwoty pracodawcy utworzyli 44,7 tys. stanowisk pracy,
- dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej przez bezrobotnego oraz usługi prawne i doradcze wydatkowano 1.387.011 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach. Wydatki te nie podlegają zwrotowi pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy. W ramach tych wydatków działalność gospodarczą podjęło 77 tys. bezrobotnych;

– programy specjalne i projekty pilotażowe – 349 tys. zł,

– sfinansowanie kosztów dojazdów i zakwaterowania bezrobotnych – 68.123 tys. zł,

– badania lekarskie bezrobotnych – 15.909 tys. zł,

– koszty umorzenia pożyczek – 1.155 tys. zł (96,3% planu po zmianach) – umorzenia dotyczyły przede wszystkim pożyczek udzielonych bezrobotnym, którzy prowadzili działalność gospodarczą przez okres co najmniej 24 miesięcy,

– refundację poniesionych przez pracodawcę kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego – 652 tys. zł,

– refundację kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7 lub osobą zależną w przypadku podjęcia przez bezrobotnego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, odbywania stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub szkolenia – 1.638 tys. zł,

– koszty związane ze specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych – 670.357 tys. zł,

– pomoc państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych – 6.366 tys. zł, (tj. 2,8% planu po zmianach) – wydatki te były realizowane na podstawie ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę (Dz. U. Nr 115, poz. 964),

– koszty umów zawartych z agencją zatrudnienia oraz środki na finansowanie zadań na zlecenie ARP dla Stoczni Gdynia i Stoczni Szczecińskiej – 24 tys. zł.

Na wynagrodzenia, składki, dodatki do wynagrodzeń oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych wydatkowano 248.609 tys. zł, co stanowiło 85,7% planu po zmianach, z tego na:

– wynagrodzenia i składki pracowników powiatowych urzędów pracy – 210.611 tys. zł (95,7% planu po zmianach),

– dodatki do wynagrodzeń pracowników powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy oraz Ochotniczych Hufców Pracy – 26.336 tys. zł (56% planu po zmianach),

– wynagrodzenia i składki pracowników wojewódzkich urzędów pracy oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 11.662 tys. zł (50,7% planu po zmianach).

Wydatki na pozostałe zadania wyniosły 307.513 tys. zł (tj. 99,1% planu po zmianach) i były przeznaczone głównie na:

– koszty związane z rozwojem i eksploatacją systemu informatycznego urzędów pracy – 81.165 tys. zł,

– koszty wysyłki zawiadomień, druków, prowizji bankowych, komunikowania się z bezrobotnymi i innymi podmiotami – 63.271 tys. zł,

– koszty szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy – 57.848 tys. zł,

– koszty poboru składek na Fundusz Pracy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – 43.032 tys. zł.

Na wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne dla publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy – przeznaczono 45.598 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

Stan funduszu na początek 2010 r. wyniósł 5.261.539 tys. zł, w tym: środki pieniężne – 5.170.584 tys. zł, należności z tytułu udzielonych pożyczek – 36.615 tys. zł oraz zobowiązania – (minus) 104.046 tys. zł.

Stan funduszu na koniec 2010 r. wyniósł 3.989.620 tys. zł, w tym: środki pieniężne – 3.896.181 tys. zł, należności z tytułu udzielonych pożyczek – 30.103 tys. zł oraz zobowiązania – (minus) 96.333 tys. zł.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407, z późn. zm.).

Przychody Funduszu w 2010 r. wyniosły 4.252.482 tys. zł i były niższe od planowanych o 23.522 tys. zł, tj. o 0,6%.

Niższe wykonanie przychodów w porównaniu do planu wynikało głównie z wykonania przychodów w pozycji dotacja rozwojowa w wysokości 23.955 tys. zł, tj. o 25.120 tys. zł niższej od planu. Przyczyną wystąpienia tej różnicy było otrzymanie przez PFRON od Instytucji Pośredniczącej II stopnia tylko części zaplanowanych płatności, dotyczących zrealizowanych i zakończonych w 2010 r. projektów pilotażowych. Pozostała część płatności nie została przekazana do Funduszu, gdyż na skutek przedłużającego się procesu akceptacji wniosków o dofinansowanie realizacji projektów, których realizacja rozpoczęła się w 2010 r., będących kontynuacją zakończonych projektów pilotażowych, nie było możliwe rozpoczęcie przez Fundusz procedury składania wniosków o przekazanie tych płatności.

Na kwotę przychodów złożyły się głównie:

– dotacja z budżetu państwa – 762.954 tys. zł (96,8% planu) przeznaczona na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (659.000 tys. zł, tj. 100% planu) i zrekompensowanie gminom 50% dochodów utraconych na skutek zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub

zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych (79.999 tys. zł, tj. 100% planu) oraz dotacja rozwojowa (23.955 tys. zł, tj. 48,8% planu),

- ponadplanowe przychody z tytułu środków otrzymanych z Unii Europejskiej – 33 tys. zł,
- wpłaty zakładów pracy – 3.344.395 tys. zł (wyższe od planu o 4.395 tys. zł, tj. o 0,1%),
- pozostałe przychody – 141.812 tys. zł (niższe od planu o 5.367 tys. zł tj. o 3,6%).

Wydatki Funduszu wyniosły 4.320.324 tys. zł i były niższe od planu o 196.818 tys. zł, tj. o 4,4%.

Wydatki na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych wyniosły 2.846.832 tys. zł (98,2% planu po zmianach), z tego na:

- chronionym rynku pracy – 2.254.776 tys. zł,
- otwartym rynku pracy – 590.994 tys. zł,
- mieszanym rynku pracy – 1.062 tys. zł.

W ramach kwoty 2.846.832 tys. zł wypłacono dofinansowanie do wynagrodzeń 355.826 pracowników niepełnosprawnych zatrudnionych przez 18.433 pracodawców.

Dla jednostek samorządu terytorialnego przekazano kwotę 710.492 tys. zł (99,9% planu), z tego: dla samorządów województw – 77.639 tys. zł (99,9% planu) i dla powiatów – 632.853 tys. zł (99,9% planu).
Sejmik województwa i rada powiatu w formie uchwały określają zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, na które przeznaczają środki Funduszu przekazane przez Prezesa Zarządu PFRON.

Wydatki na refundację składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym wykonującym działalność gospodarczą, niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika oraz pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne wyniosły 140.881 tys. zł (94,9% planu po zmianach).

Wydatki na programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą wyniosły 96.334 tys. zł (75% planu po zmianach) i przeznaczone były głównie na programy: „Student” – 54.115 tys. zł, „Pegaz 2010” – 9.845 tys. zł „Trener pracy” – 7.921 tys. zł, „Partner” – 4.500 tys. zł, „Ośrodki Informacji dla Osób Niepełnosprawnych” – 4.761 tys. zł, „Powódź 2010 – pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku skutków powodzi mającej miejsce w maju 2010 roku” – 3.745 tys. zł.

Na realizację programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej wydatkowano 15.601 tys. zł (27,5% planu). Fundusz finansował projekty w ramach: Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, Priorytet 1 „Zatrudnienie i integracja

społeczna”, Działanie 1.3 „Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej”, Poddziałanie 1.3.6 „PFRON – Projekty systemowe”.
Na niski stopień wykonania wydatków na to zadanie miał wpływ długi proces akceptacji przedstawionych przez Fundusz wniosków o dofinansowanie realizacji projektów systemowych.

Na zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej wydatkowano 159.999 tys. zł (100% planu).

Na realizację działań wyrównujących różnice między regionami, w szczególności w jednostkach samorządu terytorialnego, na terenie których stopa bezrobocia jest wyższa niż 110% średniej stopy bezrobocia w kraju lub nie utworzono warsztatu terapii zajęciowej albo zakładu aktywności zawodowej wydatkowano 1.548 tys. zł (99,5% planu po zmianach). Realizacja tego zadania odbywa się na zasadach określonych w „Programie wyrównywania różnic między regionami” zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą PFRON.

Na zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym wydatkowano 90.470 tys. zł (86,2% planu).

Wydatki związane z bieżącą działalnością Biura i Oddziałów Funduszu wyniosły 130.934 tys. zł (86,7% planu po zmianach), w tym wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 60.652 tys. zł (97,1% planu). Przeciętne zatrudnienie wyniosło 925,95 etatów (w Biurze Funduszu – 570,49 etatów, w Oddziałach – 355,46 etatów), a przeciętne wynagrodzenie wyniosło 4.690,32 zł.

Odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności wyniósł 90.963 tys. zł (99,9% planu).

Wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne wykonane zostały w wysokości 12.801 tys. zł (58% planu po zmianach), z tego:

- wydatki inwestycyjne – 8.116 tys. zł,
- zakupy inwestycyjne – 4.685 tys. zł.

Niskie wykonanie wydatków inwestycyjnych wynikało z konieczności ograniczenia lub wstrzymania wydatków Funduszu, jako instytucji obsługującej zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (niezrealizowane inwestycje związane m. in. z budową centrum przetwarzania danych, wymianą wind w budynku Biura Funduszu, a także modernizacją systemu oddymiania klatek schodowych zostały przełożone na lata następne).

Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości – 344 tys. zł.

Pozostałe wydatki Funduszu wyniosły 23.125 tys. zł (66,1% planu po zmianach), w tym na dofinansowanie w wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez zakłady pracy chronionej wydatkowano 4.998 tys. zł (71,7% planu po zmianach), na programy rządowe wydatkowano 1.600 tys. zł (100% planu), na zwrot kosztów budowy lub rozbudowy obiektów i pomieszczeń zakładu, kosztów transportowych i administracyjnych przeznaczono 13.182 tys. zł (65,9% planu).

Stan Funduszu na początek 2010 roku wyniósł 263.987 tys. zł, w tym: środki pieniężne – 50.430 tys. zł, papiery wartościowe Skarbu Państwa – 63.527 tys. zł, należności – 715.921 tys. zł, zobowiązania – (minus) 72.158 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2010 roku wyniósł 208.946 tys. zł, w tym: środki pieniężne – 59.556 tys. zł, należności – 734.780 tys. zł, zobowiązania – (minus) 81.875 tys. zł.

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych działa na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. Nr 158, poz. 1121, z póź. zm.), która zastąpiła ustawę z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Stan Funduszu na początek 2010 r. został zaplanowany w wysokości 3.908.741 tys. zł, a wykonany w kwocie 4.126.111 tys. zł, co stanowi 105,6% planu, w tym zrealizowano:

- środki pieniężne na rachunku bankowym – 1.208.092 tys. zł (67,2% planu),
- należności – 1.806.253 tys. zł (99,7% planu). Największy w nich udział stanowiły należności z tytułu wypłaconych świadczeń pracowniczych – 1.787.544 tys. zł (99,6% planu). Pozostałe to należności z tytułów: najmu i dzierżawy nieruchomości Funduszu w Gdańsku i Koninie oraz udzielonych zaliczek;
- papiery wartościowe Skarbu Państwa – 1.113.231 tys. zł (371,1% planu),
- zobowiązania (minus) – 18.271 tys. zł (98,8% planu),
- udziały – 6.089 tys. zł (75,5% planu).

Przychody zaplanowane w wysokości 378.410 tys. zł, zrealizowane zostały w kwocie 538.522 tys. zł, co stanowi 142,3% planu. Na wzrost przychodów o 160.112 tys. zł w stosunku do planu miały wpływ przede wszystkim poniższe tytuły:

- składka od pracodawców – zrealizowana w kwocie 351.139 tys. zł, co stanowiło wykonanie planu na poziomie 145,2% wynika z faktu, że składka od pracodawców

planowana jest na podstawie wskaźnika makroekonomicznego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw na poziomie 104% w roku 2010 w stosunku do roku 2009 oraz przewidywanego na dany rok procentowego wskaźnika wysokości składki (0,10% podstawy wymiaru). Wysokość wpływów z tego tytułu zależy od wysokości przekazywanych w okresach miesięcznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych faktycznie pobranych składek, oraz od ogólnej koniunktury gospodarczej,

- pozostałe przychody – zrealizowane w kwocie 187.383 tys. zł, tj. wyższe o 37,3% od planowanych, na które decydujący wpływ miały:
  - odsetki bankowe (bieżące i z lokat) – 108.120 tys. zł, zrealizowane na poziomie 200,2% planowanych wielkości,
  - pozostałe odsetki w kwocie – 76.522 tys. zł, zrealizowane na poziomie 95,7%, na które złożyły się przede wszystkim przypisane odsetki ustawowe od przeterminowanych wierzytelności w kwocie 67.023 tys. zł.

Wydatki Funduszu zaplanowane w wysokości 698.466 tys. zł, zrealizowane zostały w kwocie 194.600 tys. zł, co stanowi 27,9% planu. Na ogólną kwotę wydatków składają się przede wszystkim takie pozycje jak:

1) transfery na rzecz ludności – zrealizowano w kwocie 5.605 tys. zł, w ramach, których Fundusz dokonał poniższych wypłat świadczeń (nie podlegających zwrotowi):

- na podstawie art. 17 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, tzw. międzynarodowe postępowanie upadłościowe w przypadku których, na mocy art. 23 ust. 9 tej ustawy wypłata świadczeń nie powoduje przejścia roszczenia na Fundusz zrealizowane ogółem w kwocie 7 tys. zł,
- na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców zrealizowano wypłaty w kwocie 5.598 tys. zł. W planie ujęto na ten cel 500.000 tys. zł (wykonanie tych wydatków na poziomie 1,1% wpłynęło na niski stopień realizacji wydatków Funduszu).

Fundusz wypłacił świadczenia dla 6.591 pracowników, w łącznej kwocie 5.792 tys. zł, średnio
879 zł na osobę, z tego:

- z tytułu częściowego zaspokojenia wynagrodzeń pracowniczych za czas przestoju ekonomicznego dla 4.388 pracowników w kwocie 2.741 tys. zł, średnio 625 zł,
- z tytułu częściowego zrekompensowania obniżenia wymiaru czasu pracy dla 2.203 pracowników w kwocie 2.243 tys. zł, średnio 1.018 zł,
- z tytułu składki na ubezpieczenie społeczne pracowników należnych od pracodawcy za 6.591 osób w kwocie 808 tys. zł, średnio po 123 zł.

W przypadku trzech Biur Terenowych FGŚP w wyniku nie wywiązania się przez pracodawców z zawartych w umowach postanowień nastąpiło ich zerwanie oraz zwrot kwoty 194 tys. zł na rachunek Funduszu.

2) wydatki bieżące (własne) – 188.801 tys. zł (98,1% planu), z tego:
   - wynagrodzenia – 15.364 tys. zł (95,3% planu),
   - składki na ubezpieczenia społeczne – 2.215 tys. zł (91% planu),
   - składki na Fundusz Pracy – 267 tys. zł (67,6% planu),
   - pozostałe – 170.955 tys. zł (98,5% planu), w tym: koszty poboru składki – 1.747 tys. zł (144,4% planu), umorzenia – 161.969 tys. zł (100% planu) oraz remonty – 154 tys. zł (51,3%planu),
3) wydatki inwestycyjne – 194 tys. zł (19,4% planu).

Wpływy z tytułu spłaty przez pracodawców oraz windykacji należności Funduszu z tytułu wypłaconych świadczeń, zaplanowane w wysokości 41.000 tys. zł, zrealizowano w kwocie 70.572 tys. zł (172,1% planu).

Wydatki na świadczenia pracownicze (transfery na rzecz ludności), mieszczące się w należnościach Funduszu, zaplanowane w wysokości 164.420 tys. zł, zrealizowane zostały w kwocie 149.899 tys. zł, co stanowi 91,2% planu i dotyczyły:

1) Wypłat dokonanych z mocy ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, zrealizowanych w kwocie 148.872 tys. zł, z następujących tytułów:

- gwarantowanych wynagrodzeń za pracę – wypłacono 61.058 tys. zł, co stanowiło 97,2% planu,
- składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych – wypłacono 9.992 tys. zł, co stanowiło 86,9% planu,
- ekwiwalentów pieniężnych za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w art. 171 § 1 Kodeksu pracy, należnych za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy – zrealizowano w kwocie 3.147 tys. zł, co stanowiło 104,9% planu,
- odszkodowań za skrócony okres wypowiedzenia, o którym mowa w art. 361 § 1 Kodeksu pracy – zrealizowano w kwocie 18.328 tys. zł, co stanowiło 74,4% planu,
- odpraw pieniężnych przysługujących na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników – wypłacono 54.933 tys. zł, co stanowiło 87,9% planu,

– dodatków wyrównawczych, o których mowa w art. 230 i 231 Kodeksu pracy – wypłacono 32 tys. zł, co stanowiło 213,3% planu,

– wypłat dokonanych na podstawie art. 43 ustawy (przepis przejściowy) ww. ustawy dnia 13 lipca 2006 r. oraz ustawy z dnia 6 maja 2010 r. o przywróceniu terminu do wypłaty świadczeń pracowniczych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz. U. Nr 106, poz. 674) – wypłacono 1.382 tys. zł, co stanowiło 254,5% wykonania roku 2009,

– z pozostałych tytułów – nie zrealizowano.

2) Wypłat dokonanych z mocy ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. - zrealizowanych w kwocie 1.027 tys. zł dla 284 osób, średnio po 3.616 zł, wypłaconych z tytułu:

– usprawiedliwionej nieobecności w pracy w związku z powodzią – dla 61 pracowników w kwocie 15 tys. zł, średnio 252 zł,

– niewykonywania pracy z powodu powodzi – dla 29 pracowników w kwocie 46 tys. zł, średnio 1.600 zł,

– wykonywania pracy przy usuwaniu skutków powodzi – dla 283 pracowników w kwocie 828 tys. zł, średnio 2.924 zł,

– składki na ubezpieczenie społeczne pracowników należnych od pracodawcy za 273 osoby w kwocie 138 tys. zł, średnio po 506 zł.

Stan Funduszu na koniec 2010 r. zaplanowano w wysokości 3.588.685 tys. zł, a wykonano w kwocie 4.470.033 tys. zł, co stanowi 124,6% planu, w tym zrealizowano:

– środki pieniężne – 2.417.785 tys. zł (168,5% planu),

– udziały – 6.089 tys. zł (75,5% planu),

– papiery wartościowe Skarbu Państwa – 239.985 tys. zł (80% planu),

– należności – 1.814.401 tys. zł (97,9% planu), w tym: z tytułu udzielonych pożyczek – 1.783.615 tys. zł (97,2% planu),

– zobowiązania – (minus) 17.927 tys. zł (96,9% planu).

6.3. Fundusze związane z prywatyzacją

Do funduszy związanych z prywatyzacją możemy zaliczyć:

1) Fundusz Reprywatyzacji,

2) Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców,

3) Fundusz Skarbu Państwa,

4) Fundusz Rekompensacyjny.

Wydatki ww. funduszy przeznaczane były na: pomoc dla przedsiębiorstw przeznaczonych do prywatyzacji (restrukturyzacja), zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, pokrycie kosztów prywatyzacji, podwyższenie kapitału zakładowego spółek z udziałem Skarbu Państwa.

W 2010 r. w grupie tych funduszy zrealizowano przychody w wysokości 4.503.181 tys. zł, a wydatki poniesiono w wysokości 3.082.236 tys. zł.

Fundusz Reprywatyzacji

Fundusz Reprywatyzacji został utworzony na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.). Na rachunku Funduszu gromadzone są środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji oraz odsetki od tych środków, z przeznaczeniem na cele związane z zaspakajaniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa. Zgodnie z ustawą z dnia 29 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 108, poz. 685, z późn. zm.) odpis na Fundusz Reprywatyzacji zmniejszono do wysokości 1,5% w okresie od dnia 3 lipca 2010 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. Ponadto art. 3 ww. ustawy zobowiązał Ministra Skarbu Państwa do dokonania w 2010 r. z rachunku Funduszu jednorazowej wpłaty na przychody budżetu państwa w wysokości 1.000.000 tys. zł.

Planowane na 2010 r. przychody Funduszu w wysokości 1.180.243 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 1.357.536 tys. zł, tj. o 15% wyższej.

Przychodami Funduszu były:

- środki ze sprzedaży 5% (w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 2 lipca 2010 r.) i 1,5% (w okresie od 3 lipca 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.) akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji – 1.171.556 tys. zł, co stanowi 112,6% planu;
- odsetki od środków zgromadzonych na rachunku Funduszu Reprywatyzacji – 185.867 tys. zł, co stanowi 132,8% planu;
- wpływy z różnych dochodów – 113 tys. zł.

Wykonanie wydatków Funduszu wyniosło 1.143.022 tys. zł, tj. 195,3% planu po zmianach. Kwota wydatków obejmuje jednorazową wpłatę w wysokości 1.000.000 tys. zł przekazaną na przychody budżetu państwa

Ze środków Funduszu zrealizowane zostały następujące wydatki:

- wypłata odszkodowań dla byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa na podstawie dekretów i ustaw nacjonalizacyjnych na kwotę 127.816 tys. zł, co stanowi 23,3% planu,
- odsetki od odszkodowań zasądzonych wyrokami na kwotę 13.357 tys. zł, co stanowi 68,5% planu,
- wypłaty równowartości mienia dla byłych właścicieli mienia przejętego w wyniku orzeczenia przepadku lub konfiskaty, za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego na kwotę 1.172 tys. zł, co stanowi 24,9% planu,
- koszty postępowania sądowego w kwocie 676 tys. zł, co stanowi 10,4% planu,
- zakup usług pozostałych w kwocie 1 tys. zł, co stanowi 0,02% planu.

Zrealizowanie ww. wydatków w kwocie niższej niż planowana jest efektem przewlekłości postępowań administracyjnych i sądowych, co oznacza przesunięcie realizacji planowanych wypłat odszkodowań na lata następne.

Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców

Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców został utworzony na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.). Na rachunku Funduszu gromadzi się środki z tytułu odpisów w wysokości 15% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od tych środków. Gromadzone na rachunku funduszu środki są przeznaczone na wsparcie w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców, w tym przewidzianych do prywatyzacji.

Przychody Funduszu zaplanowane na kwotę 3.770.736 tys. zł, zostały zrealizowane w wysokości 2.071.875 tys. zł, tj. w 55% planu. Niższe wykonanie przychodów Funduszu jest efektem zmniejszenia w okresie od 3 lipca 2010 r. do 31 grudnia 2011 r. odpisów z 15% do 3% przekazywanych z przychodów z prywatyzacji oraz niższej od zaplanowanej realizacji przychodów z prywatyzacji (zgodnie z zapisem ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych odpis na Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców w okresie od 3 lipca 2010 r. do 31 grudnia 2011 r. zmniejszono z 15% do 3%).

Przychody pochodziły z następujących tytułów:

- przychodów uzyskanych z prywatyzacji: 15% (w okresie od 01 stycznia 2010 r. do 2 lipca 2010 r.) i 3% (w okresie od 3 lipca 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.) w kwocie 2.002.369 tys. zł, co stanowi 53,4% planu;
- odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym Funduszu w kwocie 44.597 tys. zł, co stanowi 223% planu;
- różne przychody w kwocie 24.909 tys. zł.

Wydatki Funduszu zrealizowano w wysokości 1.116.386 tys. zł, tj. 78,7% planu po zmianach.

Ze środków Funduszu Reprywatyzacji sfinansowano:

- podwyższenie kapitału zakładowego Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. w 2010 r., zgodnie z zapisami art. 56 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji o kwotę 682.787 tys. zł. Z kwoty tej została przekazana dla ARP S.A. kwota 391.435 tys. zł, pozostała kwota 291.352 tys. zł została ujęta jako zobowiązanie Ministerstwa Skarbu Państwa wobec Agencji do uregulowania w następnym roku budżetowym;
- podwyższenie kapitału zakładowego BUMAR Sp. z o.o. o kwotę 99.000 tys. zł,
- podwyższenie kapitału zakładowego LOT Cargo S.A. o kwotę 200.600 tys. zł,
- podwyższenie kapitału zakładowego Kompanii Węglowej S.A. o kwotę 98.268 tys. zł,
- udzielone pożyczki i kredyty na łączną kwotę 11.651 tys. zł,
- koszty postępowania kompensacyjnego w kwocie 10.255 tys. zł, w związku z realizacją ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o postępowaniu kompensacyjnym w podmiotach o szczególnym znaczeniu dla polskiego przemysłu stoczniowego (Dz. U. z 2008 r. Nr 233, poz. 1569),
- dotacja na remont tężni nr 2 w Ciechocinku w kwocie 1.419 tys. zł.

Z uwagi na fakt, iż wnioski przedsiębiorców o pomoc na restrukturyzację w formie dotacji rozpatrzone pozytywnie w Ministerstwie Skarbu Państwa, do końca 2010 roku nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską, nie było możliwe wydatkowanie zgodnie z planem środków zarezerwowanych na ten cel.

Fundusz Skarbu Państwa

Fundusz Skarbu Państwa został utworzony na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.). Na rachunku Funduszu gromadzi się 2% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od tych środków, z przeznaczeniem

na pokrycie kosztów prywatyzacji, gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, podwyższenie kapitału zakładowego spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz na wykonywanie przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa innych ustawowo określonych zadań, w szczególności zadań wynikających z ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106 poz. 493, z późn. zm.).

Ponadto zgodnie z art. 49 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 112 poz. 981, z późn. zm.) przychodami Funduszu są środki finansowe pozostałe po wykreślonych po dniu 31 grudnia 1996 r. z rejestru sądowego przedsiębiorstwach państwowych, a także środki finansowe uzyskane ze zbycia mienia pozostałego po tych przedsiębiorstwach. Środki te przeznaczone są na uzupełnienie środków finansowych brakujących na pokrycie kosztów procesów likwidacyjnych, postępowań upadłościowych oraz kosztów zarządu mieniem pozostałym po zlikwidowanych przedsiębiorstwach państwowych.

Przychody Funduszu zaplanowano na kwotę 531.189 tys. zł, a wykonanie wyniosło 478.174 tys. zł, co stanowi 90% planu.

Przychody pochodziły m.in. z następujących tytułów:

- odpisy w wysokości 2% z przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym – łącznie w kwocie 440.742 tys. zł,
- wpłaty środków pozostałych po likwidacji lub upadłości przedsiębiorstw państwowych, których proces likwidacji lub upadłości zakończył się po 31 grudnia 1996 r. – łącznie w kwocie 25.776 tys. zł,
- odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym Funduszu w kwocie 8.131 tys. zł,
- pozostałe przychody w kwocie 3.525 tys. zł.

Wydatki Funduszu zrealizowano w wysokości 286.428 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach.

Zrealizowane wydatki Funduszu dotyczyły m.in. następujących tytułów:

- kosztów prywatyzacji w wysokości 163.734 tys. zł,
- kosztów gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w wysokości 1.522 tys. zł,
- podwyższenia kapitału zakładowego spółek z udziałem Skarbu Państwa w wysokości 2.977 tys. zł,
- dofinansowywania likwidacji i upadłości przedsiębiorstw państwowych i spółek z udziałem Skarbu Państwa w wysokości 1.644 tys. zł,

– zakupów inwestycyjnych w wysokości 3.315 tys. zł oraz

– kosztów realizacji innych ustawowo określonych zadań w wysokości 4.112 tys. zł.

Znaczący wpływ na poziom realizowanych przychodów Funduszu, a także wydatków ma tempo oraz skala realizacji procesów prywatyzacyjnych. Przekłada się to bowiem bezpośrednio na wysokość wydatków związanych z kosztami analiz przedprywatyzacyjnych, wypłat prowizji od sprzedaży akcji, a także poziom zaciągniętych zobowiązań w związku z podpisanymi umowami z doradcami prywatyzacyjnymi.

Na przychody budżetu państwa przekazana została kwota 95.347 tys. zł, która stanowi nadwyżkę, o której mowa w art. 56 ust. 4 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 2002 r. Nr 171 poz. 1397, z późn. zm.).

Fundusz Rekompensacyjny

Fundusz Rekompensacyjny utworzony został na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 169, poz. 1418, z późn. zm.) Środki Funduszu przeznaczone są na finansowanie wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu rekompensaty za mienie pozostawione poza obecnymi granicami RP oraz na obsługę wypłat z tytułu tych świadczeń, realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Zasady gospodarki finansowej Funduszu Rekompensacyjnego określa rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Rekompensacyjnego (Dz. U. z 2006 r. Nr 3, poz. 23).

Zgodnie z art. 16 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy przychody Funduszu Rekompensacyjnego stanowią:

– wpływy ze sprzedaży 70% nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, realizowanej w trybach przetargowych o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 400.000 ha,

– odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na rachunku Funduszu Rekompensacyjnego,

– pożyczki z budżetu państwa, udzielane w przypadku niedoboru środków z powyższych tytułów, w kwocie określonej w ustawie budżetowej.

Przychody Funduszu na 2010 rok zaplanowano na kwotę 581.000 tys. zł, wykonanie wyniosło 595.596 tys. zł, co stanowi 102,5% planu po zmianach. Różnica ta wynika z wyższych odsetek (148% planu), które z kolei zostały osiągnięte z powodu wyższego stanu środków znajdujących się na rachunku Funduszu w 2010 r.

Przychody Funduszu Rekompensacyjnego pochodziły z następujących tytułów:

- wpływów ze sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wyniosły 551.100 tys. zł (100% planu).

  Agencja Nieruchomości Rolnych przekazuje środki w formie zaliczek kwartalnych, w roku 2010 zaliczki za trzy kwartały wyniosły 400 000 tys. zł, a wpłata za IV kwartał w wysokości 151.100 tys. zł została zrealizowana w styczniu 2011 r. Ostateczne rozliczenie rocznego zobowiązania, następuje w terminie 14 dni po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zgodnie z art. 16 ust. 4 ww. ustawy o realizacji prawa do rekompensaty (…). Sposób obliczenia rocznego zobowiązania Agencji Nieruchomości Rolnych z tytułu wpłat na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego określony został w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Agencji Nieruchomości Rolnych oraz gospodarki finansowej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 52, poz. 427, z późn. zm.). Zgodnie z § 9 tego rozporządzenia roczne zobowiązanie Agencji Nieruchomości Rolnych z tytułu wpłat na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego obliczane jest jako iloczyn 70% powierzchni gruntów sprzedanych w przetargach w danym roku obrotowym i średniej ceny sprzedaży jednego hektara gruntu Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z jego częściami składowymi uzyskanej w przetargach w danym roku;
- odsetek z tytułu lokat środków zgromadzonych na rachunku Funduszu w kwocie 44.462 tys. zł (148,2% planu),
- innych wpływów, tj. zwrot wypłaconych nienależnie rekompensat, w kwocie 34 tys. zł.

W 2010 roku nie było potrzeby wystąpienia o udzielenie pożyczki z budżetu państwa, gdyż środki Funduszu były wystarczające do finansowania wypłat rekompensat.

Na wydatki ze środków Funduszu w kwocie ogółem 536.400 tys. zł złożyły się:

- wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych na kwotę 441.140 tys. zł (48,1% planu),
- zwrot nadpłaconych przez Agencję Nieruchomości Rolnych zaliczek, zgodnie z art. 16 ust. 4 ustawy o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w kwocie 93.899 tys. zł,
- wypłaty prowizji w kwocie 1.361 tys. zł (65,1% planu) dla Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu powierzenia Bankowi wypłaty świadczeń pieniężnych wynikających z realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczpospolitej Polskiej. Prowizje zostały naliczone i wypłacone zgodnie z umową z dnia 20 kwietnia 2006 r.: stała prowizja wynosi 75 tys. zł miesięcznie,

natomiast prowizja zmienna uzależniona jest od wielkości i ilości zrealizowanych wypłat rekompensat.

W 2010 r. wydatki Funduszu Rekompensacyjnego zostały wykonane w stosunku do planu na 2010 r. w 58,3%. Różnica w stosunku do planu na 2010 r. jest konsekwencją:

- wykonania wypłat rekompensat pieniężnych dla osób uprawnionych w 48,1% – mniejsze niż planowano wydatki na wypłaty rekompensat wynikają z faktu, iż wojewodowie przesłali do Ministra Skarbu Państwa mniej decyzji potwierdzających prawo do rekompensaty niż w roku 2009, co spowodowało brak możliwości wypłat rekompensat na planowanym poziomie,
- wykonania wypłaty prowizji dla BGK w 65,1% – nastąpiły mniejsze niż zakładano wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych, stąd też mniejsza prowizja zmienna dla BGK na obsługę tych wypłat),
- zwrotu ze środków Funduszu do ANR kwoty 93.899 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku 2010 (145,4% planu po zmianach) oraz wysokość środków pieniężnych na koniec roku 2010 (155,5% planu po zmianach) wynikają z mniejszych wydatków Funduszu Rekompensacyjnego w 2010 r.

6.4. Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju

Do grupy funduszy związanych z bezpieczeństwem i obronnością kraju możemy zaliczyć:

1) Fundusz Wsparcia Policji,
2) Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego,
3) Centralną Ewidencję Pojazdów i Kierowców,
4) Fundusz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy,
5) Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych,
6) Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej,
7) Fundusz Wsparcia Straży Granicznej.

Do zadań realizowanych przez ww. fundusze zaliczamy: przebudowę i modernizację techniczną Sił Zbrojnych, bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo pojazdów i ich właścicieli, modernizację jednostek organizacyjnych Policji i Straży Granicznej, udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, rodzinom tych osób oraz osobom pokrzywdzonym, resocjalizację osób pozbawionych wolności jak również modernizację przywięziennych zakładów pracy.

W 2010 r. w wyniku działalności powyższych funduszy osiągnięto przychody w wysokości 322.418 tys. zł, a wydatki zrealizowano w wysokości 289.249 tys. zł.

Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji został utworzony z dniem 1 stycznia 2005 r. na podstawie art. 13 ust. 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.).

Źródłem przychodów Funduszu były środki finansowe uzyskiwane przez Policję na podstawie umów i porozumień zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu, a jednostkami samorządu terytorialnego oraz państwowymi jednostkami organizacyjnymi, które określiły przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji.

Fundusz uzyskał przychody w wysokości 82.395 tys. zł (115,1% planu po zmianach), z tego:

- wpłaty od jednostek samorządu terytorialnego w kwocie 82.242 tys. zł oraz
- odsetki bankowe w kwocie 153 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosły 82.199 tys. zł (114,8% planu po zmianach), w tym na:

- rekompensaty pieniężne dla policjantów za czas służby przekraczający normę 40-godzinnego tygodnia służby – 24.787 tys. zł,
- nagrody dla policjantów za osiągnięcia w służbie – 2.803 tys. zł,
- pozostałe wydatki bieżące – 31.118 tys. zł, w tym m.in. na:
  - zakup usług remontowych – 10.994 tys. zł,
  - zakup materiałów, w tym paliwa i materiałów biurowych oraz wyposażenia, materiałów techniki policyjnej, materiałów łączności teleinformatyki – 9.000 tys. zł,
  - zakup usług pozostałych – 4.897 tys. zł,
  - zakup sprzętu i uzbrojenia – 4.813 tys. zł,
- wydatki inwestycyjne – 23.337 tys. zł zostały przeznaczone na:
  - dofinansowanie zakupu samochodów służbowych oraz sprzętu specjalistycznego – 14.193 tys. zł,
  - wydatki inwestycyjne związane z budową i modernizacją obiektów – 9.144 tys. zł.

Stan Funduszu Wsparcia Policji na koniec 2010 r. wyniósł 2.818 tys. zł, z tego: środki pieniężne – 2.918 tys. zł, należności – 76 tys. zł, zobowiązania – (minus) 176 tys. zł.

Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego

Fundusz ten został utworzony z dniem 1 stycznia 2005 r. na podstawie art. 31c ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2004. Nr 163, poz. 1711, z późn. zm.) w celu realizacji zadań inwestycyjnych oraz modernizacji uzbrojenia i wyposażenia jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych i administracji, w szczególności Policji i Straży Granicznej.

Głównym źródłem przychodów były wpłaty dokonywane przez Agencję Mienia Wojskowego, w wysokości 93% wpływów uzyskanych z gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, przekazanym Agencji przez jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Fundusz uzyskał przychody w wysokości 8.039 tys. zł (186,7% planu po zmianach), z tego:

– wpływy z mienia przekazanego Agencji Mienia Wojskowego przez podległe jednostki organizacyjne resortu – 7.811 tys. zł (181,4% planu po zmianach), z tego z mienia przekazanego przez: Policję – 2.187 tys. zł, Straż Graniczną – 5.549 tys. zł oraz Biuro Ochrony Rządu – 75 tys. zł,
– odsetki bankowe – 228 tys. zł.

Wydatki Funduszu wyniosły 5.104 tys. zł (50% planu po zmianach) i zostały poniesione przez:

– Policję w kwocie 2.580 tys. zł, m.in. na budowę nowej siedziby Komendy Miejskiej Policji w Nowym Sączu, adaptację obiektu Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu oraz zakup hełmów kuloodpornych, ręcznych miotaczy mieszanki pieprzowej i kajdanek szczękowych,
– Straż Graniczną w kwocie 2.470 tys. zł, m. in. na zakup umundurowania i amunicji oraz modernizacje obiektu placówki SG w m. Ruda Śląska, dostosowanie budynku na potrzeby placówki SG w m. Szczecin, wymianę okien w budynku SG w Warszawie, naprawę dachu i docieplenie budynku SG w Chełmie,
– Biuro Ochrony Rządu w kwocie 54 tys. zł, na zakup umundurowania specjalnego i sprzętu do wyposażenia pracowni psychologicznej.

Stan Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego na koniec 2010 r. wyniósł 10.168 tys. zł, z czego całą kwotę stanowiły środki pieniężne.

Środki Funduszu nie zostały wykorzystane w pełnej wysokości w związku z brakiem wniosków o ich uruchomienie przez jednostki organizacyjne resortu spraw wewnętrznych.

Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz ten działa na podstawie art. 80d ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.). CEPiK jest systemem informatycznym obejmującym centralną bazę danych gromadzącą dane i informacje o pojazdach, ich właścicielach i posiadaczach oraz osobach posiadających uprawnienia do kierowania pojazdami.

Źródłem przychodów były wpływy z opłaty pobranej za udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców oraz wpływy z opłaty ewidencyjnej (m.in. od umów OC, za wpis terminu kolejnego badania technicznego, za wydanie dowodu rejestracyjnego, pozwolenia czasowego, tablic rejestracyjnych, nalepki kontrolnej, karty pojazdu i prawa jazdy, oraz wydanie i wymianę prawa jazdy, a także za wpis przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy i ośrodek szkolenia).

Fundusz uzyskał przychody w wysokości 103.152 tys. zł (101,1% planu po zmianach), głównie z opłat od:

– ubezpieczycieli – 79.734 tys. zł,
– stacji kontroli pojazdów – 10.903 tys. zł,
– organów rejestrujących pojazdy – 8.102 tys. zł.

Wydatki Funduszu wyniosły 112.529 tys. zł (93% planu po zmianach) i zostały poniesione na wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców w kwocie 103.099 tys. zł (94,6% planu po zmianach), głównie na zakup usług w kwocie 102.910 tys. zł (97,7% planu po zmianach) oraz na wydatki majątkowe w kwocie 9.430 tys. zł, tj. 78,6% planu.

Niższe wykonanie planu kosztów wynika z ograniczenia wydatków na usługi, w tym usługi remontowe, a także niewykorzystania środków przewidzianych na wynagrodzenia z tytułu umów zleceń i umów o dzieło oraz ze zmiany koncepcji w zakresie budowy Centrum Zapasowego SI CEPiK.

Stan Funduszu na koniec 2010 r. wyniósł 49.276 tys. zł, z tego środki pieniężne – 47.729 tys. zł, zobowiązania – (minus) 7.371 tys. zł oraz należności – 8.918 tys. zł.

Fundusz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy

Fundusz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy działał na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (Dz. U. Nr 123, poz. 777 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca

2005 r. w sprawie Funduszu Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy (Dz. U. Nr 103, poz. 869).

Przychodami Funduszu były wpłaty przywięziennych zakładów pracy w wysokości co najmniej 25% środków uzyskanych z tytułu zwolnień z podatku dochodowego od osób prawnych, niepodatkowych należności budżetowych, wpłat na PFRON, opłat z tytułu użytkowania lub użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa.

Stan Funduszu na początek 2010 roku wynosił 2.225 tys. zł.

Przychody Funduszu wyniosły 1.172 tys. zł, co stanowiło 43,1% planu przychodów. Niskie wykonanie planu przychodów Funduszu w roku 2010 r. miało związek z dekoniunkturą gospodarczą rzutującą w sposób istotny na spadek przychodów i zysków gospodarstw pomocniczych funkcjonujących przy zakładach karnych i aresztach śledczych, a co za tym idzie wpływającą negatywnie na możliwości wpłat tych podmiotów na rzecz Funduszu.

W roku 2010 ze środków Funduszu udzielono przywięziennym zakładom pracy (na ich wniosek) pomocy finansowej w łącznej wysokości 2.201 tys. zł, co stanowiło 68,2% planu wydatkowego na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, a w szczególności na modernizację przywięziennych zakładów pracy i ich produkcji oraz ochronę i tworzenie w tych podmiotach miejsc pracy dla skazanych.

W rezultacie stan środków obrotowych Funduszu na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniósł 1.196 tys. zł.

Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych

Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych funkcjonuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2009 r. Nr 67, poz. 570 oraz Nr 157, poz. 1241). Nie posiada on osobowości prawnej, a jego środkami dysponuje Minister Obrony Narodowej. Fundusz gromadzi środki z wpływów za udostępnianie poligonów wojskom obcym, wpływów za specjalistyczne usługi wojskowe wykonywane w czasie realizacji zadań szkoleniowych oraz wpływów z Agencji Mienia Wojskowego. Zgromadzone środki funduszu przeznaczane są na dofinansowanie zadań z zakresu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP.

Stan funduszu na początek 2010 roku wynosił 48.383 tys. zł.

Przychody funduszu w 2010 r. wyniosły 103.593 tys. zł, co stanowi 144,5% planu po zmianach. Na kwotę przychodów złożyły się:

– wpływy z dochodów Agencji Mienia Wojskowego – 100.000 tys. zł,

– wpływy z usług – 2.008 tys. zł, z tego: wpływy za udostępnianie poligonów wojskom obcym (1.424 tys. zł) oraz wpływy za specjalistyczne usługi świadczone w czasie realizacji zadań szkoleniowych (584 tys. zł),

– pozostałe odsetki – 1.167 tys. zł,

– wpływy z różnych dochodów – 418 tys. zł.

Wyższe niż planowano przychody funduszu wynikają głównie z tytułu wyższej niż planowano wpłaty Agencji Mienia Wojskowego.

Wydatki funduszu wyniosły 59.924 tys. zł, co stanowi 83,6% środków zaplanowanych w ustawie budżetowej i 49,9% planu po zmianach. Wydatki te przeznaczono na zakup uzbrojenia i sprzętu wojskowego m.in. broni małokalibrowej oraz sprzętu elektronicznego i łączności. Niska realizacja wydatków spowodowana była faktem, iż znaczące wpływy na rachunek funduszu nastąpiły w ostatnich miesiącach roku, co uniemożliwiło pełne wykonanie zadań, z których część przeniesiona została do realizacji w 2011 roku.

Stan funduszu na koniec 2010 roku wyniósł 92.052 tys. zł.

Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej

Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej funkcjonował na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej (Dz. U. Nr 69, poz. 618).

Przychodami Funduszu były środki pieniężne pochodzące z potrąceń w wysokości 20% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych zatrudnionych na podstawie skierowania do pracy, umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy o pracę nakładczą lub na innej podstawie prawnej oraz wykonania kar dyscyplinarnych poprzez obniżenie przypadającej skazanemu części wynagrodzenia za pracę, nie więcej niż o 25%, na okres do 3 miesięcy, spadków, zapisów i darowizn, dotacji zbiórek i innych źródeł.

Wydatki Funduszu przeznacza się na udzielenie pomocy osobom pozbawionym wolności zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, rodzinom tych osób oraz osobom pokrzywdzonym przestępstwem i ich rodzinom.

Stan Funduszu na początek roku 2010 wynosił 11.075 tys. zł.

Przychody Funduszu wyniosły 22.640 tys. zł, co stanowiło 80,7% planu przychodów na rok 2010. Niższe od zakładanego wykonanie planu przychodów Funduszu w roku 2010 r. miało związek z dekoniunkturą gospodarczą rzutującą w sposób istotny na możliwość

zatrudniania skazanych, a co za tym idzie również dokonywania wpłat na rzecz Funduszu z tytułu potrąceń od wynagrodzeń za pracę skazanych.

Wydatki Funduszu zostały zrealizowane w kwocie 25.858 tys. zł, tj. 80,4% planu wydatków. Około 58% wydatkowanych środków Funduszu przeznaczonych na realizację jego zadań zostało przekazane do Centralnego Zarządu Służby Więziennej, a 29% otrzymały sądy apelacyjne. Pozostała część środków została rozdysponowana pomiędzy inne uprawnione podmioty.

W rezultacie stan środków obrotowych netto Funduszu na koniec roku wyniósł 7.857 tys. zł.

Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Fundusz ten został utworzony na podstawie art. 8a ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.).

Źródłem przychodów były środki finansowe uzyskane przez Straż Graniczną na podstawie umów zawartych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu a jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami ubezpieczeniowymi.

Przychody Funduszu w 2010 r. wyniosły 1.427 tys. zł (65,5% planu po zmianach), z tego:

– wpłaty od jednostek – 1.426 tys. zł,

– odsetki bankowe – 1 tys. zł.

Przyczyną niepełnego wykonania planu przychodów Funduszu była mniejsza niż wstępnie planowano ilość umów zawartych i zrealizowanych z podmiotami, które mogą udzielać wsparcia finansowego jednostkom organizacyjnym Straży Granicznej.

Wydatki Funduszu wyniosły 1.434 tys. zł (65,9% planu po zmianach), z tego:

– wydatki bieżące – 1.304 tys. zł (65,6% planu po zmianach). Środki te zostały wydatkowane głównie na: zakup paliwa, materiałów oraz części zamiennych do naprawy pojazdów służbowych, zakup materiałów biurowych, sprzętu administracyjno-biurowego, kwaterunkowego oraz wydawnictw prawniczych i map ściennych, zakup sprzętu łączności i informatyki (nawigacja, CB radio, drukarki), zakup sprzętu wykorzystywanego w szkoleniach funkcjonariuszy z zakresu udzielania pierwszej pomocy i ochrony indywidualnej, zakup umundurowania specjalistycznego (buty i rękawice taktyczne, kombinezony specjalne);

– wydatki majątkowe – 130 tys. zł (69,1% planu po zmianach). Środki zostały wykorzystane na zakup: instrumentu muzycznego, motocykla wraz z wyposażeniem, 51 urządzeń wraz

z licencyjnym oprogramowaniem do odczytu i analiz danych z tachografów analogowych i cyfrowych, komputera przenośnego oraz systemu monitoringu zewnętrznego.

Stan Funduszu Wsparcia Straży Granicznej na koniec 2010 r. wyniósł 38 tys. zł, z czego całą kwotę stanowiły środki pieniężne.

6.5. Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną

Do funduszy związanych z nauką i kulturą fizyczną zaliczamy:

1) Fundusz Promocji Twórczości,
2) Fundusz Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów,
3) Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,
4) Fundusz Promocji Kultury,
5) Fundusz Nauki i Technologii Polskiej.

Powyższe fundusze realizowały zadania w zakresie: rozwijania sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych oraz dofinansowania inwestycji sportowych, promowania przedsięwzięć artystycznych, ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, rozwoju nauki i technologii polskiej, dofinansowania zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

W wyniku działalności ww. funduszy osiągnięto przychody w wysokości 1.145.264 tys. zł oraz poniesiono wydatki w wysokości 1.174.372 tys. zł.

Fundusz Promocji Twórczości

Fundusz Promocji Twórczości jest państwowym funduszem celowym utworzonym na mocy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.). Dysponentem Funduszu jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Źródłem przychodów Funduszu są:

- wpływy od producentów lub wydawców ze sprzedaży egzemplarzy utworów literackich, muzycznych, plastycznych i kartograficznych, którzy nie korzystają z ochrony autorskich praw majątkowych,
- wpływy z tytułu kwot zasądzonych w procesach o naruszenie autorskich praw majątkowych,
- dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny.

Stan środków obrotowych na początek roku wyniósł 610 tys. zł. Przychody stanowiły 411 tys. zł, tj. 58,7% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2010. Niższe wykonanie przychodów Funduszu wynika z niestabilności rynku wydawniczego, spowodowanego spadkiem sprzedaży pozycji wydawniczych, które stanowią główne źródło przychodów Funduszu (np. lektury szkolne).

Wydatki Funduszu zrealizowano w kwocie 566 tys. zł. Ze środków Funduszu przyznano:

- 35 stypendiów dla twórców, głównie w dziedzinie literatury i plastyki – 432 tys. zł,
- dotacje do 7 wydań utworów – 86 tys. zł,
- 26 zapomóg dla twórców – 48 tys. zł.

Wydatki Funduszu zostały wykonane na poziomie 72,6% planu. Niższe wykonanie wydatków niż planowane związane jest procedurą przyznawania stypendiów, co wynika z faktu, że stypendia są przyznawane w II kwartale danego roku a wypłacane są od lipca do czerwca następnego roku, co przekłada się na niższe wykonanie wydatków związanych z wypłatą stypendiów w 2010 roku.

Stan środków obrotowych na koniec 2010 roku wyniósł 455 tys. zł.

Fundusz Zajęć Sportowo – Rekreacyjnych dla Uczniów

Fundusz Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów działa na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.). Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej. Źródłem przychodów są wpływy z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych.

Środki Funduszu przeznaczone były na dofinansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, prowadzonych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży (7.933 tys. zł), a także zajęć organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (4.713 tys. zł).

W 2010 r. dofinansowaniem ze środków Funduszu objęto ok. 130 tys. uczniów.

Zajęcia sportowo-rekreacyjne ukierunkowane były na realizacje programu powszechnej nauki pływania.

Stan Funduszu na początek roku wynosił 7.391 tys. zł.

Uzyskane w 2010 r. przychody Funduszu w wysokości 12.973 tys. zł były wyższe w stosunku do planowanych o 17,9%.

Wydatki Funduszu, określone w ustawie budżetowej na rok 2010 w kwocie 13.000 tys. zł, zostały wykonane w kwocie 12.647 tys. zł, w tym 1 tys. zł stanowiły opłaty związane z obsługą bankową Funduszu.

Na koniec 2010 r. stan Funduszu wynosił 7.717 tys. zł.

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej działał na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.). Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej. Źródło przychodów stanowiły wpływy pochodzące z dopłat do stawek w grach losowych objętych monopolem państwa (77% wpływów).

Stan Funduszu na początek 2010 r. wynosił 120.570 tys. zł.

Wykonanie przychodów Funduszu ukształtowało się na poziomie 551.393 tys. zł.

W ustawie budżetowej na rok 2010 wydatki Funduszu określono w kwocie 681.580 tys. zł. Po uzyskaniu pozytywnej opinii nr 179 Komisji Finansów Publicznych z dnia 4 sierpnia 2010 r. wydatki te zostały zwiększone o 67.557 tys. zł, co znalazło pokrycie w wysokim stanie środków pieniężnych na koniec 2009 r. wynoszącym 116.066 tys. zł. Faktycznie wydatki Funduszu zostały zrealizowane w wysokości 601.376 tys. zł. Przeznaczono je na:

- zadania inwestycyjne – 361.400 tys. zł, z tego:
  - inwestycje terenowe – 159.593 tys. zł,
  - inwestycje o szczególnym znaczeniu dla sportu, tzw. inwestycje strategiczne – 176.399 tys. zł,
  - boiska wielofunkcyjne – 18.380 tys. zł,
  - pełnowymiarowe boiska piłkarskie o sztucznej nawierzchni – 7.028 tys. zł,
- zadania bieżące – 237.885 tys. zł, z tego:
  - rozwijanie sportu wśród dzieci i młodzieży – 206.725 tys. zł. Środki na ten cel przeznaczono na realizację następujących programów: „Szkolenie i współzawodnictwo sportowe młodzieży uzdolnionej” (148.552 tys. zł) oraz „Sport wszystkich dzieci” (58.173 tys. zł),
  - rozwój sportu osób niepełnosprawnych – 31.160 tys. zł. W ramach tych środków dofinansowano m.in. udział sportowców niepełnosprawnych w Igrzyskach Paraolimpijskich, mistrzostwach świata i Europy oraz innych imprezach mistrzowskich rangi międzynarodowej i krajowej, uczestnictwo osób

niepełnosprawnych w szkoleniu centralnym, zgrupowaniach i konsultacjach oraz w zajęciach sekcji sportowych i rekreacyjnych, a także imprezach i obozach rekreacyjno-sportowych;

– obsługę bankową Funduszu – 2.091 tys. zł.

Na koniec okresu sprawozdawczego stan Funduszu wynosił 70.587 tys. zł, na co złożyły się: środki pieniężne na rachunku bankowym – 17.527 tys. zł, należności wynikające z przypisanych do zwrotu dotacji z tytułu niewykorzystanych środków z rozliczeń oraz dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem – 53.080 tys. zł, zobowiązania – 20 tys. zł.

Fundusz Promocji Kultury

Fundusz Promocji Kultury działa na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.). Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Źródłem przychodów jest 20% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach objętych monopolem państwa.

Stan środków obrotowych na początek 2010 r. wyniósł 90.266 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w wysokości 174.000 tys. zł zostały wykonane na poziomie 77,2%, na co wpływ miał niski stopień wykonania wpływów z dopłat do stawek w grach losowych.

Ustalone w ustawie budżetowej wydatki Funduszu w kwocie 188.045 tys. zł wykonano w wysokości 205.147 tys. zł (109,1%). W 2010 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego dokonał na podstawie art. 29 ustawy o finansach publicznych trzech zmian planu finansowego Funduszu Promocji Kultury. W związku ze zmianą planu zostały zwiększone wydatki o kwotę 81.694 tys. zł co znalazło pokrycie w wysokim stanie środków pieniężnych na koniec 2009 r. wynoszącym 90.243 tys. zł.

Środki Funduszu przeznaczone zostały na wspieranie i promowanie:

– ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych, w tym o charakterze edukacyjnym – 80.427 tys. zł,

– twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa oraz działania na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, wspieranie czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej – 9.085 tys. zł,

– ochrony polskiego dziedzictwa narodowego – 24.845 tys. zł,

– młodych twórców i artystów – 3.960 tys. zł,

– dostępu do dóbr kultury osób niepełnosprawnych – 1.366 tys. zł,

– zadań realizowanych w ramach projektów, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych, z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 34.106 tys. zł,

– inwestycji służących wspieraniu przedsięwzięć artystycznych, rozwojowi czytelnictwa, ochronie polskiego dziedzictwa narodowego, promocji młodych twórców i artystów oraz sztuki współczesnej – 39.481 tys. zł.

Zgodnie z art. 80 ust. 5 i 3 ustawy o grach hazardowych dysponent Funduszu Promocji Kultury przekazał na zadania realizowane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej kwotę 11.821 tys. zł.

Na koniec 2010 r. stan Funduszu wyniósł 19.375 tys. zł.

Fundusz Nauki i Technologii Polskiej

Fundusz Nauki i Technologii Polskiej funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.). Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw nauki.

Na rachunku Funduszu gromadzi się 2% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od środków z przeznaczeniem na cele związane z rozwojem nauki i technologii polskiej, obejmujące wspieranie szczególnie ważnych kierunków badań naukowych lub prac rozwojowych określanych w założeniach polityki naukowo-badawczej państwa, wspieranie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, promocję i upowszechnianie nauki.

Stan Funduszu na początek roku wyniósł 92.331 tys. zł.

Przychody Funduszu zrealizowano w kwocie 446.231 tys. zł, co stanowi 89,2% planu określonego w ustawie budżetowej.

Wydatki Funduszu wykonane w kwocie 354.636 tys. zł (70,9% planu) przeznaczone zostały na wspieranie inwestycji, służących potrzebom badań naukowych i prac rozwojowych.

Niższa niż planowano realizacja przychodów oraz wydatków Funduszu jest konsekwencją mniejszych niż zakładano przychodów z prywatyzacji (440.803 tys. zł).

Na koniec 2010 r. stan środków Funduszu wyniósł 183.926 tys. zł.

6.6. Pozostałe fundusze

Do pozostałych funduszy zaliczamy:

1) Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych,
2) Centralny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
3) Fundusz Kredytu Technologicznego,
4) Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych.

Zadania ww. funduszy związane są m.in. z udzielaniem pomocy bezzwrotnej w formie dotacji inwestycyjnych w zakresie górnictwa, geologii, ochrony wód i powietrza, zakładania, aktualizacji i modernizacji krajowego systemu informacji o terenie, ewidencji gruntów, budynków i lokali (katastru), rekultywacją gruntów oraz budową i modernizacją dróg dojazdowych do gruntów rolnych, a także z wdrażaniem nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu.

Z tytułu działalności ww. Funduszy w 2010 r. osiągnięto przychody w wysokości 91.310 tys. zł oraz osiągnięto wydatki w wysokości 66.459 tys. zł.

Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (FOGR) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.).

W planie finansowym Centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych na 2010 r. ustalono przychody w wysokości 24.430 tys. zł. Na kwotę tę składały się planowane wpłaty z terenowych funduszy ochrony gruntów rolnych stanowiące 20% zgromadzonych dochodów tych funduszy w takiej samej wysokości.

Natomiast zrealizowane przychody CFOGR w 2010 roku wyniosły 19.404 tys. zł, tj. 79,4% planu. Stanowiły je:

- wpłaty z terenowych funduszy stanowiące 20% zgromadzonych dochodów tych funduszy w wysokości 19.373 tys. zł,
- odsetki bankowe w wysokości 31 tys. zł.

Zrealizowane niższe przychody tego Funduszu w stosunku do planowanych wielkości wynikają ze zmniejszonych w 2010 roku dochodów funduszy terenowych spowodowanych głównie zmianą ceny ziarna żyta, stosowanej do wymierzania podatku rolnego, a tym samym i do wyliczenia faktycznej wysokości należności i opłat rocznych z tytułu wyłączania gruntów rolnych z produkcji rolniczej, które trudno precyzyjnie ustalić na etapie opracowywania projektu planu finansowego. Ponadto w 2010 roku fundusze terenowe dokonały umorzeń na

kwotę 6.158 tys. zł na podstawie art. 12 ust. 16 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.), w związku z realizowanymi inwestycjami o charakterze użyteczności publicznej lub też na podstawie stosownych uchwał sejmików wojewódzkich (art. 31 ust. 3 ww. ustawy).

Ponieważ Fundusz Centralny tworzy się z 20% dochodów funduszy terenowych, to zmniejszenie dochodów funduszy terenowych spowodowało zmniejszenie dochodów Funduszu Centralnego.

Plan finansowy Centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych na 2010 rok był przygotowany w sierpniu 2009 roku, na podstawie projektów planów funduszy terenowych przygotowanych w urzędach marszałkowskich w drugim kwartale 2009 r. Projekty tych planów nawiązują do obowiązującej w roku przygotowania projektu ustawy budżetowej.

Ponadto na etapie opracowywania projektów planów finansowych funduszy terenowych (sierpień 2009 roku) obowiązywała średnia cena skupu ziarna żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2008 r. w wysokości 55,80 zł za 1 dt, która to cena została przyjęta do ustalania wysokości planowanych dochodów funduszy terenowych, natomiast do ustalenia wysokości faktycznych kwot należności i opłat, które osoby wyłączające grunty rolne z produkcji były zobowiązane do uiszczenia w 2010 roku przyjęta była obowiązująca w 2010 roku średnia cena skupu ziarna żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2009 r. w wysokości 34,10 zł za 1 dt.

Plan wydatków Centralnego FOGR ustalono w kwocie 24.430 tys. zł, w tym na zasilenia terenowych funduszy – 24.400 tys. zł.

Wydatki Centralnego FOGR w 2010 roku zostały wykonane w kwocie 19.929 tys. zł, (81,6% planu), z tego:

- 19.901 tys. zł z przeznaczeniem na zasilenie funduszy terenowych,
- 28 tys. zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu informatycznego niezbędnego do prowadzenia spraw z zakresu ochrony gruntów w Departamencie Gospodarki Ziemią Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W 2010 roku podobnie jak w latach ubiegłych zasilenia funduszy terenowych były kierowane przede wszystkim do województw o niskich dochodach, a o dużych potrzebach w zakresie budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz rekultywacji gruntów (lubelskie, lubuskie, podlaskie, pomorskie, podkarpackie, świętokrzyskie).

Różnice w pozycji wydatki są pochodną różnic w dochodach. Jeżeli zmniejszyły się dochody Centralnego FOGR, to ulegną zmniejszeniu również wydatki.

Z uwagi na fakt, że Centralny FOGR był narzędziem redystrybucji środków z jednych województw (zasobniejszych – dolnośląskie, wielkopolskie, śląskie, mazowieckie) do drugich

(uboższych - lubelskie, lubuskie, podlaskie, pomorskie, podkarpackie, świętokrzyskie) i duże potrzeby zasilania funduszy terenowych zgłaszane przez marszałków, powstała możliwość przekazania praktycznie wszystkich posiadanych środków pieniężnych Funduszu Centralnego na zasilenie funduszy terenowych.

Na podstawie art. 90 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) z dniem 31grudnia 2010 roku zlikwidowany został Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (Centralny i terenowe). Od dnia 1 stycznia 2011 roku nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania zlikwidowanych Funduszy, przejęły właściwe jednostki samorządu terytorialnego, zaś środki pieniężne tych Funduszy stały się dochodami budżetów odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto z mocy art. 96 ww. ustawy, z dniem 1 stycznia 2011 roku środki pieniężne zlikwidowanego Centralnego FOGR oraz jego należności i zobowiązania, stały się odpowiednio: dochodami lub należnościami i zobowiązaniami budżetu samorządu województwa.

Centralny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Centralny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym jest państwowym funduszem celowym i działa na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193 poz. 1287, z późn. zm.).

Fundusz składa się z funduszu centralnego oraz funduszy wojewódzkich i powiatowych, które są samorządowymi funduszami celowymi. Zgodnie z art. 8 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (zmieniającym treść art. 41 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne) z dniem 1 stycznia 2011 r. likwidacji uległy fundusze wojewódzkie i powiatowe.

Głównym zadaniem Funduszu jest gromadzenie, utrzymywanie w gotowości użytkowej, aktualizacja, uzupełnianie, udostępnianie oraz zabezpieczenie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Przychody Centralnego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym wykonano w 2010 r. w kwocie 30.344 tys. zł (co stanowi 108,3% planu). Wyższe wykonanie przychodów w stosunku do planu wynika głównie z uzyskania większych wpływów z usług oraz z odpisów z funduszy powiatowych przekazywanych w formie przelewów redystrybucyjnych.

Przychody pochodziły głównie z:

– przelewów redystrybucyjnych – 27.072 tys. zł (co stanowi 104% planu), z powiatowych i wojewódzkich funduszy gospodarki zasobem geodezyjnym i kartograficznym dokonywane były wpłaty na fundusz centralny w wysokości stanowiącej 10% wpływów,

– wpływów uzyskanych przez Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej z tytułu świadczonych usług geodezyjnych – 2.496 tys. zł,

– wpływów ze sprzedaży map, instrukcji i innych wydawnictw – 381 tys. zł oraz

– wpływów z odsetek – 367 tys. zł.

Fundusz nie jest dotowany ze środków budżetu państwa.

Wydatki funduszu zostały zrealizowane w kwocie 21.821 tys. zł co stanowi 74,4% planu po zmianach, z tego wydatki bieżące – 14.746 tys. zł (co stanowi 54,3% planu po zmianach), wydatki inwestycyjne – 2.601 tys. zł (co stanowi 118,8% planu po zmianach) oraz dokonane zostały nieplanowane przelewy redystrybucyjne dla powiatowych funduszy gospodarki zasobem geodezyjnym i kartograficznym – 4.474 tys. zł.

Wydatki bieżące funduszu zrealizowane w wysokości – 14.746 tys. zł przeznaczono głównie na zakup usług telekomunikacyjnych, w ramach których zapewniono utrzymanie łączności teleinformatycznej, usług związanych z prowadzeniem i administrowaniem Centralą Integrującą Platformy Elektronicznej (IPE), rozwojem i rozszerzaniem IPE, prowadzeniem i administrowaniem centralnym zasobem geodezyjnym i kartograficznym, usług serwisowych oprogramowania IPE oraz usług nadzoru autorskiego nad oprogramowaniem IPE wraz z jego modyfikacjami.

Wydatki inwestycyjne Funduszu zrealizowane w wysokości 2.601 tys. zł przeznaczono na zakup urządzeń, oprzyrządowania, sprzętu informatycznego, oprogramowania i sprzętu poligraficznego oraz na modernizację zasobu.

Stan Funduszu na koniec 2010 r. wynosił 40.811 tys. zł (był wyższy od stanu na początek roku o 8.523 tys. zł) i obejmował:

– środki pieniężne – 32.561 tys. zł,

– należności – 8.376 tys. zł,

– zobowiązania – (minus) 126 tys. zł, dotyczą nieuregulowanych należności za usługi, których termin płatności przypadał na styczeń 2011 r.

Fundusz Kredytu Technologicznego

Fundusz Kredytu Technologicznego (FKT) jest państwowym funduszem celowym utworzonym na mocy ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. Nr 116, poz. 730). Fundusz został utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego z dniem 1 stycznia 2009 r., a dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw gospodarki. FKT finansowany jest, w ramach działania 4.3 Kredyt technologiczny PO IG, z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz – w części stanowiącej współfinansowanie – ze środków budżetu państwa.

W roku 2009 FKT został zasilony kwotą 100.000 tys. zł przeznaczoną na wypłatę przedsiębiorcom premii technologicznych. Zgodnie z zapisem art. 7 ust. 3 ustawy Bank Gospodarstwa Krajowego rozpatruje wnioski o przyznanie premii technologicznej do wyczerpania środków przewidzianych na wypłatę premii technologicznych, określonych w planie finansowym funduszu i przekazanych w formie zaliczki na rachunek FKT. Limit określony dotacją przekazaną w 2009 r. został wyczerpany w grudniu 2010 r. i w związku z tym rachunek funduszu nie został zasilony dodatkowymi środkami zapisanymi w planie finansowym na 2010 r.

Zgodnie z ustawą budżetową plan przychodów Funduszu Kredytu Technologicznego na 2010 r. wyniósł 216.622 tys. zł, z czego zrealizowano 22.725 tys. zł (10,5% planu).

Wydatki zaplanowane w kwocie 48.924 tys. zł, zrealizowano w wysokości 24.709 tys. zł (50,5% planu). Niższy poziom wydatków (wypłaty premii technologicznych) w stosunku do planu finansowego Funduszu ma związek z zasadami udzielania premii technologicznych, które nie następuje bezpośrednio po zakończeniu inwestycji technologicznej, tylko jest uzależnione od wielkości sprzedaży wyrobów lub usług wytworzonych przy użyciu nowej technologii.

Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia został utworzony na podstawie art. 88 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540). Przychody Funduszu stanowi 3% wpływów z dopłat z gier objętych monopolem państwa. Wydatki są przeznaczane na realizację następujących zadań:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej i opracowywanie specjalistycznych ekspertyz, raportów, sprawozdań dotyczących problematyki uzależnień od hazardu,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu,
- udzielanie finansowej pomocy instytucjom i stowarzyszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu, w tym sporządzanie oceny rozpowszechniania i zagrożeń patologicznych hazardem,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także zwiększenia kompetencji zawodowych osób zajmujących się leczeniem w celu zwiększenia skuteczności oraz dostępności leczenia dla osób uzależnionych od hazardu i ich bliskich.

Ustawa o grach hazardowych weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. tj. już po opracowaniu projektu ustawy budżetowej na 2010 rok, zatem plan finansowy na 2010 r. powyższego Funduszu nie został zamieszczony w załączniku do ustawy budżetowej. Plan został zatwierdzony przez Ministra Zdrowia w 3 kwartale 2010 r.

Wpływy do Funduszu, na podstawie szacunków Totalizatora Sportowego Sp. z o.o. w roku 2010 miały wynieść 21.500 tys. zł. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku na rachunek bankowy omawianego Funduszu wpłynęła kwota w wysokości 18.732 tys. zł oraz odsetki od tej kwoty w wysokości 105 tys. zł. W roku 2010 z powyższego Funduszu nie wydatkowano środków. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych weszło w życie z dniem 25 stycznia 2011 r.

Rozdział 7

Wykonanie planów finansowych państwowych osób prawnych wymienionych w załączniku 14 do ustawy budżetowej na rok 2010

Jednostki sektora finansów publicznych wymienione w załączniku 14 do ustawy budżetowej na rok 2010 są tworzone na mocy odrębnych ustaw, jako państwowe osoby prawne realizujące wybrane zadania publiczne, albo wykonujące prawo własnościowe lub inne prawa majątkowe Skarbu Państwa.

Przedstawienie planów finansowych i rocznych sprawozdań z wykonania ma na celu lepszą przejrzystość ich działalności w sferze finansów publicznych, a w konsekwencji, poprawę kontroli tych jednostek zarówno ze strony rządu jak i parlamentu. Ma to również wpływ na zwiększenie dyscypliny finansów publicznych.

W ustawie budżetowej na rok 2010 zamieszczono plany finansowe następujących państwowych osób prawnych:

- Agencji Mienia Wojskowego,
- Wojskowej Agencji Mieszkaniowej,
- Agencji Rezerw Materiałowych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie,
- Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej,
- Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- Polskiego Centrum Akredytacji,
- Polskiej Organizacji Turystycznej,
- Transportowego Dozoru Technicznego,
- Urzędu Dozoru Technicznego,
- Rzecznika Ubezpieczonych,
- Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych,
- Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej,

- Polskiego Klub Wyścigów Konnych,
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

Dodatkowo w sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa w 2010 r. (część tabelaryczna) umieszczono:

- Narodowe Centrum Nauki (Agencja Wykonawcza) i
- Centrum Usług Logistycznych (Instytucja Gospodarki Budżetowej),
- Agencji Oceny Technologii Medycznych,

których sprawozdania z działalności finansowej włączono do wykonania planów finansowych osób prawnych.

W 2010 r. łączne przychody wyżej wymienionych jednostek wyniosły 16.107.385 tys. zł, w tym 3.787.006 tys. zł pochodziło z dotacji budżetu państwa, co stanowi 23,5% przychodów ogółem. Suma kosztów poniesionych przez te jednostki wyniosła 13.756.364 tys. zł. Oznacza to, że wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych był dodatni i wyniósł 2.350.903 tys. zł.

W stosunku do ustawy budżetowej przychody wraz z dotacjami były niższe odpowiednio o 13,3% i 48,5%. Natomiast wynik finansowy brutto zwiększył się o 193,5%, tj. o 1.549.966 tys. zł.

Tak duże różnice wykonania przychodów, dotacji z budżetu państwa i kosztów w porównaniu do ustawy spowodowane były głównie zmianą planu finansowego **Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości** (PARP). Przychody jej zmniejszyły się o 3.033.011 tys. zł a koszty o 2.986.931 tys. zł. Było to związane z nowelizacją ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na podstawie której Agencja nie wykazuje kwot z budżetu środków europejskich. Są one wypłacane przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) i nie wpływają na konto PARP. W przedłożonym planie finansowym Agencja wykazuje jedynie 15% współfinansowania krajowego jako koszty i analogicznie do nich w tej samej wielkości przychody (jako dotacja celowa).

Do głównych zadań Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości należy: udzielanie pomocy finansowej kierowanej do przedsiębiorców, podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego, podmiotów działającym na rzecz zatrudnienia lub rozwoju zasobów ludzkich, jednostek samorządu terytorialnego. Agencja może udzielać pomocy w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego, pożyczek, finansowania kosztów usług świadczonych przez usługodawców bezpłatnie lub za odpłatnością niższą od ceny rynkowej. Zadaniem PARP jest działanie na rzecz przedsiębiorczości poprzez wspieranie:

- rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozwoju regionalnego,
- wykorzystania nowych technik i technologii,
- wykorzystania potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz rozwoju zasobów ludzkich.

Największe przychody i koszty generują cztery z wymienionych wyżej państwowych osób prawnych: Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Ich łączne:

- przychody wyniosły 11.546.761 tys. zł tj. 71,7% przychodów ogółem, w tym dotacje przekazane z budżetu państwa to 2.015.256 tys. zł (prawie całość tej kwoty to dotacja do ARiMR) co stanowi 53,2% wszystkich dotacji,
- koszty wyniosły 9.517.581 tys. zł (69,2% kosztów ogółem),
- wynik finansowy brutto to nadwyżka w wysokości 2.029.233 tys. zł, tj. 86,3% skumulowanego wyniku finansowego wszystkich omawianych jednostek.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaplanowane w ustawie budżetowej przychody i koszty wykonał odpowiednio w 102,1% i 96,9% co pozwoliło poprawić wynik finansowy brutto o 218.896 tys. zł do kwoty 335.260 tys. zł. Wyższe wykonanie przychodów wynika głównie z uzyskania większych wpływów z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS, z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty oraz z innych przychodów finansowych, a niższe koszty wynikają przede wszystkim z mniejszych wydatków na usługi obce w tym: remonty, usługi pocztowe i bankowe oraz związane z przetwarzaniem danych.

Do głównych zadań Zakład Ubezpieczeń Społecznych należy gromadzenie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybucją świadczeń (np. emerytur, rent, zasiłków chorobowych lub macierzyńskich) w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach powszechnie obowiązujących.

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa zajmuje się przede wszystkim gospodarowaniem mieniem Skarbu Państwa przejętym po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej. W roku 2010 jego przychody stanowiły 127,6% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej zaś koszty 122,9%. Pozwoliło to zrealizować wynik finansowy brutto w wysokości 354.867 tys. zł. czyli wyższym od zaplanowanego o 148.467 tys. zł.

Na wyższe przychody złożyło się głównie:

- przekroczenie planowanej sprzedaży gruntów o 6,5 tys. hektarów,
- uzyskanie wyższych od planowanych o 19% cen sprzedaży gruntów rolnych,
- niższe o 9% od wielkości planowanej przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu, co było spowodowane niższymi cenami pszenicy i mniejszą od założonych powierzchnią dzierżawionych gruntów,
- większe kwoty rozwiązanych odpisów aktualizujących należności,
- wyższe przychody z tytułu odsetek i pozostałych przychodów finansowy – plan 33.300 tys. zł, a realizacja 239.789 tys. zł. Było to spowodowane przeszacowaniem należności ze sprzedaży mienia Zasobu do aktualnej wartości wyrażonej w jednostkach naturalnych, wynikającym ze wzrostu cen pszenicy z 48,03 zł za decytonę w pierwszym półroczu 2010 r. do 67,89 zł za decytonę w drugim półroczu ubiegłego roku.

Wyższe koszty ogółem dotyczące Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa związane były z większymi od zakładanych kosztami przekazów zewnętrznych (do budżetu państwa oraz Funduszu Rekompensacyjnego).

Przychody **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** były większe od zaplanowanych o 8,2% przy uzyskaniu mniejszych o 20,2% dotacji z budżetu państwa. Natomiast wydatki w stosunku do planu były niższe o 24,6% (było to spowodowane przede wszystkim mniejszymi wydatkami inwestycyjnymi, a także bieżącymi). Pozwoliło to NFOŚiGW osiągnąć wynik finansowy w wysokości 1.245.653 tys. zł, tj. 73,8% wyższy od zaplanowanego.

Przychodami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są głównie wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, wpływy z opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych, a także wpływy z opłaty produktowej oraz dochody z działalności pożyczkowej i kapitałowej. Do głównych przyczyn wyższych od zaplanowanych przychodów tego Funduszu należą:

- większe wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska są skutkiem mniejszego niż przewidywano spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego kraju,
- większe wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych są wynikiem utrzymania dotychczas stosowanych trzymiesięcznych okresów rozliczeniowych w prawie geologicznym i górniczym,
- wyższe niż planowano wpływy z tytułu kar wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji są skutkiem niedoszacowania liczby samochodów sprowadzanych z zagranicy,

- przychody z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów i przychody pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji.

Największą dotację z budżetu państwa w wysokości 2.005.205 tys. zł otrzymała **Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa** (53% kwoty ogółem dotacji do wymienionych wyżej państwowych osób prawnych). Zadania realizowane przez Agencję to głównie pomoc krajowa na dopłaty do oprocentowania inwestycyjnych kredytów bankowych i kredytów przeznaczonych na likwidację skutków klęsk żywiołowych, na dofinansowanie wydatków ponoszonych przez producentów rolnych prowadzących gospodarstwa rolne na koszty zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarczych, finansowanie zalesiania gruntów rolnych.

Przychody tej Agencji zrealizowano w 97,2%. Koszty zaś w 80,6%. Takie wykonanie planu finansowego spowodowało, że nadwyżka wyniku finansowego brutto w stosunku do planu wyniosła 409.058 tys. zł.

Niższe wykonanie kosztów w stosunku do planowanych wynika głównie z:

- obniżenia kosztów utrzymania Agencji, w tym kosztów usług informatycznych i telekomunikacyjnych (ok. 81 mln zł),
- niższego wydatkowania środków na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji oraz kredytów klęskowych (odpowiednio ok. 135 mln zł i 64 mln zł), co wynika m.in. ze zmniejszenia akcji kredytowej w 2010 r. i zmniejszenia zapotrzebowania banków na dopłaty do oprocentowania kredytów,
- niższych nakładów na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (ok. 166 mln zł), co wynika m.in. z przedłużających się procedur przetargowych, przedłużających się procesów odbioru produktów w ramach umów dotyczących budowy i aktualizacji systemu Identyfikacji Działek Rolnych – LPIS oraz przesunięcia realizacji części zadań w zakresie budowy i rozbudowy systemów informatycznych ARiMR.

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa zrealizowała przychody na poziomie 969.702 tys. zł, co stanowiło 96,7% zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2010 r. Dotacje z budżetu państwa były niższe o 32,7% w stosunku do planu, a koszty wykonano w 84,3%. Niskie wykonanie kosztów spowodowało wzrost dodatniego wyniku finansowego brutto o 107,6%, tj. o 108.406 tys. zł.

Główną przyczyną niepełnej realizacji przychodów ogółem i kosztów ogółem było wprowadzone przez Ministerstwo Obrony Narodowej ograniczenie środków dotacyjnych będących w dyspozycji Wojskowej Agencji Mieszkaniowej na realizację pozostałych zadań

zleconych przez Ministra Obrony Narodowej. Kwota ograniczenia pozostawała w dyspozycji MON, jako zabezpieczająca wydatki związane z nowelizacją ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2010 r., a nie jak pierwotnie planowano z dniem 1 stycznia 2010 r.

Ostatecznie kwotę niewykorzystanej dotacji, która pozostawała w dyspozycji Ministerstwa Obrony Narodowej, zgłoszono do blokady wydatków.

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) osiągnęło niższe o 11,6% przychody oraz odpowiednio koszty. Niższe niż zakładano wykonanie przychodów i kosztów wynikało głównie z mniejszego zapotrzebowania Centrum na środki finansowe z dotacji celowej przeznaczonej na realizację zadań badawczych w związku m.in. z niewykorzystaniem środków przez beneficjentów. Zrealizowany wynik finansowy brutto był równy wynikowi planowanemu i wyniósł zero.

Głównym zadaniem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju była realizacja strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych. Do zadań Centrum należało także: wspieranie komercjalizacji i innych form transferu wyników badań naukowych i prac rozwojowych do gospodarki, wspieranie rozwoju kadry naukowej, realizacja międzynarodowych programów mobilności naukowców.

Agencja Rezerw Materiałowych jako jedyna z wymienionych wyżej państwowych osób prawnych zanotowała w 2010 r. ujemny wynik finansowy brutto – 110.789 tys. zł. Był on wyższy od zaplanowanego o 83.033 tys. zł. Agencja ta nie zrealizowała zaplanowanych zarówno przychodów jak i kosztów (odpowiednio w 88,5% i 77,9%). Dotacja z budżetu państwa została przekazana w pełnej wysokości.

Niższe od planowanych przychody wynikały głównie z mniejszej sprzedaży towarów, z uwagi na to, że sprzedaż paliw była realizowana w procedurze zawieszenia poboru akcyzy (paliwa przemieszczane były między składami podatkowymi) i Agencja nie miała obowiązku naliczania i odprowadzania podatku akcyzowego i opłaty paliwowej do Urzędu Celnego. Ponadto, nie uzyskano planowanych przychodów ze sprzedaży benzyny silnikowej z zapasów państwowych w ramach rotacji (bez akcyzy i opłaty paliwowej), gdyż nie było konieczności przeprowadzenia odświeżenia. Powodem odstąpienia od sprzedaży benzyny było dokonanie przesunięcia na zapasy państwowe benzyny silnikowej odświeżonej w ramach rezerw państwowych w 2009 r., a do rezerw państwowych przeniesiono paliwo, które zostało następnie sprzedane w ramach planowanych zwolnień. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoliło na uniknięcie poniesienia przez Agencję dodatkowych kosztów związanych z wymianą rotacyjną,

Niższe koszty spowodowane były sprzedażą paliw realizowaną w procedurze zawieszenia poboru akcyzy. Nie było więc obowiązku odprowadzania podatku akcyzowego

i opłaty paliwowej do budżetu państwa, poniesienie niższych od planowanych kosztów przechowywania towarów w magazynach obcych, wynikało z zabezpieczenia w planie dodatkowych środków na koszty składowania rezerw produktów leczniczych i wyrobów medycznych na wypadek zaistnienia nieprzewidzianych sytuacji (doraźne decyzje o zakupie towarów, zapewnienie usług przechowywania), które nie zostały wykorzystane. Ponadto, wynegocjowano niższe od zakładanych w planie stawki za przechowywanie towarów oraz za transport, co spowodowało oszczędności w odniesieniu do planu.

Urząd Dozoru Technicznego (UDT) zrealizował przychody na poziomie wyższym o 1,9% (w wysokości 327.821 tys. zł). Koszty były niższe od planowanych o 5% i wyniosły 299.038 tys. zł. Tym samym wynik finansowy brutto był wyższy od zaplanowanego o 306,2% wyniósł 28.783 tys. zł.

Wzrost wartości osiągniętych przychodów w stosunku do planu o 6.013 tys. zł, został zrealizowany przede wszystkim w wyniku lokowania na lokatach terminowych w komercyjnych bankach na konkurencyjnych warunkach nadwyżki finansowej wypracowanej przez UDT w latach poprzednich oraz niezrealizowania planowanych kosztów i wydatków operacyjnych w roku 2009 oraz 2010. Ponadto została osiągnięta wyższa od planowanej wartość zrealizowanych przychodów pozostałych, głównie dzięki wpłatom z tytułu uprzednio umorzonych należności oraz rozwiązania odpisu aktualizującego należności (na skutek podjętych zaostrzonych działań windykacyjnych).

Niższa realizacja kosztów o 15.684 tys. zł była wynikiem przede wszystkim mniejszych wydatków na amortyzację, materiały i energię oraz usługi obce.

Do zadań Urzędu Dozoru Technicznego należy między innymi:

- nadzór i kontrola przestrzegania przepisów o dozorze technicznym, a także przepisów i zasad z zakresu bezpieczeństwa techniki, dotyczących urządzeń technicznych,
- wykonywanie dozoru technicznego nad urządzeniami technicznymi,
- szkolenie pracowników dozoru technicznego,
- prowadzenie ewidencji eksploatowanych urządzeń technicznych,
- wydawanie decyzji w sprawach wynikających z wykonywania dozoru technicznego,
- analizowanie przyczyn i skutków uszkodzeń urządzeń technicznych oraz stała ocena stopnia zagrożenia stwarzanego przez te urządzenia,
- inicjowanie przedsięwzięć oraz prac badawczych w zakresie bezpiecznej pracy urządzeń technicznych oraz prowadzenie w tym zakresie badań diagnostycznych i wykonywanie ekspertyz,

- współpraca z instytucjami polskimi i zagranicznymi w zakresie działań zmierzających do harmonizacji przepisów dozoru technicznego z wymaganiami Unii Europejskiej,
- sprawdzanie kwalifikacji osób wytwarzających, naprawiających, modernizujących, obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne oraz osób wykonujących badania nieniszczące,
- certyfikowanie systemów jakości dotyczących urządzeń technicznych.

Przychody osiągane przez Urząd Dozoru Technicznego to przede wszystkim przychody z tytułu opłat rocznych uzyskiwanych za badania urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym i opłat pobieranych za świadczenie usług rynkowych. Koszty zaś związane są z działalnością statutową nakierowaną na wspieraniu państwa i obywateli w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania urządzeń technicznych.

Agencja Rynku Rolnego (ARR) przychody, a w tym dotacje z budżetu państwa zrealizowała odpowiednio w 99,5% i 98,3%. Koszty zaś poniesione przez ARR były niższe od planowanych o 17%.

Niższe wykonanie kosztów ogółem w stosunku do kosztów planowanych według ustawy budżetowej na 2010 r. wynika głównie z:

- obniżenia kosztów utrzymania Centrali i 16 Oddziałów Terenowych Agencji, w tym m.in. z tytułu usług telekomunikacyjnych, użytkowania samochodów służbowych, opłat czynszowych (ok. 14 mln zł),
- weryfikacji zapotrzebowania środków na realizację dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szklanka mleka” oraz wsparcia finansowego z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (PAŻP) osiągnęła niższe od planowanych przychody o 18,4%. oraz o 15,2% koszty. Wynik finansowy brutto był dodatni i wyniósł 29.306 tys. zł, jednakże był niższy o 33.043 tys. zł tj. stanowił 47,0% zaplanowanego na 2010 r. Różnice między założonymi w ustawie budżetowej przychodami i kosztami, a ich realizacją wynikały głównie z:

- zakwalifikowania 66.000 tys. zł do przychodów przyszłych okresów w związku z wygenerowanymi oszczędnościami w obszarze kosztów działalności operacyjnej,
- zwiększenia dotacji budżetowej o 1.858 tys. zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków związanych z zapewnieniem służb żeglugi powietrznej za loty zwolnione z opłat nawigacyjnych,

- wprowadzenia szeroko zakrojonej polityki redukcji kosztów podyktowane koniecznością reakcji na skutki kryzysu z 2009 r. W wyniku zastosowania szeregu ograniczeń powodujących radykalne zmniejszenie kosztów całkowitych PAŻP, stworzono oszczędności w obszarach kosztów wynagrodzeń, jak również pozostałych kosztów operacyjnych.

Agencja Mienia Wojskowego (AMW) w 2010 r. uzyskała przychody w kwocie 225.371 tys. zł (86,4% planu) przy dotacjach z budżetu państwa wynoszących 852 tys. zł (87% planu) oraz poniosła koszty w wysokości 105.283 tys. zł (64,9% planu). Pozwoliło to polepszyć planowany wynik finansowy brutto w stosunku do planowanego o 21,8% – był on dodatni i wyniósł 120.088 tys. zł.

Nie zrealizowanie planowanych na 2010 rok przychodów wynika przede wszystkim z niewykonania przez AMW założeń planistycznych dotyczących przychodów ze sprzedaży obiektów i gruntów (nieruchomości) w związku z utrzymującą się niekorzystną koniunkturą na rynku nieruchomości będącą konsekwencją kryzysu lat 2008/2009, uwarunkowaniami wynikającymi ze specyfiki posiadanego zasobu oraz ostrożnością inwestorów w podejmowaniu decyzji o realizacji nowych projektów inwestycyjnych, szczególnie w segmencie nieruchomości o znacznej wartości rynkowej.

Kwota zrealizowanych kosztów uwzględnia wydatki związane z zagospodarowaniem mienia przejętego z jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz mienia przekazanego Agencji przez resort obrony narodowej. Wygenerowane przez AMW w trakcie roku sprawozdawczego oszczędności w pozycji koszty były wynikiem podejmowania działań mających na celu wydatkowanie środków finansowych w sposób ekonomicznie uzasadniony, m.in. z tytułu: kosztów funkcjonowania struktur AMW, które w odniesieniu do planu rocznego zrealizowano w 79,9%. (plan 48.496 tys. zł, realizacja 38.743 tys. zł).

Realizacja przychodów, w tym dotacji z budżetu państwa, kosztów oraz wyniku finansowego brutto **Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej** była wyższa w porównaniu do wielkości zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2010 r. I tak przychody zwiększyły się o 41,5%, dotacje o 37,9%, a koszty o 38,3%. Wynik finansowy brutto, którego zaplanowana wielkość była równa zeru na koniec 2010 r. był dodatni i wyniósł 4.044 tys. zł. Taka zmiana wielkości w stosunku do planu wynikała przede wszystkim z:

- dodatkowych wpływów w związku z likwidacją państwowych instytucji filmowych, zwrotem niewykorzystanych dofinansowań z lat ubiegłych, likwidacją rezerw w związku z rezygnacją beneficjentów z dofinansowań, a także wygaśnięciem promes z lat ubiegłych,

- wzrost kosztów znalazł pokrycie w zwiększonych z ww. tytułów przychodach. Na utrzymanie Instytutu przeznaczono 11.745 tys. zł, a na inwestycje i zakupy inwestycyjne 1.587 tys. zł. Wydatki Instytutu przeznaczone były przede wszystkim na realizację zadań statutowych związanych z polityką państwa w dziedzinie kinematografii.

Agencja Nieruchomości Rolnych w 2010 r. uzyskała przychody w wysokości 147.685 tys. zł (99,1% w stosunku do planu). Poniesione koszty to kwota 142.826 tys. zł (92,7% w stosunku do planu). Osiągnięto dodatni wynik finansowy brutto w wysokości 4.859 tys. zł – planowany w ustawie budżetowej to wynik ujemny – 5.000 tys. zł.

Niższe niż planowano wykonanie przychodów spowodowane było mniejszymi od założonych przychodami z najmu lub innych umów o podobnym charakterze oraz niższymi przychodami ze sprzedaży mienia własnego Agencji.

Niższe od planowanego wykonanie kosztów wynikało przede wszystkim z niższych kosztów poniesionych na usługi informatyczne, usługi pocztowe i łączności, niższych kosztów najmu pomieszczeń biurowych, większych niż zakładano wypłat przez ZUS zasiłków chorobowych, od których nie nalicza się składek oraz z niższego podatku VAT (w związku z niezrealizowaniem planowanych remontów).

Polska Organizacja Turystyczna (POT) przychody i koszty zrealizowała w stosunku do ustawy budżetowej odpowiednio w wysokości 92,6% oraz 92,5%. Jej wynik finansowy brutto zaplanowany wynikał ze zrównoważenia przychodów i kosztów, po zakończeniu roku był dodatni i wyniósł 111 tys. zł.

Na niższe wykonanie planu przychodów wpłynęły m.in. oszczędności w trakcie realizacji zadań, określonych w projektach finansowanych z programów operacyjnych.

Głównym źródłem tych przychodów były dotacje z budżetu państwa (44.010 tys. zł) oraz środki otrzymane z Unii Europejskiej (42.135 tys. zł). Polska Organizacja Turystyczna otrzymuje dotację podmiotową (37.675 tys. zł) oraz dotację rozwojową (6.335 tys. zł). Pozostałe przychody w kwocie 2.407 tys. zł stanowiły 2,7% ogółem przychodów POT.

Niższe wykonanie wydatków wynikało z mniejszego zaangażowania dotacji rozwojowej oraz z uzyskanych oszczędności przy realizacji zadań, określonych w projektach finansowanych z programów operacyjnych w ramach środków otrzymanych z Unii Europejskiej.

Wydatki Polskiej Organizacji Turystycznej przeznaczone zostały na:

- realizację zadań statutowych przez Polskie Ośrodki Informacji Turystycznej za granicą – promocję Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie, rozwój polskiego systemu informacji turystycznej – 20.172 tys. zł,

- realizację zadań statutowych przez POT w Warszawie – organizację imprez promocyjnych, targów turystycznych w kraju i za granicą, promocję w mediach/reklamie i Internecie, wydawnictwa krajowe i regionalne, promocję study tour i study press, działania na rzecz public relations – 9.635 tys. zł.

Transportowy Dozór Techniczny (TDT) zrealizował przychody o 8,2% wyższe od zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2010, co przy mniejszych o 9,3% kosztach jakie poniósł spowodowało, że wynik finansowy brutto TDT był wyższy od zaplanowanego o 8.426 tys. zł i osiągnął wysokość 11.965 tys. zł (przy uwzględnieniu zmiany stanu produktów).

Podstawowym obszarem działania Transportowego Dozoru Technicznego jest działalność w zakresie dozoru technicznego nad urządzeniami, które mogą stworzyć zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, mienia i środowiska. Działalność ta stanowi główne źródło przychodów tej jednostki. Wzrost przychodów w stosunku do planu spowodowany jest między innymi działaniami mającymi na celu zwiększenie odbiorców usług wykonywanych przez TDT. Na osiągnięcie lepszego wyniku finansowego wpłynęły także zmniejszenie kosztów z tytułu działalności.

Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego mającego na celu poprawę dochodów rolniczych, podnoszenie konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników. Zarówno przychody jak i koszty zrealizowano z nadwyżką odpowiednio o 24,4% i o 14,6%. Planowany ujemny wynik finansowy brutto 685 tys. zł po zakończeniu roku budżetowego okazał się dodatni i wyniósł 552 tys. zł.

Polskie Centrum Akredytacji (PCA) jest państwową osobą prawną posiadającą ustawowo zagwarantowaną samodzielność finansową. Plan finansowy PCA umieszczony w ustawie budżetowej na 2010 r. zakładał zrównoważenie przychodów z kosztami na poziomie 15.000 tys. zł. Realizując swoje zadania Polskie Centrum Akredytacji przekroczyło planowane przychody o 23,3%, a koszty o 6,5%. Na skutek tego wynik finansowy brutto był dodatni i wyniósł 2.524 tys. zł.

Przekroczenie planu w zakresie przychodów spowodowane zostało zwiększonym wpływem należności związanych ze wzrostem sprzedaży usług oraz lokowaniem środków pieniężnych na wysoko oprocentowanych bankowych lokatach terminowych.

W zakresie kosztów przekroczenie planu było wynikiem wzrostu sprzedaży usług, a co za tym idzie większego zaangażowania personelu oraz majątku PCA w realizację usług akredytacyjnych. Dotyczyło to przede wszystkim kosztów wynagrodzeń (wzrost o 6%) związanych z zatrudnieniem nowych pracowników oraz kosztów usług obcych. Znaczący dla

strony kosztowej był też wzrost kosztów amortyzacji o 25%, który wynikał z zakupu nowych środków trwałych, natomiast wzrost kosztów związanych z podatkami i opłatami o 222% wynikał z podjęcia decyzji o ubezpieczeniu naszych audytorów zewnętrznych ubezpieczeniem OC, a także ze wzrostu kursów walut, bowiem składki do organizacji międzynarodowych opłacane są w walutach obcych.

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM) w swoim planie finansowym na 2010 r. zakładał zrównoważony wynik finansowy brutto. Wynik finansowy brutto wykonany na koniec 2010 r. wyniósł 119 tys. zł. Na dodatni wynik złożyło się niższe wykonanie przychodów o 6,6% oraz kosztów o 7,7%.

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych zajmuje się polityką zagraniczną, integracją europejską, bezpieczeństwem oraz międzynarodowymi stosunkami gospodarczymi. Sytuując się między światem polityki, a niezależną analizą, PISM jest propagatorem idei wspierających polską dyplomację oraz rozwój stosunków międzynarodowych.

Przychodami Instytutu są m.in. dotacje z budżetu państwa na zadania związane z przygotowywaniem analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych z zakresu spraw międzynarodowych, doskonalenie zawodowe kadr wykonujących zadania w zakresie stosunków międzynarodowych i polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej, upowszechnianie w społeczeństwie polskim wiedzy z dziedziny współczesnych stosunków międzynarodowych, utrzymywanie kontaktów z ośrodkami szkoleniowymi, naukowymi i politycznymi w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej, a także prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej oraz działalność wydawniczą.

Wykonanie planu finansowego **Rzecznika Ubezpieczonych** nie odbiegało w zasadzie od założeń finansowych. Różnica w przychodach wniosła – 219 tys. zł, a w kosztach – 232 tys. zł. Ponieważ plan finansowy zakładał zrównoważenie wyniku finansowego brutto to na koniec roku budżetowego był on dodatni i wyniósł 13 tys. zł.

Rzecznik Ubezpieczonych – reprezentuje interesy obywateli wobec ubezpieczycieli i funduszy emerytalnych. Środki na działalność pochodzą zasadniczo z dwóch źródeł, tj. wpłat zakładów ubezpieczeń oraz otwartych funduszy emerytalnych.

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 16 lipca 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. 2003 r. Nr 124, poz.1153, z późn. zm.) koszty działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura ponoszą zakłady ubezpieczeń do wysokości 0,01% zbioru składek brutto oraz powszechne towarzystwa emerytalne do wysokości 0,01% składek wpłacanych w danym roku do otwartych funduszy emerytalnych. Biorąc powyższe pod uwagę, wpływy Rzecznika Ubezpieczonych uzależnione są od

wysokości składki pobranej przez zakłady ubezpieczeń. Urząd opiera się na dynamice wpłat na pokrycie kosztów działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura.

Polski Klub Wyścigów Konnych (PKWK) zrealizował plan finansowy zarówno po stronie przychodowej jak i kosztowej z nadwyżką – odpowiednio o 28,8% i 31%. Również dotacje z budżetu państwa zwiększono o 5,3%. Wynik finansowy był wyższy od zakładanego o 31 tys. zł i wyniósł 455 tys. zł.

Podstawowym przedmiotem działalności Polskiego Klubu Wyścigów Konnych jest nadzór nad zasadami organizowania wyścigów konnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. PKWK swoje koszty w całości pokrywa przychodami.

Poniżej przedstawiono opis dołączonych do sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej za 2010 r. jednostek, które powstały w trakcie roku budżetowego.

Narodowe Centrum Nauki powołano z dniem 1 października 2010 r. na mocy ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, jako agencję wykonawczą, do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych.

Przychodami Centrum są dotacje otrzymywane z budżetu państwa na realizację zadań oraz na pokrycie bieżących kosztów i dofinansowania inwestycji związanych z zarządzaniem zadaniami. Ponadto Narodowe Centrum Nauki może uzyskiwać przychody z innych źródeł, w tym środki przekazane przez krajowe i zagraniczne podmioty finansujące programy badawcze.

Zrealizowane w 2010 r. przychody Centrum wyniosły 84 tys. zł i przeznaczone zostały na bieżące koszty zarządzania działalnością jednostki. Niższe niż zakładano wykonanie przychodów i kosztów wynikało z niższego zapotrzebowania na środki finansowe związane z tworzeniem Centrum.

Centrum Usług Logistycznych zostało utworzone na podstawie zarządzenia Nr 41 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pn. „Centrum Usług Logistycznych” poprzez przekształcenie części gospodarstw pomocniczych jednostek organizacyjnych Policji i gospodarstwa pomocniczego MSWiA, przekazanie mienia części likwidowanych zakładów budżetowych MSWiA, a także części zasobów jednostek budżetowych Policji, obejmujących ośrodki szkolenia Policji i stacje obsługi pojazdów oraz stacje paliw.

W dniu 21 grudnia 2010 r. jednostka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Źródłem przychodów CUL są wpływy m.in. ze sprzedaży usług obejmujących działalność szkoleniową, kwaterunkową, stacji obsługi pojazdów i dystrybucji paliw oraz działalność lotniskową.

Przychody ogółem jednostki w 2010 r. wyniosły 395 tys. zł, natomiast koszty wyniosły 639 tys. zł i związane były głównie z wypłatą wynagrodzeń oraz zakupem materiałów i energii.

Ujemny wynik finansowy spowodowany był przejęciem części gospodarstw pomocniczych wykazujących stratę finansową w 2010 r. i brakiem możliwości jej pokrycia do końca roku 2010.

Agencja Oceny Technologii Medycznych (AOTM) w swoim planie finansowym na rok 2010 zakładała zrównoważenie planu finansowego. Wykonane przychody w tym dotacja z budżetu państwa były niższe odpowiednio o 114 tys. zł i 483 tys. zł. Składało się na to z jednej strony niepełne wykorzystanie dotacji podmiotowej i brak wykonania dotacji celowej, a z drugiej wyższa realizacja przychodów: z opłat za ocenę raportów w sprawie oceny świadczeń opieki zdrowotnej, odsetek z oprocentowania lokat bankowych, z przeprowadzonych szkoleń oraz rozliczenia grantu w ramach projektu EUnetHTA. Koszty działalności AOTM były niższe od planowanych o 2.659 tys. zł. Spowodowane to było głównie realizacją mniejszych wynagrodzeń oraz usług obcych, podatków i opłat.

Agencja Oceny Technologii Medycznych zajmuje się głównie:

- realizacją zadań związanych z oceną świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie wydawania rekomendacji między innymi w sprawie kwalifikacji świadczenia opieki zdrowotnej jako świadczenia gwarantowanego, opracowywania raportów w sprawie oceny świadczeń opieki zdrowotnej, z wyłączeniem raportów w sprawie oceny leku lub wyrobu medycznego, opracowywania oceny raportów w sprawie oceny świadczeń opieki zdrowotnej,
- opracowywaniem, weryfikacją, gromadzeniem, udostępnianiem i upowszechnianiem informacji o metodologii przeprowadzania oceny technologii medycznych oraz o technologiach medycznych,
- opiniowaniem programów zdrowotnych,
- prowadzeniem działalności szkoleniowej.

Zrealizowane w 2010 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz planowany i zrealizowany wynik finansowy brutto przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto planowany	Wynik finansowy brutto zrealizowany
	w tys. zł				
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Agencja Mienia Wojskowego	225.371	852	105.283	98.592	120.088
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa	969.702	334.795	760.526	141.610	209.176
Agencja Rezerw Materiałowych	338.384	94.699	449.173	- 193.822	- 110.789
Agencja Rynku Rolnego	319.195	314.983	302.207	14.273	16.988
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	2.036.882	2.005.205	1.943.429	41.227	93.453
Agencja Nieruchomości Rolnych	147.685	-	142.826	- 5.000	4.859
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	791.438	494.195	790.263	1.571	1.175
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	440.204	439.885	440.204	0	0
Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie	16.989	11.060	16.437	442	552
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	609.862	6.140	580.556	11.398	29.306
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	2.778.771	-	2.423.904	206.400	354.867
Polskie Centrum Akredytacji	18.495	-	15.971	0	2.524
Polska Organizacja Turystyczna	88.552	44.010	88.441	0	111
Transportowy Dozór Techniczny	55.270	-	43.134	3.539	11.965*)
Urząd Dozoru Technicznego	327.821	-	299.038	7.086	28.783
Rzecznik Ubezpieczonych	5.981	-	5.968	0	13
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	10.129	8.357	10.010	0	119
Polski Instytut Sztuki Filmowej	179.465	16.011	175.421	0	4.044
Polski Klub Wyścigów Konnych	5.926	379	5.471	424	455
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	4.402.444	-	4.067.237	- 2.313	335.260**)
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2.328.664	10.051	1.083.011	716.580	1.245.653
Narodowe Centrum Nauki	84	84	84	0	0
Centrum Usług Logistycznych	395	0	639		- 244
Agencja Oceny Technologii Medycznych	9.676	6.300	7.131	0	2.545

*) uwzględniono zmianę stanu produktów

**) uwzględniono wynik zdarzeń nadzwyczajnych w wysokości 53 tys. zł.

Rozdział 8

Dochody własne państwowych jednostek budżetowych oraz wydatki nimi finansowane, fundusze motywacyjne

8.1. Dochody własne państwowych jednostek budżetowych oraz wydatki nimi finansowane

Zgodnie z art. 93 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) utworzone przez jednostki budżetowe wydzielone rachunki dochodów własnych mogą funkcjonować zgodnie z dotychczasowymi przepisami, z jednoczesnym regulowaniem zobowiązań i ściąganiem należności, do dnia 31 grudnia 2010 r. Po upływie tego terminu nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejęte zostaną przez jednostkę budżetową, przy której funkcjonowały rachunki dochodów własnych, a środki pieniężne podlegać będą odprowadzeniu na rachunek pomocniczy odpowiednio państwowej jednostki budżetowej albo samorządowej jednostki budżetowej. W związku z powyższym, przepisem regulującym funkcjonowanie funduszy motywacyjnych do dnia 31 grudnia 2010 roku jest art. 22 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.). W roku 2010 jednostki budżetowe upoważnione były do gromadzenia dochodów na wydzielonych rachunkach bankowych z tytułu:

- z opłat za udostępnianie dokumentacji przetargowej,
- ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej,
- z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie bądź użytkowaniu jednostki budżetowej.

Natomiast państwowe jednostki budżetowe mogły gromadzić, oprócz wymienionych powyżej tytułów, dochody uzyskiwane:

- z działalności wykraczającej poza zakres działalności podstawowej, określonej w statucie, polegającej między innymi na świadczeniu usług, w tym szkoleniowych i informacyjnych,
- z opłat egzaminacyjnych, za wydawanie świadectw i certyfikatów, jak również za sprawdzanie kwalifikacji,
- z wpisów i wpłat z tytułu prowadzenia postępowań odwoławczych,
- ze sprzedaży zapasów mobilizacyjnych,
- w związku z realizacją zadań i przedsięwzięć we współpracy ze służbami specjalnymi innych państw,

- z Narodowego Funduszu Zdrowia za udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i podstawowych świadczeń lekarza dentysty w jednostkach utworzonych przez Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości i ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
- z opłat za wykonywanie czynności, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.),
- z opłat, o których mowa w art. 22a ust. 5, art. 68b ust. 6 i art. 77a ust. 9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.),
- z wpływów z działalności, o której mowa w art. 1 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577, z późn. zm.),
- z opłat z tytułu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych za wykonane czynności konsularne,
- z wpływów z najmu, dzierżawy lub sprzedaży składników majątkowych placówek zagranicznych w wysokości 75% tych wpływów,
- z odsetek z tytułu wkładów i lokat na rachunkach bankowych placówek zagranicznych,
- z opłat, o których mowa w art. 64 § 1 i § 6, art. 64c § 2 oraz art. 66 § 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.),
- z tytułu odpłatności za wyżywienie i zakwaterowanie uczniów i młodzieży w bursach i internatach, ponoszonych przez rodziców lub opiekunów,
- z opłat, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (t.j. Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.) oraz opłat, o których mowa w art. 20 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666),
- z wpływów z weryfikacji rocznych raportów, o których mowa w art. 42 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 281, poz. 2784, z późn. zm.).

Jednocześnie zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) został określony katalog środków finansowych, które były dochodami własnymi urzędów skarbowych, gromadzonymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 14.

O gromadzeniu dochodów z ww. źródeł decydowali kierownicy jednostek budżetowych lub kierownicy państwowych jednostek budżetowych po uzyskaniu zgody odpowiednio ministra, wojewody, kierownika urzędu centralnego, podejmując decyzję o utworzeniu

wydzielonego rachunku dochodów własnych. Zgodnie z regulacjami ustawy o finansach publicznych dochody własne wraz z odsetkami jednostka budżetowa przeznaczała na:

- sfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych związanych z uzyskiwaniem przez jednostkę budżetową dochodów z tytułów wymienionych w art. 22 ust. 1 pkt 1, a przez państwową jednostkę budżetową również z tytułów wymienionych w art. 22 ust. 2 pkt 1-3, 5-11 i 14,
- cele wskazane przez darczyńcę,
- remont lub odtworzenie mienia w przypadku uzyskiwania dochodów z tytułów wymienionych w art. 22 ust. 1 pkt 3, a przez państwową jednostkę budżetową również z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 4, 12 i 13,
- sfinansowanie wydatków stanowiących koszty, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1-2 oraz w art. 26e ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.).

Odrębne ustawy nie mogły określać innych źródeł dochodów własnych, niż wymienione w art. 22 ust. 1 i 2 oraz innego ich przeznaczenia niż wymienione w ust. 6 i 7 tego artykułu, co oznacza, że nie można było przeznaczyć dochodów na inny cel niż ich źródła pochodzenia. Zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy o finansach publicznych zaplanowane wydatki finansowane dochodami własnymi jednostki budżetowej nie stanowiły nieprzekraczalnego limitu.

Wykonanie dochodów własnych i wydatków nimi finansowanych państwowych jednostek budżetowych według części przedstawia się następująco:

Część	Treść a - Plan po zmianach b - Wykonanie		Stan początkowy środków pieniężnych	Dochody	Wydatki	Stan końcowy środków pieniężnych
			w tys. zł			
1	*2*		*3*	*4*	*5*	*6*
	OGÓŁEM	**a**	**306.983**	**1.083.234**	**1.188.080**	**199.262**
		b	**317.922**	**1.049.618**	**1.067.685**	**275.289**
4	SĄD NAJWYŻSZY	**a**		5	5	
		b		5	5	
7	NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI	**a**	20	11	31	
		b	20	11	31	
15	SĄDY POWSZECHNE	**a**	16	591	597	
		b	16	591	597	
15/03	Sąd Apelacyjny w Katowicach	**a**	10	58	68	
		b	10	58	68	
15/04	Sąd Apelacyjny w Gdańsku	**a**	0	27	27	
		b	0	27	27	
15/05	Sąd Apelacyjny w Poznaniu	**a**	1	1	2	
		b	1	1	2	

Część	Treść	a - Plan po zmianach b - Wykonanie	Stan początkowy środków pieniężnych	Dochody	Wydatki	Stan końcowy środków pieniężnych
			w tys. zł			
1	2		3	4	5	6
15/08	Sąd Apelacyjny w Łodzi	a		217	217	
		b		217	217	
15/09	Sąd Apelacyjny w Rzeszowie	a	5	267	262	
		b	5	267	262	
15/11	Sąd Apelacyjny w Lublinie	a		21	21	
		b		21	21	
16	KANCELARIA PREZESA RADY MINISTROW	a	34		34	
		b	34	0	34	
18	BUDOWNICTWO, GOSPODARKA PRZESTRZENNA I MIESZKANIOWA	a	2.047	2.680	3.429	1.298
		b	2.047	2.097	2.770	1.374
19	BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE	a	113.642	397.775	418.370	90.181
		b	117.395	398.139	388.822	107.210
20	GOSPODARKA	a	817	869	1.604	81
		b	762	677	1.298	141
21	GOSPODARKA MORSKA	a	192	648	817	22
		b	192	586	635	142
22	GOSPODARKA WODNA	a	16	55	71	0
		b	16	55	49	23
24	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	a	2.126	16.083	17.549	661
		b	2.126	14.985	16.369	742
29	OBRONA NARODOWA	a	14.293	10.850	21.148	3.995
		b	14.293	10.510	14.687	10.116
30	OŚWIATA I WYCHOWANIE	a	2.930	6.670	6.670	2.930
		b	4.555	6.425	6.543	1.780
31	PRACA	a		5	5	
		b		3	3	
32	ROLNICTWO	a	303	8.962	9.218	47
		b	449	8.129	8.407	171
36	SKARB PAŃSTWA	a	781	1.187	1.561	407
		b	781	914	1.037	
37	SPRAWIEDLIWOŚĆ	a	1.662	20.297	21.379	580
		b	1.662	20.064	18.494	3.232
39	TRANSPORT	a	4.858	17.179	20.080	1.958
		b	4.858	16.191	18.521	2.529
41	ŚRODOWISKO	a	8.415	9.151	17.375	191
		b	8.782	10.174	7.664	11.292
42	SPRAWY WEWNĘTRZNE	a	4.580	19.307	23.260	627
		b	4.580	17.401	18.195	3.144
45	SPRAWY ZAGRANICZNE I CZŁONKOSTWO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W UE	a	115.926	115.730	163.050	68.607
		b	115.926	113.540	134.217	95.250
46	ZDROWIE	a	787	3.272	3.383	676
		b	969	2.842	3.271	539
49	URZĄD ZAMOWIEN PUBLICZNYCH	a	1.481	20.000	8.888	12.593
		b	5.904	17.614	8.909	14.609
57	AGENCJA BEZPIECZENSTWA WEWNĘTRZNEGO	a	464	1.572	2.036	
		b	464	1.571	467	1.567
58	GŁOWNY URZĄD STATYSTYCZNY	a	539	6.209	6.179	569
		b	546	6.202	6.090	658
59	AGENCJA WYWIADU	a	12	0	12	
		b	12	0	12	
61	URZĄD PATENTOWY RP	a	334	400	734	
		b	334	407	728	13
64	GŁÓWNY URZĄD MIAR	a	8	45	53	
		b	22	53	53	22

Część	Treść	a - Plan po zmianach b - Wykonanie	Stan początkowy środków pieniężnych	Dochody	Wydatki	Stan końcowy środków pieniężnych
			w tys. zł			
1	2		3	4	5	6
65	POLSKI KOMITET NORMALIZACYJNY	a	433	442	504	371
		b	433	351	784	
68	PANSTWOWA AGENCJA ATOMISTYKI	a	159	237	269	127
		b	159	254	251	162
75	RZĄDOWE CENTRUM LEGISLACJI	a	55	710	717	49
		b	55	711	663	103
76	URZĄD KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ	a	539	640	1.179	
		b	539	704	1.082	160
80	REGIONALNE IZBY OBRACHUNKOWE	a	340	4.226	4.467	99
		b	340	3.581	3.919	2
85	BUDŻETY WOJEWODÓW OGÓŁEM	a	29.176	417.343	433.325	13.193
		b	29.651	394.748	402.996	20.307
85/02	Województwo dolnośląskie	a	3.348	13.728	16.760	317
		b	3.348	12.491	15.030	709
85/04	Województwo kujawsko-pomorskie	a	954	29.560	30.345	169
		b	990	27.170	27.530	570
85/06	Województwo lubelskie	a	1.583	20.640	21.122	1.102
		b	1.661	19.844	20.124	1.131
85/08	Województwo lubuskie	a	470	8.085	8.369	186
		b	470	7.540	7.806	203
85/10	Województwo łódzkie	a	2.902	39.578	41.667	814
		b	2.911	37.868	38.229	2.549
85/12	Województwo małopolskie	a	1.682	25.753	26.727	709
		b	1.682	23.940	24.376	1.246
85/14	Województwo mazowieckie	a	4.108	54.491	56.959	1.640
		b	4.108	52.581	53.880	2.530
85/16	Województwo opolskie	a	534	9.882	9.993	422
		b	532	9.838	9.951	419
85/18	Województwo podkarpackie	a	1.175	17.754	18.224	705
		b	1.175	16.887	17.275	779
85/20	Województwo podlaskie	a	853	18.992	19.462	382
		b	931	18.233	18.156	699
85/22	Województwo pomorskie	a	762	24.174	24.589	348
		b	777	23.313	23.604	486
85/24	Województwo śląskie	a	1.493	24.011	24.604	900
		b	1.420	23.549	24.073	896
85/26	Województwo świętokrzyskie	a	1.389	14.169	13.864	1.694
		b	1.395	12.212	11.994	1.614
85/28	Województwo warmińsko-mazurskie	a	2.431	23.738	24.553	1.617
		b	2.431	22.739	23.058	2.112
85/30	Województwo wielkopolskie	a	4.278	71.178	73.805	1.651
		b	4.641	66.245	67.785	3.014
85/32	Województwo zachodniopomorskie	a	1.213	21.608	22.284	538
		b	1.176	20.300	20.126	1.351
86	SAMORZĄDOWE KOLEGIA ODWOŁAWCZE	a		1	1	
		b		1	1	
86/59	SKO w Piotrkowie Trybunalskim	a		1	1	
		b		1	1	
88	POWSZECHNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE PROKURATURY	a		81	81	
		b		81	81	

W planach finansowych państwowych jednostek budżetowych na rok 2010 dochody ogółem zaplanowano na kwotę 1.083.234 tys. zł, przy stanie początkowym środków pieniężnych w wysokości 306.983 tys. zł. Natomiast wydatki ogółem zaplanowano na poziomie 1.188.080 tys. zł, przy stanie końcowym środków pieniężnych w kwocie 199.262 tys. zł. Zgodnie ze sprawozdaniami z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych stan początkowy środków pieniężnych wyniósł 317.922 tys. zł, zaś stan końcowy środków pieniężnych opiewa na kwotę 275.289 tys. zł. Zamknięte zostały rachunki dochodów własnych których salda na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiły 0 zł. W myśl art. 93 ust. 2 ustawy przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych wszelkie nieściągnięte należności oraz nieuregulowane zobowiązania zostały przejęte przez jednostki budżetowe przy których funkcjonowały rachunki dochodów własnych, natomiast środki pieniężne zostały odprowadzone na rachunek pomocniczy tych jednostek.

Na koniec roku 2010 państwowe jednostki budżetowe uzyskały dochody w wysokości 1.049.618 tys. zł (tj. 96,9% wykonania w stosunku do planu) głównie z następujących tytułów:

- różnych opłat pobieranych przez państwowe jednostki budżetowe przede wszystkim urzędy skarbowe i powiatowe inspektoraty weterynarii w wysokości 583.941 tys. zł, co stanowi 55,6% ogółu dochodów oraz
- z wpływów z usług w kwocie 340.046 tys. zł, tj. 32,4% ogółu dochodów, w szczególności z wpływów w inspekcjach sanitarnych (114.027 tys. zł), wojewódzkich i powiatowych inspektoratach weterynarii (104.683 tys. zł).

W tym samym okresie sprawozdawczym wydatki finansowane z dochodów własnych państwowych jednostek budżetowych wyniosły 1.067.685 tys. zł (tj. 89,9% wykonania w stosunku do planu). Największą grupę wydatkowanych dochodów stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 860.147 tys. zł, co stanowi 80,6% ogółu wydatków. Realizowano je przede wszystkim w urzędach skarbowych, powiatowych inspektoratach weterynarii, placówkach zagranicznych oraz inspekcjach sanitarnych i przeznaczono głównie na:

- wynagrodzenia bezosobowe w kwocie 259.559 tys. zł co stanowi 30,2% ogółu wydatków bieżących,
- zakup usług pozostałych – 121.620 tys. zł, tj. 14,1% ogółu wydatków w tej grupie,
- wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej w urzędach skarbowych w wysokości 120.585 tys. zł, tj. 14% wydatków bieżących,
- zakup materiałów i wyposażenia – 92.206 tys. zł, tj. 10,7% ogółu wydatków bieżących.

Pozostałe wydatki finansowane z dochodów własnych wyniosły 207.538 tys. zł (19,4% ogółu wydatków), w tym największą grupę stanowiły wydatki majątkowe w kwocie 115.460 tys. zł, tj. 10,8% ogółu – przede wszystkim przeznaczone na zakupy inwestycyjne placówek zagranicznych, urzędów skarbowych, izb i urzędów celnych oraz Inspekcji Sanitarnej.

8.2. Fundusze motywacyjne

Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych z dniem 30 czerwca 2010 r. ulegają likwidacji fundusze motywacyjne gromadzące dochody uzyskiwane z tytułu przepadku rzeczy lub korzyści majątkowych pochodzących z ujawnienia przestępstw i wykroczeń przeciwko mieniu oraz przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych. Po upływie ww. terminu nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejmuje jednostka budżetowa, która gromadziła środki na rachunku funduszu motywacyjnego, natomiast środki pieniężne zlikwidowanego funduszu motywacyjnego podlegają odprowadzeniu na rachunek pomocniczy jednostki budżetowej, która gromadziła środki na rachunku funduszu motywacyjnego.

Tym samym fundusze motywacyjne mogły funkcjonować do połowy 2010 r. Jednak art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. Nr 123, poz. 1353, z późn. zm.) oraz art. 9a ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.) na mocy których w Ministerstwie Obrony Narodowej oraz w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego funkcjonowały fundusze motywacyjne zostały uchylone przez art. 51 oraz art. 52 ustawy przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych z dniem 1 stycznia 2010 r. Zatem w 2010 roku fundusze motywacyjne funkcjonowały tylko w Ministerstwie Finansów oraz Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Środki z funduszy były przeznaczane na nagrody dla funkcjonariuszy celnych, policji, pracowników izb i urzędów skarbowych, którzy bezpośrednio przyczynili się do uzyskania dochodów budżetu państwa z tytułu przepadku rzeczy lub korzyści majątkowych pochodzących z ujawnienia przestępstw i wykroczeń przeciwko mieniu oraz przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych.

W 2010 r. łączne wpływy środków pieniężnych na rachunek bankowy ww. funduszy motywacyjnych wyniosły 977 tys. zł. Nagrody dla pracowników wypłacono w wysokości 1.493 tys. zł, co skutkowało wzrostem wydatków w stosunku do 2009 r. o 47,2%. Różnica została pokryta ze środków pieniężnych, które znajdowały się na rachunkach bankowych funduszy motywacyjnych na początku okresu sprawozdawczego.

Część 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe

W 2010 roku w urzędach skarbowych na rachunku funduszu motywacyjnego nie zaewidencjonowano wpływu środków, nie dokonano również wydatków.

Zgodnie z art. 52 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, a od 31.10 2009 r. na podstawie art. 241 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, fundusz motywacyjny w izbach celnych gromadzony jest w kwotach stanowiących 20% dochodów uzyskanych przez Skarb Państwa tytułem przepadku rzeczy lub korzyści majątkowych pochodzących z ujawnionych przez funkcjonariuszy celnych, byłych funkcjonariuszy celnych oraz byłych funkcjonariuszy Inspekcji Celnej przestępstw i wykroczeń przeciwko mieniu oraz przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych.

Środki funduszu motywacyjnego przeznacza się na nagrody dla funkcjonariuszy, którzy przyczynili się bezpośrednio do ich ujawnienia, a od 31.10.2009 r. również dla funkcjonariuszy i członków korpusu służby cywilnej, którzy przyczynili się do uzyskania tych dochodów.

Na dzień 1 stycznia 2010 r. na rachunkach funduszu motywacyjnego w izbach celnych pozostawała kwota 1.896 tys. zł. W ciągu roku zrealizowano wpływy w kwocie 359 tys. zł. Wydatki w wysokości 608 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie nagród wraz z pochodnymi dla ww. uprawnionych osób.

Z dniem 30 czerwca 2010 r. nastąpiła likwidacja funduszy motywacyjnych, w związku z powyższym pozostała niewykorzystana kwota środków, tj. 1.647 tys. zł, została przekazana na rachunek dochodów budżetu państwa.

Część 42 – Sprawy wewnętrzne

W 2010 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji funkcjonowały 2 fundusze motywacyjne:

- w Policji – utworzony na podstawie art. 13a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.) oraz

- w Straży Granicznej – utworzony na podstawie art. 11a ustawy z dnia 12 października 1990 r. *o* Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.).

Środki funduszy były przeznaczane na nagrody dla funkcjonariuszy, którzy bezpośrednio przyczynili się do uzyskania dochodów budżetu państwa z tytułu przepadku rzeczy lub korzyści majątkowych pochodzących z ujawnienia przestępstw i wykroczeń przeciwko mieniu oraz przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych.

Zasady przyznawania i wypłacania funkcjonariuszom Policji i Straży Granicznej nagród z funduszu motywacyjnego zostały określone odpowiednio w zarządzeniach Nr 9 i 10 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. Urz. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2005 r. Nr 5, poz. 15 i 16).

Stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych funduszy motywacyjnych na początku okresu sprawozdawczego wynosił 417 tys. zł. Wpływy do dnia 30 czerwca 2010 roku wyniosły ogółem 618 tys. zł (z tego w: Policji – 503 tys. zł oraz Straży Granicznej – 115 tys. zł) i w porównaniu z 2009 r. były wyższe o 181 tys. zł, tj. o 41,4%. Natomiast wydatki zostały zrealizowane w kwocie 885 tys. zł (z tego w: Policji – 701 tys. zł oraz Straży Granicznej – 184 tys. zł) i zostały przeznaczone na nagrody dla funkcjonariuszy, którzy bezpośrednio przyczynili się do ujawnienia przestępstw.

Fundusze te zostały zlikwidowane z dniem 30 czerwca 2010 r. Środki pieniężne, które pozostały na rachunkach funduszy na ten dzień, w ogólnej wysokości 150 tys. zł, odprowadzone zostały na rachunki pomocnicze jednostek, które je gromadziły, tj. Policji w wysokości 53 tys. zł oraz Straży Granicznej w wysokości 97 tys. zł.

Część II

Budżet środków europejskich

Budżet środków europejskich, stosownie do postanowień nowej ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., obejmuje refundacje wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (tj. w ramach funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy oraz na realizację Wspólnej Polityki Rolnej), z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

Jednocześnie od 2010 r. zmianie uległ system przepływu środków w ramach finansowania projektów unijnych. Zmiana systemu polegała na wyznaczeniu centralnego podmiotu płatniczego (Bank Gospodarstwa Krajowego) do realizacji płatności dla beneficjentów programów. Bank Gospodarstwa Krajowego dokonuje wszystkich płatności w programach na rzecz wszystkich beneficjentów, z rachunków otwartych w tym banku przez Ministra Finansów za wyjątkiem wydatków dokonywanych w ramach projektów pomocy technicznej.

Na tych samych zasadach od początku 2010 r. realizowane są płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Finansowanie płatności w części UE odbywa się w ramach wydatków budżetu środków europejskich, zaś refundacje z KE poniesionych przez agencje płatnicze wydatków – stanowią dochód budżetu środków europejskich.

W ustawie budżetowej zaplanowano na rok 2010 dochody budżetu środków europejskich w wysokości 41.837.167 tys. zł.

Wykonanie dochodów ogółem na wszystkie programy w 2010 r. zamknęło się kwotą 37.708.701 tys. zł, z tego w ramach:

- funduszy strukturalnych, Grantów EFS, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich – 24.028.455 tys. zł,
- Wspólnej Polityki Rolnej – 13.680.246 tys. zł.

Wykonanie planu dochodów budżetu środków europejskich w 2010 r. w rozbiciu na poszczególne programy przedstawia się następująco:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 7.325.319 tys. zł,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – 2.350.405 tys. zł,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – 785.744 tys. zł,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – 5.778.859 tys. zł,

- Regionalne Programy Operacyjne – 7.491.517 tys. zł,
- Granty EFS – 281 tys. zł,
- Szwajcarsko – Polski Program Współpracy – 2.015 tys. zł,
- Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich – 294.315 tys. zł,
- Wspólna Polityka Rolna – 13.680.246 tys. zł,

W ustawie budżetowej z dnia 22 stycznia 2010 r. na rok 2010 zaplanowane zostały wydatki budżetu środków europejskich w wysokości 56.270.072 tys. zł. Wydatki te zostały przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

Wykonanie wydatków ogółem na wszystkie programy w 2010 r. zamknęło się kwotą 48.124.677 tys. zł, z tego w ramach:

- funduszy strukturalnych, Grantów EFS, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich – 33.819.987 tys. zł,
- Wspólnej Polityki Rolnej – 14.304.690 tys. zł.

Wykonanie planu wydatków budżetu środków europejskich w 2010 r. w rozbiciu na poszczególne programy (poza WPR) przedstawia się następująco:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 8.315.066 tys. zł,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – 3.792.114 tys. zł,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – 1.138.547 tys. zł,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – 6.939.360 tys. zł,
- Regionalne Programy Operacyjne – 13.253.996 tys. zł,
- Granty EFS – 320 tys. zł,
- Szwajcarsko – Polski Program Współpracy – 72.648 tys. zł,
- Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich – 307.936 tys. zł.

W ustawie budżetowej na rok 2010 zaplanowano deficyt budżetu środków europejskich na kwotę 14.432.905 tys. zł. Deficyt budżetu środków europejskich za 2010 r. ukształtował się ostatecznie na poziomie 10.415.976 tys. zł. Różnicę pokryto w ramach potrzeb pożyczkowych budżetu państwa.

Część III

Finansowanie deficytu budżetu państwa

Deficyt budżetu państwa w 2010 r. wyniósł 44.591,1 mln zł wobec kwoty 52.214,2 mln zł przyjętej w ustawie. Deficyt budżetu środków europejskich wyniósł 10.416 mln zł wobec ustawowej kwoty 14.432,9 mln zł. Do sfinansowania pozostawało również ujemne saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania w wysokości 13.321 mln zł (w ustawie ujemne saldo 13.296,3 mln zł) oraz ujemne saldo prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 658,1 mln zł (w ustawie ujemne saldo 1.347,6 mln zł). W efekcie łączna kwota do sfinansowania wyniosła 68.986,2 mln zł wobec przyjętej w ustawie budżetowej kwoty 81.291,1 mln zł.

Wyszczególnienie	2009	2010		4:3	4:2
		ustawa	wykonanie		
	w mln zł			*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Deficyt budżetu państwa, ujemne saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania	**48.730,2**	**81.291,1**	**68.986,2**	**84,9**	**141,6**
Deficyt budżetu państwa	23.845,0	52.214,2	44.591,1	85,4	187,0
Deficyt budżetu środków europejskich		14.432,9	10.416,0	72,2	
Ujemne saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania	20.517,1	13.296,3	13.321,0	100,2	64,9
Ujemne saldo prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	4.368,1	1.347,7	658,1	48,8	15,1
Finansowanie deficytu budżetu państwa, budżetu środków europejskich, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania	**48.730,2**	**81.291,1**	**68.986,2**	**84,9**	**141,6**
Krajowe	30.173,9	60.130,1	37.748,6	62,8	125,1
Zagraniczne	18.556,3	21.160,9	31.237,6	147,6	168,3

Po uwzględnieniu pozostałych pozycji znajdujących się w finansowaniu krajowym (salda z tytułu pożyczek oraz pozostałych przychodów i rozchodów) i w finansowaniu zagranicznym (kredyty udzielone, udziały w organizacjach międzynarodowych, pozostałych przychodów i rozchodów) oraz rozliczeń wykorzystywanych okresowo środków znajdujących się na rachunkach programowych NSRO 2007-13 potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosły 65.448,7 mln zł wobec zakładanej w ustawie kwoty 82.415,6 mln zł. Na takie ukształtowanie się tej kategorii miały wpływ przede wszystkim następujące czynniki:

– niższy od zakładanego deficyt budżetu państwa (o 7.623,1 mln zł) oraz deficyt budżetu środków europejskich (o 4.016,9 mln zł),

– niższe łączne potrzeby z tytułu pozostałych pozycji (o 5.510,6 mln zł),

– wyższe od założonych wpływy z prywatyzacji netto (o 183,7 mln zł).

Finansowanie potrzeb pożyczkowych przebiegało w zmiennych i niepewnych warunkach na międzynarodowych rynkach finansowych, na które istotnie oddziaływał kryzys finansów publicznych w Grecji i Irlandii oraz niepokoje związane z możliwością rozszerzenia się go na Portugalię i Hiszpanię. Warunki te wywierały również wpływ na przebieg finansowania na krajowym rynku finansowym. Prowadzona w tych warunkach polityka emisyjna zapewniała niezbędny poziom finansowania potrzeb pożyczkowych oraz realizację strategicznego celu zarządzania długiem, tj. minimalizacji kosztów obsługi długu przy przyjętych ograniczeniach na ryzyko. Było to wynikiem elastycznego podejścia do wyboru rynku oraz dostosowania struktury emitowanych instrumentów do warunków rynkowych.

1. Finansowanie krajowe

Finansowanie krajowe przebiegało w warunkach zmiennego popytu na obligacje, które były podstawowym źródłem finansowania potrzeb pożyczkowych. Dostosowanie struktury sprzedaży obligacji do warunków rynkowych umożliwiło ich dużą sprzedaż i przyczyniło się do oddłużenia w bonach skarbowych, których udział w długu osiągnął historycznie najniższy poziom.

Saldo finansowania ze źródeł krajowych wyniosło 37.748,6 mln zł (w planie 60.130,1 mln zł). Złożyły się na nie następujące pozycje:

a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w kwocie 41.430,8 mln zł (w planie dodatnie saldo 60.086,3 mln zł),

b) ujemne saldo pożyczek udzielonych w kwocie 5.372,6 mln zł (w planie dodatnie saldo w wysokości 43,8 mln zł). Było ono wynikiem przychodów ze spłat pożyczek przez:

   – samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (68,1 mln zł),

   – jednostki samorządu terytorialnego (4,5 mln zł),

   – Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (8,1 mln zł),

   oraz rozchodów z tytułu pożyczek dla:

   – Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (5.377,5 mln zł),

   – Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (75,6 mln zł),

– samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (pomniejszenie rozchodów o 1,7 mln zł),

– jednostek samorządu terytorialnego (1,9 mln zł).

c) dodatnie saldo pozostałych przychodów i rozchodów w wysokości 1.095,3 mln zł. Było ono wynikiem przekazania do budżetu środków z Funduszu Reprywatyzacji (1.000 mln zł) oraz nadwyżki z Funduszu Skarbu Państwa (95,3 mln zł).

d) dodatnie saldo środków przechodzących w kwocie 595,1 mln zł (w planie saldo zerowe).

Saldo finansowania krajowego było rezultatem uzyskanych przychodów w kwocie 168.788,6 mln zł i zrealizowanych rozchodów w kwocie 131.040 mln zł.

Przychody	2009	2010		4:3	4:2
		ustawa	wykonanie		
	w mln zł			*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Przychody krajowe	**157.602,8**	**243.902,9**	**168.788,6**	**69,2**	**107,1**
1. Skarbowe papiery wartościowe	150.552,1	177.096,9	157.187,2	88,8	104,4
a) SPW rynkowe	146.882,8	171.336,9	154.927,9	90,4	105,5
- bony skarbowe	53.241,7	56.016,8	33.727,7	60,2	63,3
- obligacje rynkowe	93.641,2	115.320,1	121.200,2	105,1	129,4
o zmiennym oprocentowaniu	184,9	5.909,5	14.592,3	246,9	7.892,0
o stałym oprocentowaniu	93.455,7	106.853,9	103.094,0	96,5	110,3
indeksowane	0,5	2.556,7	3.513,9	137,4	702.780,0
b) obligacje oszczędnościowe	3.669,2	5.760,0	2.259,3	39,2	61,6
2. Pożyczki udzielone	61,1	43,8	80,7	184,2	132,1
3. Pozostałe przychody	445,8	60.000,0	1.095,3	1,8	245,7
4. Środki na rachunkach budżetowych	6.543,8	6.762,3	10.425,4	154,2	159,3

Przychody krajowe ukształtowały się w 2010 r. na poziomie 168.788,6 mln zł wobec przyjętych w kwocie 243.902,9 mln zł i stanowiły 69,2% założonej kwoty. Taka realizacja była wypadkową głównie:

a) niższych o 19.909,7 mln zł przychodów z tytułu skarbowych papierów wartościowych przy innej zrealizowanej strukturze (wyższa sprzedaż obligacji, mniejsza sprzedaż bonów). Poziom tej sprzedaży wynikał z wielkości potrzeb pożyczkowych i finansowania zagranicznego oraz sytuacji w zakresie płynności budżetu.

b) niższych pozostałych przychodów. Założone w ustawie pozostałe przychody na poziomie 60.000 mln zł obejmowały operacje na SPW fakultatywne na etapie planu, tj. głównie wpływy z uzupełniającej sprzedaży SPW (krótkie bony sprzedawane w ramach zarządzania płynnością, wyższa sprzedaż obligacji związana z wyższym odkupem obligacji z 2011 r. na przetargach zamiany) oraz inne potencjalne operacje.

Zrealizowane przychody z uzupełniającej sprzedaży SPW zostały zawarte w odpowiednich pozycjach. Pozostałe przychody (1.095,3 mln zł) obejmują środki z Funduszu Reprywatyzacji oraz Funduszu Skarbu Państwa przekazane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

c) wyższych przychodów o 36,9 mln zł z tytułu pożyczek w efekcie głównie większych spłat pożyczek przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,

d) wyższych o 3.663,1 mln zł w stosunku do stanu środków na rachunkach budżetowych na koniec 2009 r.

Rozchody	2009	2010		4:3	4:2
		ustawa	wykonanie		
	w mln zł			*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Rozchody krajowe	**127.428,9**	**183.772,8**	**131.040,0**	**71,3**	**102,8**
1. Skarbowe papiery wartościowe	110.607,3	117.010,5	115.756,4	98,9	104,7
a) SPW rynkowe	108.185,6	112.814,6	111.799,2	99,1	103,3
- bony skarbowe	55.717,1	47.689,7	52.216,3	109,5	93,7
- obligacje rynkowe	52.468,5	65.124,9	59.582,8	91,5	113,6
o zmiennym oprocentowaniu	3.629,3	2.065,2	1.234,2	59,8	34,0
o stałym oprocentowaniu	48.636,3	63.059,7	58.348,6	92,5	120,0
indeksowane	202,9	0,0	0,0	-	0,0
b) obligacje oszczędnościowe	2.318,7	4.090,0	3.851,3	94,2	166,1
c) obligacje nierynkowe (dla BGŻ S.A.)	103,1	105,9	105,9	100,0	102,7
2. Pożyczki udzielone	5.996,0	0,0	5.453,3	-	90,9
3. Pozostałe rozchody	400,1	60.000,0	0,0	0,0	0,0
4. Środki na rachunkach budżetowych	10.425,4	6.762,3	9.830,4	145,4	94,3

Rozchody krajowe wyniosły w 2010 r. 131.040 mln zł wobec przyjętych w kwocie 183.772,8 mln zł i stanowiły 71,3% założonej kwoty. Taka realizacja była wypadkową:

a) niższych o 1.254,2 mln zł rozchodów z tytułu wykupu skarbowych papierów wartościowych; było to wynikiem operacji związanych z zarządzaniem długiem (większy wykup w 2009 r. obligacji zapadających w 2010 r., mniejszy wykup obligacji zapadających w 2011 r. na przetargach zamiany w 2010 r., odkup bonów zapadających w 2011 r.) oraz niższego wykupu obligacji oszczędnościowych,

b) wyższych o 5.453,3 mln zł rozchodów z tytułu pożyczek; było to wynikiem:

- udzielenia pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 5.377,5 mln zł przy braku założonej kwoty w ustawie,
- udzielenia pożyczki Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych na wypłatę gwarantowanych przez Skarb Państwa odszkodowań z tytułu ubezpieczania

kontraktów eksportowych w wysokości 75,6 mln zł przy braku założonej kwoty w ustawie,

- udzielenia pożyczki na rzecz jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 1,9 mln zł przy braku założonej kwoty w ustawie,
- zwrotu środków niewykorzystanych przez samodzielne zakłady opieki zdrowotnej z tytułu otrzymanych z budżetu pożyczek w wysokości 1,7 mln zł.

c) braku pozostałych rozchodów. Założone w ustawie pozostałe rozchody na poziomie 60.000,0 mln zł obejmowały operacje na SPW fakultatywne na etapie planu, tj. wykup krótkich bonów sprzedawanych w ramach zarządzania płynnością, wyższy wykup obligacji zapadających w 2011 r., wyższy od planowanego przedterminowy wykup obligacji oszczędnościowych oraz inne nieplanowane rozchody. Faktyczne rozchody z tych tytułów zostały zawarte w odpowiednich pozycjach (obligacje rynkowe, oszczędnościowe, pożyczki).

d) wyższych o 3.068,1 mln zł środków przechodzących na 2011 r.

Struktura podmiotowa finansowania deficytu oraz ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania w układzie sektorowym została przedstawiona w tabeli.

Finansowanie deficytu budżetu państwa, deficytu budżetu środków europejskich, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania (w mln zł)	2009	2010
RAZEM	48.730,2	68.986,2
FINANSOWANIE KRAJOWE	30.173,9	37.748,6
- bankowe	9.120,9	-17.452,5
- pozabankowe	1.018,3	11.473,0
- inwestorzy zagraniczni nabywający SPW na rynku krajowym	23.916,4	43.133,1
- saldo środków przechodzących	-3.881,6	595,1
FINANSOWANIE ZAGRANICZNE	18.556,3	31.237,6

Finansowanie w 2010 r. odbyło się głównie poprzez zwiększenie zaangażowania inwestorów zagranicznych na krajowym rynku, emisje obligacji na rynkach zagranicznych oraz ciągnienia kredytów z międzynarodowych instytucji finansowych.

2. Finansowanie zagraniczne

Finansowanie zagraniczne odbywało się w warunkach stopniowej poprawy sytuacji światowej gospodarki i sytuacji na rynkach finansowych. Jednocześnie ujawniały się również napięcia związane z kryzysem finansów publicznych w Grecji i Irlandii, które powodowały okresowe wzrosty zmienności i niepewności zarówno na rynkach walutowych, jak i rynkach długu. Na polskim rynku walutowym miała miejsce, w stosunku do roku poprzedniego, aprecjacja złotego wobec głównych walut przy umocnieniu kursu USD wobec EUR. Średnioroczny kurs EUR/PLN ukształtował się w 2010 r. na poziomie 3,99, a kurs USD/PLN na poziomie 3,02 wobec odpowiednio 4,33 i 3,12 w 2009 r. (na koniec roku odpowiednio 3,96 i 2,96 wobec 4,11 i 2,85 w 2009 r.).

Poziom finansowania zagranicznego wynikał z realizacji strategicznego celu minimalizacji kosztów w długim okresie i elastyczności w wyborze źródeł pozyskiwania środków, kształtowania się poziomu rentowności na rynkach krajowym i zagranicznych oraz kursu złotego, a także z niepewności co do rozwoju sytuacji rynkowej w 2011 r.

Saldo finansowania zagranicznego wyniosło 31.237,6 mln zł (w ustawie 21.160,9 mln zł). Złożyły się na nie następujące pozycje:

a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 19.790,2 mln zł (w ustawie dodatnie saldo w wysokości 14.521,3 mln zł),

b) dodatnie saldo z tytułu kredytów otrzymanych w kwocie 5.464,1 mln zł (w ustawie dodatnie saldo w wysokości 7.808,0 mln zł). Było ono wynikiem operacji z:

   - Europejskim Bankiem Inwestycyjnym: dodatnie saldo w wysokości 2.251,5 mln zł (w ustawie dodatnie saldo w kwocie 3.985,9 mln zł),
   - Bankiem Światowym: dodatnie saldo w wysokości 3.828,8 mln zł (w ustawie dodatnie saldo w kwocie 3.900,8 mln zł),
   - Bankiem Rozwoju Rady Europy: ujemne saldo w wysokości 88,5 mln zł (w ustawie dodatnie saldo w wysokości 20,5 mln zł),
   - Klubem Paryskim: ujemne saldo w wysokości 71,3 mln zł (w ustawie ujemne saldo w kwocie 64,4 mln zł). Aktualnie obsługiwane jest tylko niewielkie zadłużenie wobec Japonii, którego spłata kończy się w 2014 r.
   - pozostałe: ujemne saldo w wysokości 456,4 mln zł, w tym 417,6 mln zł z tytułu przedterminowej spłaty kredytu FMF (w ustawie ujemne saldo w kwocie 34,8 mln zł).

c) ujemne saldo z tytułu kredytów udzielonych na podstawie umów międzynarodowych rządom innym państw w wysokości 312,9 mln zł (w ustawie ujemne saldo w wysokości 1.225,9 mln zł),

d) ujemne saldo z tytułu udziałów w międzynarodowych instytucjach finansowych w kwocie 5,5 mln zł (w ustawie ujemne saldo w wysokości 5,7 mln zł),

e) dodatnie saldo z tytułu pozostałych przychodów i rozchodów w wysokości 6.301,7 mln zł (w ustawie dodatnie saldo w kwocie 63,3 mln zł) jako rezultat:

- dodatniego salda związanego z obrotami na rachunku walutowym w wysokości 6.238,3 mln zł (w ustawie saldo zerowe),
- zerowego salda z tytułu przedterminowej spłaty zobowiązań zagranicznych (zakładane wielkości mają charakter fakultatywny, a zrealizowane znajdują się w odpowiednich pozycjach),
- dodatniego salda z tytułu wpływów od podmiotów krajowych na spłatę udostępnionych kredytów zagranicznych w wysokości 63,5 mln zł (w ustawie dodatnie saldo w kwocie 63,3 mln zł),
- zerowego salda z tytułu innych rozliczeń zagranicznych.

Saldo finansowania zagranicznego było rezultatem uzyskanych przychodów w kwocie 70.840,3 mln zł i zrealizowanych rozchodów w wysokości 39.602,7 mln zł.

Przychody	2009	2010		4:3	4:2
		ustawa	wykonanie		
	w mln zł			*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Przychody zagraniczne	**62.141,9**	**82.666,7**	**70.840,3**	**85,7**	**114,0**
1. Obligacje skarbowe	25.687,7	21.881,2	27.231,8	124,5	106,0
2. Kredyty otrzymane	10.839,6	9.116,1	7.172,4	78,7	66,2
a) Europejski Bank Inwestycyjny	2.536,6	4.724,6	2.972,1	62,9	117,2
b) Bank Światowy	8.280,7	4.251,3	4.172,2	98,1	50,4
c) Bank Rozwoju Rady Europy	22,4	140,2	28,0	20,0	125,0
3. Kredyty udzielone	89,2	106,1	115,8	109,1	129,8
4. Pozostałe przychody	25.525,4	51.563,3	36.320,4	70,4	142,3
4.1 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	25.440,8	50.000,0	36.256,9	72,5	142,5
4.2 Przedterminowa spłata zobowiązań	0,0	1.500,0	0,0	0,0	-
4.3 Wpływy od podmiotów krajowych na spłatę udostępnionych kredytów zagranicznych	63,7	63,3	63,5	100,3	99,7
4.4 Inne rozliczenia	20,8	0,0	0,0	-	0,0

Przychody zagraniczne wyniosły w 2010 r. 70.840,3 mln zł wobec przyjętych w ustawie 82.666,7 mln zł (85,7%). Taka realizacja była głównie wypadkową:

a) wyższej kwoty emisji obligacji skarbowych na międzynarodowych rynkach finansowych,

b) niższych wpływów z tytułu kredytów otrzymanych w międzynarodowych instytucjach finansowych, w szczególności z Europejskiego Banku Inwestycyjnego,

c) wyższych przychodów z tytułu spłat od udzielonych kredytów zagranicznych głównie w efekcie słabszego kursu złotego,

d) niższych pozostałych przychodów w rezultacie mniejszych od przyjętych przepływów związanych z rachunkiem walutowym.

Rozchody	2009	2010		4:3	4:2
		ustawa	wykonanie		
	w mln zł			*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Rozchody zagraniczne	**43.585,6**	**61.505,8**	**39.602,7**	**64,4**	**90,9**
1. Obligacje skarbowe	9.005,7	7.359,9	7.441,7	101,1	82,6
2. Kredyty otrzymane	4.428,7	1.308,1	1.708,3	130,6	38,6
a) Klub Paryski	3.049,8	64,4	71,3	110,7	2,3
b) Europejski Bank Inwestycyjny	666,0	738,7	720,6	97,5	108,2
c) Bank Światowy	376,0	350,5	343,5	98,0	91,4
d) Bank Rozwoju Rady Europy	125,3	119,7	116,5	97,3	93,0
e) pozostałe	211,5	34,8	456,4	1311,5	215,8
3. Kredyty udzielone	209,4	1.332,0	428,6	32,2	204,7
4. Udział w organizacjach międzynarodowych	352,3	5,7	5,5	96,5	1,6
5. Pozostałe rozchody	29.495,7	51.500,0	30.018,7	58,3	101,8
5.1 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	29.495,7	50.000,0	30.018,7	60,0	101,8
5.2 Przedterminowa spłata zobowiązań	0,0	1.500,0	0,0	0,0	-

Rozchody zagraniczne wyniosły w 2010 r. 39.602,7 mln zł wobec przyjętych w ustawie w wysokości 61.505,8 mln zł (64,4%). Taka realizacja była głównie wypadkową:

a) niższych wypłat z tytułu udzielenia kredytów zagranicznych spowodowanych m.in.: opóźnieniami przy realizacji umów z Wietnamem i Indonezją, późniejszym niż planowano podpisaniem umowy z Republiką Serbską Bośni i Hercegowiny,

b) przedterminowego wykupu długu z tytułu kredytu FMF w wysokości 417,6 mln zł (pozostałe kredyty otrzymane),

c) niższych pozostałych rozchodów w rezultacie mniejszych od przyjętych przepływów związanych z rachunkiem walutowym.

Część IV

Państwowy dług publiczny, poręczenia i gwarancje oraz należności Skarbu Państwa

Ustawa o finansach publicznych nakłada na Ministra Finansów obowiązek podawania do publicznej wiadomości wartości nominalnej państwowego długu publicznego (PDP), długu Skarbu Państwa (SP) oraz ich relacji do PKB. Jednocześnie w związku z przystąpieniem do Unii Europejskiej Polska sprawozdaje się do Komisji Europejskiej m. in. z zakresu długu instytucji rządowych i samorządowych (general government).

*Główne kategorie długu wg metodologii krajowej i wg metodologii unijnej**

Wyszczególnienie	stan na 31.XII.2009 r.	relacja do PKB	stan na 31.XII.2010 r.	relacja do PKB***
	w mln zł	*%*	*w mln zł*	*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Dług Skarbu Państwa	**631.506,5**	47,0	**701.850,6**	49,6
Państwowy dług publiczny	**669.876,4**	49,9	**747.906,3**	52,8
Dług sektora General Government**	**684.073,3**	50,9	**776.820,8**	54,9

* dane wg stanu na dzień 13 maja 2011 r.

** General Government (GG) – sektor instytucji rządowych i samorządowych zgodnie z ESA'95

*** PKB w wysokości 1.415.385,4 mln zł; opublikowany przez Główny Urząd Statystyczny w dniu 13 maja 2011 r.

Relacja PDP do PKB wyniosła w 2010 r. 52,8%, oznacza to że I próg ostrożnościowy zapisany w ustawie o finansach publicznych (50%) został przekroczony.

Relacja do PKB zadłużenia sektora general government (gg) wyniosła 54,9%, a więc znalazła się poniżej progu 60% zapisanego w traktacie z Maastricht (średnia dla UE27 – 80%, dla strefy euro – 85,1%).

Główne różnice pomiędzy PDP a długiem sektora gg (mln zł)

Państwowy dług publiczny	**747.906,3**
Dostosowanie zakresu sektora	**32.762,6**
dług funduszy umiejscowionych w BGK (+)	24.798,1
Krajowy Fundusz Drogowy - nabycie aktywów infrastrukturalnych* (+)	8.197,4
SPW w posiadaniu funduszy umiejscowionych w BGK (-)	232,9
Dostosowanie metodologiczne	**3.848,2**
zobowiązania wymagalne (-)	3.863,1
zobowiązania stale spłacane przez SP za podmioty, którym uprzednio udzielono poręczenia lub gwarancji SP (+)	14,9
Dług wg Traktatu z Maastricht	**776.820,8**

*zgodnie z wytycznymi Eurostatu w odniesieniu do klasyfikacji sektorowej przedsięwzięć budowy autostrad dane z zakresu zadłużenia sektora gg uwzględniają zobowiązania strony rządowej z tytułu budowy dwóch etapów autostrady A1oraz odcinka II autostrady A2.

1. Państwowy dług publiczny

Na koniec 2010 r. PDP wyniósł 747.906,3 mln zł, co oznacza wzrost w stosunku do końca 2009 r. o 78.029,9 mln zł (tj. o 11,6%). W relacji do PKB, PDP wzrósł z 49,8% do 52,8%, a więc o 3 punkty procentowe.

Zmiany jakie zaszły w poziomie, strukturze długu publicznego w 2010 r. oraz jego relacji do PKB były wynikiem sytuacji finansowej jednostek sektora finansów publicznych, w tym głównie poziomu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i sytuacji makroekonomicznej (tempo wzrostu PKB, poziom kursów walutowych i stóp procentowych).

Wielkości i struktura PDP w podziale na sektory finansów publicznych

Wyszczególnienie	stan na 31.XII.2009r.	struktura	stan na 31.XII.2010 r.	struktura	zmiana XII 2010 r. – XII 2009 r.	
	w mln zł	*%*	*w mln zł*	*%*	*w mln zł*	*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Państwowy dług publiczny *)	**669.876,4**	**100,0%**	**747.906,3**	**100,0%**	**78.029,9**	**11,6%**
1. Dług sektora rządowego	623.592,0	93,1%	692.362,4	92,6%	68.770,4	11,0%
1.1. Dług Skarbu Państwa	622.389,8	92,9%	691.210,7	92,4%	68.820,9	11,1%
1.2. Pozostały dług sektora rządowego	1.202,2	0,2%	1.151,7	0,2%	-50,5	-4,2%
2. Dług sektora samorządowego	39.324,7	5,9%	53.524,6	7,2%	14.200,0	36,1%
2.1. Dług jednostek samorządu terytorialnego i ich związków	36.371,3	5,4%	50.576,4	6,8%	14.205,1	39,1%
2.2. Pozostały dług sektora samorządowego	2.953,4	0,4%	2.948,2	0,4%	-5,4	-0,2%
*3. Dług sektora ubezpieczeń społecznych***	6.959,8	1,0%	2.019,3	0,3%	-4.940,4	-71,0%

* kwota zobowiązań wg tytułów dłużnych po wyeliminowaniu przepływów finansowych pomiędzy podmiotami należącymi do sektora finansów publicznych (tj. po tzw. konsolidacji);
** w skład sektora wchodzą ZUS, KRUS i zarządzane przez nie fundusze oraz NFZ (podział na sektory pozostawiono pomimo braku ustawowych definicji sektorów).

Na zmianę długu sektora rządowego dominujący wpływ miał wzrost zadłużenia Skarbu Państwa (o 68.820,9 mln zł; tj. 11,1%). Na wysokość zadłużenia sektora samorządowego największy wpływ miał wzrost zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego i ich związków (o 14.205,1 mln zł; tj. 39,1%). Natomiast zmiana zadłużenia sektora ubezpieczeń społecznych (o 4.940,4 mln zł; tj. 71,0%) wynika przede wszystkim ze spadku zadłużenia funduszy zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wobec banków komercyjnych.

Informacje o PDP w podziale na dług krajowy i zagraniczny prezentowane są w dwóch przekrojach, według kryterium miejsca emisji[1] i kryterium rezydenta[2].

Wyszczególnienie	kryterium miejsca emisji stan na 31.XII.2010 r.	struktura	kryterium rezydenta stan na 31.XII.2010 r.	struktura
	w mln zł	*%*	*w mln zł*	*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Państwowy dług publiczny	**747.906,3**	**100,0%**	**747.906,3**	**100,0%**
1. Dług krajowy	543.396,0	72,7%	425.392,9	56,9%
1.1. Dług z tytułu papierów wartościowych	499.622,1	66,8%	381.619,9	51,0%
1.2. Dług z tytułu kredytów i pożyczek	39.914,7	5,3%	39.914,7	5,3%
1.3. Pozostały dług*)	3.859,2	0,5%	3.858,3	0,5%
2. Dług zagraniczny	204.510,3	27,3%	322.513,4	43,1%
2.1. Dług z tytułu papierów wartościowych	156.585,0	20,9%	274.587,1	36,7%
2.2. Dług z tytułu kredytów i pożyczek	47.917,5	6,4%	47.917,5	6,4%
2.3. Pozostały dług*)	7,8	0,0%	8,8	0,0%

*) Pozostały dług stanowi zadłużenie z tytułu: zobowiązań wymagalnych, przyjętych depozytów oraz zobowiązań z tytułu przedpłat na samochody.

2. Dług Skarbu Państwa

W PDP dominującą pozycję stanowi dług Skarbu Państwa (SP) – 92,4%. Na koniec 2010 r. ukształtował się on na poziomie 701.850,6 mln zł[3], co oznacza wzrost w stosunku do końca 2009 r. o 70.344,1 mln zł, tj. 11,1%. W tym samym okresie dług SP w relacji do PKB wzrósł z 47% do 49,6%.

Dominującym czynnikiem wpływającym się do wzrostu długu Skarbu Państwa, była zmiana długu wynikająca z finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kwocie 65,5 mld zł (finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w 2010 r. odbywało się głównie poprzez emisje SPW na rynku krajowym oraz na rynkach zagranicznych, jak również przez zwiększenie zadłużenia wobec Międzynarodowych Instytucji Finansowych).

1 Kryterium miejsca emisji uwzględnia miejsce zaciągania zobowiązań, niezależnie od tego kto jest wierzycielem.

2 Pojęcia rezydent i nierezydent zostały określone w ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (Dz. U. z 2002 r. nr 141, poz. 1178, z pózn. zm.).

3 Wartość zadłużenia SP nie skonsolidowana w ramach sektora finansów publicznych.

Podobnie jak PDP, zadłużenie SP w podziale na dług krajowy i zagraniczny prezentowane jest w dwóch przekrojach, tj. wg kryterium rezydenta i miejsca emisji.

Wyszczególnienie	stan na 31.XII.2009 r.	struktura	stan na 31.XII.2010 r.	struktura	zmiana XII'2010 – XII'2009	
	w mln zł	*%*	*w mln zł*	*%*	*w mln zł*	*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Dług Skarbu Państwa	**631.506,5**	**100,0**	**701.850,6**	**100**	**70.344,1**	**11,1**
kryterium miejsca emisji						
- dług krajowy	462.733,6	73,3	507.011,5	72,2	44.278,0	9,6
- dług zagraniczny	168.772,9	26,7	194.839,0	27,8	26.066,1	15,4
kryterium rezydenta						
- dług krajowy	388.934,8	61,6	389.008,4	55,4	73,6	0,0
- dług zagraniczny	242.571,6	38,4	312.842,2	44,6	70.270,5	29,0

2.1. Dług Skarbu Państwa według kryterium miejsca emisji w 2010 r.

2.1.1. Dług krajowy Skarbu Państwa w 2010 r.

Zadłużenie krajowe SP wg kryterium miejsca emisji na koniec 2010 r. wyniosło 507.011,5 mln zł i wzrosło w stosunku do końca grudnia 2009 r. o 44.278 mln zł; tj. o 9,6%.

Zadłużenie krajowe SP (w mln zł)

Wyszczególnienie	Stan na		zmiana XII 2010 r. – XII 2009 r.	
	31.XII.2009 r.	31.XII.2010r.		
	w mln zł			*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa	**462.733,6**	**507.011,5**	**44.278,0**	**9,6**
1. Dług z tytułu SPW	462.483,7	506.984,5	44.500,8	9,6
1.1. Rynkowe SPW	452.956,2	499.258,4	46.302,2	10,2
- bony skarbowe	47.544,6	27.966,1	-19.578,5	-41,2
- obligacje rynkowe o oprocentowaniu stałym	342.883,1	390.997,7	48.114,6	14,0
- obligacje rynkowe o oprocentowaniu zmiennym	51.595,3	65.382,7	13.787,4	26,7
- obligacje rynkowe indeksowane	10.933,2	14.911,9	3.978,7	36,4
1.2. Obligacje oszczędnościowe	9.317,0	7.618,0	-1.699,0	-18,2
1.3. Nierynkowe SPW	210,5	108,1	-102,4	-48,6
2. Pozostałe zadłużenie krajowe SP	249,9	27,1	-222,8	-89,2

Największy przyrost zadłużenia w 2010 r. nastąpił w rynkowych SPW – 46.302,2 mln zł, co było z jednej strony wynikiem przyrostu zadłużenia w obligacjach rynkowych o 65.880,6 mln zł (w tym w obligacjach o oprocentowaniu stałym o 48.114,6 mln zł o oprocentowaniu zmiennym o 13.787,4 mln zł oraz indeksowanych o 3.978,7 mln zł), a z drugiej spadku zadłużenia w bonach skarbowych o 19.578,5 mln zł.

Spadek odnotowano również w przypadku długu w obligacjach oszczędnościowych (o 1.699 mln zł) oraz nierynkowych (o 102,4 mln zł).

Zmiany długu krajowego Skarbu Państwa według grup wierzycieli

W strukturze podmiotowej długu SP (pozwalającej na określenie głównych grup wierzycieli SP) w 2010 r. warto podkreślić następujące zmiany:

1) spadek zadłużenia wobec krajowego **sektora bankowego** o 15.492,0 mln zł, tj. o 10,6%, udział zadłużenia wobec tego sektora w długu krajowym spadł z poziomu 31,6% na koniec grudnia 2009 r. do 25,7%;

2) wzrost zadłużenia wobec krajowego **sektora pozabankowego** o 13.326,7 mln zł, tj. o 5,7%, przy równoczesnym spadku jego udziału w długu krajowym z poziomu 50,8% do 49,0%;

3) kontynuacja trendu wzrostowego z 2009 r. zaangażowania inwestorów zagranicznych w SPW wyemitowanych na rynek krajowy. Wartość SPW wyemitowanych na rynek krajowy **w portfelu inwestorów zagranicznych** wzrosła o 46.443,2 mln zł, tj. o 56,8%, jednocześnie udział zadłużenia wobec tego sektora w długu krajowym wzrósł z poziomu 17,7% do 25,3% na koniec 2010 r.

2.1.2. Dług zagraniczny Skarbu Państwa w 2010 r.

W 2010 r. **zadłużenie zagraniczne SP według kryterium miejsca emisji**, wyrażone w złotych polskich, wyniosło **194.839** mln zł (49.198,0 mln EUR). W stosunku do końca 2009 r. oznacza to wzrost o 26.066,1 mln zł, tj. 15,4%. Zmiana ta była wypadkową:

1) emisji nowych obligacji na rynkach międzynarodowych:
   - w styczniu emisja 15-letnich obligacji o wartości nominalnej 3.000 mln EUR,
   - w marcu emisja 4-letnich obligacji o wartości nominalnej 475 mln CHF oraz 7-letnich obligacji o wartości nominalnej 1.250 mln EUR,
   - w lipcu emisja obligacji o wartości nominalnej 1.500 mln USD i 5-letnim okresie zapadalności,

- w sierpniu nastąpiło ponowne otwarcie emisji 4-letnich obligacji o wartości nominalnej 150 mln CHF,
- we wrześniu emisja obligacji o wartości nominalnej 1.000 mln EUR i 10-letnim okresie zapadalności.

2) wykupu obligacji o wartości nominalnej 600 mln EUR, 400 mln CHF, 25.000 mln JPY, 400 mln GBP oraz 400 mln USD,

3) spłaty zaciągniętych kredytów w wysokości 326,4 mln EUR,

4) zaciągnięcia nowych kredytów w międzynarodowych instytucjach finansowych (MIF) – 1.785,6 mln EUR,

5) wzrostu zadłużenia (po przeliczeniu na PLN) o 394 mln zł w wyniku zmian wartości złotego wobec innych walut, w których nominowane jest zadłużenie zagraniczne (silna deprecjacja złotego wobec CHF, JPY i USD oraz aprecjacja wobec EUR).

Zadłużenie zagraniczne SP (w mln zł)

Wyszczególnienie	Stan na		zmiana XII 2010 r. – XII 2009 r.	
	31.XII.2009 r.	31.XII.2010 r.		
	w mln zł			*%*
1	*2***	*3****	*4*	*5*
Dług zagraniczny Skarbu Państwa	**168.772,9**	**194.839,0**	**26.066,1**	**15,4**
1. SPW wyemitowane za granicą	134.064,7	155.468,1	21.403,5	16,0
- obligacje zagraniczne	133.218,1	154.587,8	21.369,7	16,0
- obligacje typu Brady	846,6	880,4	33,8	4,0
2. Kredyty otrzymane	34.708,2	39.370,9	4.662,6	13,4
- MIF*	34.185,6	38.874,5	4.688,9	13,7
w tym: EBI	20.846,0	22.361,5	1.515,5	7,3
- Klub Paryski	326,2	306,7	-19,4	-6,0
- Pozostali wierzyciele	196,4	189,6	-6,8	-3,5

Zadłużenie zagraniczne SP (w mln EUR)

Wyszczególnienie	Stan na		zmiana XII 2010 r. - XII 2009 r.	
	31.XII.2009 r.	31.XII.2010 r.		
	w mln EUR			*%*
1	*2***	*3****	*4*	*5*
Dług zagraniczny Skarbu Państwa	**41.082,0**	**49.198,0**	**8.116,1**	**19,8**
1. SPW wyemitowane za granicą	32.633,4	39.256,7	6.623,2	20,3
- obligacje zagraniczne	32.427,4	39.034,4	6.607,0	20,4
- obligacje typu Brady	206,1	222,3	16,2	7,9
2. Kredyty otrzymane	8.448,5	9.941,4	1.492,9	17,7
- MIF*	8.321,3	9.816,1	1.494,7	18,0
w tym: EBI	5.074,2	5.646,4	572,2	11,3
- Klub Paryski	79,4	77,5	-1,9	-2,4
- Pozostali wierzyciele	47,8	47,9	0,1	0,1

Uwagi do powyższych tabel:

* Międzynarodowe Instytucje Finansowe (Bank Światowy, Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Rozwoju Rady Europy).

** w przeliczeniu po kursach z dnia 31.12. 2009 r.: 2,8503 PLN/USD; 4,1082 PLN/EUR oraz 1,4413 EUR/USD.

*** w przeliczeniu po kursach z dnia 31.12.2010 r.: 2,9641 PLN/USD; 3,9603 PLN/EUR oraz 1,3361 EUR/USD.

Struktura walutowa zadłużenia zagranicznego

Wyszczególnienie	**Stan na**	
	31.XII.2009 r.	**31.XII.2010 r.**
	%	*%*
EUR	70,6	71,5
USD	13,5	13,8
CHF	7,6	7,9
JPY	7,2	6,9
GBP	1,1	-

Na zadłużenie zagraniczne SP w 2010 r. składały się głównie dwie pozycje:

1) **zadłużenie z tytułu SPW**, wynoszące 155.468,1mln zł (39.256,7 mln EUR),

Zadłużenie z tytułu emisji SPW obejmuje dług z tytułu obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach kapitałowych oraz obligacji Brady'ego (wyemitowanych

w 1994 r., w ramach realizacji umowy o redukcji i restrukturyzacji polskiego zadłużenia wobec banków komercyjnych, zrzeszonych w tzw. Klubie Londyńskim).

Na kwotę długu z tytułu emisji obligacji zagranicznych składały się instrumenty wyemitowane w latach 1997 – 2010. Na koniec 2010 r. 65,1% całości emisji stanowiły obligacje nominowane w euro, 16,6% w dolarach amerykańskich, 9,9% we frankach szwajcarskich oraz 8,3% w jenach japońskich.

Na kwotę zadłużenia z tytułu obligacji Brady'ego na koniec 2010 r. składają się dwie obligacje: Par oraz RSTA (łączna wartość nominalna 297,0 mln USD , tj. 880,4 mln zł).

2) **zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów** – 39.370,9 mln zł (9.941,4 mln EUR).

Dominującą część zadłużenia z tytułu kredytów otrzymanych stanowił dług wobec międzynarodowych instytucji finansowych. Na koniec 2010 r. stanowił on 98,7% całości kredytów zagranicznych SP i wyniósł 38.874,5 mln zł (9.816,1 mln EUR). Wzrósł on w porównaniu z 2009 r. o 4.688,9 mln zł (1.494,7 mln EUR), tj. o 13,7%. Zmiana tego zadłużenia była przede wszystkim wypadkową zaciągnięcia nowych (głównie w Europejskim Banku Inwestycyjnym) oraz spłaty wcześniejszych zobowiązań.

Stan zadłużenia wobec wierzycieli zrzeszonych w Klubie Paryskim na koniec 2010 r. wynosił 306,7 mln zł (77,5 mln EUR). Po spłacie w marcu 2009 r. ostatniej raty tzw. opcji B w ramach Klubu Paryskiego pozostały tylko zobowiązania wobec Japonii (ostateczny termin spłaty przypada w roku 2014).

Na koniec omawianego okresu poziom zadłużenia z tytułu pozostałych kredytów wyniósł 189,6 mln zł (47,9 mln EUR) i spadł w ciągu roku o 6,8 mln zł, tj. o 3,5%.

2.2. Dług Skarbu Państwa według kryterium rezydenta w 2010 r.

Na koniec grudnia 2010 r. zadłużenie wobec rezydentów wyniosło 389.008,4 mln zł i wzrosło w porównaniu z grudniem 2009 r. o 73,6 mln zł. W tym samym okresie zadłużenie wobec nierezydentów wzrosło o 70.270,5 mln zł, do poziomu 312.842,2 mln zł na koniec 2010 r.

W zadłużeniu krajowym dominował dług z tytułu krajowych emisji rynkowych SPW (97,4%). Obligacje skarbowe wyemitowane na rynek zagraniczny i obligacje Brady'ego znajdujące się w portfelu rezydentów stanowiły jedynie 2,6% całości krajowego zadłużenia. W długu zagranicznym natomiast największy udział stanowi zadłużenie z tytułu SPW – 87,4% (41,0% przypada na papiery skarbowe wyemitowane na rynek krajowy, a 46,4% na obligacje wyemitowane na rynek zagraniczny i obligacje Brady'ego). Udział kredytów zagranicznych w długu SP wobec nierezydentów wyniósł 12,6%.

Dług Skarbu Państwa według kryterium rezydenta

Wyszczególnienie	stan na koniec XII 2009 r.	struktura	stan na koniec XII 2010 r.	struktura	zmiana XII'2010 – XII'2009	
	w mln zł	*%*	*w mln zł*	*%*	*w mln zł*	*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Dług Skarbu Państwa	**631.506,5**	**100,0%**	**701.850,6**	**100,0%**	**70.344,1**	**11,1%**
I. Dług krajowy Skarbu Państwa (wobec rezydentów)	**388.934,8**	**61,6%**	**389.008,4**	**55,4%**	**73,6**	**0,0%**
1. Dług z tytułu SPW	388.685,0	61,5%	388.982,3	55,4%	297,3	0,1%
1.1. Rynkowe SPW	379.177,7	60,0%	381.275,0	54,3%	2.097,2	0,6%
- bony skarbowe	44.282,9	7,0%	24.465,6	3,5%	-19.817,2	-44,8%
- obligacje skarbowe wyemitowane na rynek krajowy	326.880,4	51,8%	346.555,1	49,4%	19.674,7	6,0%
- obligacje skarbowe typu Brady i wyemitowane na rynek zagraniczny	8.014,5	1,3%	10.254,3	1,5%	2.239,8	27,9%
1.2. Obligacje oszczędnościowe	9.296,7	1,5%	7.599,2	1,1%	-1.697,5	-18,3%
1.3. Obligacje nierynkowe	210,5	0,0%	108,1	0,0%	-102,4	-48,6%
2. Pozostały dług Skarbu Państwa	249,8	0,0%	26,1	0,0%	-223,7	-89,5%
II. Dług zagraniczny Skarbu Państwa (wobec nierezydentów)	**242.571,6**	**38,4%**	**312.842,2**	**44,6%**	**70.270,5**	**29,0%**
1. Dług z tytułu SPW	207.863,4	32,9%	273.470,3	39,0%	65.606,9	31,6%
1.1. Rynkowe SPW	207.843,1	32,9%	273.451,5	39,0%	65.608,4	31,6%
- bony skarbowe	3.261,8	0,5%	3.500,5	0,5%	238,8	7,3%
- obligacje skarbowe wyemitowane na rynek krajowy	78.531,2	12,4%	124.737,2	17,8%	46.205,9	58,8%
- obligacje skarbowe typu Brady i wyemitowane na rynek zagraniczny	126.050,1	20,0%	145.213,8	20,7%	19.163,7	15,2%
1.2 Obligacje oszczędnościowe	20,3	0,0%	18,8	0,0%	-1,5	-7,3%
2. Dług z tytułu kredytów	34.708,2	5,5%	39.370,9	5,6%	4.662,6	13,4%
3. Pozostały dług Skarbu Państwa	0,0	0,0%	0,9	0,0%	0,9	28052%

3. Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa w 2010 r.

3.1. Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (zwanej dalej ustawą), łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określa corocznie ustawa budżetowa, przy czym, zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy kwota ta nie obejmuje poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa udzielonych na wykonanie zobowiązań objętych już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, w zakresie, w jakim nie powoduje to zwiększenia zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

W ustawie budżetowej na rok 2010 limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa został ustalony na kwotę 55.000 mln zł. Na podstawie ustawy udzielono poręczeń i gwarancji, które obciążyły zapisany w ustawie budżetowej limit w wysokości 28.598,3 mln zł (52% limitu).

Należy podkreślić, iż wykazane w 2010 roku wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji jest najwyższym wykorzystaniem tego limitu od 2001 roku i jednocześnie najwyższym, od momentu wejścia w życie ustawy, kwotowym wykorzystaniem limitu poręczeń i gwarancji.

3.2. Stan zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Wyszczególnienie	Stan na		zmiana XII'2010 – XII'2009
	31.XII 2009 r.	31.XII 2010 r.	
	w mln zł		
1	*2*	*3*	*4*
Potencjalne zobowiązania *w tym:*	**48.886,9**	**73.200,7**	**24.313,8**
z tytułu gwarancji zagranicznych	30.580,3	48.071,7	17.491,4
z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	18.306,2	25.129,0	6.822,8
z tytułu re-poręczenia dla BGK*	0,4	0	-0,4

*Potencjalne zobowiązanie z tytułu re-poręczenia dokonania zapłaty odsetek od obligacji, które zostały objęte poręczeniem przez BGK ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych wygasły w III kwartale 2010 r.

Zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń są to zobowiązania potencjalne (niewymagalne), gdyż ich wypłata ze środków budżetu państwa następuje dopiero w momencie, gdy podmiot nie dokona samodzielnej spłaty swoich zobowiązań kredytowych lub zobowiązań wynikających z emisji obligacji.

Łączne potencjalne (niewymagalne) zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń wyniosły na dzień 31.12.2010 r. 73.200,7 mln zł, w tym:

a) z tytułu gwarancji zagranicznych – 48.071,7 mln zł

Potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z ww. tytułu dotyczą gwarancji udzielonych bankom zagranicznym i międzynarodowym instytucjom finansowym np. MBOiR, EBI, BRRE. W 2010 r. nastąpił wzrost zobowiązań o kwotę 17.491,3 mln zł w wyniku:

- zwiększenia zobowiązań z tytułu udzielenia nowych gwarancji,
- zmniejszenia zobowiązań w wyniku spłat rat kapitałowych i odsetek przez samych kredytobiorców i przez budżet państwa,
- zmniejszenia zobowiązań z tytułu zmiany kursów walut.

b) z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych – 25.129,0 mln zł

Potencjalne zobowiązania z ww. tytułu obejmują poręczenia i gwarancje spłaty kredytów bankowych oraz emisji obligacji. Wzrost zobowiązań z tego tytułu w 2010 r. wyniósł 6.822,8 mln zł i był wynikiem:

- zwiększenia zobowiązań z tytułu udzielenia nowych poręczeń i gwarancji,
- zmniejszenia zobowiązań w wyniku spłat rat kapitałowych i odsetek przez samych kredytobiorców.

4. Należności Skarbu Państwa

Należności SP

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.XII.2009r.	31.XII.2010r.	XII'2010 – XII'2009	
	w mln zł			*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Razem	**45.550,8**	**54.437,6**	**8.886,8**	**19,5**
1. Należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty	26.271,5	29.550,6	3.279,1	12,5
1) Należności podatkowe, w tym:	20.625,8	22.554,4	1.928,6	9,4
1.1) Podatki pośrednie	15.745,2	17.346,0	1.600,8	10,2
1.2) Podatek dochodowy od osób prawnych	1.125,2	1.112,2	-12,9	-1,1
1.3) Podatek dochodowy od osób fizycznych	3.721,7	4.072,3	350,7	9,4
1.4) Podatki zniesione	33,8	23,9	-9,9	-29,3
2) Należności niepodatkowe, w tym:	5.645,7	6.996,2	1.350,5	23,9
2.1) Wpłaty z zysku od przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP	17,2	45,1	27,9	162,5
2.2) Cło	1.058,3	1.012,8	-45,5	-4,3
2.3) Pozostałe dochody [1)]	4.570,2	5.938,3	1.368,1	29,9
2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych	6.480,6	5.795,0	-685,6	-10,6

3. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa:	6.447,3	12.376,5	5.929,2	92,0
1) Pożyczka dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	5.500,0	10.877,5	5.377,5	97,8
2) Pożyczki na prefinansowanie dla jednostek sektora finansów publicznych	108,8	760,4	651,6	598,9
3) Pożyczki dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej i jednostek badawczo-rozwojowych	456,9	275,1	-181,9	-39,8
4) Pożyczki udzielane sędziom i prokuratorom na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych	288,4	305,3	16,9	5,9
5) Pożyczka dla KUKE	58,2	125,9	67,7	116,4
6) Pożyczki udzielone jednostkom samorządu terytorialnego	34,9	32,3	-2,6	-7,5
4. Należności bieżące i zaległe z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych [2) 3)]	4.066,1	4.655,9	589,8	14,5
5. Należności z tytułu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa, w tym:	1.023,7	791,4	-232,3	-22,7
1) z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	864,7	618,5	-246,2	-28,5
2) z tytułu gwarancji zagranicznych	159,0	172,9	13,9	8,8
6. Należności z tytułu obligacji stanowiących zabezpieczenie obligacji Brady'ego (tzw. collateral)	453,0	531,2	78,2	17,3
7. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym	449,2	385,5	-63,7	-14,2
8. Inne należności	359,4	351,5	-8,0	-2,2

[1)] Obejmują należności z tytułu dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych jst oraz zaległości z tytułu opłat, grzywien, kar i różnych innych dochodów.

[2)] Wyliczeń dokonano po kursach z dnia 31.12.2009 r.: 2,8503 PLN/USD; 4,1082 PLN/EUR oraz z dnia 31.12.2010 r.: 2,9641 PLN/USD; 3,9603 PLN/EUR.

[3)] Wyliczeń dokonano po kursie 21 gr/RT.

4.1. Należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty

Należności z powyższej kategorii obejmują zaległości: płatne w ratach i odroczone; w postępowaniu egzekucyjnym; objęte decyzjami o wstrzymaniu wykonania decyzji ostatecznej; w postępowaniu ugodowym, układowym i upadłościowym; objęte egzekucją sądową; wynikające z decyzji nieostatecznych (bez nadanego rygoru natychmiastowej wykonalności); w stosunku do których nie podjęto żadnych czynności.

Należności budżetu państwa podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty na koniec 2010 r. wzrosły, w porównaniu z końcem 2009 r. o 3.279,1 mln zł, tj. o 12,5%.

Na wzrost zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych miała wpływ trudna sytuacja finansowa niektórych podatników, która była przyczyną nieregulowania w terminie zadeklarowanych zobowiązań podatkowych.

Natomiast poziom zaległości z tytułu podatku od towarów i usług wynika w głównej mierze z przypisów dużych kwot podatku wynikających z decyzji wymiarowych, w tym w szczególności decyzji wydanych przez dyrektorów urzędów kontroli skarbowej. Z powodu specyfiki kontroli prowadzonych przez UKS, w ramach postępowań prowadzonych przez

kontrolę skarbową, wykrywane są: fikcyjne transakcje, przypadki firmanctwa czy przychody nieznajdujące pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzące ze źródeł nieujawnionych. Zaległości te należą w znacznej części do tzw. trudnościągalnych lub nieściągalnych. Działania podejmowane przez urzędy skarbowe nie zawsze prowadzą do wyegzekwowania zaległości, z uwagi na to, że często podmioty zalegające z płatnością swoich należności nie posiadają płynności finansowej lub majątku podlegającego egzekucji (decyzje te dotyczą zobowiązań podatkowych sprzed kilku lat). Ponadto na wzrost zaległości mają również wpływ niżej wymienione czynniki:

- trudna sytuacja finansowa części podatników,
- notoryczna opieszałość niektórych podatników w regulowaniu zobowiązań podatkowych,
- oczekujące na realizacje i podlegające weryfikacji w ramach kontroli lub czynności sprawdzających wnioski o zaliczenie nadpłat lub zwrotów VAT na poczet zaległości.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że od dnia 1 stycznia 2010 r. zostały zmienione zasady wykonywania rozstrzygnięć podatkowych. W myśl art. 239a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) decyzja nieostateczna, nakładająca na stronę obowiązek podlegający wykonaniu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, nie podlega wykonaniu, chyba że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Spowodowało to znaczny wzrost zaległości objętych wstrzymaniem wykonania decyzji w podatku dochodowym od osób prawnych, podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w podatku od towarów i usług, które do chwili rozpatrzenia odwołania nie podlegają egzekwowaniu.

Należności pozostałe do zapłaty ogółem z tytułu ceł według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiły 1.012,8 mln zł i zmniejszyły się o 45,5 mln zł tj. o 4,3% w porównaniu ze stanem na koniec 2009 r. Na zmniejszenie zaległości z tytułu ceł miały wpływ m.in. następujące czynniki:

- odpis należności z tytułu przedawnień – w 2010 r. odpisy te wyniosły 83,1 mln zł (kwota główna wraz z odsetkami) i były niższe w porównaniu do 2009 r. o 5,4 mln zł (88,5 mln zł),
- przypis zaległości powstałych w wyniku nieprawidłości stwierdzonych w trakcie powtórnych kontroli celnych – zaległości te wyniosły na koniec 2010 r. 611,4 mln zł (kwota główna wraz z odsetkami), co stanowi 64,3% ogółu zaległości i zmniejszyły się w porównaniu do 2009 r. (633 mln zł) o 21,6 mln zł tj. o 3,4%.

4.2. Należności Skarbu Państwa z tytułu przejściowego wykupienia ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych

Należności SP z tego tytułu spadły w porównaniu z grudniem 2009 r. o 685,6 mln zł, tj. o 10,6% i na koniec 2010 r. ukształtowały się na poziomie 5.795 mln zł. Na spadek tych należności miały wpływ:

1) zmniejszenia o kwotę 761,6 mln zł, w tym: umorzenia zadłużenia kredytobiorców (599,1 mln zł), spłaty dokonane przez kredytobiorców (151,1 mln zł) oraz korekty (11,1 mln zł),
2) zwiększenia o łączną kwotę 76 mln zł, w tym: przejściowy wykup odsetek (72,4 mln zł) oraz oprocentowanie przejściowo wykupionych odsetek podlegające skapitalizowaniu na koniec roku (3,6 mln zł).

4.3. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa

Pozycja ta obejmuje:

1) **Należności z tytułu udzielonej pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych** (10,9 mld zł, wzrost o 5,4 mld zł). Zgodnie z przepisem art. 53 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych FUS może otrzymać z budżetu państwa nieoprocentowane pożyczki.
2) **Należności z tytułu pożyczek na prefinansowanie**, które na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły 760,4 mln zł, w tym:
   a) należności z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom sektora finansów publicznych realizujących programy i projekty finansowane z udziałem funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności – 80,5 mln zł, z tego: z tytułu kapitału 80,3 mln zł, z tytułu odsetek 0,2 mln zł.
   b) należności z tytułu pożyczek udzielonych przez BGK w ramach finansowania wyprzedzającego niektórych działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – 679,9 mln zł (saldo przychodów i rozchodów w roku 2010).
3) **Należności z tytułu udzielonych pożyczek dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej i jednostek badawczo-rozwojowych**, które na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły 275,1 mln zł i spadły w stosunku do 2009 r. o 181,9 mln zł, tj. o 39,8% głównie w wyniku dokonanych umorzeń.

   Ww. pożyczki udzielane są, na podstawie art. 35 c ustawy z dnia 15.04.2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 78, poz. 684), publicznym zakładom opieki zdrowotnej oraz jednostkom badawczo – rozwojowym, do łącznej kwoty 2.200 mln zł.

4) **Należności z tytułu pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych** na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły 305,3 mln zł i wzrosły w stosunku do końca 2009 r. o 16,9 mln zł, tj. o 5,9%. Przedmiotowe Pożyczki udzielone zostały na podstawie art. 96 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz.1070) – pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów, oraz na podstawie art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2008 r., Nr 7, poz. 39) – pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych prokuratorów.

5) **Należności z tytułu pożyczek dla KUKE S.A. udzielone w oparciu o ustawę o gwarantowanych przez SP ubezpieczeniach eksportowych w celu zagwarantowania wypłat odszkodowań i kwot gwarancji ubezpieczeniowych**. Należności z tego tytułu wg stanu na koniec 2010 r. wyniosły 125,9 mln zł. Wzrost w stosunku do końca roku 2009 o 67,7 mln zł (116,4%) wynikał głównie z udzielenia KUKE S.A. nowej pożyczki z budżetu państwa w wysokości 75,6 mln zł.

6) **Należności z tytułu udzielonych pożyczek jednostkom samorządu terytorialnego** na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły 32,3 mln zł i spadły w stosunku do 2009 r. o 2,6 mln zł (7,5%). Zmiana stanu należności wynikała z:

   – udzielenia pożyczki Gminie Sokolniki,
   – spłat dokonanych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego.

Należności z tytułu pożyczek udzielonych JST

Pożyczkobiorca	Stan w dniu:		Zmiana w 2010 r.
	31. XII.2009	31. XII.2010	
	w mln zł		
1	*2*	*3*	*4*
Gmina Otmuchów	5,1	4,6	-0,5
Gmina Ruciane-Nida	0,5	0,0	-0,5
Gmina Żórawina	4,0	3,4	-0,6
Gmina Brzozie	2,5	2,2	-0,4
Gmina Rakszawa	3,3	2,3	-0,9
Gmina Jeziora Wielkie	3,1	2,7	-0,4
Powiat Kłodzki	16,4	15,3	-1,2
Gmina Sokolniki	0,0	1,8	1,8
Ogółem	**35,0**	**32,3**	**-2,6**

Skarb Państwa udziela jednostkom samorządu terytorialnego oprocentowanych pożyczek w ramach postępowania naprawczego i ostrożnościowego, w zakresie ustalonym w ustawie budżetowej.

4.4. Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych

Stan należności SP z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych obejmuje należności w USD, EUR i rublach transferowych. Należności te składają się z należności głównej – 3.008,8 mln zł i odsetek – 1.647,1 mln zł.

Stan należności bieżących i zaległych SP na koniec 2010 roku w stosunku do końca 2009 roku uległ zmianie wskutek:

- spłat zadłużenia przez Angolę, Chiny, Czarnogórę, Indonezję, Jemen, Serbię, Uzbekistan i Wietnam,
- uruchomienia kolejnych wypłat w ramach kredytów udzielonych Angoli, Chinom, Indonezji oraz Wietnamowi,
- udzielenia pożyczek dla Mołdowy oraz Islandii,
- zmian kursu dolara oraz kursu euro,
- narosłych odsetek od niespłaconego kapitału.

4.5. Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Należności z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły (wraz z odsetkami ustawowymi) 791,4 mln zł, w tym:

- z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych – 618,5 mln zł;
- z tytułu gwarancji zagranicznych – 172,9 mln zł.

Odnotowany spadek należności Skarbu Państwa w 2010 r. z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń jest wynikiem:

- zmniejszenia należności w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych wobec dłużników Skarbu Państwa,
- zmniejszenia należności w wyniku zdjęcia z ewidencji wierzytelności w związku z likwidacją podmiotów-dłużników,
- zwiększenia należności w wyniku dokonanych płatności ze środków budżetowych z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń,
- zwiększenia należności w wyniku zaewidencjonowania odsetek ustawowych od wierzytelności Skarbu Państwa.

4.6. Należności z tytułu obligacji stanowiących zabezpieczenie obligacji Brady'ego (tzw. collateral)

Na koniec 2010 r. wartość nominalna należności z tytułu collaterali liczona w USD nie zmieniła się w stosunku do końca 2009 r. i wyniosła 297 mln USD (880,4 mln zł).

Ze względu na konstrukcję i odległą zapadalność aktualna cena rynkowa tych obligacji jest dużo niższa od ich wartości nominalnej i podlega wahaniom. Wartość rynkowa na koniec 2010 r. wynosiła 179,2 mln USD, tj. 531,2 mln zł a na koniec 2009 r. 158,9 mln USD, tj. 453 mln zł.

Zmiana stanu należności SP z tego tytułu wynikała ze zmiany ceny rynkowej obligacji oraz, po przeliczeniu na złote, wzrostu kursu dolara.

Należy zaznaczyć, że chociaż formalnie obligacje te stanowią własność SP, to jednak umowa powiernicza zawarta z Federal Reserve Bank of New York nie pozwala na swobodne dysponowanie nimi przez Polskę. Stanowią one bowiem zabezpieczenie spłat kapitału zobowiązań wynikających z obligacji wyemitowanych w wykonaniu porozumienia z Klubem Londyńskim – tzw. „Brady Bonds". Ewentualne przekazanie części z nich do dyspozycji Polski może nastąpić tylko wtedy, gdy Polska wykupi przed terminem zapadalności i dokona umorzenia równoważnej nominalnie części swoich obligacji typu Brady.

4.7. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym

Należności SP z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym pochodzą z odpożyczenia środków finansowych z kredytów otrzymanych z międzynarodowych instytucji finansowych (Bank Rozwoju Rady Europy i Bank Światowy). Stan należności uległ zmniejszeniu zgodnie z harmonogramem spłat.

4.8. Inne należności

Należności z tytułu udzielonej pomocy publicznej w formie gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa dla Stoczni Gdynia na koniec 2010 r. wynosiły 190,2 mln zł i nie uległy zmianie w stosunku do 2009 r. (na mocy decyzji Komisji Europejskiej gwarancje i poręczenia udzielone Stoczni przez Skarb Państwa zostały uznane za niezgodne ze wspólnym rynkiem).

Wielkość należności z tytułu wystąpienia RP z Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego wyrażona w EUR nie uległa zmianie w 2010 r. (29,2 mln EUR – z tytułu zwrotu opłaconego kapitału statutowego). W ujęciu złotówkowym natomiast spadła o 4,3 mln zł w wyniku aprecjacji wartości złotego w stosunku do EUR.

Należności z tytułu kredytów w ramach MBI w Moskwie, Porozumienia Generalnego z Rosją oraz Funduszu Rozwoju Eksportu spadły o 2,2 mln zł do poziomu 20,5 mln zł.

Część V

Sektor finansów publicznych

1. Dochody, wydatki i wynik sektora finansów publicznych

Dochody i wydatki sektora finansów publicznych w 2010 r. zestawione zostały dla sektora finansów publicznych w podziale na następujące podsektory:

a) rządowy – obejmujący budżet państwa (BP), budżet środków europejskich, jednostki pozabudżetowe budżetu państwa (zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze, dochody własne jednostek budżetowych oraz fundusze motywacyjne), agencje państwowe oraz Polską Akademię Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne, państwowe instytucje kultury i instytucje filmowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest organ administracji rządowej lub inna jednostka zaliczana do podsektora rządowego, uczelnie publiczne, państwowe fundusze celowe, Polską Organizację Turystyczną, Transportowy Dozór Techniczny, Urząd Dozoru Technicznego, Polskie Centrum Akredytacji, Polski Instytut Sztuki Filmowej, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Polski Klub Wyścigów Konnych, Rzecznika Ubezpieczonych, Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki, Centrum Usług Logistycznych,

b) samorządowy – obejmujący budżety jednostek samorządu terytorialnego (JST) oraz ich związki, jednostki pozabudżetowe samorządu terytorialnego (zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze, dochody własne jednostek budżetowych) oraz samorządowe fundusze celowe, samorządowe instytucje kultury, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest jednostka samorządu terytorialnego, wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej,

c) ubezpieczeń społecznych – obejmujący Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Rezerwy Demograficznej, Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ), Fundusz Pracy, Fundusz Składkowy, Fundusz Motywacyjny, Fundusz Administracyjny, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Obowiązujące regulacje prawne (ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.)) nie definiują podziału jednostek sektora finansów publicznych na podsektory. Powyższa klasyfikacja jednostek sektora finansów

publicznych na podsektory przyjmuje przyporządkowanie zgodne z metodyką unijną (ESA'95). Podział ten zgodny jest z podziałem na podsektory, jaki określony był w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), z wyjątkiem klasyfikacji Funduszu Pracy i Narodowego Funduszu Zdrowia – jednostki te zostały przeklasyfikowane z podsektora rządowego do podsektora ubezpieczeń społecznych. Począwszy od 2010 r. z budżetu państwa zostały wyodrębnione środki na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich w części podlegającej refundacji (budżet środków europejskich). Dochody budżetu środków europejskich wykazywane są w pozycji środki z UE i innych źródeł niepodlegające zwrotowi, natomiast wydatki mogą być klasyfikowane we wszystkich pozycjach wydatkowych.

Syntetyczne zestawienie dochodów i wydatków sektora finansów publicznych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	2009	2010	2009	2010	2009	2010	nominalnie	realnie*
	w mld zł		*%PKB*		*%*		3:2	3:2
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*
I. Dochody ogółem	539,9	551,1	40,2	38,9	100,0	100,0	102,1	99,5
1. Dochody bieżące	497,3	503,0	37,0	35,5	92,1	91,3	101,1	98,6
a) dochody podatkowe	268,0	276,0	19,9	19,5	49,6	50,1	103,0	100,4
b) dochody niepodatkowe	229,3	227,1	17,1	16,0	42,5	41,2	99,0	96,5
2. Dochody kapitałowe	6,5	7,1	0,5	0,5	1,2	1,3	109,1	106,3
3. Środki z UE i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	36,1	41,0	2,7	2,9	6,7	7,4	113,6	110,7
II. Wydatki ogółem	590,0	635,8	43,9	44,9	100,0	100,0	107,8	105,0
1. Wydatki bieżące	521,5	553,8	38,8	39,1	88,4	87,1	106,2	103,5
2. Wydatki kapitałowe	68,5	81,9	5,1	5,8	11,6	12,9	119,7	116,6
III. Wynik (I-II)	-50,1	-84,7	-3,7	-6,0	x	x	x	x

Dane za rok 2009 zmienione w stosunku do prezentowanych w Sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. głównie z powodu uzyskania od części jednostek ostatecznych danych. Za rok 2010 dane wstępne.
* Jako deflatora użyto wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Dochody i wydatki sektora finansów publicznych i jego podsektorów prezentowane są po wyeliminowaniu transferów odpowiednio wewnątrz sektora i podsektorów. Oznacza to, że za dochody sektora/podsektora finansów publicznych uważa się tylko te wpływy, które pochodzą spoza sektora/podsektora, a za wydatki – środki przekazane poza sektor/podsektor finansów publicznych. Dochody i wydatki sektora/podsektora jako całości są więc mniejsze niż suma dochodów i wydatków ujętych w sprawozdaniach poszczególnych jednostek zaliczanych do sektora/podsektora finansów publicznych.

Szczegółowe zestawienie dochodów i wydatków sektora finansów publicznych w podziale na podsektory zawiera tablica zamieszczona w załączniku.

1.1. Dochody sektora finansów publicznych

Poziom dochodów sektora finansów publicznych determinowany jest kształtowaniem się ogólnej sytuacji makroekonomicznej, jak i uwarunkowań instytucjonalnych. Dochody sektora finansów publicznych wyniosły w 2010 r. 551.098,5 mln zł i w porównaniu z 2009 r. wzrosły nominalnie o 2,1%, a realnie spadły o 0,5%. W 2010 r. relacja dochodów sektora finansów publicznych, po wyeliminowaniu wzajemnych transferów, do PKB wyniosła 38,9%, wobec 40,2% PKB w 2009 r. Spadek udziału dochodów sektora finansów publicznych w PKB wynikał z niższych dynamik wzrostu dochodów podatkowych innych niż podatki pośrednie i dochodów niepodatkowych w porównaniu z dynamiką wzrostu nominalnego PKB.

Głównym źródłem dochodów sektora finansów publicznych były wpływy podatkowe stanowiące 50,1% łącznych wpływów sektora. Wyniosły one 275.962,3 mln zł i w porównaniu z 2009 r. wzrosły nominalnie o 3,0%, a w ujęciu realnym o 0,4%. Czynnikiem negatywnie wpływającym na poziom dochodów sektora finansów publicznych były podatki dochodowe, a w szczególności wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych. Spadek wpływów z podatków dochodowych związany był ze skutkami spowolnienia gospodarczego z 2009 r. (rozliczanie strat z lat ubiegłych).

Dochody niepodatkowe stanowiące 41,2% łącznych wpływów sektora wyniosły w 2010 r. 227.070 mln zł i w stosunku do roku poprzedniego spadły nominalnie o 1%, zaś realnie o 3,5%. Spadek dochodów niepodatkowych był z jednej strony wynikiem nominalnego wzrostu o 4,3% wpływów ze składek (realnie o 1,7%) stanowiące ok. 59% skonsolidowanych dochodów niepodatkowych sektora, z drugiej zaś spadku pozostałych dochodów niepodatkowych nominalnie o 7,7% (realnie aż o 10%).

Spadek dochodów w relacji do PKB odnotowały wszystkie podsektory, przy czym największy spadek odnotował podsektor samorządowy.

W 2010 r. 31,2% nieskonsolidowanych dochodów sektora finansów publicznych podlegało konsolidacji między poszczególnymi podmiotami tego sektora (wobec 29,5% w 2009 r.).

Kierunki realokacji dochodów w 2010 r. ilustruje poniższa tablica, której wiersze opisują transfery "z" danego elementu sektora finansów publicznych, kolumny zaś transfery "do" określonego elementu. Np. budżet państwa przekazał podsektorowi ubezpieczeń społecznych 59,5 mld zł, w tym Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych 41,9 mld zł. Podsektor rządowy otrzymał z budżetów jednostek samorządu terytorialnego 3,0 mld zł.

w mld zł

Wyszczególnienie	**Podsektor rządowy**	Budżet państwa	agencje państwowe	pozostałe jednostki	**Podsektor samorządowy**	budżety jst	pozostałe jednostki	**Podsektor ubezpieczeń społecznych**	FUS	FER	pozostałe jednostki	**Razem transfery przekazane**
1. Podsektor rządowy	**22,5**	**1,1**	**3,4**	**18,1**	**84,9**	**84,0**	**0,8**	**63,5**	**44,0**	**14,9**	**4,6**	**170,9**
budżet państwa	**18,5**	0,0	3,3	15,3	**72,8**	72,5	0,2	**59,5**	41,9	14,9	2,7	**150,8**
agencje państwowe	**1,7**	0,8	0,1	0,7	**0,0**	0,0	0,0	**0,2**	0,2	0,0	0,0	**1,9**
pozostałe jednostki	**2,4**	0,2	0,0	2,2	**12,0**	11,5	0,6	**3,9**	2,0	0,0	1,9	**18,3**
2. Podsektor samorządowy	**3,1**	**2,8**	**0,0**	**0,3**	**16,0**	**3,1**	**12,9**	**12,5**	**9,9**	**0,0**	**2,6**	**31,6**
budżety jst	**3,0**	2,8	0,0	0,2	**15,5**	2,6	12,9	**9,3**	7,1	0,0	2,2	**27,8**
pozostałe jednostki	**0,1**	0,0	0,0	0,1	**0,5**	0,5	0,0	**3,2**	2,8	0,0	0,4	**3,8**
3. Podsektor ubezpieczeń społecznych	**7,1**	**0,0**	**0,0**	**7,1**	**24,7**	**0,2**	**24,5**	**15,4**	**9,0**	**0,0**	**6,5**	**47,3**
FUS	**0,0**	0,0	0,0	0,0	**0,0**	0,0	0,0	**3,8**	0,0	0,0	3,8	**3,8**
FER	**0,0**	0,0	0,0	0,0	**0,0**	0,0	0,0	**2,3**	0,0	0,0	2,3	**2,3**
pozostałe jednostki	**7,1**	0,0	0,0	7,1	**24,7**	0,2	24,5	**9,4**	9,0	0,0	0,4	**41,2**
Razem transfery otrzymane	**32,8**	**3,9**	**3,4**	**25,5**	**125,5**	**87,3**	**38,2**	**91,5**	**62,9**	**14,9**	**13,6**	**249,8**
Saldo transferów (otrzymane - przekazane)	**-138,1**	**-146,9**	**1,5**	**7,2**	**93,9**	**59,5**	**34,5**	**44,2**	**59,2**	**12,6**	**-27,6**	**X**

Największa kwota wewnętrznych transferów sektora finansów publicznych dotyczy transferów z budżetu państwa do jednostek samorządu terytorialnego. Jednostki samorządu terytorialnego otrzymały z budżetu państwa (głównie w formie dotacji i subwencji) 72,5 mld zł, tj. 29% ogólnej kwoty wewnętrznych transferów.

W roku 2010 w stosunku do roku poprzedniego znacząco wzrosła pozycja podsektora ubezpieczeniowego jako beneficjenta netto transferów, co wynikało głównie z wyższych niż w 2009 r. dotacji do FUS, natomiast pogorszeniu uległa sytuacja podsektora rządowego, który w obu latach był płatnikiem netto. O istotnej roli budżetu państwa w redystrybucji dochodów publicznych świadczy fakt, iż budżet państwa, którego dochody własne w 2010 r. stanowiły 44,7% skonsolidowanych dochodów sektora finansów publicznych zrealizowały 22,7% skonsolidowanych wydatków całego sektora. Natomiast jednostki samorządu terytorialnego, których dochody własne stanowiły w 2010 r. 13,7% skonsolidowanych dochodów sektora finansów publicznych, zrealizowały 23,6% skonsolidowanych wydatków całego sektora.

1.2. Wydatki sektora finansów publicznych

Wydatki sektora finansów publicznych wyniosły w 2010 r. 635.774,3 mln zł i w porównaniu z 2009 r. wzrosły nominalnie o 7,8%, a w ujęciu realnym o 5%. W 2010 r. relacja wydatków sektora finansów publicznych, po wyeliminowaniu wzajemnych transferów, do PKB wyniosła 44,9% i wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,0 punkt procentowy.

Duży udział wydatków sektora stanowią nadal wydatki socjalne przeznaczone na finansowanie emerytur, rent, zasiłków rodzinnych, zasiłków dla bezrobotnych, innych zasiłków i świadczeń oraz stypendia. Na wydatki te w 2010 r. przypadało 37,3% łącznych wydatków sektora finansów publicznych, wobec 38,1% w 2009 r. Nominalnie zwiększyły się one o 5,6%, a realnie o 2,9%. Wzrost wydatków socjalnych zdeterminowany był wskaźnikiem waloryzacji emerytur i rent, który zgodnie z Komunikatem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 lutego 2010 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2010 r. wyniósł w 2010 r. 104,62%. (realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w 2009 r. w stosunku do 2008 r. wyniósł 2,1%, zaś średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2009 r. w stosunku do 2008 r. wyniósł 4,2%).

Inne wydatki bieżące przeznaczone głównie na wypłatę wynagrodzeń i wydatki rzeczowe, wzrosły nominalnie o 6,4%, a realnie o 3,7% i stanowiły 40,7% (wobec 41,2% w 2009 r.) łącznej kwoty wydatków.

Wydatki na obsługę długu w 2010 r. w stosunku do 2009 r. nominalnie zwiększyły się o 7,0%, a realnie o 4,3%. Udział tych wydatków w ogólnej kwocie wydatków sektora wyniósł 5,7% (wobec 5,8% w roku poprzednim).

1.3. Wynik sektora finansów publicznych

W 2010 r. deficyt sektora finansów publicznych pogłębił się w stosunku do roku 2009 i wzrósł z poziomu 50.129,6 mln zł (3,7% PKB) do 84.675,8 mln zł (6% PKB). Pogorszenie wyniku zaobserwowano we wszystkich podsektorach z wyjątkiem podsektora ubezpieczeniowego. Na deficyt sektora finansów publicznych w 2010 r. złożyły się deficyty:

- podsektora rządowego w wysokości 57.109,2 mln zł (4% PKB),
- podsektora samorządowego w wysokości 16.324,6 mln zł (1,2% PKB),
- podsektora ubezpieczeń społecznych w wysokości 11.242,0 mln zł (0,8% PKB).

Powiązania między poszczególnymi segmentami sektora finansów publicznych w 2010 r. i wpływ tych powiązań na ich wyniki finansowe obrazuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	**Podsektor rządowy**	Budżet państwa	agencje państwowe	pozostałe jednostki	**Podsektor samorządowy**	budżety jst	pozostałe jednostki	**Podsektor ubezpieczeń społecznych**	FUS	FER	pozostałe jednostki	**Sektor finansów publicznych**
	mld zł											
1. Dochody ogółem	**340,7**	250,3	7,5	82,8	**209,7**	162,8	46,9	**250,5**	157,6	16,4	76,5	**800,9**
w tym:												
transfery wewnątrz sektora fin. publicznych	**32,8**	3,9	3,4	25,5	**125,5**	87,3	38,2	**91,5**	62,9	14,9	13,6	**249,8**
2. Dochody bez transferów	**307,9**	246,4	4,1	57,3	**84,2**	75,5	8,7	**159,0**	94,7	1,5	62,9	**551,1**
3. Wydatki ogółem	**397,8**	294,9	7,2	95,7	**226,1**	177,8	48,3	**261,7**	160,9	16,6	84,2	**885,6**
w tym:												
Transfery wewnątrz sektora fin. publicznych	**170,9**	150,8	1,9	18,3	**31,6**	27,8	3,8	**47,3**	3,8	2,3	41,2	**249,8**
4. Wydatki bez transferów	**226,8**	144,1	5,3	77,4	**194,5**	150,0	44,5	**214,5**	157,2	14,3	43,0	**635,8**
5. Wynik (1-3)	**-57,1**	-44,6	0,4	-12,9	**-16,3**	-15,0	-1,4	**-11,2**	-3,3	-0,2	-7,7	**-84,7**
6. Wynik "netto" (2-4)	**81,0**	102,3	-1,2	-20,1	**-110,3**	-74,5	-35,8	**-55,4**	-62,5	-12,8	19,9	**-84,7**

2. Fiskalne kryteria konwergencji

Polska jako członek Unii Europejskiej zobligowana jest do wypełnienia nominalnych kryteriów konwergencji (zbieżności) zawartych w Traktacie z Maastricht oraz w dołączonym do niego Protokole nadmiernego deficytu.

Fiskalne kryteria konwergencji dotyczą poziomu deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Stanowią one podstawę do oceny sytuacji fiskalnej kraju i odnoszą się do maksymalnego, dopuszczalnego poziomu deficytu i długu instytucji rządowych i samorządowych. Zgodnie z tymi kryteriami deficyt i dług sektora liczony jest według zasad Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych[1] (ESA'95).

Wykorzystywane przez Komisję Europejską dane statystyczne w odniesieniu do sektora instytucji rządowych i samorządowych różnią się od danych opracowywanych w oparciu o ustawę o finansach publicznych w kwestii zakresu podmiotowego sektora, innej klasyfikacji niektórych transakcji oraz odmiennej koncepcji rachunkowej (dane prezentowane są na

[1] European System of Integrated Economic Accounts.

bazie memoriałowej, polegającej na rejestrowaniu operacji w momencie ich powstania, zmiany, ustania lub wygaśnięcia, a nie w momencie kasowego przepływu środków pieniężnych; dodatkowo należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne są wykazywane w wysokości możliwej do ściągnięcia).

Zakres podmiotowy sektora zgodnie z metodologią ESA'95 zasadniczo jest zgodny z ustawą o finansach publicznych, z kilkoma wyjątkami. Poza sektorem klasyfikowana jest Polska Agencja Żeglugi Powietrznej oraz Polski Klub Wyścigów Konnych (wchodzące w skład sektora zdefiniowanego wg ustawy o finansach publicznych), do sektora włączone są natomiast fundusze BGK, tj. Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Kolejowy, Fundusz Termomodernizacji i Remontów, Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych, Fundusz Żeglugi Śródlądowej, Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich, Fundusz Strefowy, Krajowy Fundusz Kapitałowy, Fundusz Dopłat (klasyfikowane zgodnie z ustawą o finansach publicznych poza sektorem).

Wielkość liczonego wg zasad ESA'95 deficytu sektora nie powinna przekroczyć 3% PKB, natomiast wielkość długu 60% PKB. Jeśli na podstawie przesyłanych przez kraj tzw. notyfikacji fiskalnych o wysokości deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych lub swojej własnej oceny sytuacji fiskalnej Komisja Europejska stwierdzi ryzyko przekroczenia lub przekroczenie wyżej wymienionych wartości referencyjnych uzyskuje prawną podstawę do podjęcia w stosunku do kraju procedury, służącej ograniczeniu nadmiernego deficytu. 13 maja 2009 r. Komisja Europejska przygotowała raport w trybie obowiązującego art. 126(3) TWE (dawny art. 104(3) TWE) w sprawie wszczęcia procedury nadmiernego deficytu wobec Polski. Zgodnie z rekomendacją Rady Ecofin z 7 lipca 2009 r., Polska jest zobowiązana do korekty nadmiernego deficytu do 2012 r.

Według wstępnego szacunku GUS[2] deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wg ESA'95 wyniósł w 2010 r. 111.154 mln zł (7,9% PKB) i był wyższy w stosunku do 2009 r. o 12.440 mln zł. W porównaniu do 2009 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB wzrósł o ok. 0,5 pkt. proc.

Wielkość deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych była zdeterminowana przez:

– deficyt podsektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym, który wyniósł 83.891 mln zł (5,9% PKB) i w stosunku do 2009 r. pogłębił się o 12.420 mln zł, tj. 0,6 pkt. proc. PKB,

[2] Komunikat GUS dotyczący deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2010 r. (tzw. notyfikacja fiskalna) z dnia 26 kwietnia 2011 r.

- deficyt podsektora instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym w wysokości 16.074 mln zł (1,1% PKB) i w stosunku do 2009 r. pogłębił się o 2.042 mln zł, tj. o 0,1 pkt. proc. PKB,
- deficyt podsektora funduszy ubezpieczeń społecznych w kwocie 11.189 mln zł (0,8% PKB) i w stosunku do 2009 r. zmniejszył się o 2.022 mln zł, tj. o 0,2 pkt. proc. PKB.

Część VI

Dyscyplina finansów publicznych

1. Działalność Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych w 2010 r.

Główna Komisja Orzekająca w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych (dalej w skrócie GKO) jest organem drugiej instancji orzekającym w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, z późn. zm. – zwanej dalej uondfp). Rozpoznaje środki zaskarżenia, tj. odwołania od orzeczeń i zażalenia na postanowienia wydane przez komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, wniesione przez strony za pośrednictwem komisji orzekającej, która wydała zaskarżane rozstrzygnięcie (art. 138 ust. 1 uondfp). GKO jest również organem właściwym do stwierdzenia nieważności prawomocnego postanowienia lub orzeczenia wydanego przez komisję orzekającą w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a także rozstrzyga w przedmiocie wznowienia postępowania, zakończonego prawomocnym postanowieniem lub orzeczeniem wydanym przez komisję orzekającą w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 157 i 163 ust. 3 uondfp).

Przewodniczący GKO rozpatruje zażalenia na zarządzenia przewodniczących komisji orzekających, określa właściwość komisji w sprawach spornych oraz sprawuje nadzór administracyjny nad działalnością komisji orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 138 ust. 1, art. 81 ust. 2 – 4, art. 194 i 195 uondfp).

Na 1 stycznia 2010 r. GKO miała do rozpoznania 14 odwołań wniesionych w 2009 r. od 13 orzeczeń wydanych w pierwszej instancji. Ponadto w 2010 r. wpłynęło do GKO 151 odwołań od 131 orzeczeń wydanych w pierwszej instancji. W sumie więc do rozpoznania pozostawało w 2010 r. 165 odwołań od 144 orzeczeń wydanych w pierwszej instancji.

1. Z ogólnej liczby 151 odwołań wniesionych w 2010 r. – 112 zostało wniesionych przez obwinionych, a 39 przez rzeczników dyscypliny finansów publicznych.
2. Do GKO w 2010 r. wpłynęło:
   - 104 odwołania wniesione od orzeczeń wydanych przez regionalne komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy regionalnych izbach obrachunkowych,

– 47 odwołań wniesionych od orzeczeń wydanych przez resortowe komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy ministrach i Wspólną Komisję Orzekającą.

3. GKO rozpoznała w 2010 r. 117 odwołań, z czego: 13 odwołań wniesionych w 2009 r. oraz 104 odwołania wniesione w 2010 r.

4. Na 1 stycznia 2011 r. pozostało do rozpoznania 48 odwołań (w tym odwołanie z 2009 r., co do którego postępowanie zostało zawieszone na podstawie art. 25 ust. 2 uondfp, z uwagi na wszczęcie postępowania karnego w sprawie objętej zarzutami w postępowaniu o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych). Pozostałe do rozpoznania sprawy zostały załatwione na początku 2011 r., z wyjątkiem dwóch. Rozprawy wyznaczone w tych dwóch sprawach zostały odroczone (odwołane) na wniosek obwinionych, którzy należycie usprawiedliwili swoją nieobecność (art. 125 pkt 3 uondfp).

5. W 2010 r. GKO rozstrzygnęła sprawy w następujący sposób:

rodzaj rozstrzygnięcia Głównej Komisji Orzekającej	rok wpływu odwołania		łączna liczba rozstrzygnięć
	2010 r.	2009 r.	
utrzymanie w mocy zaskarżonego orzeczenia	30	4	34
uchylenie, zmiana zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części	33	3	36
uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w całości lub w części	27	4	31
umorzenie postępowania	4	1	5
pozostawienie odwołania bez rozpoznania	7	1	8
odmowa przyjęcia odwołania	3	0	3
Łączna liczba rozstrzygnięć	104	13	117

6. Uchylając zaskarżone orzeczenie w całości lub części i orzekając co do istoty, GKO:
   - w 25 przypadkach uniewinniła obwinionych, których dotyczyło złożone odwołanie (w ramach tych 25 przypadków w stosunku do 1 uniewinnionego obwinionego umorzyła postępowanie w części z uwagi na znikomy stopień szkodliwości naruszenia dla finansów publicznych w odniesieniu do części zarzutów),
   - w 8 przypadkach złagodziła karę w stosunku do obwinionych lub odstąpiła od jej wymierzenia (w ramach tych 8 przypadków 2 obwinionych uniewinniła od części zarzutów),
   - w 2 przypadkach utrzymała karę uniewinniając jednocześnie obwinionych od części zarzutów,
   - w 1 przypadku zaostrzyła obwinionemu karę.
7. Spośród orzeczeń uchylających orzeczenia komisji orzekających I instancji i uniewinniających obwinionych od stawianych zarzutów:
   - 16 dotyczyło obwinionych, którym przypisano odpowiedzialność orzeczeniami wydanymi w I instancji przez regionalne komisje orzekające,
   - 8 dotyczyło obwinionych, którym przypisano odpowiedzialność orzeczeniami wydanymi w I instancji przez resortowe komisje orzekające działające przy ministrach.

   Głównymi przyczynami rozstrzygania spraw w powyższy sposób były:
   - zmiana stanu prawnego następująca między datą wydania orzeczenia przez komisję orzekającą I instancji a wydaniem orzeczenia przez GKO, powodująca że przepisy ustaw obowiązujących w czasie orzekania przez GKO uznawane były jako względniejsze dla sprawcy (podstawa – art. 24 ust. 2 uondfp),
   - ustalenie, że sprawcy nie można przypisać winy w czasie popełnienia naruszenia (art. 19 ust. 2 uondfp),
   - błędne ustalenie stanu faktycznego albo błędna interpretacja przepisów prawa, w szczególności odnośnie do możliwości ponoszenia odpowiedzialności przez osoby, którym powierzono obowiązki w zakresie gospodarki finansowej (podstawa – art. 78 ust. 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 78 ust. 3 uondfp).
8. Zgodnie z art. 147 ust. 1 pkt 3 uondfp, GKO może uchylić orzeczenie komisji orzekającej pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania. Spośród takich orzeczeń GKO:
   - 24 dotyczyło orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez regionalne komisje orzekające (w ramach tych 24 przypadków, w stosunku do 1 obwinionego, którego

sprawę przekazywano do ponownego rozpoznania, GKO umorzyła postępowanie w części, z uwagi na znikomy stopień szkodliwości naruszenia dla finansów publicznych w odniesieniu do części zarzutów),

- 7 dotyczyło orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez resortowe komisje orzekające działające przy ministrach.

Podejmując takie rozstrzygnięcia, GKO najczęściej wskazywała na:

- braki w materiale dowodowym uniemożliwiające rozstrzyganie sprawy w II instancji,
- konieczność zagwarantowania obwinionemu prawa do obrony oraz zachowania zasady dwuinstancyjności,
- konieczność ponownego rozpoznania sprawy ze względu na treść art. 146 ust. 2 uondfp, zgodnie z którym w przypadku wniesienia odwołania na niekorzyść obwinionego, który został uniewinniony przez komisję orzekającą lub w stosunku do którego postępowanie umorzono, GKO nie może wymierzyć mu kary, a jeżeli uzna, że wymierzenie kary jest uzasadnione, przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania.

9. GKO umarzała postępowania ze względu na:
   - upływ terminu do orzekania w sprawie (przedawnienie karalności) – odnośnie do 1 obwinionego,
   - znikomy stopień szkodliwości naruszenia dla finansów publicznych – odnośnie do 3 obwinionych

   (przesłanki umorzenia postępowania określa art. 78 ust. 1 uondfp).

10. Pozostawienie środka zaskarżenia bez rozpoznania następuje w wyniku jego wycofania przez stronę postępowania (art. 140 ust. 2 uondfp). Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych, na podstawie art. 140 ust. 1 uondfp, wycofał ogółem 7 odwołań, złożonych przez rzeczników dyscypliny finansów publicznych. Ponadto 1 odwołanie zostało wycofane przez składającego je obwinionego.

    Odmowa przyjęcia środka zaskarżenia następuje na podstawie art. 139 pkt 1 uondfp, tj. jeżeli środek zaskarżenia został wniesiony po terminie lub przez osobę nieuprawnioną. Przewodniczący GKO odmówił przyjęcia odwołania w 2 przypadkach, a wyznaczony skład orzekający w 1 przypadku (w związku z art. 149 uondfp).

    Liczba odwołań, które pozostawiono bez rozpoznania oraz co do których odmówiono ich przyjęcia, została uwzględniona zarówno w liczbie wniesionych odwołań jak i w tabeli ukazującej sposób rozpoznania spraw przez GKO (zob. tabela w pkt 4).

11. W 2010 r. GKO rozpoznała 1 zażalenie na postanowienie komisji orzekającej pierwszej instancji o umorzeniu postępowania z uwagi na przedawnienie karalności, które

wpłynęło do GKO pod koniec 2009 r. Rozpoznając sprawę na początku 2010 r. GKO umorzyła postępowanie z uwagi na przedawnienie karalności.

12. W 2010 r. do GKO wpłynęły 2 wnioski obwinionych o wznowienie postępowań zakończonych prawomocnymi orzeczeniami komisji orzekających pierwszej instancji, przypisującymi odpowiedzialność obwinionym. GKO wydała w tych sprawach postanowienia. W jednym przypadku uwzględniła wniosek, a w drugim odmówiła wznowienia postępowania.

13. Do Przewodniczącego GKO w 2010 r. wpłynął 1 wniosek o rozstrzygnięcie sporu o właściwość między komisjami orzekającymi. Na podstawie art. 81 ust. 4 uondfp Przewodniczący GKO wskazał komisję właściwą do rozpoznania sprawy.

14. W 2010 r. do Przewodniczącego GKO wpłynął 1 wniosek o wyrażenie zgody na wypowiedzenie stosunku pracy osobie wchodzącej w skład komisji orzekającej. Wniosek wskazywał na przyczyny wypowiedzenia (leżące po stronie pracodawcy) i został uwzględniony.

15. W 2010 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wpłynęło 18 skarg na orzeczenia GKO i 1 skarga na postanowienie GKO. Z rozpoznanych w 2010 r. przez WSA w Warszawie skarg na orzeczenia GKO, które wpłynęły do Sądu w 2010 r. i wcześniej, WSA w Warszawie w 5 przypadkach odrzucił skargi, w 10 przypadkach oddalił skargi. 3 wyroki WSA w Warszawie oddalające skargi i 1 postanowienie o odrzuceniu skargi na orzeczenia GKO zostały w 2010 r. zaskarżone skargami kasacyjnymi, przy czym skarga kasacyjna na postanowienie o odrzuceniu skargi na orzeczenie GKO została odrzucona przez WSA. WSA wydał 2 postanowienia o odmowie wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia GKO. Na jedno z tych postanowień obwiniony złożył zażalenie do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

16. W 2010 r. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie uwzględnił wniesioną przez obrońcę obwinionego skargę kasacyjną na wyrok WSA uchylający orzeczenie GKO o uniewinnieniu obwinionego, uchylił wyrok WSA i oddalił skargę na orzeczenie GKO. NSA oddalił natomiast skargę kasacyjną GKO na wyrok WSA uchylający orzeczenie GKO o przypisaniu obwinionemu odpowiedzialności.

17. Przewodniczący GKO prowadzi rejestr osób odpowiedzialnych za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w ramach którego udziela się odpowiedzi na zapytania o karalność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W rejestrze zarejestrowano w 2010 r. 814 osób oraz usunięto z niego dane dotyczące 691 osób, wobec których nastąpiło zatarcie ukarania oraz 1 osoby, co do której wznowiono postępowanie. Ponadto, udzielono 1.944 odpowiedzi na zapytania o karalność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

18. Zgodnie z art. 194 uondfp, Przewodniczący GKO sprawuje nadzór administracyjny nad działalnością komisji orzekających I instancji. Z informacji uzyskanych w ramach sprawowania tego nadzoru wynika, co następuje.

a) Średni okres czasu upływający od daty złożenia wniosku do wyznaczenia terminu rozprawy wynosi ok. 1 miesiąca.

b) Częstotliwość odbywania się rozpraw przed komisjami orzekającymi jest bardzo zróżnicowana – od kilku w ciągu roku do 3 w skali tygodnia (z zastrzeżeniem, że dwie komisje nie miały żadnej sprawy, a kilka rozstrzygnęło po jednej w trakcie roku).

c) Większość orzeczeń zapada bez konieczności odraczania rozprawy. Głównymi przyczynami odraczania rozpraw są:

- niemożność rozpoznania sprawy w ciągu jednego terminu rozprawy (zawiłość sprawy),
- konieczność uzupełnienia materiału dowodowego,
- wniosek strony (kategoryczna treść art. 125 pkt 3 uondfp).

d) Większość uzasadnień do rozstrzygnięć była sporządzana terminowo. Przekroczenia 21-dniowego, instrukcyjnego terminu do doręczenia stronom orzeczenia wraz z uzasadnieniem wynikały głównie z problemów związanych z doręczeniami.

e) Szczegółowej analizie w zakresie przestrzegania terminów w postępowaniu o naruszenie dyscypliny finansów publicznych poddano 30 spraw, które wpłynęły do GKO. Z badania tego wynika, co następuje.

- Średni okres upływający między złożeniem wniosku przez rzecznika dyscypliny finansów publicznych a przekazaniem sprawy do GKO w wyniku wpłynięcia środka zaskarżenia wynosi ok. 6 miesięcy.
- Okres upływający między złożeniem wniosku przez rzecznika dyscypliny finansów publicznych a przekazaniem sprawy do GKO w wyniku wpłynięcia środka zaskarżenia wyniósł:
  - do 3 miesięcy – 3 sprawy,
  - od 3 do 6 miesięcy – 14 spraw,
  - powyżej 6 miesięcy – 13 spraw.

  Głównymi przyczynami wydłużania się tego okresu były:
  - rozpoznawanie spraw w kilku terminach rozpraw (sprawy zawiłe),
  - znaczne ilości wniosków pozostających do rozpoznania w komisji orzekającej,
  - niewłaściwa organizacja pracy komisji.

19. W ramach nadzoru administracyjnego Przewodniczący GKO podjął w stosunku do komisji orzekających pierwszej instancji m.in. następujące działania.

- Wydał zlecenie wszystkim komisjom orzekającym, by przygotowały na dzień 30 czerwca i 30 września informacje dotyczące liczby spraw pozostających do rozpoznania z 2009 r. jak również liczbę spraw które wpłynęły do rozpoznania w 2010 r. i ile na wskazany dzień rozpoznano. Zwrócił się również do wszystkich komisji o nadesłanie harmonogramu rozpoznawanych rozpraw. Wszystkie komisje orzekające sporządziły takie sprawozdania z działalności.
- Wydał zalecenie, aby wskazane komisje przesłały rozstrzygnięcia o umorzeniu postępowania z powodu przedawnienia orzekania, umorzeniu postępowania z powodu znikomej szkodliwości czynu dla finansów publicznych, umorzeniu z uwagi na to, iż działanie lub zaniechanie było podjęte wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego. Wskazane komisje orzekające przesłały do GKO wszystkie rozstrzygnięcia o umorzeniu postępowania.
- Zwrócił się do wskazanych komisji, aby wskazały przyczyny nierozpoznania wszystkich spraw w 2009 r. jak również wskazanie terminów rozpraw, na których będą rozpoznawane zaległe sprawy. Przewodniczący GKO otrzymał takie informacje od wskazanych komisji. Główną przyczyną nierozpoznania spraw był wpływ spraw pod koniec roku 2009 r., niedobory finansowe w Regionalnych Izbach Obrachunkowych oraz wygaśnięcie w II połowie roku 2009 czteroletniej kadencji komisji i powołanie nowych składów, co wiązało się z zawieszeniem prac komisji na czas powołań.
- Polecił Regionalnej Komisji Orzekającej przy RIO w Krakowie, aby mimo ograniczenia wydatków o 10% w 2009 r. i ograniczenia tym samym środków w 2010 r. nie zaniechała wykonywania obowiązków orzeczniczych wynikających z ustawy.
- Zwrócił uwagę na obowiązek przeprowadzenia szkoleń dla nowych członków komisji.
- Zwrócił uwagę kilku komisjom na zasadę orzekania jednej kary za kilka czynów i interpretację art. 37 uondfp.
- Przypomniał kilku komisjom o potrzebie przesłania aktualnego składu nowo powołanych komisji.
- Pouczył kilka komisji o obowiązku niezwłocznego przekazywania orzeczeń prawomocnych i zgłoszeń osób do rejestru.
- Przedstawił stanowisko odnośnie do kwestii udostępniania informacji publicznej (wszystkie komisje).

- Przedstawił stanowisko odnośnie do kwestii orzekanych kosztów postępowania (kilka komisji).
- Zwrócił uwagę na kwestie złożenia pełnomocnictwa, które podlega opłacie skarbowej i interpretację art. 141 ust. 1 uondfp dotyczącego zasad uprawomocniania się orzeczeń i postanowień.
- Zwrócił uwagę na kwestię terminowego doręczania orzeczeń stronom I przekazywania ich odpisów do GKO.

Większość czynności podejmowanych przez Przewodniczącego GKO dotyczyło nadzoru nad terminowym rozpoznawaniem spraw, które pozostawały do rozpoznania w 2009 r. Pozostawanie znacznej liczby tych spraw spowodowane było głównie zakończeniem kadencji komisji orzekających i koniecznością powołania nowych komisji oraz niedoborem środków finansowych w regionalnych komisjach orzekających. Działania te przyniosły efekt w postaci rozpoznania prawie wszystkich wyżej wskazanych spraw do końca 2010 r. Ponadto wzrosła sprawność działania komisji orzekających, o czym świadczy większa liczba spraw rozpoznanych w roku sprawozdawczym i mniejsza liczba spraw pozostających do rozpoznania na koniec roku sprawozdawczego w porównaniu z poprzednim rokiem sprawozdawczym. Tym samym zlikwidowano zaległości powstałe w 2009 r. na skutek zakończenia kadencji komisji orzekających i niedoborów finansowych.

20. W 2010 r. kontynuowano opracowywanie „Biuletynu orzecznictwa w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych" – kwartalnika zawierającego wybór orzeczeń GKO, komisji orzekających I instancji oraz wyroków WSA i NSA, wydawanego przez Ministerstwo Finansów. Biuletyn ten otrzymują podmioty związane z dochodzeniem odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych a także państwowe uczelnie wyższe. W formie elektronicznej kwartalnik zamieszczany jest na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. Rozpowszechnianie Biuletynu ma służyć poszerzeniu wiedzy z zakresu finansów publicznych oraz wspomaganiu funkcji prewencyjnej orzeczeń. W formie elektronicznej, na portalu Ministerstwa Finansów znajduje się ponadto pełna baza orzecznictwa GKO (orzeczenia wydane od 1 lipca 2005 r.).

2. Działalność komisji orzekających w I instancji (przy ministrach i regionalnych izbach obrachunkowych)

Komisjami orzekającymi, na podstawie art. 46 uondfp, są:

- resortowe komisje orzekające przy ministrach kierujących działem lub działami administracji rządowej – 17 komisji, Wspólna Komisja Orzekająca, Komisja Orzekająca

przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (zwane dalej resortowymi komisjami orzekającymi),

– regionalne komisje orzekające przy regionalnych izbach obrachunkowych (zwane dalej regionalnymi komisjami orzekającymi) – 16 komisji.

Na podstawie art. 135 ust. 1 uondfp komisje orzekające wydają orzeczenia o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, uniewinnieniu, albo umorzeniu postępowania.

Zgodnie z art. 31 uondfp komisje orzekające mogą wymierzyć karę upomnienia, nagany, karę pieniężną oraz karę zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznym. W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, na podstawie art. 36 uondfp, komisje orzekające mogą odstąpić od wymierzenia kary.

1. Na początku 2010 r. w komisjach orzekających pierwszej instancji oczekiwały na rozstrzygnięcie sprawy (patrz zał. nr 1, 2 i 3) dotyczące 590 obwinionych, w tym:
   - w regionalnych komisjach orzekających 461 obwinionych,
   - w resortowych komisjach orzekających 129 obwinionych.

   Pozostawanie znacznej liczby tych spraw spowodowane było głównie zakończeniem kadencji komisji orzekających w 2009 r. i koniecznością powołania nowych komisji oraz niedoborem środków finansowych w regionalnych komisjach orzekających. (w zakresie czynności podejmowanych wobec komisji orzekających przez Przewodniczącego GKO w ramach nadzoru administracyjnego – zob. pkt 12 Sprawozdania z działalności Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych w 2010 r.).
2. W 2010 r. do komisji orzekających w pierwszej instancji wpłynęły wnioski o ukaranie złożone wobec 1.324 obwinionych, przy czym do:
   - regionalnych komisji orzekających wobec 1.085 obwinionych,
   - resortowych komisji orzekających wobec 239 obwinionych.

   Ponadto, GKO zwróciła do ponownego rozpoznania sprawy dotyczące 34 obwinionych (do regionalnych komisji orzekających sprawy dotyczące 26 obwinionych i do resortowych komisji orzekających – 8 obwinionych). W sumie więc komisje orzekające pierwszej instancji miały do rozpoznania w 2010 r. sprawy dotyczące 1.948 obwinionych, w tym w regionalnych komisjach orzekających dotyczyły one 1.572 obwinionych a w resortowych komisjach orzekających 376 obwinionych.

3. Komisje orzekające pierwszej instancji wydały w 2010 r. rozstrzygnięcia wobec 1458 obwinionych, w tym:

   – regionalne komisje orzekające wobec 1162 obwinionych,

   – resortowe komisje orzekające wobec 296 obwinionych.

   Na koniec roku do rozstrzygnięcia pozostały sprawy dotyczące 480 obwinionych, w tym w regionalnych komisjach orzekających wobec 400 obwinionych i w resortowych komisjach orzekających wobec 80 obwinionych. Różnica pomiędzy liczbą złożonych wniosków a rozpoznanych spraw wynika z połączenia niektórych kilku wniosków w jeden wniosek.

4. Z ogółu 1162 spraw rozstrzygniętych w ciągu 2010 r. przez regionalne komisje orzekające najwięcej spraw rozstrzygnęły regionalne komisje orzekające w:

   – Poznaniu – 145 spraw,

   – Katowicach – 124 sprawy,

   – Krakowie – 118 spraw,

   – Kielcach – 111 spraw,

   a najmniej regionalne komisje orzekające w:

   – Białymstoku – 2 sprawy,

   – Wrocławiu – 11 spraw,

   – Zielonej Górze – 18 spraw.

   Z ogółu 296 spraw rozstrzygniętych w ciągu 2010 r. przez resortowe komisje orzekające najwięcej spraw rozstrzygnęły resortowe komisje orzekające przy:

   – Ministrze Sprawiedliwości – 118 spraw,

   – Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji – 43 sprawy,

   – Ministrze Zdrowia – 27 spraw,

   a najmniej Komisja Orzekająca przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Wspólna Komisja Orzekająca – po 2 sprawy.

   W 2010 roku ani razu nie orzekały komisje przy: Ministrze Rozwoju Regionalnego i Ministrze Skarbu Państwa .

   Powyższe dane wskazują na znaczne dysproporcje w obciążeniu pracą zarówno poszczególnych komisji orzekających, jak i ogólnie w podziale na resortowe i regionalne komisje orzekające. Zdecydowana większość spraw rozstrzygana jest przez regionalne komisje orzekające.

Dysproporcje te zostały dostrzeżone przez Ministra Finansów, który w projekcie założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz innych ustaw przewidział powołanie, w miejsce 17 resortowych komisji orzekających przy ministrach, trzech międzyresortowych komisji orzekających. Projekt ten został przyjęty przez Radę Ministrów 1 marca 2011 r.

5. Komisje orzekające pierwszej instancji wydały orzeczenia wobec 1195 obwinionych, na mocy których:
   - uniewinniono 366 osób, tj. 30,6% wszystkich obwinionych, wobec których wydano orzeczenia, w tym w:
     - regionalnych komisjach orzekających 262 osoby, co stanowi 71,6% wszystkich uniewinnionych,
     - resortowych komisjach orzekających 104 osoby, co stanowi 28,4% wszystkich uniewinnionych,
   - uznano odpowiedzialnymi za naruszenie dyscypliny finansów publicznych 829 osób, tj. 69,4% wszystkich obwinionych, wobec których wydano orzeczenia, z tego:
     - regionalne komisje orzekające orzekły o uznaniu odpowiedzialnymi za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – 697 osób, co stanowi 84,1% obwinionych, którym przypisano odpowiedzialność,
     - resortowe komisje orzekające orzekły o uznaniu odpowiedzialnymi za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – 132 osoby, co stanowi 15,9% obwinionych, którym przypisano odpowiedzialność.
6. Wobec 263 osób umorzono postępowanie, przy czym w:
   - regionalnych komisjach orzekających wobec 203 osób,
   - resortowych komisjach orzekających wobec 60 osób.

Ponadto wnioski rozpoznane w 2010 r., złożone przez rzecznika najczęściej nie kończyły się przypisaniem odpowiedzialności w resortowych komisjach orzekających przy:

- Ministrze Rolnictwa i Rozwoju Wsi – z 15 rozstrzygniętych spraw 13 (czyli 86,7%) nie zakończyło się przypisaniem odpowiedzialności,
- Ministrze Sprawiedliwości – z 118 rozstrzygniętych sprawy 85 (czyli 72%) nie zakończyło się przypisaniem odpowiedzialności,
- Ministrze Gospodarki – z 4 rozstrzygniętych spraw 3 (czyli 75%) nie zakończyło się przypisaniem odpowiedzialności.

W regionalnych komisjach orzekających to samo zjawisko nie miało tak dużych rozmiarów. Wnioski, rozpoznane w 2010 r., złożone przez rzecznika najczęściej nie kończyły się przypisaniem odpowiedzialności w regionalnych komisjach orzekających w :

- Bydgoszczy (na 82 rozstrzygnięte sprawy 59 – czyli 72% – nie zakończyło się przypisaniem odpowiedzialności),
- Szczecinie (na 78 rozstrzygniętych spraw 50 – czyli 64,1% – nie zakończyło się przypisaniem odpowiedzialności).

7. Spośród 829 osób uznanych za odpowiedzialnych za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

   - regionalne komisje orzekające przypisały odpowiedzialność – 697 obwinionym,
   - resortowe komisje orzekające przypisały odpowiedzialność – 132 obwinionym.

   Z ogólnej liczby 829 osób uznanych za odpowiedzialnych za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ukarano 351 osób, tj. 42,3%, w tym:

   - w regionalnych komisjach orzekających – 289 osób,
   - w resortowych komisjach orzekających – 62 osoby.

   Z ogólnej liczby 829 osób uznanych za odpowiedzialnych za naruszenie dyscypliny finansów publicznych wobec 478 osób (57,6%) odstąpiono od wymierzenia kary, w tym:

   - w regionalnych komisjach orzekających wobec 408 osób,
   - w resortowych komisjach orzekających wobec 70 osób.

   Najczęściej komisje orzekające I instancji, odstępując od wymierzenia kary, wskazywały na następujące okoliczności:

   - uprzednią niekaralność obwinionego,
   - wyróżnianie się obwinionego, przed popełnieniem naruszenia, wzorowym spełnieniem obowiązków zawodowych,
   - niską szkodliwość popełnionego naruszenia dla finansów publicznych,
   - podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania uchybień.

   Zgodnie z art. 167 ust. 1 uondfp każdy uznany za odpowiedzialnego za naruszenie dyscypliny finansów publicznych zwraca – na rzecz Skarbu Państwa – koszty postępowania. Koszty te określa się ryczałtowo w wysokości 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

8. W roku 2010 łączna wysokość orzeczonych kosztów postępowania należnych Skarbowi Państwa wyniosła 221 888,20 zł, a wyegzekwowano 207 904,40 zł.

9. W stosunku do 351 osób ukaranych:
   - karą upomnienia ukarano 318 osób (90,6% ukaranych), w tym w regionalnych komisjach orzekających 261 osób i w resortowych komisjach orzekających 57 osób,
   - karą nagany ukarano 28 osób (8% ukaranych), w tym w regionalnych komisjach orzekających 23 osoby i resortowych komisjach orzekających 6 osób,
   - karą pieniężną ukarano 5 osób (1,4% ukaranych) tylko w regionalnych komisjach orzekających, przy czym średnia wysokość kary pieniężnej wyniosła 11.405,56 zł,
   - nie orzeczono kary zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi.
10. Komisje orzekające pierwszej instancji w roku 2010 umorzyły postępowania wobec 330 zarzutów. Umorzenie postępowania było wynikiem ustalenia, że:
   - stopień szkodliwości dla finansów publicznych jest znikomy – 279 zarzutów, co stanowi 84,5%, w tym w regionalnych komisjach orzekających 217 zarzutów i w resortowych komisjach orzekających 62 zarzuty,
   - zarzucanego czynu nie popełniono – 16 zarzutów, co stanowi 4,8%, wszystkie zarzuty w regionalnych komisjach orzekających,
   - w zarzucanym czynie brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych – 12 zarzutów, co stanowi 3,6%, w tym w regionalnych komisjach orzekających 8 zarzutów i w resortowych komisjach orzekających 4 zarzuty,
   - nastąpiło przedawnienie orzekania – 5 zarzutów, co stanowi 1,5%, w tym w regionalnych komisjach orzekających 1 zarzut i w resortowych komisjach orzekających 4 zarzuty,
   - działanie lub zaniechanie wynikało wyłącznie z konieczności ograniczenia skutków zdarzenia losowego – 1 zarzut, co stanowi 0,3%, zarzut postawiony w regionalnej komisji orzekającej,
   - inne – 17 zarzutów, co stanowi 5,1%, w tym w regionalnych komisjach orzekających 10 zarzutów i w resortowych komisjach orzekających 7 zarzutów.
11. Osobom odpowiedzialnym za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przypisano najliczniej popełnienie czynów polegających na:
   - naruszeniu przepisów dotyczących zamówień publicznych (423 czyny, co stanowi 31,6% wszystkich czynów, przy czym w regionalnych komisjach orzekających – 338 czynów i w resortowych komisjach orzekających – 85 czynów),
   - zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji oraz wykazaniu w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z ewidencją księgową

(229 czynów, co stanowi 17,1% wszystkich czynów, przy czym w regionalnych komisjach orzekających – 207 czynów i w resortowych komisjach orzekających – 22 czyny),

- dokonaniu wydatku bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia oraz dopuszczeniu przez kierownika jednostki do dokonania wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w rocznym planie finansowym jednostki wskutek zaniedbania lub niewypełnienia obowiązków w zakresie kontroli finansowej – (159 czynów, co stanowi 11,8% wszystkich czynów, przy czym w regionalnych komisjach orzekających - 138 czynów i w resortowych komisjach orzekających – 21 czynów),
- zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia albo z przekroczeniem upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych – (118 czynów, co stanowi 8,8% wszystkich czynów, przy czym w regionalnych komisjach orzekających 114 czynów i w resortowych komisjach orzekających 4 czyny),
- nieprzekazaniu lub nieterminowym przekazaniu do budżetu pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa, niedokonaniu wpłaty do budżetu w należnej wysokości nadwyżki dochodów własnych przez jednostkę budżetową, nadwyżki środków obrotowych przez zakład budżetowy albo części zysku przez agencję wykonawczą lub nieterminowe dokonanie tej wpłaty – (93 czyny, co stanowi 6,9% wszystkich czynów, przy czym w regionalnych komisjach orzekających 83 czyny i w resortowych komisjach orzekających 10 czynów),
- przekazaniu dotacji z naruszeniem zasad lub trybu, nierozliczeniu lub nieterminowym rozliczeniu dotacji oraz nieustaleni kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu – (67 czynów, co stanowi 5% wszystkich czynów, przy czym tylko regionalne komisje orzekające orzekały w tym zakresie).

12. Osobom odpowiedzialnym za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przypisano najmniej czynów polegających na:
    - przeznaczeniu środków rezerwy budżetowej na inny cel niż określony w decyzji o ich przyznaniu – 1 czyn,
    - przyznaniu lub przekazaniu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych, niepodlegajacych zwrotowi, bez zachowania lub naruszenia procedur obowiązujących przy ich przyznaniu lub przekazaniu i niezgodne z przeznaczeniem lub procedurami obowiązującymi wykorzystanie tych środków, przyznanie lub przekazanie środków na realizację zadań Wspólnej Polityki Rolnej bez zachowania procedur obowiązujących przy uruchamianiu tych środków – 1 czyn,

– przeznaczeniu dochodów, z wyłączeniem dochodów własnych oraz dochodów gromadzonych na rachunku funduszu motywacyjnego, uzyskiwanych przez jednostkę budżetową na wydatki ponoszone w tej jednostce – 15 czynów (przy czym w regionalnych komisjach orzekających 13 czynów i w resortowych komisjach orzekających 2 czyny).

13. Na koniec roku 2010 w komisjach orzekających pierwszej instancji pozostało do rozpoznania 480 spraw, z czego:

– 400 spraw w regionalnych komisjach orzekających,

– 80 spraw w resortowych komisjach orzekających.

Na koniec 2010 r. najmniej spraw pozostało do rozpoznania w regionalnych komisjach orzekających w:

– Zielonej Górze – 0 spraw,

– Wrocławiu – 6 spraw,

– Rzeszowie – 7 spraw,

– Białymstoku – 8 spraw,

– Opolu – 8 spraw.

Najwięcej spraw do rozpoznania pozostało w:

– Katowicach – 65 spraw,

– Warszawie – 53 sprawy,

– Poznaniu – 49 spraw,

– Krakowie – 48 spraw.

Najwięcej spraw na koniec roku w resortowych komisjach orzekających pozostało:

– przy Ministrze Sprawiedliwości – 27 spraw,

– przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji – 15 spraw.

SPIS TABLIC

1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2007 – 2010
2. Sprawozdanie dotyczące przestrzegania zasady w zakresie relacji państwowego długu publicznego oraz długu Skarbu Państwa do PKB w roku budżetowym 2010
3. Informacja dotycząca długu, deficytu, poręczeń i gwarancji sektora finansów publicznych w roku budżetowym 2010
4. Zadłużenie Skarbu Państwa w układzie przedmiotowym według nominału (w mln zł) według kryterium miejsca emisji
5. Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa w układzie podmiotowym wg nominału (w mln zł) według kryterium miejsca emisji
6. Zestawienie dochodów i wydatków sektora finansów publicznych w roku 2010
7. Dochody budżetu państwa
8. Wykonanie wydatków budżetu państwa w 2010 r. według części

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2007 - 2010

Wyszczególnienie	jedn.	2007	2008	2009	2010 Budżet	2010 Wykonanie
Procesy realne*						
PKB	%	106,8	105,1	101,6	101,2	103,8
Eksport	%	109,1	107,1	93,2	102,8	110,1
Import	%	113,7	108,0	87,6	103,2	111,5
Popyt krajowy	%	108,7	105,6	99,0	101,4	104,3
Spożycie	%	104,6	106,1	102,0	101,1	103,4
- indywidualne	%	104,9	105,7	102,1	100,9	103,2
- zbiorowe	%	103,8	107,3	101,9	101,6	103,8
Akumulacja	%	124,3	104,0	88,6	102,9	108,2
- nakłady brutto na środki trwałe	%	117,6	109,6	98,9	100,2	98,8
PKB w cenach bieżących	mld zł	1176,7	1275,4	1343,4	1.350,2	1.415,4
Ceny						
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych - średnioroczna	%	102,5	104,2	103,5	101,0	102,6
Dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu - średnioroczna	%	102,0	102,2	103,4	100,3	102,1
Wynagrodzenia						
Przeciętne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej	zł	2.673	2.942	3.102	3.146	3.225
w tym: - w sektorze przedsiębiorstw	zł	2.889	3.186	3.325	3.413	3.435
Przeciętna emerytura i renta						
- z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	zł	1.299	1.419	1.543	1.657	1.643
- rolników indywidualnych	zł	814	858	911	958	955
Rynek pracy						
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	tys.	9.388	9.851	9.768	9.552	9845**
w tym: - w sektorze przedsiębiorstw	tys.	5.146	5.392	5.327	5.242	5.373
Przeciętna liczba emerytów i rencistów	tys. osób	9.189	9.257	9.332	9.244	9.244
- z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	tys. osób	7.659	7.779	7.906	7.866	7.869
- rolników indywidualnych	tys. osób	1.530	1.478	1.426	1.378	1.375
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)	tys. osób	1.747	1.474	1.893	1.994	1.955
Stopa bezrobocia (koniec okresu)	%	11,2	9,5	12,1	12,8	12,3
Kurs walutowy						
PLN/USD (średnio w okresie)	PLN	2,77	2,41	3,12	2,94	3,02
PLN/EUR (średnio w okresie)	PLN	3,78	3,52	4,33	4,08	3,99
USD/EUR (średnio w okresie)	USD	1,37	1,46	1,39	1,39	1,32
Stopy procentowe						
Stopy procentowe w ujęciu nominalnym - operacji otwartego rynku (średnio w okresie)	%	4,4	5,7	3,8	3,5	3,5
Bilans płatniczy na bazie transakcji						
Rachunek obrotów bieżących	mln EUR	-14.696	-17.384	-6.749	-11.350	-11.994
- obroty towarowe: saldo	mln EUR	-12.369	-17.724	-3.102	-12.000	-6.002
- eksport f.o.b.	mln EUR	105.893	120.890	101.760	107.500	122.411
- import f.o.b.	mln EUR	118.262	138.614	104.862	119.500	128.413
Rachunek obrotów kapitałowych i finansowych	mln EUR	31.609	30.157	30.804	15.600	36.649
- inwestycje bezpośrednie (netto)	mln EUR	13.222	7.056	6.181	7.000	3.762
Relacje:						
- saldo obrotów bieżących do PKB	%	-4,7	-4,8	-2,1	-3,4	-3,4

* Dane o PKB (w cenach bieżących oraz dynamice realnej) są zgodne z *Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 maja 2011 r. w sprawie pierwszego szacunku wartości produktu krajowego brutto w 2010 r.,* natomiast źródłem pozostałych danych jest *Informacja Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie zaktualizowanego szacunku PKB za 2010 r.* opublikowana wraz z *„Komunikatem dotyczącym deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2010 r.".*

** Szacunek własny MF; wstępne dane w zakresie przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej w 2010 r. zostaną opublikowane przez GUS w *Małym Roczniku Statystycznym 2011* , tj. na przełomie czerwca i lipca br.

Tablica 2. Sprawozdanie dotyczące przestrzegania zasady w zakresie relacji państwowego długu publicznego oraz długu Skarbu Państwa do PKB w roku budżetowym 2010

Wyszczególnienie	kwota *w mln zł*	relacja do PKB *%*
1) państwowy dług publiczny	747.906,3	52,8%
2) dług Skarbu Państwa	701.850,6	49,6%
3/5 PKB	849.231,2	
PKB	1.415.385,4	

Tablica 3. Informacja dotycząca długu, deficytu, poręczeń i gwarancji sektora finansów publicznych w roku budżetowym 2010

Wyszczególnienie	kwota *w mln zł*	relacja do PKB *%*
1) państwowy dług publiczny	747.906,3	52,8%
2) niewymagalne zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych	76.026,1	5,4%
3) dług Skarbu Państwa	701.850,6	49,6%
4) niewymagalne zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	73.200,7	5,2%
5) deficyt sektora finansów publicznych	84.675,8	6,0%
6) deficyt budżetu państwa	44.591,1	3,2%

Tablica 4. Zadłużenie Skarbu Państwa w układzie przedmiotowym według nominału (w mln zł) według kryterium miejsca emisji

	XII 2009	struktura XII 2009 w %	XII 2010	struktura XII 2010 w %	zmiana XII 2010 -XII 2009 w mln zł	zmiana XII 2010 -XII 2009 w %
Zadłużenie Skarbu Państwa	**631.506,5**	**100,0%**	**701.850,6**	**100,0%**	**70.344,1**	**11,1%**
I. Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa	**462.733,6**	**73,3%**	**507.011,5**	**72,2%**	**44.278,0**	**9,6%**
1. Dług z tytułu SPW [1]	**462.483,7**	**73,2%**	**506.984,5**	**72,2%**	**44.500,8**	**9,6%**
1.1. Rynkowe SPW	**452.956,2**	**71,7%**	**499.258,4**	**71,1%**	**46.302,2**	**10,2%**
bony skarbowe	**47.544,6**	**7,5%**	**27.966,1**	**4,0%**	**-19.578,5**	**-41,2%**
obligacje rynkowe	**405.411,6**	**64,2%**	**471.292,2**	**67,1%**	**65.880,6**	**16,3%**
obligacje rynkowe o oprocentowaniu stałym	**342.883,1**	**54,3%**	**390.997,7**	**55,7%**	**48.114,6**	**14,0%**
obligacje 2-letnie zerokuponowe	59.941,9	9,5%	105.527,4	15,0%	45.585,5	76,0%
obligacje 5-letnie o oprocentowaniu stałym	128.841,2	20,4%	131.891,4	18,8%	3.050,2	2,4%
obligacje 5-letnie o oprocentowaniu stałym - detaliczne	623,6	0,1%	0,0	0,0%	-623,6	-100,0%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu stałym	123.065,9	19,5%	120.585,1	17,2%	-2.480,8	-2,0%
obligacje 20-letnie o oprocentowaniu stałym	29.023,2	4,6%	31.606,6	4,5%	2.583,3	8,9%
obligacje 30-letnie o oprocentowaniu stałym	1.387,2	0,2%	1.387,2	0,2%	0,0	0,0%
obligacje rynkowe o oprocentowaniu zmiennym	**51.595,3**	**8,2%**	**65.382,7**	**9,3%**	**13.787,4**	**26,7%**
obligacje 3-letnie o oprocentowaniu zmiennym - detaliczne	1.235,0	0,2%	1.048,4	0,1%	-186,6	-15,1%
obligacje 7-letnie o oprocentowaniu zmiennym	19.670,4	3,1%	19.670,4	2,8%	0,0	0,0%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu zmiennym (WZ)	21.781,6	3,4%	36.679,8	5,2%	14.898,2	68,4%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu zmiennym (DZ)	8.158,3	1,3%	7.234,2	1,0%	-924,2	-11,3%
obligacje typu private placement	750,0	0,1%	750,0	0,1%	0,0	0,0%
obligacje rynkowe indeksowane [2]	**10.933,2**	**1,7%**	**14.911,9**	**2,1%**	**3.978,7**	**36,4%**
obligacje 12-letnie indeksowane	10.464,6	1,7%	10.759,5	1,5%	295,0	2,8%
obligacje 15-letnie indeksowane	468,6	0,1%	4.152,3	0,6%	3.683,7	786,0%
1.2. Obligacje oszczędnościowe	**9.317,0**	**1,5%**	**7.618,0**	**1,1%**	**-1.699,0**	**-18,2%**
obligacje 2-letnie oszczędnościowe	5.706,4	0,9%	3.419,4	0,5%	-2.287,0	-40,1%
obligacje 4-letnie oszczędnościowe	1.461,5	0,2%	1.562,8	0,2%	101,3	6,9%
obligacje 10-letnie oszczędnościowe	2.149,0	0,3%	2.635,7	0,4%	486,7	22,6%
1.3. Nierynkowe SPW	**210,5**	**0,0%**	**108,1**	**0,0%**	**-102,4**	**-48,6%**
obligacje na zwiększenie funduszy własnych BGŻ	210,5	0,0%	108,1	0,0%	-102,4	-48,6%
2. Pozostałe zadłużenie krajowe SP	**249,9**	**0,0%**	**27,1**	**0,0%**	**-222,8**	**-89,2%**
przedpłaty na samochody	3,3	0,0%	3,4	0,0%	0,0	1,5%
zobowiązania wymagalne [3]	246,5	0,0%	23,1	0,0%	-223,5	-90,6%
inne [4]	0,0	0,0%	0,6	0,0%	0,6	-
II. Zadłużenie zagraniczne Skarbu Państwa	**168.772,9**	**26,7%**	**194.839,0**	**27,8%**	**26.066,1**	**15,4%**
1. Dług z tytułu SPW	**134.064,7**	**21,2%**	**155.468,1**	**22,2%**	**21.403,5**	**16,0%**
obligacje typu Brady	846,6	0,1%	880,4	0,1%	33,8	4,0%
obligacje zagraniczne	133.218,1	21,1%	154.587,8	22,0%	21.369,7	16,0%
2. Dług z tytułu kredytów	**34.708,2**	**5,5%**	**39.370,9**	**5,6%**	**4.662,6**	**13,4%**
Klub Paryski	326,2	0,1%	306,7	0,0%	-19,4	-6,0%
Międzynarodowe Instytucje Finansowe	34.185,6	5,4%	38.874,5	5,5%	4.688,9	13,7%
w tym: Europejski Bank Inwestycyjny	20.846,0	3,3%	22.361,5	3,2%	1.515,5	7,3%
pozostałe	196,4	0,0%	189,6	0,0%	-6,8	-3,5%

1) skarbowe papiery wartościowe wg pierwotnwgo terminu zapadalności;

2) zadłużenie prezentowane jest według zingeksowanej wartości nominalnej;

3) pozycja obejmuje zobowiązania wymagalne jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i państwowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej; na zadłużenie w tej pozycji składają się m.in. zobowiązania wobec banków z tytułu refundacji premii gwarancyjnych od wkładów mieszkaniowych oraz z tytułu odsetek od kredytów mieszkaniowych

4) pozycja obejmuje pozostałe zobowiązania jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i państwowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej, w tym kredyty, leasing finansowy itp.

Tablica 5. Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa w układzie podmiotowym[1)] według nominału (w mln zł) według kryterium miejsca emisji

	XII 2009	struktura XII 2009 w %	XII 2010	struktura XII 2010 w %	zmiana XII 2010 - XII 2009 w mln zł	zmiana XII 2010 - XII 2009 w %
Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa	**462.733,6**	**100,0%**	**507.011,5**	**100,0%**	**44.278,0**	**9,6%**
KRAJOWE BANKI KOMERCYJNE	**146.018,4**	**31,6%**	**130.526,4**	**25,7%**	**-15.492,0**	**-10,6%**
Dług z tytułu SPW	**146.018,4**	**31,6%**	**130.526,4**	**25,7%**	**-15.492,0**	**-10,6%**
Rynkowe SPW	**145.807,9**	**31,5%**	**130.418,3**	**25,7%**	**-15.389,6**	**-10,6%**
bony skarbowe	32.742,4	7,1%	15.871,0	3,1%	-16.871,5	-51,5%
obligacje 2-letnie zerokuponowe	24.174,1	5,2%	34.622,7	6,8%	10.448,6	43,2%
obligacje 3-letnie o oprocentowaniu zmiennym - detaliczne	5,4	0,0%	8,5	0,0%	3,1	58,5%
obligacje 5-letnie o oprocentowaniu stałym	36.804,0	8,0%	28.694,2	5,7%	-8.109,9	-22,0%
obligacje 5-letnie o oprocentowaniu stałym - detaliczne	7,0	0,0%	0,0	0,0%	-7,0	-100,0%
obligacje 7-letnie o oprocentowaniu zmiennym	12.260,4	2,6%	11.298,1	2,2%	-962,3	-7,8%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu zmiennym (WZ)	10.587,7	2,3%	15.807,2	3,1%	5.219,5	49,3%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu zmiennym (DZ)	2.073,7	0,4%	2.529,8	0,5%	456,1	22,0%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu stałym	24.544,2	5,3%	19.584,6	3,9%	-4.959,6	-20,2%
obligacje typu private placement	15,0	0,0%	15,0	0,0%	0,0	0,0%
obligacje 12-letnie indeksowane	1.082,1	0,2%	469,7	0,1%	-612,4	-56,6%
obligacje 15-letnie indeksowane	15,6	0,0	70,2	0,0%	54,6	350,6%
obligacje 20-letnie o oprocentowaniu stałym	1.221,3	0,3%	1.317,4	0,3%	96,1	7,9%
obligacje 30-letnie o oprocentowaniu stałym	275,0	0,1%	130,0	0,0%	-145,0	-52,7%
Nierynkowe SPW	**210,5**	**0,0%**	**108,1**	**0,0%**	**-102,4**	**-48,6%**
obligacje na zwiększenie funduszy własnych BGŻ	210,5	0,0%	108,1	0,0%	-102,4	-48,6%
Pozostałe zadłużenie krajowe SP	**0,0**	**0,0%**	**0,0**	**0,0%**	**0,0**	**-100,0%**
zobowiązania wymagalne	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	-100,0%
inne				0,0%	0,0	-
KRAJOWY SEKTOR POZABANKOWY	**234.901,9**	**50,8%**	**248.228,6**	**49,0%**	**13.326,7**	**5,7%**
Dług z tytułu SPW	**234.652,0**	**50,7%**	**248.201,5**	**49,0%**	**13.549,5**	**5,8%**
Rynkowe SPW	**225.355,3**	**48,7%**	**240.602,4**	**47,5%**	**15.247,0**	**6,8%**
bony skarbowe	11.540,4	2,5%	8.594,7	1,7%	-2.945,8	-25,5%
obligacje 2-letnie zerokuponowe	29.775,8	6,4%	47.636,1	9,4%	17.860,3	60,0%
obligacje 3-letnie o oprocentowaniu zmiennym - detaliczne	1.227,7	0,3%	1.037,3	0,2%	-190,4	-15,5%
obligacje 5-letnie o oprocentowaniu stałym	59.930,0	13,0%	56.338,7	11,1%	-3.591,4	-6,0%
obligacje 5-letnie o oprocentowaniu stałym - detaliczne	612,9	0,1%	0,0	0,0%	-612,9	-100,0%
obligacje 7-letnie o oprocentowaniu zmiennym	6.643,6	1,4%	6.777,3	1,3%	133,7	2,0%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu zmiennym (WZ)	11.174,1	2,4%	20.735,6	4,1%	9.561,6	85,6%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu zmiennym (DZ)	5.923,8	1,3%	4.554,0	0,9%	-1.369,7	-23,1%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu stałym	69.655,5	15,1%	63.382,4	12,5%	-6.273,0	-9,0%
obligacje typu private placement	735,0	0,2%	735,0	0,1%	0,0	0,0%
obligacje 12-letnie indeksowane	7.014,2	1,5%	6.669,3	1,3%	-344,9	-4,9%
obligacje 15-letnie indeksowane	430,8	0,1%	3.252,4	0,6%	2.821,6	655,0%
obligacje 20-letnie o oprocentowaniu stałym	19.695,4	4,3%	19.733,9	3,9%	38,5	0,2%
obligacje 30-letnie o oprocentowaniu stałym	996,3	0,2%	1.155,7	0,2%	159,4	16,0%
Obligacje oszczędnościowe	**9.296,7**	**2,0%**	**7.599,2**	**1,5%**	**-1.697,5**	**-18,3%**
obligacje 2-letnie oszczędnościowe	5.698,2	1,2%	3.414,2	0,7%	-2.284,0	-40,1%
obligacje 4-letnie oszczędnościowe	1.452,9	0,3%	1.553,0	0,3%	100,1	6,9%
obligacje 10-letnie oszczędnościowe	2.145,6	0,5%	2.631,9	0,5%	486,3	22,7%
Pozostałe zadłużenie krajowe SP	**249,9**	**0,1%**	**27,1**	**0,0%**	**-222,8**	**-89,2%**
przedpłaty na samochody	3,3	0,0%	3,4	0,0%	0,0	1,5%
zobowiązania wymagalne	246,5	0,1%	23,1	0,0%	-223,5	-90,6%
inne			0,6	0,0%	0,6	-
INWESTORZY ZAGRANICZNI	**81.813,3**	**17,7%**	**128.256,5**	**25,3%**	**46.443,2**	**56,8%**
Dług z tytułu SPW	**81.813,3**	**17,7%**	**128.256,5**	**25,3%**	**46.443,2**	**56,8%**
Rynkowe SPW	**81.793,0**	**17,7%**	**128.237,7**	**25,3%**	**46.444,7**	**56,8%**
bony skarbowe	3.261,8	0,7%	3.500,5	0,7%	238,8	7,3%
obligacje 2-letnie zerokuponowe	5.992,1	1,3%	23.268,6	4,6%	17.276,5	288,3%
obligacje 3-letnie o oprocentowaniu zmiennym - detaliczne	1,9	0,0%	2,6	0,0%	0,7	35,4%
obligacje 5-letnie o oprocentowaniu stałym	32.107,1	6,9%	46.858,5	9,2%	14.751,4	45,9%
obligacje 5-letnie o oprocentowaniu stałym - detaliczne	3,7	0,0%	0,0	0,0%	-3,7	-100,0%
obligacje 7-letnie o oprocentowaniu zmiennym	766,4	0,2%	1.595,0	0,3%	828,6	108,1%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu zmiennym (WZ)	19,8	0,0%	136,9	0,0%	117,1	589,8%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu zmiennym (DZ)	160,9	0,0%	150,3	0,0%	-10,5	-6,6%
obligacje 10-letnie o oprocentowaniu stałym	28.866,3	6,2%	37.618,2	7,4%	8.751,9	30,3%
obligacje typu private placement	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	-
obligacje 12-letnie indeksowane	2.368,3	0,5%	3.620,5	0,7%	1.252,2	52,9%
obligacje 15-letnie indeksowane	22,3	0,0%	829,8	0,2%	807,5	3618,5%
obligacje 20-letnie o oprocentowaniu stałym	8.106,5	1,8%	10.555,2	2,1%	2.448,7	30,2%
obligacje 30-letnie o oprocentowaniu stałym	115,9	0,0%	101,5	0,0%	-14,4	-12,5%
Obligacje oszczędnościowe	**20,3**	**0,0%**	**18,8**	**0,0%**	**-1,5**	**-7,3%**
obligacje 2-letnie oszczędnościowe	8,3	0,0%	5,2	0,0%	-3,0	-36,7%
obligacje 4-letnie oszczędnościowe	8,6	0,0%	9,8	0,0%	1,2	13,5%
obligacje 10-letnie oszczędnościowe	3,4	0,0%	3,8	0,0%	0,4	11,2%

[1)] dane uwzględniają przepływy finansowe między sektorami; obligacje wg pierwotnych terminów zapadalności.

Tablica 6. Zestawienie dochodów i wydatków sektora finansów publicznych w roku 2010

Wyszczególnienie	Sektor finansów publicznych 1)	Konsolidacja między-szczeblowa	Podsektor rządowy 2)	Konsolidacja podsektora rządowego	Podsektor samorządowy 2)	Konsolidacja podsektora samorządowego	Podsektor ubezpieczeń społecznych 2)	Konsolidacja podsektora ubezpieczeń społecznych
	w mln zł							
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*
I. DOCHODY OGÓŁEM	551.098,5	195.858,5	318.129,1	22.534,0	193.777,2	15.953,3	235.050,7	15.435,6
1. Dochody bieżące	503.032,3	182.470,9	277.171,9	20.403,0	174.842,7	13.398,3	233.488,6	15.435,6
A. Dochody podatkowe	275.962,3	433,0	223.977,6	238,7	52.417,7	16,3	0,0	0,0
- podatki pośrednie	165.037,6	13,6	165.051,2	138,4	0,0	0,0	0,0	0,0
- podatek dochodowy od osób prawnych	27.778,2	13,4	21.669,6	100,3	6.122,0	0,0	0,0	0,0
- podatek dochodowy od osób fizycznych	62.486,6	0,0	35.592,6	0,0	26.894,0	0,0	0,0	0,0
- cło	1.663,7	0,0	1.663,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- inne podatki	18.996,2	406,0	0,5	0,0	19.401,7	16,3	0,0	0,0
B. Dochody niepodatkowe	227.070,0	182.037,9	53.194,3	20.164,3	122.425,0	13.382,0	233.488,6	15.435,6
- dywidenda	4.977,1		4.977,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- wpłaty z zysku NBP	3.957,3		3.957,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- dochody własne sektora publicznego poza budżetem państwa	207.860,8	179.225,2	31.172,4	19.348,2	122.425,0	13.382,0	233.488,6	15.435,6
- dochody zagraniczne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- pozostałe dochody	10.274,8	2.812,7	13.087,5	816,1	0,0	0,0	0,0	0,0
2 . Dochody kapitałowe	7.109,0	0,0	0,0	0,0	7.109,0	2.555,0	0,0	0,0
3 . Środki z UE i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	40.957,2	13.387,6	40.957,2	2.131,0	11.825,5	0,0	1.562,1	0,0
II. WYDATKI OGÓŁEM	635.774,3	195.858,5	375.238,3	22.534,0	210.101,8	15.953,3	246.292,7	15.435,6
1. Wydatki bieżące	553.845,5	184.006,2	327.701,0	21.154,8	164.801,3	12.479,3	245.349,4	15.435,6
A. Wydatki na rzecz sektora niepublicznego	553.845,5	184.006,2	327.701,0	21.154,8	164.801,3	12.479,3	245.349,4	15.435,6
- dotacje do zadań gospodarczych	6.718,0	0,0	3.617,0	0,0	3.101,0	0,0	0,0	0,0
- wydatki socjalne bez transferów wewnątrz sektora publicznego	237.445,5	31.618,0	20.782,0	0,0	14.754,0	0,0	233.527,5	0,0
- inne wydatki bieżące	258.850,4	152.388,2	254.724,4	21.154,8	144.783,4	12.479,3	11.730,8	15.435,6
- rozliczenia z bankami	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- obsługa długu publicznego	36.486,2	0,0	34.232,2	0,0	2.162,9	0,0	91,1	0,0
- środki własne Unii Europejskiej	14.345,4	0,0	14.345,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Wydatki kapitałowe	81.928,8	11.852,3	47.537,3	1.379,2	45.300,5	3.474,0	943,3	0,0
III. DEFICYT / NADWYŻKA (I.-II.)	-84.675,8	0,0	-57.109,2	0,0	-16.324,6	0,0	-11.242,0	0,0
V. FINANSOWANIE WYNIKU	84.675,8		57.109,2		16.324,6		11.242,0	
A. Krajowe	52.420,9		35.795,3		13.730,7		2.894,9	
- środki przechodzące	595,1		595,1		0,0		0,0	
- bankowe	-4.400,8		-19.005,4		13.730,7		873,9	
- pozabankowe	13.093,5		11.072,5		0,0		2.021,0	
- inwestorzy zagraniczni na rynku krajowym	43.133,1		43.133,1		0,0		0,0	
B. Finansowanie zagraniczne	33.634,4		31.237,6		2.396,8		0,0	
C. Saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowanie	-721,3		-9.265,5		197,1		8.347,1	
D. Saldo prefinansowania	-658,1		-658,1		0,0		0,0	

1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami.
2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz podsektora.

3) W załączniku do uzasadnienia informacje odnośnie do dochodów i wydatków sektora finansów publicznych prezentowane są w podziale na podsektory (podsektor: rządowy, samorządowy i ubezpieczeń społecznych). Mając na uwadze iż obowiązujące regulacje prawne (ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 z późn. zm.)) nie definiują podziału jednostek sektora finansów publicznych na podsektory dokonano klasyfikacji jednostek sektora finansów publicznych na podsektory przyjmując przyporządkowanie zgodne z metodologią unijną (ESA'95). Podział ten zgodny jest z podziałem na podsektory, jaki określony był w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), z wyjątkiem klasyfikacji Funduszu Pracy i Narodowego Funduszu Zdrowia – jednostki te zostały przeklasyfikowane z podsektora rządowego do podsektora ubezpieczeń społecznych.

Tablica 7. Dochody budżetu państwa

Wyszczególnienie	2009	2010		4:2	4:3
	Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
	w tys. zł			*%*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Dochody ogółem	**274.183.500**	**249.006.601**	**250.302.781**	**91,3**	**100,5**
Dochody podatkowe i niepodatkowe	**242.312.194**	**245.636.184**	**247.054.326**	**102,0**	**100,6**
1. Dochody podatkowe	214.878.835	223.225.010	222.552.687	103,6	99,7
1.1. Podatki pośrednie	154.957.681	160.840.000	165.189.646	106,6	102,7
a) podatek od towarów i usług	99.454.721	106.200.000	107.880.327	108,5	101,6
b) podatek akcyzowy	53.926.887	53.070.000	55.684.476	103,3	104,9
c) podatek od gier	1.576.073	1.570.000	1.624.843	103,1	103,5
1.2. Podatek CIT	24.156.597	26.300.000	21.769.869	90,1	82,8
1.3. Podatek PIT	35.763.728	36.085.000	35.592.648	99,5	98,6
1.4 Podatek tonażowy	7	10	3	42,9	30,0
1.5. Podatki zniesione	822		520	63,3	
2. Dochody niepodatkowe	**27.433.359**	**22.411.174**	**24.501.639**	**89,3**	**109,3**
2.1. Dywidenda	8.326.495	4.223.500	4.977.098	59,8	117,8
2.2. Cło	1.627.504	1.804.000	1.663.745	102,2	92,2
2.3. Opłaty, grzywny, odsetki i inne dochody niepodatkowe	14.777.311	13.656.257	11.176.869	75,6	81,8
2.4. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	2.702.049	2.727.417	2.726.650	100,9	100,0
2.5. Wpłaty z zysku NBP			3.957.277		
Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi	**31.871.306**	**3.370.417**	**3.248.455**	**10,2**	**96,4**

Tablica 8. Wykonanie wydatków budżetu państwa w 2010 r. według części

Wyszczególnienie	Ustawa 2010 r.	Plan po zmianach 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 4:3
	w tys. zł			*%*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Razem:	**301.220.817**	**301.220.817**	**294.893.878**	**97,9**
01 Kancelaria Prezydenta RP	158.485	158.485	156.074	98,5
02 Kancelaria Sejmu	395.323	383.542	359.846	93,8
03 Kancelaria Senatu	161.970	161.070	154.078	95,7
04 Sąd Najwyższy	85.998	83.698	80.855	96,6
05 Naczelny Sąd Administracyjny	368.787	365.038	346.051	94,8
06 Trybunał Konstytucyjny	25.900	25.300	25.017	98,9
07 Najwyższa Izba Kontroli	242.183	242.183	242.183	100,0
08 Rzecznik Praw Obywatelskich	33.645	33.945	33.600	99,0
09 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	15.742	15.979	15.960	99,9
10 Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	13.842	13.842	13.720	99,1
11 Krajowe Biuro Wyborcze	45.625	316.421	270.646	85,5
12 Państwowa Inspekcja Pracy	262.969	262.969	262.729	99,9
13 Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	213.846	213.846	213.431	99,8
14 Rzecznik Praw Dziecka	7.490	7.490	7.489	100,0
15 Sądy powszechne	5.759.365	5.752.605	5.742.942	99,8
16 Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	106.031	126.045	116.988	92,8
17 Administracja publiczna	59.109	51.640	44.204	85,6
18 Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa	870.879	919.816	915.753	99,6
19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe	5.470.162	5.698.005	5.659.544	99,3
20 Gospodarka	1.197.500	1.945.753	1.829.189	94,0
21 Gospodarka morska	614.745	666.515	546.493	82,0
22 Gospodarka wodna	557.887	627.246	596.627	95,1
23 Integracja europejska	0			
24 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.263.820	2.380.847	2.341.561	98,3
25 Kultura fizyczna i sport	505.527	1.860.239	1.793.718	96,4
26 Łączność	18.111	18.135	17.061	94,1
27 Informatyzacja	70.072	96.636	81.602	84,4
28 Nauka	4.435.503	4.503.120	4.419.133	98,1
29 Obrona narodowa	25.448.289	25.474.682	25.001.072	98,1
30 Oświata i wychowanie	397.555	432.664	418.641	96,8
31 Praca	345.583	392.373	377.249	96,1
32 Rolnictwo	582.623	720.221	698.545	97,0
33 Rozwój wsi	4.479.065	7.579.457	7.496.649	98,9
34 Rozwój regionalny	1.572.163	2.017.833	1.768.669	87,7
35 Rynki rolne	665.997	916.818	909.308	99,2
36 Skarb Państwa	87.271	88.559	79.574	89,9
37 Sprawiedliwość	5.386.455	4.198.972	4.193.635	99,9
38 Szkolnictwo wyższe	9.453.838	9.641.024	9.606.295	99,6
39 Transport	6.685.493	6.746.265	5.925.012	87,8
40 Turystyka	46.987	46.987	46.635	99,3
41 Środowisko	457.135	497.265	462.754	93,1
42 Sprawy wewnętrzne	16.041.586	16.772.849	16.731.284	99,8
43 Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	108.782	114.145	111.229	97,4
44 Zabezpieczenie społeczne	796.912	865.983	861.711	99,5
45 Sprawy zagraniczne	1.556.340	1.649.816	1.579.241	95,7
46 Zdrowie	3.482.702	4.138.917	4.085.568	98,7
49 Urząd Zamówień Publicznych	20.267	20.129	18.973	94,3
50 Urząd Regulacji Energetyki	33.919	35.028	34.862	99,5
52 Krajowa Rada Sądownictwa	11.120	11.120	10.378	93,3
53 Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	49.793	49.913	47.750	95,7
54 Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	28.066	29.892	29.146	97,5
56 Centralne Biuro Antykorupcyjne	107.045	107.045	106.639	99,6
57 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	489.010	514.798	514.684	100,0
58 Główny Urząd Statystyczny	371.723	617.961	604.150	97,8
59 Agencja Wywiadu	155.581	161.507	161.496	100,0
60 Wyższy Urząd Górniczy	52.378	52.913	52.879	99,9
61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej	45.662	46.095	46.002	99,8
62 Rybołówstwo	96.782	152.672	147.198	96,4
63 Rodzina	12.096	12.106	11.378	94,0
64 Główny Urząd Miar	125.944	125.958	125.916	100,0
65 Polski Komitet Normalizacyjny	32.810	32.810	31.283	95,3
66 Rzecznik Praw Pacjenta	4.518	5.918	5.742	97,0
67 Polska Akademia Nauk	54.468	54.574	54.564	100,0
68 Państwowa Agencja Atomistyki	102.445	123.675	123.613	99,9
70 Komisja Nadzoru Finansowego	199.286	199.592	179.712	90,0
71 Urząd Transportu Kolejowego	15.286	15.391	15.303	99,4
72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	16.187.830	16.087.959	15.671.039	97,4
73 Zakład Ubezpieczeń Społecznych	45.069.480	45.071.974	44.991.317	99,8
74 Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	25.259	42.729	42.178	98,7
75 Rządowe Centrum Legislacji	24.563	25.027	24.627	98,4
76 Urząd Komunikacji Elektronicznej	84.852	85.301	84.334	98,9
78 Obsługa zadłużenia zagranicznego	8.276.400	7.620.400	7.385.581	96,9
79 Obsługa długu krajowego	26.592.115	27.248.115	26.757.438	98,2
80 Regionalne Izby Obrachunkowe	102.552	102.768	102.635	99,9
81 Rezerwa ogólna	95.000	6.373	0	0,0
82 Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	47.184.473	47.185.035	47.185.033	100,0
83 Rezerwy celowe	18.347.076	1.971.197	0	0,0
84 Środki własne Unii Europejskiej	14.082.094	14.333.047	14.333.047	100,0
85 Budżety wojewodów	21.480.483	28.511.759	28.021.715	98,3
86 Samorządowe Kolegia Odwoławcze	105.149	109.485	109.413	99,9
88 Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury		1.225.311	1.224.288	99,9